

Міністерство внутрішніх справ України
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН

Л.Р. Наливайко

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

**для написання курсових та наукових робіт
з навчальної дисципліни
«Конституційне право»
(для студентів юридичного факультету та
Навчально-наукового інституту заочного навчання
та підвищення кваліфікації)**

Видання четверте, перероблене і доповнене

Дніпро
2018

УДК 340.12
Н 23

*Схвалено Науково-методичною радою
Дніпропетровського державного університету
внутрішніх справ, протокол № 9 від 23.05.2018 р.*

Рецензенти: **Максакова Р.М.**, завідувач кафедри конституційного, адміністративного та трудового права Інституту управління та права Запорізького національного технічного університету, доктор юридичних наук, професор;

Ільков В.В., суддя Дніпропетровського окружного адміністративного суду, доктор юридичних наук, доцент

Наливайко Л.Р.

Н 23 **Бібліографічний покажчик для написання курсових та наукових робіт з навчальної дисципліни «Конституційне право»** (для студентів юридичного факультету та Навчально-наукового інституту заочного навчання та підвищення кваліфікації) / Л. Р. Наливайко. 4-е вид., перероб. і доп. Дніпро: Дніпр. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 296 с.

ISBN 978-617-7665-38-9

Бібліографічний покажчик розрахований на широке коло читачів: студентів, слухачів, курсантів, аспірантів, викладачів, а також усіх, хто займається науковими дослідженнями.

ISBN 978-617-7665-38-9

УДК 340.12

© Наливайко Л.Р., 2018
© ДДУВС, 2018

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
ПЕРЕЛІК ОСНОВНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДО КУРСУ	5
ТЕМА 1. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО УКРАЇНИ – ПРОВІДНА ГАЛУЗЬ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРАВА, СКЛАДОВА ЧАСТИНА ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ, НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА	17
ТЕМА 2. КОНСТИТУЦІЙНИЙ ПРОЦЕС В УКРАЇНІ.....	30
ТЕМА 3. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ В СИСТЕМІ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ.....	44
ТЕМА 4. ТЕОРІЯ КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ.....	56
ТЕМА 5. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ЛЮДИНИ ТА ГРОМАДЯНИНА В УКРАЇНІ.....	69
ТЕМА 6. ОРГАНІЗАЦІЯ І ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ	114
ТЕМА 7. ВИБОРЧЕ ПРАВО ТА ВИБОРЧИЙ ПРОЦЕС.....	142
ТЕМА 8. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ КОНСТИТУЦІЙНОГО ЛАДУ УКРАЇНИ	154
ТЕМА 9. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ЇЇ РОБОТИ	176
ТЕМА 10. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ СТАТУСУ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ	197
ТЕМА 11. ОРГАНИ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ: КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС	208
ТЕМА 12. ОРГАНИ СУДОВОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ЇХ РОБОТИ.....	220
ТЕМА 13. КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ.....	239
ТЕМА 14. МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ	252
ТЕМА 15. ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ УСТРІЙ УКРАЇНИ.....	275
ТЕМА 16. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ УКРАЇНИ.....	284

ВСТУП

Наукові дослідження базуються на досягненнях науки. Невипадково кожна стаття, брошура, книга включає в себе посилання на попередні дослідження. Доповідь, реферат, дисертація тощо також мають містити огляд літератури за темою. Пошук, обробка та аналіз опублікованих джерел дають змогу виявити рівень дослідженості конкретної теми, створити список використаних джерел. Для цього доцільно використовувати бібліографічні покажчики.

Бібліографічний покажчик з навчальної дисципліни «Конституційне право» підготовлено на основі матеріалів з конституційного права та інших суспільних наук, виданих з 1949 по 2018 роки. Він є корисним для підготовки наукових статей, тез доповідей, курсових, конкурсних та інших наукових робіт, рефератів, доповідей на семінарські заняття. Усього до покажчика включено понад 5000 бібліографічних джерел.

Метою цього наукового видання є ознайомлення студентів, слухачів, курсантів, аспірантів та науково-педагогічних працівників з нормативно-правовими актами та останніми науковими дослідженнями, які сприяють формуванню базових знань з теоретичних і практичних питань конституційного права, конституційної реформи, конституційно-правової відповідальності, конституційно-процесуального права, адміністративного права, державного управління, муніципального права тощо.

До видання зібрані, проаналізовані і систематизовані такі бібліографічні описи джерел, як: Конституція та інші нормативно-правові акти з урахуванням останніх законодавчих змін, монографії, статті наукових фахових видань, підручники, навчальні посібники, довідкові видання, словники, енциклопедії, дисертації та автореферати дисертацій, підготовлені та видані як в Україні, так і в інших державах.

Матеріал розташований за темами, а в межах теми прізвища авторів та назви публікацій – за алфавітом. Кожна тема містить докладний змістовний опис.

Відомості про джерела, включені до бібліографічного покажчика, надані відповідно до вимог міжнародних і державного стандартів, зокрема: ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».

ПЕРЕЛІК ОСНОВНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДО КУРСУ

- Kuzio T., Kravchuk R., D'Anieri P. State and Institution Building in the Ukraine: monogr. New York: Palgrave Macmillan, 1999. 368 p.
- Авер'янов В. Б. Державне управління в Україні: навч. посіб. Київ: СО-МИ, 1999. 265 с.
- Авер'янов В. Б. та ін. Права громадян у сфері виконавчої влади: адміністративно-правове забезпечення реалізації та захисту. Київ: Наукова думка, 2007. 586 с.
- Адміністративно-територіальний устрій країн Європейського Союзу: навч. посіб. / Авт.-упоряд.: М. О. Баймуратов та ін.; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, М. К. Орлатого. Київ: НАДУ, 2015. 625 с.
- Анисимова М. Ф. Право на свободу передвижения и свободный выбор местожительства в Украине: история, современное состояние и перспективы развития. Запорожье: Дикое Поле, 2005. 207с.
- Аніщук Н. В., Афанасьєва М. В., Бакаянова Н. М. Проблеми сучасної конституціоналістики: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 524 с.
- Антонова Л. И., Кожохин Б. И. и др. Государственная дисциплина и ответственность. Ленинград: ЛГУ, 1990. 152 с.
- Антошкіна В. К. Інтерпретаційна діяльність Конституційного Суду України: проблеми теорії та практики: навч. посіб. Донецьк: Юго-Восток, 2009. 252 с.
- Афонин М. В. Теория и практика местного самоуправления: учеб. пособ. Ярославль: ЯрГУ, 2013. 100 с.
- Бабун Р. В. Организация муниципального управления: теоретические основы, организационное обеспечение, управление в отдельных сферах: учеб. Москва: Питер, 2016. 335 с.
- Багатомовний юридичний словник-довідник / І. О. Голубовська та ін.; відп. ред. І. О. Голубовська, І. Ю. Штиченко. Київ: Київський університет, 2012. 543 с.
- Баглай М. В., Туманов В. А. Малая энциклопедия конституционного права. Москва: Бек, 1998. 505 с.
- Багмет А. М., Бычкова Е. И. Конституционное право: учеб. Москва: ЮНИТИ, 2015. 431 с.
- Баймуратова М. А., Батанова А. В. Курс конституционного права Украины: учеб. Харьков: Одиссей, 2008. 672 с.
- Бакуменко В. Д. Державне управління: слов.-довідник. Київ: УАДУ, 2002. 228 с.
- Балакірєва Р. С. Конституційне право України: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2003. 209 с.
- Барабаш Ю. Г. Конституційне право України: посіб. Харків: Право, 2012. 303 с.

- Барабаш Ю. Г. Парламентський контроль в Україні: конституційно-правовий аспект. Харків: Легас, 2004. 344 с.
- Барабаш Ю. Г., Дахова І. І., Євсєєв О. П. та ін. Конституційна юрисдикція: підруч. Харків: Право, 2012. 168 с.
- Бараннік Р. В. Судові, правоохоронні та правозахисні органи України: навч. посіб. Київ: КНТ, 2011. 352 с.
- Батанов О. В. Муніципальне право України: підруч. Харків: Одіссей, 2008. 528 с.
- Бисага Ю. М. Права людини. Ужгород: Ліра, 2003. 164 с.
- Бисага Ю. М., Белов Д. М. та ін. Конституційне право України: навч. посіб. Ужгород: Ліра, 2007. 370 с.
- Битяк Ю. П. Правова система України: історія, стан та перспективи: у 5-ти томах. Харків: Право, 2008. Т. 2: Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення. 576 с.
- Біленчук П. Д., Кравченко В. В., Підмогильний М. В. Місцеве самоврядування в Україні (муніципальне право): навч. посіб. Київ: Атіка, 2000. 304 с.
- Боєчко В., Ганжа О., Захарчук Б. Кордони України: історична перспектива та сучасний стан. Київ: Основи, 1994. 168 с.
- Бойкова М. А., Омельченко О. Ф. Діалектична методологія ефективного державотворення і прогнозування розвитку країни: моногр. Київ: К.І.С., 2011. 128 с.
- Боняк В. О. Конституційне право України : навч. посіб. Дніпропетровськ: Дніпр. держ. ун-т внутр. справ, 2013. 295 с.
- Брайченко О. Д., Манжук К. В. Конституція незалежної України: навч. посіб. Кіровоград, 1997. 109 с.
- Бурдяк В. І. Політика і права людини: підруч. Чернівці: Рута, 2011. 536 с.
- Валєєв Р. Г. Освітнє право України: навч. посіб. Луганськ: Елтон-2, 2011. 287 с.
- Варлен М. В. и др. Конституционное право: учеб. Москва: Проспект, 2014. 581 с.
- Васильченко Г. Планування розвитку територіальних громад: навч. посіб. Київ: ВІ ЕН ЕЙ, 2015. 256 с.
- Велика українська юридична енциклопедія: у 20-ти томах / редкол.: В. Д. Гончаренко (гол.) та ін. Харків: Право, 2016. Том 1: Історія держави і права України. 848 с.
- Велика українська юридична енциклопедія: у 20-ти томах / редкол.: С. І. Максимов (гол.) та ін. Харків: Право, 2017. Том 2: Філософія права. 1128 с.
- Велика українська юридична енциклопедія: у 20-ти томах / редкол.: О. В. Петришин (гол.) та ін. Харків: Право, 2017. Том 3: Загальна теорія права. 952 с.

- Венедіктова І. В. Основи правознавства: навч. посіб. Харків: Харків. нац. ун-т. ім. В. Н. Каразіна, 2007. 349 с.
- Веніславський Ф. В. Конституційне право України в схемах і таблицях: навч. посіб. Харків: Право, 2014. 376 с
- Витрук Н. В. Конституционное правосудие. Судебно-конституционное право и процесс: учеб. пособ. Москва: Юристъ, 2005. 525 с.
- Волошин Ю. О., Папаяні С. В. Зовнішня політика України в умовах європейської інтеграції: проблеми конституційно-правового забезпечення. Одеса: Фенікс, 2015. 231 с.
- Галай А. О. Протидія насильству і захист порушених прав громадян: наук.-практ. посіб. Київ: Атіка, 2008. 176 с.
- Галай В. О., Гречанюк С. К., Сенюта І. Я. та ін. Практичне право: навч. посіб. Київ: КНТ, 2009. 220 с.
- Галуцько В. В. Конституційне право України: темат. словник. Херсон: Херсон. міськ. друк., 2010. 132 с.
- Гапоненко Л. В., Осадча Л. В. Конституційне право України у визначеннях та схемах: навч. посіб. Ірпінь: НУДПСУ, 2012. 130 с.
- Гарчева Л. П., Ярмыш А. Н. Конституционное право Украины: учеб. пособ. Симферополь: Доля, 2000. 336 с.
- Гелей С. Д., Рутар С. М. Політико-правові системи світу: навч. посіб. Київ: Знання, 2006. 668 с.
- Георгіца А. З. Конституційно-правові інститути зарубіжних країн. Чернівці: Рута, 1994. 138 с.
- Гнилорібов В. В., Тихонов В. М. Державне будівництво й місцеве самоврядування в Україні: навч. посіб. Луганськ: СНУ ім. В. Даля, 2004. 376 с.
- Годованець В. Ф., Головін А. С. Конституційне право України: навч. посіб. Київ: МАУП, 2005. 360 с.
- Головін А. С. Алфавітно-предметний покажчик до рішень і висновків Конституційного Суду України (1997-2012). Київ: Логос, 2012. 134 с.
- Головін А. С. Права людини: інтерпретаційна діяльність Конституційного Суду України: підруч. 2-е вид, допов. та перероб. Київ: Логос, 2017. 398 с.
- Голубовська І. О. та ін. Багатомовний юридичний словник-довідник. Київ: Київський університет, 2012. 543 с.
- Гончаренко О. М. Права людини в Україні: навч. посіб. Київ: Знання, 2008. 207 с.
- Горбулін В. П., Качинський А. Б. Засади національної безпеки України: підруч. Київ: Інтертехнологія, 2009. 272 с.
- Григоренко Є. І., Передерій О. С. Конституція та засади конституційного ладу України у питаннях та відповідях: навч. посіб. Харків: ХУПС, 2010. 171 с.
- Гринюк Р. Ф. Ідея правової держави: теоретико-правова модель і практична реалізація: моногр. Київ: Ін Юре, 2004. 386 с.

- Гринюк Р. Ф. Конституційне право України: навч. посіб. Донецьк: ДонНУ, 2014. 281 с.
- Гриценко О. І. Рахункова палата: державно-правова природа, сучасний стан, перспективи розвитку. Запоріжжя: Мотор Січ, 2004. 138 с.
- Губань Р. В. Основи правового регулювання адміністративно-територіального устрою України: навч. посіб. Київ: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2013. 278 с.
- Данільян О. Г., Дзьобань О. П., Панов М. І. Національна безпека України: структура та напрямки реалізації. навч. посіб. Харків: Фоліо, 2002. 285 с.
- Демків Р. Я. Конституційне право України: курс лекцій. Львів: [б.в.], 2012. 331 с.
- Дерещ В. А. Органи виконавчої влади України та управлінські відносини: моногр. Київ: Юридична думка, 2007. 180 с.
- Дженіс М. Європейське право у галузі прав людини: джерела і практика застосування. Київ: АртЕк, 1997. 624 с.
- Додонов В. Н. и др. Энциклопедический юридический словарь. Москва: ИНФРА-М, 1999. 367 с.
- Дягілев О. В. Конституційно-правовий інститут лобізму: вітчизняний та зарубіжний досвід: моногр. Харків: Майдан, 2011. 252 с.
- Євченко В. О., Євченко О. О. Органи виконавчої влади в Україні: навч. посіб. Миколаїв: НУК, 2006. 52 с.
- Єзеров А. Конституційний конфлікт як феномен та процес в Україні: моногр. Одеса: Юридична література, 2008. 240 с.
- Єловських У. О. Конституційне право України: навч.-методолог. посіб. Луганськ: ЛНУ ім. Тараса Шевченка, 2013. 182 с.
- Журавський В. С. Парламент України: шляхи розвитку і вдосконалення функцій. Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2001. 64 с.
- Зіллер Ж., Ховхуна В. (пер. з фр.) Політико-адміністративні системи країн ЄС. Київ: Основи, 1996. 420 с.
- Іваницький С. О. Судова влада та правоохоронні органи України: практикум. Луганськ: ЛДУВС, 2008. 192 с.
- Іванов Ю. Ф. Судова влада та правоохоронні органи України: навч. посіб. Київ: [АМУ ВПЦ], 2010. 172 с.
- Івашова Л. М. Контролінг в органах державної влади й органах місцевого самоврядування: навч. посіб. Миколаїв: НАДУ, 2015. 175 с.
- Карий О. І. Місцеві ініціативи та залучення громадськості до здійснення місцевого самоврядування: навч. посіб. Київ: ВІ ЕН ЕЙ, 2015. 176 с.
- Каркач П. М. Основні конституційні функції прокуратури України: навч. посіб. Харків: Право, 2014. 246 с.
- Каркач П. М. Функції прокуратури України: навч. посіб. Харків: Право, 2015. 247 с.

- Карпачова Н. І. Проблеми реалізації прав і свобод людини та громадянина в Україні. Київ: Юридична думка, 2007. 424 с.
- Кириленко Є. В. Новітня концепція реформування судової влади України: навч. посіб. / За наук. ред. О. А. Кириченка. Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. П. Могили, 2010. 59 с.
- Колісник В. П. Конституційне право України: підруч. Харків: Право, 2008. 416 с.
- Колодій А. М., Олійник А. Ю. Права, свободи та обов'язки людини і громадянина в Україні: підруч. Київ: Правова єдність, 2008. 350 с.
- Конституційне право України: підруч. 8-е вид. перероб. та допов. Ужгород: Гельветика, 2018. 410 с.
- Конституційне право України: посіб. для підгот. до іспитів / [Ю. Г. Барабаш та ін.]. 4-те вид., перероб. та допов. Харків: Право, 2017. 369 с.
- Конституційне право України: прагматичний курс: навч. посіб. / М. В. Афанасьєва, Ю. Ю. Бальцій, Ю. Д. Батан [та ін.]; за заг. ред. М. В. Афанасьєвої, А. А. Єзерова. Одеса: Юридична література, 2017. 256 с.
- Конституційні засади сучасного державотворення: навч. посіб. у питаннях і відповідях / Т. Є. Кагановська та ін.; за ред. Т. Є. Кагановської. Харків: Право, 2017. 303 с.
- Конституційно-правові форми безпосередньої демократії в Україні: проблеми теорії і практики / В. Ф. Погорілко та ін.; ред. В. Ф. Погорілко. Київ: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького, 2001. 356 с.
- Конституція України: наук.-практ. коментар / К. І. Чижмарь, О. В. Лавринович. Київ: Центр навчальної літератури, 2018. 290 с.
- Концепція удосконалення інституту юридичної відповідальності держави перед громадянським суспільством та особою в Україні / Н. М. Оніщенко та ін. Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2014. 111 с.
- Кормич Б. А. Інформаційна безпека: організаційно-правові основи: навч. посіб. Київ: Кондор, 2004. 384 с.
- Кормич Б. А. Організаційно-правові засади політики інформаційної безпеки України. Харків: Юридична література, 2003. 124 с.
- Корпань О. В. Правові проблеми організації місцевого самоврядування в Україні. Київ: Оріяни, 2001. 144 с.
- Костас П. Захист внутрішньо переміщених осіб відповідно до Європейської Конвенції з прав людини та інших стандартів Ради Європи: посіб. Харків: Право, 2017. 151 с.
- Костенко Г. Ф. Теоретичні аспекти стратегії національної безпеки: навч. посіб. Київ: ДЕМІД, 2002. 144 с.
- Кравченко В. В. Конституційне право України: навч. посіб. 3-тє вид. Київ: Атіка, 2004. 512 с.

- Кравченко В. В., Пітцик М. В. Муніципальне право України: навч. посіб. Київ: Атіка, 2003. 672 с.
- Краснов М. А. Ответственность в системе народного представительства. Москва: Наука, 1992. 120 с.
- Крегул Ю. І. Права і свободи людини: навч. посіб. Київ: Книга, 2004. 288 с.
- Крегул Ю. І., Орленко В. І., Ладиченко В. В., Зубок М. І., Погарченко В. В. Конституційне право України: навч. посіб. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2003. 418 с.
- Кресіна І. О. Інститут імпичменту: порівняльний політико-правовий аналіз. Київ: Юридична думка, 2004.
- Кудрявцев Ю. А. Государственные режимы: моногр. Санкт-Петербург: Юридический центр-Пресс, 2012. 540 с.
- Куйбіда В. С. Конституційно-правові проблеми міського самоврядування в Україні. Львів: Літопис, 2001. 375 с.
- Курило Л. В. Дотримання прав людини (на основі практики Європейського суду з прав людини щодо України): практ. посіб. / За заг. ред. В. К. Грищука. Львів: ЛьвДУВС, 2017. 91 с.
- Кушніренко О. Г. Права і свободи людини та громадянина: навч. посіб. Харків: Факт, 2001. 440 с.
- Лазор Л. І., Михайлюк В. П., Рашидов С. Ф., Дроговоз В. А. Конституційне право України: словник-довідник. Луганськ: Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля, 2008. 215 с.
- Лафитский В. И. Конституционное (государственное) право: справочник. Москва: Юристъ, 1995. 191 с.
- Лебідь І. В. Освіта і сучасне суспільство: посіб. Умань: Сочінський, 2012. 98 с.
- Левченко И. П. Индивидуальный социально-правовой статус личности: моногр. Москва: Книжный мир, 2005. 80 с.
- Ліпкан В. А. Безпекознавство: навч. посіб. Київ: Вид-во Європейського ун-ту, 2003. 208 с.
- Ліпкан В. А. Національна безпека України: навч. посіб. Київ: Кондор, 2008. 552 с.
- Майданник О. О. Конституційне право України: навч. посіб. Київ: Алєрта, 2011. 380 с.
- Мальчин Ю. М. Історія місцевого самоврядування України: навч. посіб. Київ: АМУ, 2015. 296 с.
- Мармазов В. Є., Піляєв І. С. Рада Європи: політико-правовий механізм інтеграції. Київ: Юридична книга, 2000. 472 с.
- Марочкін І. Є., Сібільва Н. В. Організація судової влади в Україні: навч. посіб. Харків: Право, 2009. 184 с.
- Марченко В. В. Електронне урядування в органах виконавчої влади: підруч. Харків: Вид-во ХНАДУ, 2018. 291 с.

- Мельниченко В. І. Інституційний розвиток держави: навч.-метод. посіб. Київ: НАДУ, 2012. 199 с.
- Міхневич Л. В. Конституційне право України: практикум. Київ: КНЕУ, 2013. 266 с.
- Моделі та методи стратегічного управління в органах виконавчої влади України: навч. посіб. Чернігів: ЧНТУ, 2018. 152 с.
- Мушенок В. В. Конституційне право зарубіжних країн: навч. посіб. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 227 с.
- Наливайко Л. Р. Державний лад України: теоретико-правова модель: моногр. Харків: Право, 2009. 600 с.
- Наливайко Л. Р., Беляєва М. В. Політична функція Української держави: теоретико-правові та конституційно-правові засади: моногр. Київ: Хай-Тек Прес, 2013. 316 с.
- Наливайко Л. Р., Грицай І. О. Неурядові правозахисні організації України: навч. посіб. (2-ге вид., перероб. та допов.). Київ: Хай-Тек Прес, 2016. 245 с.
- Наливайко Л. Р., Касяненко Є. В., Обушко В. В., Сеньків О. М., Чепік-Трегубенко О. С. Конституційне право України в тестових завданнях: навч. посіб. Дніпропетровськ: Дніпр. держ. ун-т внутр. справ, 2016. 432 с.
- Наливайко Л. Р., Степаненко К. В., Щербина Є. М. Міжнародний захист прав людини: навч. посіб. Дніпропетровськ: Дніпр. держ. ун-т внутр. справ, 2014. 152 с.
- Наливайко Л.Р., Костицький В. В., Грицай. І. О. Науково-практичний коментар до Закону України «Про громадські об'єднання». Київ: АртЕк, 2015. 228 с.
- Нестерович В. Ф. Конституційне право України: навч. посіб. Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2013. 207 с.
- Нестерович В. Ф. Практикум з Конституційного права України: практич. посіб. Київ: Ліра-К, 2018. 640 с.
- О'Коннелл Д. П. Правопреемство государств. Москва: Изд-во иностр. лит., 1957. 589 с.
- Олійник А. Ю. Конституційно-правовий механізм забезпечення основних свобод людини і громадянина в Україні: моногр. Київ: Алтера; КНТ; Центр навч. л-ри, 2008. 472 с.
- Олуйко В. М. Надання державної допомоги суб'єктам господарювання: практичний порадник для органів місцевого самоврядування: підруч. Київ: Юстон, 2017. 258 с.
- Оніщенко Н. М. та ін. Правова система України в умовах сучасних національних та міжнародних тенденцій розбудови державності: моногр. Київ: Кондор, 2012. 614 с.
- Орзіх М. В., Афанасьєва М. В., Барський В. Р. та ін. Проблеми сучасної конституціоналістики: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2011. 272 с.

- Орзіх М. П. Проблеми сучасної конституціоналістики: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2012. Випуск 2: Конституційні перетворення в Україні. 430 с.
- Орленко В. І. та ін. Конституційне право України: навч. посіб. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2012. 527 с.
- Ортинський В. Л. Управління в органах виконавчої влади України: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2008. 296 с.
- Ославський М. І. Виконавча влада в Україні: організаційно-правові засади: навч. посіб. Київ: Вид-во Знання, 2008. 216 с.
- Павликов С. Г., Умнова И. А. Конституционное право: учеб. пособ. Москва: Альфа-М; ИНРФА-М, 2015. 575 с.
- Палант Б. Білль про права (практика застосування): наук.-попул. вид. Харків: Право, 2018. 264 с.
- Паліюк В. П. Міжнародні судові установи і захист прав людини та основних свобод: навч.-практ. посіб. Миколаїв: Атол, 2006. 178 с.
- Паліюк В. П. Рішення Конституційного Суду України: навч. посіб. Миколаїв: Від, 2002. 178 с.
- Перепелюк В. Г. Конституційні процедури: державне процесуальне право: навч. посіб. Чернівці: Рута, 2004. 349 с.
- Петришин О. В., Шевчук О. В., Дашковська О. Р. та ін. Проблеми теорії права і конституціоналізму у працях М. В. Цвіка. Харків: Право, 2010. 272 с.
- Погорілка В. Ф., Ставнійчук М. І. Виборче право України: навч. посіб. Київ, 2003. 383 с.
- Погорілка В. Ф., Фрицько О. Ф. Муніципальне право України: підруч. Київ: Юрінком Інтер, 2006. 592 с.
- Погорілко В. Ф. Основи конституційного ладу України: підруч. Київ: Ін Юре, 1997. 40 с.
- Погорілко В. Ф., Федоренко В. Л. Конституційне право України: підруч. Київ: Ліра-К, 2012. 576 с.
- Погорілко В. Ф., Федоренко В. Л. Референдне право України: навч. посіб. Київ: Ліра-К, 2006. 366 с.
- Постовой Н. В. Муниципальное управление. Планирование, собственность, компетенция: учеб. Москва: Юриспруденция, 2014. 141 с.
- Потапова А. А. Муниципальное право: конспект лекций. Москва: Проспект, 2014. 101 с.
- Рабінович П. М., Хавронюк М. І. Права людини і громадянина: навч. посіб. Київ: Атіка, 2004. 464 с.
- Рижков Г. Принцип правової держави в Основному Законі (Конституції) ФРН і судова практика Федерального Конституційного суду ФРН: підруч. Київ: Книга для бізнесу, 2008. 112 с.
- Рудик П. А. Конституційна реформа в Україні: проблеми та перспективи: моногр. Київ: Атіка, 2006. 256 с.

- Рудич Ф. М. Політична система сучасної України: особливості становлення, тенденції розвитку: навч. посіб. Київ: Парламентське вид-во, 2002. 327 с.
- Румянцев О. Г., Додонов В. Н. Юридический энциклопедический словарь. Москва: ИНФРА М, 1997. 384 с.
- Савич С. С., Попов А. А., Пащук Т. В. Судочинство у Європейському суді з прав людини: навч. посіб. Луцьк: Вежа-Друк, 2017. 163 с.
- Сарторі Дж. Порівняльно-конституційна інженерія: Дослідження структур мотивів і результатів. Київ, 2001. 224 с.
- Свирский Б. М. Государственное строительство и местное самоуправление в Украине: учеб. пособ. Харьков: Эспада, 2001. 487 с.
- Селіванов А. О. Конституційне правосуддя в Україні (авторський спецкурс): навч.-метод. посіб. Харків; Київ: Логос, 2017. 91 с.
- Селіванов А. О. Теорія і практика застосування конституційного права України. Київ: Логос. 2016. 174 с.
- Сergygin В. О. Конституційне право України: навч. посіб. Харків: Харк. нац. ун-т внутр. справ, 2010. 368 с.
- Сergygin С. Г. Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні: підруч. Харків: Право, 2005. 256 с.
- Сиренко В. Ф. Государство: демократическое, правовое, социальное: очерки. Дискуссионные вопросы. Киев: Институт государства и права им. В. М. Корецкого НАН Украины, 2013. 340 с.
- Ситник Г. П., Олуйко В. М., Вавринчук М. П. Національна безпека України: теорія і практика. Київ: Кондор, 2007. 616 с.
- Скрипнюк О. В. Конституційне право України: академічний курс: підруч. Київ: Ін Юре, 2010. 669 с.
- Скрипнюк О. В. Конституція України та її функції: проблеми теорії та практики реалізації: до десятої річниці прийняття Конституції. Київ: Акад. прав. наук України, 2005. 167 с.
- Словник юридичних термінів і понять: навч. посіб. / [В. Г. Гончаренко та ін.]; за ред. В. Г. Гончаренка та З. В. Ромовської. Київ: Юстініан, 2013. 597 с.
- Совгиря О. В., Шукліна Н. Г. Конституційне право України. Повний курс: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 556 с.
- Станкус Т. Бюджетний процес. Державні закупівлі в органах місцевого самоврядування: практич. посіб. Харків: Фактор, 2016. 107 с.
- Стасус державного службовця органів прокуратури в Україні: посіб. Київ: [б. в.], 2018. 290 с.
- Стрижак А. А. Конституція України в актах Конституційного Суду України (аналіт. огляд та комент.). Київ: Ін Юре, 2010. 631 с.
- Сунцов В. В. Конституційне судочинство в Україні: законодавство та практика застосування. Харків: Консум, 2002. 832 с.

- Сушинський О. І. Інститут президентури в Україні. Львів: Ліга-Прес, 2001. 90 с.
- Тацій В. Я., Петришин О. В., Барабаш Ю. Г. та ін. Конституція України: наук.-практ. коментар. Харків: Право, 2011. 1128 с.
- Тацій В. Я., Годика Ю. М., Данильян О. Г. Конституційно-правові засади становлення української державності: моногр. Харків: Право, 2003. 328 с.
- Тацій В. Я. та ін. Правова доктрина України: у 5-ти томах. Харків: Право, 2013. Битяк Ю. П. та ін. Т. 2: Публічно-правова доктрина України 2013. 863 с.
- Теорія та практика застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод: компендіум. Харків: [б. в.], 2017. 374 с.
- Ткачук А. Ф. Місцеве самоврядування: практич. посіб. Київ: ІКЦ ЛЕСТ, 2004. 304 с.
- Ткачук А. Ф. Місцеве самоврядування: світовий та український досвід: посіб. Київ: Заповіт, 1997. 186 с.
- Тлумачний термінологічний словник з конституційного права (Explanatory Terminological Dictionary on Constitutional law) / Кол. авт.; за заг. ред. Л. Р. Наливайко. Київ: Хай-Тек Прес, 2016. 628 с.
- Годика Ю. М. Громадянство України: конституційно-правовий аспект: навч. посіб. Харків: Факт, 2002. 254 с.
- Годика Ю. М. Конституційні засади формування правової культури: моногр. Харків: РАЙДЕР, 2001. 160 с.
- Годика Ю. М. Конституція України – Основний Закон держави і суспільства: навч. посіб. Харків: Факт, 2001. 328 с.
- Годика Ю. М. Основи конституційного ладу України: моногр. Харків: Факт, 2000. 176 с.
- Годика Ю. М., Журавський В. С. Конституційне право України: підруч. Київ: Ін Юре, 2002. 544 с.
- Годика Ю. М., Годика О. Ю. Конституційно-правовий статус людини і громадянина в Україні: моногр. Київ: Ін Юре, 2004. 368 с.
- Тодыка Ю. Н. Конституционное право Украины: отрасль права, наука, учебная дисциплина: учеб. пособ. Харьков: Фолио; Райдер, 1998. 292 с.
- Участь громадян у здійсненні місцевого самоврядування: навч. посіб. / За ред. В. В. Кравченка. Київ: Атіка, 2004. 264 с.
- Федоренко В. Л. Конституційне право України: підруч. Київ: Ліра-К, 2016. 615 с.
- Філонов О. В., Субботін В. М., Пашутін В. В., Тодоров І. Я. Основи демократії. Права людини та їх забезпечення в умовах суспільних змін: навч. посіб. 2-ге вид., випр. Київ: Знання, 2008. 215 с.
- Фрицький О. Ф. Конституційне право України: підруч. Київ: Юрінком Інтер, 2006. 512 с.

- Халипов В. Ф. Кратология – наука о власти: концепция. Москва: Экономика, 2002. 367 с.
- Чайковська, Н. П. Захист права людини на безпечні умови життєдіяльності: основні завдання та повноваження державних органів: навч.-практ. посіб. Київ: Національна академія прокуратури України, 2017. 198 с.
- Чижмарь К. І., Лавринович О. В. Конституція України: наук.-практ. коментар. Київ: Центр навчальної літератури, 2018. 290 с.
- Чушенко В. І., Заяц І. Я. Конституційне право України: підруч. Київ: Ін Юре, 2009. 547 с.
- Шаповал В. Зарубіжний парламентаризм. Київ: Основи, 1993. 143 с.
- Шаповал В. М. Виконавча влада в розвинутих країнах (конституційно-правовий аспект): навч. посіб. Київ: Вид-во УАДУ, 1996. 60 с.
- Шаповал В. М. Вищі органи сучасної держави: порівняльний аналіз. Київ: Програма Л, 1995. 136 с.
- Шаповал В. М. Конституційне право зарубіжних країн. Академічний курс: підруч. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 480 с.
- Шаповал В. М. Конституція і виконавча влада. Київ: Юрінком Інтер, 2004. 80 с.
- Шаповал В. Н., Корнеев А. В. История Конституции Украины: Днепропетровськ: Акцент, 2012. 127 с.
- Шаптала Н. К., Задорожня Г. В. Конституційне право України: навч. посіб. Дніпропетровськ: Лізунов Прес, 2012. 472 с.
- Шевчук С. Основи конституційної юриспруденції: навч. посіб. Київ: Український центр правничих студій, 2001. 302 с.
- Шемшученка Ю. С. Великий енциклопедичний юридичний словник. А-Я. Київ: Юридична думка, 2012. 1017 с.
- Шемшученко Ю. С. Конституційне право України. Академічний курс: підруч. Київ: Юридична думка, 2008. 800 с.
- Шемшученко Ю. С. Правові системи сучасності: навч. посіб. Київ: Юридична думка, 2012. 490 с.
- Шемшученко Ю. С. Проблеми теорії конституційного права України. Київ: Парламентське вид-во, 2013. 616 с.
- Шемшученко Ю. С. Український парламентаризм: минуле і сучасне. Київ: Парламентське вид-во, 1999. 368 с.
- Шемшученко Ю. С., Шаповал В. М., Кресіна І. О. та ін. Правове забезпечення державного суверенітету України. Київ: Юридична думка, 2011. 300 с.
- Шляхтун П. П. Конституційне право України: підруч. Київ: Освіта України; КНТ, 2008. 592 с.

- Шугрина Е. С., Нарутто С. В., Заболотских Е. М. Ответственность органов публичной власти: правовое регулирование и правоприменительная практика: учеб. Москва: Юрайт, 2014. 346 с.
- Юридична енциклопедія: в 6-ти томах / редкол.: Ю. С. Шемшученко (гол.) та ін. Київ: Укр. енцикл. ім. М. П. Бажана, 1998. Том 1: А-Г. 672 с.
- Юридична енциклопедія: в 6-ти томах / редкол.: Ю. С. Шемшученко (гол.) та ін. Київ: Укр. енцикл. ім. М. П. Бажана, 1999. Том 2: Д-Й. 744 с.
- Юридична енциклопедія: в 6-ти томах / редкол.: Ю. С. Шемшученко (гол.) та ін. Київ: Укр. енцикл. ім. М. П. Бажана, 2001. Том 3: К-М. 792 с.
- Юридична енциклопедія: в 6-ти томах / редкол.: Ю. С. Шемшученко (гол.) та ін. Київ: Укр. енцикл. ім. М. П. Бажана, 1998. Том 4: Н-П. 720 с.
- Юридична енциклопедія: в 6-ти томах / редкол.: Ю. С. Шемшученко (гол.) та ін. Київ: Укр. енцикл. ім. М. П. Бажана, 1998. Том 5: П-С. 736 с.
- Юридична енциклопедія: в 6-ти томах / редкол.: Ю. С. Шемшученко (гол.) та ін. Київ: Укр. енцикл. ім. М. П. Бажана, 1998. Том 6: Т-Я. 768 с.
- Юринець Ю. Л. Конституційне право України: навч. посіб. Ужгород: Бреза, 2014. 367 с.
- Ющик О. І., Бошицький Ю. Л., Риндюк В. І. Конституційні основи розвитку законодавства України: навч. посіб. Київ: Юридична думка, 2015. 155 с.

ТЕМА 1. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО УКРАЇНИ – ПРОВІДНА ГАЛУЗЬ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРАВА, СКЛАДОВА ЧАСТИНА ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ, НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Поняття конституційного права України як галузі права. Місце конституційного права в системі національного права України. Предмет, метод конституційного права України як галузі права та їх специфіка.

Система конституційного права: поняття, структура, особливості. Конституційно-правові норми: поняття, класифікація, структура. Конституційно-правові інститути: поняття, специфіка, види.

Принципи конституційного права: поняття, види, нормативне закріплення.

Конституційно-правові відносини: поняття, види, ознаки. Умови виникнення, зміни та припинення конституційно-правових відносин.

Суб'єкти та об'єкти конституційного права.

Предмет, завдання та джерела науки конституційного права України. Зв'язок науки конституційного права з іншими суспільними та галузевими юридичними науками.

Конституційне право як навчальна дисципліна: поняття, система, функції.

Ключові поняття:

конституційне право України як галузь права, державне право, соціальний зміст конституційного права, юридичний зміст конституційного права, функції конституційного права, предмет правового регулювання, суверенітет народу, потенційний суверенітет, реальний суверенітет, влада, метод правового регулювання, система конституційного права України, принципи конституційного права, конституційно-правова норма, матеріальні норми, процесуальні норми, регулятивні норми, охоронні норми, імперативні норми, диспозитивні норми, факультативні норми, ситуаційні норми, спеціалізовані норми, дефінітивні норми, загальні норми, норми-принципи, установчі норми, гарантуючі норми, оперативні норми, колізійні норми, конституційно-правовий інститут, загальні інститути, головні інститути, початкові інститути, суб'єкти конституційно-правових відносин, об'єкти конституційно-правових відносин, юридичні факти, правоздатність, дієздатність, джерела конституційного права, наука конституційного права, функції науки конституційного права, предмет науки конституційного права, методологія науки конституційного права, система науки конституційного права, джерела науки конституційного права, навчальна дисципліна конституційного права.

Нормативні акти:

- ❖ Конституція України від 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141 (зі змінами внесеними Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» від 02 червня 2016 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 28. Ст. 532).
- ❖ Декларація про державний суверенітет України від 16 липня 1990 року. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1990. № 31. Ст. 429.
- ❖ Про правонаступництво України: Закон України від 12 вересня 1991 року. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1991. № 46. Ст. 617.
- ❖ Про проголошення незалежності України: Постанова Верховної Ради УРСР від 24 серпня 1991 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 38. Ст. 502.
- ❖ Декларація прав національностей України від 1 листопада 1991 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 53. Ст. 799.
- ❖ Конституційний договір між Верховною Радою України та Президентом України про основні засади організації та функціонування державної влади і місцевого самоврядування в Україні на період до прийняття нової Конституції України від 08 червня 1995 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 18. Ст. 133.
- ❖ Про заснування поста Президента Української РСР і внесення змін та доповнень до Конституції (Основного Закону) Української РСР: Закон УРСР від 5 липня 1991 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1991. № 33. Ст. 445.
- ❖ Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 252 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про внесення змін до Конституції України» від 8 грудня 2004 року № 2222–IV. *Офіційний вісник України*. 2010. № 72/1. Спеціальний випуск. С. 7. Ст. 2597.
- ❖ Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 51 народного депутата України щодо офіційного тлумачення положення «на наступній черговій сесії Верховної Ради України», яке міститься у статті 155 Конституції України від 15 березня 2016 року № 1-рп/2016. *Офіційний вісник України*. 2016. № 28. С. 289. Ст. 1137.

Дисертації, автореферати:

1. Білоус О. Ю. Конвенції міжнародної організації праці як джерела трудового права України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2017. 20 с.
2. Васильченко О. П. Джерела конституційного права України (системно-функціональний аналіз): дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2007. 252 с.
3. Гайова О. В. Закон як джерело сучасного континентального права (загальнотеоретичні та порівняльно-правові аспекти): дис. ... канд. юрид. наук. Львів, 2011. 204 с.
4. Гримич М. К. Судові акти як джерело адміністративного процесуального права України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Тернопіль, 2017. 20 с.
5. Данилюк Ю. В. Теоретичні засади конституційних правовідносин в Україні: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2009. 203 с.
6. Забокрицький І. І. Міжнародно-правові акти як джерела конституційного права: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Ужгород, 2015. 18 с.
7. Євсєєв О. П. Процедури в конституційному праві України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2008. 19 с.
8. Ільков В. В. Джерела права в адміністративному судочинстві України: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. Дніпро, 2017. 36 с.
9. Ісмайлов К. Ю. Акти судової влади в системі джерел права України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Маріуполь, 2012. 16 с.
10. Кармазіна К. Ю. Механізм взаємодії джерел континентального та загального права: дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2011. 204 с.
11. Константи́й О. В. Джерела адміністративного права України: дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2000. 170 с.
12. Корейба Ю. В. Джерела інформаційного права України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2015. 20 с.
13. Корольова Ю. В. Соціально-політичні та теоретико-правові аспекти системності джерел права: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2017. 20 с.
14. Мазур М. В. Акти органів судової влади як джерело конституційного права України: дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2009. 233 с.
15. Місевич С. В. Джерела канонічного права (теоретико-правовий аналіз): дис. ... канд. юрид. наук. Чернівці, 2005. 212 с.
16. Назаренко О. А. Міжнародні договори України в системі джерел конституційного права України: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2006. 230 с.
17. Наумова К. І. Правові акти органів і посадових осіб місцевого самоврядування в системі джерел муніципального права в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2017. 20 с.
18. Оніщенко О. В. Конституція України як основне джерело конституційного права України: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2005. 214 с.

19. Петрученко К. І. Нормативно-правові акти місцевого самоврядування як джерело права: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2014. 18 с.
20. Резніченко С. В. Договір як джерело конституційного права України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 1999. 19 с.
21. Сав'як О. В. Правовий звичай у системі джерел конституційного права України: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2008. 219 с.
22. Сінькевич О. В. Норми конституційного права України: дис. ... канд. юрид. наук. 2003. 207 с.
23. Смирнова К. В. Джерела права Європейського Союзу: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2005. 228 с.
24. Степанюк О. І. Норми конституційного права України: проблеми теорії: дис. ... канд. юрид. наук. Львів, 1993. 160 с.
25. Тополевський Р. Б. Системні зв'язки юридичних джерел права: дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2004. 204 с.
26. Хомюк Н. С. Сучасна система джерел права України: загальнотеоретичні аспекти: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Львів, 2015. 16 с.
27. Цоклан В. І. Система сучасних джерел конституційного права України: проблеми теорії та практики: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2008. 219 с.
28. Чистоколяний Я. В. Конституційно-правові норми в Україні: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2005. 204 с.
29. Чорнолуцький Р. В. Феноменологія нормопроектної діяльності в конституційному праві України: питання теорії і практики: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. Ужгород, 2018. 35 с.
30. Чудик Н. О. Статут територіальної громади як джерело конституційного права в Україні: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2011. 228 с.
31. Шалінська І. В. Акти «м'якого права» у системі джерел права: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Львів, 2015. 20 с.
32. Щокіна О. О. Правовий звичай міжнародної торгівлі як джерело міжнародного приватного права: дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2005. 198 с.

Монографії:

1. Данилюк Ю. В. Конституційні правовідносини в Україні: питання теорії та практики: моногр. Київ: Інститут законодавства Верховної Ради України, 2015. 190 с.
2. Джерела конституційного права України: моногр. / Ю. С. Шемшученко та ін.; відп. ред.: Ю. С. Шемшученко, О. І. Ющик. Київ: Наукова думка, 2010. 711 с.
3. Ільков В. В. Джерела права в адміністративному судочинстві: теорія та правозастосування: моногр. Дніпро: Ліра, 2017. 379 с.
4. Ісмайлов К. Ю. Акти судової влади в системі джерел національного права України: моногр. Донецьк: Ноулідж, Донец. від-ня, 2014. 116 с.

5. Капінус Р. Ю. Акти глав держав як джерела адміністративного права: моногр. Київ: Юридична думка, 2016. 179 с.
6. Малишко В. М. Джерела конституційного права в релігійній сфері. Київ: УНА, 2006. 39 с.
7. Мацелюх І. А. Джерела церковного права за доби українського Середньовіччя: моногр. Київ: Талком, 2015. 290 с.
8. Резніченко С. В. Договір у системі джерел конституційного права України. Одеса: АстроПринт, 1999. 136 с.
9. Саннікова М. В. Декларація та акти декларативно-рекомендаційного характеру в системі джерел права: моногр. Харків: Друкарня Мадрид, 2014. 154 с.
10. Тодыка Ю. М. Толкование Конституции и законов Украины: теория и практика: моногр. Харьков: Факт, 2003. 328 с.
11. Тягнирядно Є. В., Яворська Г. Х. Риторичні вміння правників: теорія і практика: моногр. Одеса: ОДУВС, 2009. 188 с.
12. Федоренко В. Л. Питання теорії конституційного права і модернізації Конституції України: моногр. Ліра-К, 2013. 192 с.
13. Цоклан В. І., Федоренко В. Л. Система сучасних джерел конституційного права України: моногр. Київ: Ліра-К, 2009. 400 с.

Наукові статті:

1. Андрианов Н. В. Модернизация правовых институтов: проблемы методологии. *Государство и право*. 2013. № 6. С. 5-17.
2. Андрущакевич Ю. Сутність конкретизації сучасного права. *Вісник Академії правових наук України*. 2012. № 2. С. 269-276.
3. Антонов В. О. Методологія дослідження принципів системи забезпечення національної безпеки України. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2013. Вип. 62. С. 104-108.
4. Багрій О. Сутність принципу верховенства Конституції України. *Підприємництво, господарство і право*. 2013. № 9. С. 83-87.
5. Баймуратов М. Нормативно-правовой договор как источник конституционного права Украины. *Юридический вестник*. 1998. № 1. С. 88-91.
6. Барабаш Ю. Установча влада Українського народу як конституційний феномен. *Право України*. 2009. № 11. С. 73-79.
7. Бариська Я. О., Попович Т. П. Джерела права у зарубіжній правовій доктрині. *Порівняльно-аналітичне право*. 2016. № 6. С. 15-17.
8. Батанов О. Б. Інавгурація президента як інститут конституційного права: аксіологічні та онтологічні засади. *Часопис Київського університету права*. 2011. № 4. С. 114-119.
9. Батанов О. В. Територія як інститут конституційного права. *Часопис Київського університету права*. 2015. № 2. С. 49-53.
10. Берназюк Я. Методологія проведення наукових досліджень у сфері

- конституційного права на сучасному етапі: визначення основних завдань. *Право України*. 2014. № 11. С. 136-144.
11. Белов Д. М., Туряниця О. О. Реформа інституційної системи в Україні: конституційно-правові засади. *Конституційно-правові академічні студії*. 2015. Вип. 2. С. 51-60.
 12. Бисага Ю. М., Дешко Л. М. Методологія дослідження конституційного права звертатися до міжнародних судових установ і міжнародних організацій. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2016. Вип. 21. С. 14-16.
 13. Богданевич Т. Теоретичні аспекти інституту тлумачення в системі конституційного права. *Юридична наука*. 2016. № 12. С. 4-10.
 14. Болокан І. В. Реалізація норм права як інтеграційна категорія. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2016. Вип. 24. С. 4-8.
 15. Боняк В. О. Поняття конституційно-правової норми та її роль у механізмі організації та функціонування органів охорони правопорядку України. *Конституційно-правові академічні студії*. 2016. Вип. 1. С. 34-47.
 16. Боняк В. О. «Конституційно-правові засади», «конституційно-правові основи» та «конституційно-правові принципи»: співвідношення понять. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2015. № 2. С. 64-76.
 17. Борщевський І. В. Правовий звичай як джерело сучасного права в Україні. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2016. № 5. С. 3-6.
 18. Буша Н. Місце правового звичаю серед форм (джерел) права України. *Юридична Україна*. 2011. № 11. С. 23-27.
 19. Васильченко О. Сучасний зміст конституційного принципу рівності прав і свобод людини та громадянина. *Право України*. 2017. № 7. С. 47-55.
 20. Волошин Ю. О. Інтернаціоналізація сучасного конституційного права: деякі теоретичні й практичні проблеми. *Часопис Київського університету права*. 2007. № 4. С. 82-88.
 21. Гречко О. Територіальний устрій України як конституційно-правовий інститут: сутність, структура і зміст. *Юридична Україна*. 2015. № 6. С. 17-23.
 22. Грузд А. Конституційно-правове регулювання в Україні: деякі питання теорії та практики. *Право України*. 1998. № 8. С. 75-80.
 23. Данилюк Ю. В. Конституційно-правові аспекти інституту глави держави: вітчизняний та зарубіжний досвід. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2015. № 4. С. 21-26.
 24. Данилюк Ю. В. Суб'єкти конституційно-правових відносин: проблемні питання. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2013. № 4. С. 39-44.

25. Дахова І. І., Чуб О. О. Багатоаспектність принципу правової визначеності щодо сучасних конституційно-правових відносин. *Форум права*. 2017. № 4. С. 59-68.
26. Делія Ю. Місцеве самоврядування як суб'єкт конституційних правовідносин. *Право України*. 1999. № 11. С. 24-26.
27. Дерев'янка С. М. Конституційно-правовий інститут референдуму в системі ціннісних орієнтацій сучасного українського суспільства. *Актуальні проблеми держави і права*. 2008. Вип. 40. С. 236-241.
28. Джунь В. Соціологія конституційного права. *Право України*. 2010. № 11. С. 66-75.
29. Джунь В. Аксіологічний інструментарій у соціології конституційного права. *Право України*. 2013. № 5. С. 262-273.
30. Джунь В. Про предмет соціології конституційного права. *Право України*. 2013. № 10. С. 194-202.
31. Езеров А. Конфликтность в системе конституционно-правовых отношений – предмет науки конституционного права. *Юридический вестник*. 2004. № 4. С. 60-63.
32. Євграфова Є. Доктрини та концепції у правовій системі України: форми і сфери застосування. *Право України*. 2010. № 5. С. 77-84.
33. Євграфова Є. Інший погляд на дослідження структури і системи права. *Вісник Академії правових наук України*. 2012. № 4. С. 52-64.
34. Євграфова Є. Об'єктивність права: гіпотеза та сприйняття. *Право України*. 2012. № 3-4. С. 385-395.
35. Євсєєв О. Проблеми процесуальної форми в конституційному праві України. *Підприємництво, господарство і право*. 2007. № 10. С. 37-39.
36. Журавльов Д. В. Національне законодавство як система. *Вісник Запорізького юридичного інституту*. 2004. № 4. С. 51-58.
37. Журавльова Г. С. Змістовні аспекти принципу рівності у конституційному праві. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Юридичні науки*. 2016. Вип. 2 (1). С. 43-46.
38. Журавльова Г. С. Зміст принципу рівності в конституційному праві України. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2012. № 4 (1). С. 34-40.
39. Заморська Л. До питання про визначення категорії «норма права». *Право України*. 2011. № 4. С. 159-163.
40. Заморська Л. Системний підхід у конституційному праві: загальнотеоретичний зміст. *Право України*. 2016. № 6. С. 107-113.
41. Іщенко І. Проблеми співвідношення понять «правове регулювання» і «правовий вплив» у сучасній теорії права. *Юридична Україна*. 2011. № 8 (104). С. 21-26.
42. Кикоть Г. Проблема класифікацій юридичних фактів у сучасній теорії права. *Право України*. 2003. № 7. С. 29-34.
43. Коваленко І. І., Лозова О. С. Правосвідомість як джерело формування

- правових смислів (феноменологічний аспект). *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»*. Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія. 2017. № 3. С. 81-97.
44. Конончук І. Історичні та політико-правові аспекти виникнення і розвитку інституту конституційного контролю. *Історико-правовий часопис*. 2017. № 1. С. 73-77.
 45. Корейба Ю. Конституція України як визначальне джерело інформаційного права. *Підприємництво, господарство і право*. 2013. № 9. С. 48-52.
 46. Коструба А. Норми права і правоприпиняючі юридичні факти в механізмі правового регулювання. *Право України*. 2011. № 3. С. 202-207.
 47. Кравчук В. Інститут основ конституційного ладу у системі конституційного права України. *Історико-правовий часопис*. 2015. № 1. С. 55-61.
 48. Крусян А. Конституция и конституционное законодательство как нормативная основа современного украинского конституционализма. *Юридический вестник*. 2005. № 1. С. 88-96.
 49. Куненко І. Проблеми правового регулювання внесення змін до Конституції України. *Підприємництво, господарство і право*. 2014. № 2. С. 90-93.
 50. Кунєв Ю. Методологія дослідження державно-правових явищ як актуальна проблема. *Право України*. 2009. № 11. С. 118-123.
 51. Лагус І. Правові акти в теорії права та практиці вітчизняного законодавства: деякі проблеми. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 11. С. 14-17.
 52. Левченков О. І. Межі та сфери правового регулювання. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2010. № 3 (101). С. 19-29.
 53. Литвин В. Життя вимагає модернізації Основного Закону України. *Право України*. 2012. № 8. С. 16-18.
 54. Львова Є. О. Еволюція функцій принципів міжнародного права з урахуванням його конституціоналізації та фрагментації. *Публічне право*. 2015. № 3. С. 235-241.
 55. Мандель Р. До розуміння принципів права. *Sciences of Europe*. 2016. № 4, ч. 2. С. 100-103.
 56. Марцеляк О. В. Фундаментальне дослідження теоретико-методологічних основ системи конституційного права України. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2009. № 12 (98). С. 146-149.
 57. Марцеляк О. Роль науки конституційного права в конституціоналізації правової системи України. *Право України*. 2016. № 6. С. 79-87.
 58. Мельник В. Поняття та ознаки нормативно-правового акта: теоретичний аспект. *Юридична Україна*. 2009. № 8. С. 17-22.

59. Мельничук О. Аксіологічні основи права. *Право України*. 2010. № 4. С. 220-224.
60. Минченко О. Герменевтика как философско-правовая основа юридической лингвистики. *Legea si Viata*. 2018. № 3, ч. 2. С. 97-100.
61. Могілевський Л. В. Сутність поняття «норма права». *Прикарпатський юридичний вісник*. 2016. № 1. С. 14-18.
62. Морозюк С. М. Зв'язок конституційно-правової норми та конституційних правовідносин у процесі реалізації Основного Закону. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2016. № 6. Т. 2. С. 15-19.
63. Москалюк О. В. Особливості застосування принципів права при подоланні змістових колізій. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 2. С. 37-42.
64. Нелін О. До питання верховенства права і закону в Україні. *Юридична Україна*. 2012. № 3. С. 22-25.
65. Нелін О. Конституційна доктрина України: проблеми концептуалізації основних підходів. *Юридична Україна*. 2015. № 9. С. 20-25.
66. Нестерович В. Ф. Конституційно-правові засади здійснення впливу громадськості на прийняття нормативно-правових актів в Україні. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2011. № 3. С. 32-40.
67. Нікольська О. Конкретизація норм Конституції України як необхідна передумова їх застосування. *Юридична Україна*. 2012. № 11. С. 29-35.
68. Новіцький В. В. Судовий прецедент як джерело права в контексті захисту прав і свобод людини. *Альманах права*. 2017. Вип. 8. С. 232-236.
69. Носенко О. В. Сучасні інститути конституційного права України: поняття, види і сутнісні ознаки. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2014. № 8. С. 73-80.
70. Огаренко Т. Структура та функції правової системи. *Підприємництво, господарство і право*. 2013. № 5. С. 12-16.
71. Омельченко Н. Л. Джерела парламентського права України: проблеми систематизації та перспективи розвитку. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2017. Вип. 30 (1). С. 36-39.
72. Орзіх М. Современный конституционализм: цель и средства конституционной реформы в Украине. *Юридический вестник*. 2001. № 3. С. 109-115.
73. Орзіх М. Конституційна модернізація та реформування: методологія співвідношення науково-прикладне значення. *Право України*. 2012. № 8. С. 43-49.
74. Орловська І. Г., Фаст О. О. Значення принципу верховенства права для сучасного демократичного суспільства. *Порівняльно-аналітичне право*. 2016. № 2. С. 30-33.
75. Поваляєва М. Інститути конституційного права України: поняття, ознаки та критерії розмежування. *Право України*. 2000. № 5. С. 20-23.

76. Погорілко В. Джерела права України (загальна теорія джерел конституційного права). *Вісник Академії правових наук України*. 2002. № 1. С. 46-59.
77. Погорілко В. Поняття, ознаки, види і структура конституційно-правових норм. *Право України*. 2001. № 11. С. 9-14.
78. Погорілко В. Правова система – система права, система законодавства суверенної України. *Право України*. 1993. № 9-10. С. 10-13.
79. Погорілко В. Ф. Конституційно-правові відносини в Україні. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2005. № 7. С. 12-25.
80. Погорілко В. Ф. Об'єкти конституційного права України: поняття, ознаки та види. *Право України*. 2004. № 2. С. 9-16.
81. Погребняк С. Принципи права: доктринальні питання. *Право України*. 2013. № 9. С. 217-228.
82. Подорожна Т. Дотримання принципу конституційності – основа функціонування правової системи. *Юридичний вісник*. 2014. № 1. С. 17-21.
83. Подорожна Т. С. Зміни в методиці викладання конституційного права в умовах конституційної модернізації та формування нового правового порядку в Україні. *Вісник Запорізького національного університету. Серія: Юридичні науки*. 2014. № 4 (1). С. 65-70.
84. Подорожна Т. Конституційно-правові категорії в системі понятійно-категоріального апарату конституційного права. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 12. С. 15-17.
85. Рабінович П. Верховенство права: доктринальні інтерпретації в Україні. *Право України*. 2013. № 9. С. 162-175.
86. Рабінович П. Інтерпретація верховенства права: основні вітчизняні підходи та їх діалектична взаємодоповнюваність. *Право України*. 2013. № 1-2. С. 296-309.
87. Рабінович П. Проблема формування універсальної теорії права як спільної концептуальної основи теорій національного права і міжнародного права. *Право України*. 2013. № 5. С. 240-244.
88. Радченко О. І. Конституційно-правова характеристика інституту присяги народного депутата України. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2015. Вип. 3. С. 44-50.
89. Рябовол Л. Т. Гарантії конституційного ладу України як предмет дослідження: реалізація системного підходу. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2017. № 4. С. 29-32.
90. Рябовол Л. Т. Засади конституційного ладу України як предмет дослідження: обґрунтування необхідності впорядкування термінологічного апарату. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 2. С. 49-52.
91. Савчин М. В. Конституційна система України: від номінального до класичного конституціоналізму. *Часопис Київського університету права*. 2007. № 4. С. 77-82.

92. Савчин М. Конституційні принципи та їх інтерпретація. *Право України*. 2017. № 7. С. 30-38.
93. Сердюк І. А. Норма права, правова норма і юридична норма: співвідношення понять. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 1. С. 129-135.
94. Скрипнюк О. Академічна школа конституційного права. *Право України*. 2014. № 5. С. 213-223.
95. Скрипнюк О. Методологічні проблеми теорії конституційного права. *Право України*. 2013. № 5. С. 253-261.
96. Скрипнюк О. Специфіка конституційно-правових відносин в Україні. *Вісник Академії правових наук України*. 2010. № 3. С. 59-68.
97. Скрипнюк О., Батанов О. Актуальні проблеми теорії джерел конституційного права України (аксіологічні, гносеологічні та онтологічні аспекти). *Право України*. 2017. № 6. С. 39-52.
98. Совгіря О. Конституційно-процесуальне право України як навчальна дисципліна: перспективи формування. *Вісник Конституційного Суду України*. 2015. № 4. С. 142-146.
99. Соловійов О. В. Застосування практики Страсбурзького суду як джерела права (за матеріалами рішень і ухвал Верховного Суду України). *Вісник Академії адвокатури України*. 2010. Число 2. С. 90-95.
100. Стадник Р. І. Джерела права: методологія дослідження. *Наука і правоохорона*. 2016. № 4. С. 270-279.
101. Стеценко С. Біоюриспруденція – фундаментальна частина сучасного загальнотеоретичного правознавства. *Право України*. 2013. № 9. С. 194-216.
102. Стецюк П. Надзвичайний стан як інститут польського конституційного права. *Вісник Конституційного Суду України*. 2013. № 1. С. 110-112.
103. Стрибко Т. І. Юридична природа конституційного нормативно-правового договору та особливості його договірному процесу. *Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2017. Вип. 4. С. 15-25.
104. Тарануха В. Прогалини в праві: поняття, сутність, способи їх усунення та подолання. *Юридична Україна*. 2009. № 2. С. 15-14.
105. Тацій В. Значення юридичної науки у формуванні правової системи України. *Вісник Академії правових наук України*. 2001. № 3. С. 3-6.
106. Тацій В. Концепція розвитку юридичної науки і освіти в Україні. *Право України*. 1994. № 1-2. С. 3-6.
107. Теплюк М. Введення в дію конституційних законів: проблемні питання. *Право України*. 2012. № 8. С. 132-138.
108. Теплюк М. Конституційне визначення чинності закону (порівняльно-правовий аспект). *Юридична Україна*. 2009. № 6. С. 32-37.

109. Теплюк М., Ющик О. До проблеми якості закону України як джерела права. *Право України*. 2017. № 6. С. 17-26.
110. Тополевський Р. Система джерел права України: сучасний стан і перспективи розвитку. *Право України*. 2017. № 6. С. 27-33.
111. Ул'яновська О. Сутність правової фікції. *Право України*. 2010. № 11. С. 66-75.
112. Фаловська І. М. Генеза відображення принципу рівності в конституційних актах України. *Порівняльно-аналітичне право*. 2016. № 6. С. 61-64.
113. Федіна Н. В. Правова справедливість як засіб забезпечення соціальної цінності правових норм. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2016. № 6. С. 20-24.
114. Федоренко В. Л. Суб'єкти конституційно-правових відносин в Україні та їх система. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2011. № 4. С. 27-33.
115. Федоренко В. Поняття системи конституційного права України. *Право України*. 2000. № 7. С. 19-22.
116. Федоренко В. Система конституційного права України: поняття, генезис і структура. *Право України*. 2017. № 5. С. 18-26.
117. Федоренко В. Теоретико-методологічні проблеми системи сучасного конституційного права. *Право України*. 2007. № 2. С. 21-25.
118. Федоренко В. Утвердження процесуального конституційного права як запорука дієвості принципу верховенства права в Україні. *Право України*. 2010. № 3. С. 89-97.
119. Хряпченко В. П. Різомна модель галузей права як прояв креативності в сучасній юриспруденції. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2016. Вип. 20. С. 12-16.
120. Цимбалістий Т., Росоляк О. Інститут конституційної юстиції в правовій системі України. *Актуальні проблеми правознавства*. 2016. Вип. 4. С. 43-48.
121. Цоклан В. І. Конституційно-процесуальне право України: проблеми теорії та практики. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2009. № 12 (98). С. 150-152.
122. Чорнолуцький Р. Нормопрекування в конституційному праві України: парадигма процесуально-стадійного забезпечення актуальних питань. *Evropský politický and law diskurz*. 2017. № 4, ч. 2. С. 54-60.
123. Чуприна Ю. Ю. Система методів правового регулювання в сучасній Україні. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2016. № 1. С. 23-28.
124. Шаганенко В. Сутнісні характеристики системи права. *Часопис Київського університету права*. 2012. № 2. С. 69-74.
125. Шаповал В. Перспективи розвитку науки конституційного права України. *Право України*. 1996. № 9. С. 49-62.

126. Шаповал В. Суб'єкти конституційного права України: постановка проблем теоретичного визначення. *Право України*. 2000. № 8. С. 21-23.
127. Шемшученко Ю. Наука конституційного права: сучасний стан та тенденції розвитку. *Право України*. 2010. № 1. С. 15-24.
128. Шигаль Д. А. Джерельна база порівняльного історико-правового дослідження: питання методики. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2017. № 4. С. 78-88.
129. Шукліна Н. Г. Правовий статус людини і громадянина як інститут конституційного права. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2004. № 12. С. 52-62.
130. Шумак І. О. Вдале поєднання класичного і інноваційного підходів і конституційного права. *Часопис Київського університету права*. 2007. № 1. С. 185-189.
131. Щокін Ю. Конституційна норма щодо міжнародно-правових звичаїв: обґрунтування доцільності і змісту. *Право України*. 2017. № 6. С. 98-105.
132. Ярмиш О. Темпоральна дія конституційно-правових норм: проблеми теорії та практики. *Вісник Академії правових наук України*. 2010. № 3. С. 69-82.
133. Яцино К. С. Соціологія права: деякі аспекти методології. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 8. С. 160-169.

ТЕМА 2. КОНСТИТУЦІЙНИЙ ПРОЦЕС В УКРАЇНІ

Основні етапи розвитку вітчизняного конституціоналізму.

Державно-конституційні традиції українського козацтва. Пакти та Конституції законів і вільностей Війська Запорізького (Конституція Пилипа Орлика): юридичний аналіз.

Розвиток національної конституційної думки та спроби її втілення у державотворчі процеси у ХІХ на початку ХХ століть.

Конституція Української Народної Республіки 1918 року. Конституційний розвиток УРСР: аналіз українських радянських конституцій 1919, 1929, 1937, 1978 років. Конституція УРСР 1978 року: порівняльно-правовий аналіз із Конституцією України 1996 року.

Розвиток конституційної реформи на основі Конституції України. Конституційне забезпечення політичної реформи в державі (з 2002 року). Основні напрями, мета, засоби конституційного реформування держави та суспільства. Сучасна конституційна реформа в Україні.

Ключові поняття:

конституційний процес, етапи історичного розвитку Конституції України, акти конституційного характеру, звичаєве право, віче, «Руська Правда», гетьманські статті – конституція, Зборівська угода, Білоцерківський договір, Переяславські (Березневі) статті, Гадяцький трактат, Конституція П. Орлика, Універсали Центральної Ради, Декларація Української Директорії, Конституція Української Народної Республіки, українські радянські конституції, декларація, Декларація про державний суверенітет України, Акт проголошення незалежності України, державний суверенітет, незалежність, державна влада, територіальне верховенство, економічна самостійність, національна ідеологія, національний суверенітет, конституційна реформа, політична реформа, конституційна модернізація, політична (конституційна) криза, «Революція Гідності».

Нормативні акти:

- ❖ Конституція України від 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141 (зі змінами внесеними Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» від 02 червня 2016 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 28. Ст. 532).
- ❖ Конституція (Основний Закон) України від 20 квітня 1978 року. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1978. № 18. Ст. 286.
- ❖ Декларація про державний суверенітет України від 16 липня 1990 року. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1990. № 31. Ст. 429.

- ❖ Про проголошення незалежності України: Постанова Верховної Ради УРСР від 24 серпня 1991 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 38. Ст. 502.
- ❖ Про правонаступництво України: Закон України від 12 вересня 1991 року. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1991. № 46. Ст. 617.
- ❖ Декларація прав національностей України від 1 листопада 1991 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 53. Ст. 799.
- ❖ Конституційний договір між Верховною Радою України та Президентом України про основні засади організації та функціонування державної влади і місцевого самоврядування в Україні на період до прийняття нової Конституції України від 08 червня 1995 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 18. Ст. 133.
- ❖ Про заснування поста Президента Української РСР і внесення змін та доповнень до Конституції (Основного Закону) Української РСР: Закон УРСР від 5 липня 1991 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1991. № 33. Ст. 445.

Дисертації, автореферати:

1. Авсеєвич В. П. Верховна Рада у конституційному процесі в Україні. 1990-1996 рр.: дис. ... канд. іст. наук. Запоріжжя, 2002. 222 с.
2. Адамович Н. М. Суспільно-політичні чинники конституційного процесу в Україні (90-ті рр. XX ст. - початок XXI ст.): дис. ... канд. іст. наук. Київ, 2008. 328 с.
3. Андронova І. Ф. Еволюція політичної культури в незалежній Україні (гендерний аспект): дис. ... канд. іст. наук. Київ, 2005. 176 с.
4. Аніщук Н. В. Тенденції розвитку інституту конституційно-правового статусу жінок в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2001. 19 с.
5. Барабаш Ю. Г. Державно-правові конфлікти на сучасному етапі державотворення: конституційно-правовий аспект: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. Харків, 2009. 35 с.
6. Баранчук В. М. Політико-територіальна організація України: проблеми конституційно-правової теорії та практики: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 1997. 201 с.
7. Бородин В. В. Конституционный процесс (сравнительно-правовой анализ): дис. ... д-ра юрид. наук. Санкт-Петербург, 2000. 321 с.
8. Елисеєв А. В. Конституционализм как политико-правовой режим: опыт сравнительного анализа: дис. ... канд. полит. наук. Москва, 2003. 204 с.
9. Євсєєв О. П. Процедури в конституційному праві України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2008. 19 с.

10. Жакаева Л. С. Конституционный процесс в Республике Казахстан: теоретико-правовые вопросы: дис. ... д-ра юрид. наук. Москва, 2008. 430 с.
11. Колюх В. В. Сучасний конституційний процес в Україні (політологічний аналіз): автореф. дис. ... д-ра політ. наук. Київ, 2016. 32 с.
12. Комзюк Л. Т. Драгоманівська конституційно-правова концепція політичної самостійності України і ХХ століття: дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 1998. 181 с.
13. Крусян А. Р. Сучасний український конституціоналізм: теорія і практика: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. Одеса, 2010. 42 с.
14. Куненко І. С. Конституційний процес в Україні: актуальні питання правового забезпечення: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2011. 210 с.
15. Мамонтова Е. В. Фактор преси у конституційному процесі в Україні: дис. ... канд. політ. наук. Одеса, 2000. 241 с.
16. Медведчук В. В. Конституційний процес в Україні: організація державної влади і місцевого самоврядування: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 1996. 218 с.
17. Пустовалов А. Р. Развитие идей конституционализма в русской политико-правовой мысли XIX – начала XX веков: дис. ... канд. юрид. наук. Москва, 2006. 192 с.
18. Ромашов Р. А. Современный конституционализм (теоретико-правовой анализ): дис. ... д-ра юрид. наук. Санкт-Петербург, 1998. 406 с.
19. Савченко С. А. Конституционный процесс реализации норм, закрепляющих основы конституционного строя России: дис. ... д-ра юрид. наук. Тюмень, 2011. 489 с.
20. Сиденко О. А. Конституционный процесс в условиях демократической трансформации в Польше: конец 1980-х – начало 2000-х гг.: дис. ... канд. полит. наук. Воронеж, 2005. 339 с.
21. Сліденко І. Д. Тлумачення Конституції України: питання теорії і практики в контексті світового досвіду: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2001. 20 с.
22. Стецюк Н. В. Конституціоналізм в українській політичній та правовій думці (середина ХІХ ст. – кінець 80-х років ХХ ст.): дис. ... канд. юрид. наук. Львів, 2003. 191 с.
23. Тимцуник В. І. Реформування системи влади та державного управління в УРСР: зміст, особливості, наслідки (1953-1964 рр.): дис. ... д-ра наук з держ. упр. Київ, 2004. 461 с.
24. Цимбалюк С. І. Конституювання та розвиток теорії модернізації в соціологічному дискурсі: дис. ... канд. соціол. наук. Київ, 2007. 216 с.
25. Чернопищук Я. В. Конституціоналізація процесу європейської інтеграції України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2013. 22 с.

Монографії:

1. Актуальні проблеми сучасного конституціоналізму (на прикладі України та Республіки Польща): колектив. моногр. Київ: Талком, 2017. 392 с.
2. Барабаш Ю. Г. Державно-правові конфлікти в теорії та практиці конституційного права: моногр. Харків: Право, 2008. 220 с.
3. Гультай М. М. Історичні витоки вітчизняного конституціоналізму: звичаї, традиції, пам'ятки права та філософські концепції: моногр. Київ: Юрінком Інтер, 2017. 240 с.
4. Крусс В. И. Конституционализация права: основы теории: моногр. Москва: НОРМА; Инфра-М, 2016. 239 с.
5. Мироненко О. М. Витоки українського революційного конституціоналізму 1917-1920 рр.: теоретико-методологічний аспект: моногр. Київ: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2002. 260 с.
6. Подорожна Т. С. Теоретико-прикладні засади конституціоналізації правової системи та модернізації Конституції України: моногр. / [за ред., передм. Н. М. Пархоменко]. Львів: ПАІС, 2014. 307 с.
7. Проблеми модернізації політичних систем сучасності: моногр. / М. І. Панов (кер. авт. кол.), Л. М. Герасіна, О. Г. Данильян та ін.; за заг. ред. Л. М. Герасіної, О. Г. Данильяна. Харків: Право, 2008. 320 с.
8. Селіванов А. О. Наукові погляди на сучасні конституційні процеси: про Конституцію, про державу, про права і свободи людини, про правосуддя. Київ: Логос, 2014. 129 с.
9. Смолій В. А. «Пакти і Конституції» Української козацької держави (до 300-річчя укладення): моногр. Львів: Світ, 2011. 440 с.
10. Стрельцова О. В. Конституціоналізація процесу асоціації України з Європейським Союзом: теорія та практика: моногр. Київ: Правова єдність; Алерта, 2017. 531 с.
11. Томенко М. В. Конституційний процес як пошук стратегічних пріоритетів України: моногр. Київ: ВПЦ «Київ. ун-т», 2010. 299 с.
12. Шаповал В. М., Корнєєв А. В. Історія Основного Закону: конституційний процес в Україні в 1990-1996 роках. Харків: Фоліо, 2011. 108 с.

Наукові статті:

1. Агафонова Н. В. Президент України як суб'єкт конституційної реформи і гарант додержання Конституції України. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2016. № 4. С. 12-17.
2. Андреев Д., Вовк В. Природне право у працях Лейбніца. *Юридична Україна*. 2012. № 5. С. 12-15.
3. Бабенко К. Участь парламенту у формуванні уряду: проблеми і перспективи конституційної реформи в Україні. *Юридична Україна*. 2012. № 1 (109). С. 12-17.
4. Бандурка О. Конституційна реформа. Логіка затребуваності. *Віче*. 2004. № 6. С. 3-5.

5. Барабаш Ю. Конституційна реформа і стабільність конституційного ладу: конфліктологічно-правовий аналіз системного взаємозв'язку. *Право України*. 2012. № 1-2. С. 77-96.
6. Барабаш Ю. Модернізація держави як конституціоналізм у дії*. *Віче*. 2014. № 3. С. 26-27.
7. Берназюк Я. О. Конституційний процес в Україні: сучасний стан та основні кроки на шляху до прийняття нової Конституції. *Порівняльно-аналітичне право*. 2016. № 1. С. 48-51.
8. Берченко Г. В. Відновлення дії тексту конституції в аспекті концепції установчої влади. *Форум права*. 2016. № 4. С. 25-34.
9. Берченко Г. В. Декомунізація в Україні: конституційно-правові аспекти. *Форум права*. 2017. № 4. С. 13-23.
10. Бехруз Х. Конституціоналізм в ісламських державах: становлення, сучасний стан і напрями трансформації. *Право України*. 2012. № 11-12. С. 349-356.
11. Белов Д. Реформування конституційного ладу: позитиви та негатив. *Часопис Київського університету права*. 2012. № 1. С. 101-104.
12. Белов Д. М. Конституціоналізм як теоретико-правова категорія: окремі аспекти. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2013. № 23. С. 163-168.
13. Бондаренко О. В. Конституційна модернізація: поняття та співвідношення з суміжними категоріями. *Наше право*. 2015. № 3. С. 31-37.
14. Бондаренко О. В. Принципи проведення конституційної модернізації в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2016. Вип. 40 (1). С. 36-39.
15. Бориславська О. М. Сучасні концепції конституціоналізму. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2014. № 7. С. 65-68.
16. Бориславська О. Сутність конституціоналізму: конституціоналізм як ідеологія, доктрина та практика обмеженого правління. *Вісник Львівського університету. Серія: Юридична*. 2015. Вип. 61. С. 247-256.
17. Бровар О. Історико-правові аспекти євроатлантичної інтеграції України у 90-х роках ХХ ст. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 6. С. 119-121.
18. Буроменський М., Закоморна К. До питання про методологію дослідження проблеми конституційного розвитку постсоціалістичних країн Східної Європи (на прикладі пострадянської доктрини). *Вісник Академії правових наук України*. 2013. № 1. С. 100-113.
19. Васецький В. Ю. Історичні передумови виникнення правової ідеології в Стародавньому світі та в період Середньовіччя. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2015. № 2. С. 55-61.
20. Васильєв Г. Конституційний аспект політичної реформи. *Віче*. 2003. № 4. С. 20-23.

21. Веніславський Ф. В. Конституційна реформа в аспекті забезпечення стабільності. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2010. № 4-5. С. 33-42.
22. Вовк О. Й. Закон про міста 1791 року: пам'ятка міського права України. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 4. С. 43-51.
23. Волинець В. Роль правоохоронної функції держави у державотворчому і правотворчому процесах в Україні. *Юридична Україна*. 2012. № 7. С. 4-10.
24. Габінет Д. А. Унітарна форма державного устрою України у поглядах представників вітчизняної політико-правової думки в період між світовими війнами. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: право*. 2012. Вип. 19. С. 14-18.
25. Головченко В. За зразками європейських демократій. Перспективи конституційної реформи в Україні й досвід європейських парламентсько-президентських республік. *Політика і час*. 2003. № 4. С. 38-42.
26. Гончаренко В. Бікамералізм у контекст конституційної реформи в Україні. *Вісник Академії правових наук України*. 2012. № 3. С. 67-77.
27. Гончаренко В. Конституція Української РСР 1937 р. *Вісник Академії правових наук України*. 2012. № 2. С. 75-83.
28. Гончаренко В. Право законодавчих органів УРСР на конституційні протести і його реалізація у 1920-ті роки. *Вісник Академії правових наук України*. 2007. № 1. С. 108-111.
29. Городовенко А. Конституционная модернизация судебной системы в условиях европейской межгосударственной интеграции: проблемы теории и практики. *Legea si Viata*. 2018. № 4, ч. 2. С. 31-34.
30. Гультай М. Вітчизняний конституціоналізм радянської доби та його трансформація після здобуття Україною незалежності. *Вісник Конституційного Суду України*. 2015. № 5. С. 59-77.
31. Гультай М. Засади вітчизняного конституціоналізму за козацької доби. *Вісник Конституційного Суду України*. 2016. № 6. С. 198-207.
32. Даниляк О. Шляхи вдосконалення механізму контрасигнації в межах конституційної модернізації. *Актуальні проблеми державного управління*. 2013. Вип. 4. С. 51-54.
33. Добродумов П. Про реформу політичної системи України. *Право України*. 2003. № 5. С. 19-24.
34. Древаль Ю. Політична реформа: вдосконалення політичних інститутів, чи... з пастки в пастку? *Віче*. 2005. № 2. С. 7-11.
35. Евдокимов В. Галицька традиція українського парламентаризма. *Legea si Viata*. 2018. № 5, ч. 2. С. 56-59.
36. Єрмолаєв В. Богдан Хмельницький про проблеми і перспективи українського державотворення (до 365-річчя Національної революції 1648 р.). *Вісник Академії правових наук України*. 2013. № 1. С. 66-79.

37. Єрмолаєв В., Петришин О. Про форму правління та державний режим Гетьманщини часів Б. Хмельницького (до 365-ї річниці Національної революції 1648 р.). *Вісник Академії правових наук України*. 2012. № 4. С. 75-92.
38. Журавель М. В. Основні риси та принципи судового процесу в Гетьманщині другої половини XVII століття. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 1. С. 33-40.
39. Журавель М. В. Судове провадження при розгляді кримінальних справ у Гетьманщині в другій половині XVII ст. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 5. С. 33-43.
40. Жученко Я. Європейський вимір конституційної модернізації та реформування в Україні за науковими поглядами М. П. Орзіха. *Юридичний вісник*. 2015. № 3. С. 135-140.
41. Захарчук А. С. Вітчизняне державотворення періоду Центральної Ради крізь призму доктрини прав людини: теоретико-методологічний аспект. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2013. № 5. С. 23-30.
42. Ивченко Ю. Конституционный патриотизм как фактор консолидации народа и гарант защиты прав гражданина. *Leges si Viata*. 2018. № 6, ч. 2. С. 32-36.
43. Кагадій М. І. Конституції зарубіжних країн близького зарубіжжя як об'єкт порівняльного правознавства. *Журнал східноєвропейського права*. 2016. № 31. С. 53- 59.
44. Калініченко О. Ф. Конституційний процес як основа державного будівництва. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2016. № 1. С. 44-49.
45. Калінкін А. С. Вплив процесів децентралізації на функціонування державної влади в умовах конституційної реформи. *Порівняльно-аналітичне право*. 2016. № 1. С. 64-66.
46. Квелиашвили И. Реформы: декларация намерений или способ обновления. *Leges si Viata*. 2018. № 4, ч. 2. С. 63-66.
47. Коваленко В. В. Гарантії прав і свобод людини в Україні та шляхи їх удосконалення в контексті модернізації Конституції України. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2013. № 7. С. 57-65.
48. Коваленко В. В. Модернізація конституційних засад національної безпеки і оборони України – пріоритет діяльності Конституційної Асамблеї. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 10. С. 39-46.
49. Коваленко В. В. Проблеми державотворення та правотворення в період реформ в Україні. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 6. С. 35-43.
50. Колісник В. Сприйняття ідей конституціоналізму на тлі штучної міфологізації масової свідомості. *Вісник Конституційного Суду України*. 2016. № 4-5. С. 132-138.
51. Колодій А. Конституційний процес та сучасна конституційна реформа в Україні: етапи розвитку. *Право України*. 2012. № 8. С. 114-121.

52. Колпаков А. Проблеми змін в політичній системі України: політико-правовий вимір. *Право України*. 2003. № 4. С. 5-9.
53. Коцюба Р. О. Геополітичні аспекти конституційних засад політики ядерної безпеки України. *Правові системи*. 2016. № 1, ч. 2. С. 3-15.
54. Кравчук М. Становлення радянської влади в Україні у 1917-1921 рр. та її законодавче оформлення. *Підприємництво, господарство і право*. 2007. № 2. С. 122-128.
55. Кресіна І., Перегуда Є. Політична реформа: проблеми і перспективи. *Віче*. 2003. № 4. С. 12-15.
56. Кривенко Л. Конституційний процес. Кому вигідне «перетягування ковдри»? *Віче*. 2004. № 39. С. 9-13.
57. Кривенко Л. Регламентация діяльності парламенту і парламентська реформа в Україні. *Юридический вестник*. 1999. № 4. С. 60-66.
58. Крусян А. Конституційні перетворення в Україні: доктринально-правові основи та практика. *Право України*. 2012. № 8. С. 122-131.
59. Крусян А. Конституція в науково-практичній парадигмі сучасного українського конституціоналізму (у контексті актуальних питань конституційних перетворень). *Право України*. 2016. № 6. С. 70-78.
60. Крусян А. Концепт демократії в науково-практичній парадигмі сучасного українського конституціоналізму. *Право України*. 2013. № 8. С. 72-81.
61. Крусян А. Р. Модернізація Конституції України: досвід, сучасність та перспективи. *Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2012. Т. 11. С. 235-247.
62. Кушниренко А. Ценности конституционного строя: понятие, сущность и соотношение с конституционными принципами. *Leges si Viata*. 2016. № 6, ч. 2. С. 59-62.
63. Лемак В. Технологія конституційної реформи: основні вимоги європейського досвіду для України. *Право України*. 2016. № 6. С. 44-51.
64. Летнянчин Л. І. Конституційна судова реформа: проблеми та перспективи. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2016. № 3 (86). С. 194-203.
65. Литвин В. Життя вимагає модернізації Основного Закону України. *Право України*. 2012. № 8. С. 16-18.
66. Львов Б. Вдосконалення національного законодавства у сфері міжнародного комерційного арбітражу і третейського розгляду спорів у процесі судової та конституційної реформ в Україні. *Право України*. 2016. № 5. С. 12-18.
67. Максакова Р. Сучасний конституційний процес і реалізація установчої влади в Україні. *Право України*. 2012. № 8. С. 78-85.
68. Малишев Б. В. Правова реформа: поняття, ознаки, види. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2011. № 3. С. 19-23.

69. Мартинюк Р. Поновлення чинності положень редакції Конституції України від 8 грудня 2004 р.: питання конституційності та легітимності. *Право України*. 2016. № 2. С. 144-121.
70. Мартинюк Р. Сучасний український парламентаризм: особливості розвитку. *Юридична Україна*. 2009. № 1. С. 27-31.
71. Марцеляк О. Роль науки конституційного права в конституціоналізації правової системи України. *Право України*. 2016. № 6. С. 79-87.
72. Мацькевич М. М. Етапи юридичного оформлення об'єднання УНР. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2011. № 1. С. 25-29.
73. Мельниченко В., Плахотнюк Н. Статус уряду в контексті конституційної реформи: можливість зробити перший крок до самостійності. *Віче*. 2006. № 1. С. 29-32.
74. Мішина Н. Принципи українського конституціоналізму (на матеріалах конституційного реформування місцевого самоврядування). *Юридична Україна*. 2009. № 3. С. 21-25.
75. Морозюк С. М. Зв'язок конституційно-правової норми та конституційних правовідносин у процесі реалізації Основного Закону. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2016. № 6. Т. 2. С. 15-19.
76. Морозюк С. М. Особливості дії індивідуальних принципів реалізації Конституції України. *Порівняльно-аналітичне право*. 2016. № 2. С. 43-46.
77. Моткова О. Д. Дія норм Конституції: доктринальний аспект. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2016. № 1. Т. 1. С. 31-34.
78. Нонко О. Конституційний процес в Україні та вплив на нього Ради Європи. *Право України*. 2006. № 9. С. 21-24.
79. Носенко О. В. Особливості конституційно-правового розвитку Автономної Республіки Крим на сучасному етапі державотворення. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 8. С. 28-33.
80. Оніщенко Н. Конституційний процес: до питання про термінологічну визначеність і сутнісну спрямованість. *Вісник Конституційного Суду України*. 2015. № 4. С. 130-135.
81. Оніщенко Н. М. До питання про авторитет діючого законодавства (теоретичні засади, практичні передумові, перспективі зміцнення). *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 1. С. 27-32.
82. Орзих М. Государственное устройство Украины в условиях государственно-правовой реформы. *Юридический вестник*. 1999. № 2. С. 92-95.
83. Орзих М. Новая Конституция действует. Конституционная реформа продолжается. *Юридический вестник*. 1996. № 3. С. 42-46.
84. Орзих М. Современный конституционализм: цель и средства конституционной реформы в Украине. *Юридический вестник*. 2001. № 3. С. 109-112.

85. Орзіх М. Конституційна модернізація та реформування: методологія співвідношення та науково-прикладне значення. *Право України*. 2012. № 8. С. 43-49.
86. Орзіх М. Конституційна реформа в Україні: пошук шляхів. *Юридический вестник*. 2000. № 3. С. 78-84.
87. Орзіх М. П. Державний устрій України: концепція конституційної моделі. *Вісник Академії правових наук України*. 1993. № 1. С. 16-20.
88. Орзіх М. П. Конституційна модернізація та реформування в Україні. *Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2010. Т. 9. С. 21-31.
89. Орловська І. Г., Фаст О. О. Значення принципу верховенства права для сучасного демократичного суспільства. *Порівняльно-аналітичне право*. 2016. № 2. С. 30-33.
90. Павко А. Концепція конституціоналізму Б. Кістяківського в контексті модернізації сучасної конституційно-правової системи в Україні. *Віче*. 2015. № 16. С. 13-16.
91. Павловська-Кравчук В. Український правовий менталітет: особливості становлення та розвитку. *Вісник Академії правових наук України*. 2012. № 2. С. 277-286.
92. Пелих Н. А. Конституція України в умовах сьогодення. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 1. С. 51-56.
93. Пересада О. М. Конституційна модернізація як засіб конституційної інтеграції України в контексті глобалізаційних процесів забезпечення прав та свобод людини: досвід пострадянських держав. *Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Право*. 2015. Вип. 9-10. С. 33-42.
94. Погорілко В. Конституційні основи українського державотворення і розвиток безпосереднього народовладдя в Україні. *Вісник Академії правових наук України*. 2005. № 3. С. 54-65.
95. Подорожна Т. С. Зміни в методиці викладання конституційного права в умовах конституційної модернізації та формування нового правового порядку в Україні. *Вісник Запорізького національного університету. Серія: Юридичні науки*. 2014. № 4 (1). С. 65-70.
96. Поляков С. Етапи реформування законодавства України про Збройні Сили. *Юридична Україна*. 2013. № 3. С. 16-20.
97. Приходько Х. До визначення історичних і змістовно-пізнавальних коренів формалізації конституційного процесу. *Юридична Україна*. 2012. № 7. С. 16-24.
98. Приходько Х. Конституційний процес: проблема класифікації та правового забезпечення в Україні. *Право України*. 2009. № 8. С. 72-75.
99. Пушкіна О. Правове регулювання внесення змін до Конституції. *Юридична Україна*. 2013. № 3. С. 27-32.

100. Рабінович П. М. Загальнотеоретичне право державознавство в Україні: здобутки, проблеми, перспективи. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 1. С. 16-26.
101. Різник С. Реформа конституційного правосуддя в Україні: сучасний етап. *Evropský politický and law diskurz*. 2016. № 3, ч. 1. С. 159-164.
102. Рогожин А., Гончаренко В. Проблеми становлення конституціоналізму в Україні. *Право України*. 2000. № 12. С. 143-144.
103. Рудик П. А. Реформування прокуратури України в контексті конституційних змін. *Часопис Київського університету права*. 2007. № 2. С. 54-59.
104. Рум'янцев В. Павло Скоропадський в українському державотворенні (до 140-річчя з дня народження). *Вісник Академії правових наук України*. 2013. № 1. С. 34-43.
105. Рябовол Л. Т. Гарантії конституційного ладу України як предмет дослідження: реалізація системного підходу. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2017. № 4. С. 29-32.
106. Рябовол Л. Т. Засади конституційного ладу України як предмет дослідження: обґрунтування необхідності впорядкування термінологічного апарату. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 2. С. 49-52.
107. Рябовол Л. Т. Конституційний лад України: наукова дискусія щодо визначення поняття і структурування. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. № 3. С. 37-41.
108. Святоцький О., Чушенко В. Питання теорії і практики конституціоналізму в Україні. *Право України*. 1998. № 2. С. 17-20.
109. Селіванов А. Конституційна реформа в Україні: потреба наукової концепції. *Право України*. 2011. № 5. С. 153-158.
110. Селіванов А. Конституція України у правоутворенні сучасного публічного права. *Вісник Конституційного Суду України*. 2016. № 4-5. С. 239-245.
111. Селіванов А. Конституційність як критерій суспільної довіри до судової влади. *Право України*. 2014. № 5. С. 92-96.
112. Селіванов А. Судовий конституціоналізм як ціннісна категорія інтеграційного напрямку конституціоналізації. *Вісник Конституційного Суду України*. 2015. № 3. С. 116-119.
113. Середюк В. «Украинский вопрос» в программных документах украинских политических партий начала XX ст. *Leges si Viata*. 2018. № 3, ч. 2. С. 144-148.
114. Серьогіна С. Оптимізація статусу президента як ключова ланка конституційної реформи в Україні. *Право України*. 2009. № 6. С. 23-26.
115. Скоморовський В. Союзний договір радянських республік та його роль в історії розпаду СРСР. *Юридична Україна*. 2012. № 11. С. 19-22.

116. Скрипнюк О. Демократизація політичної системи України як фактор європейської інтеграції: проблеми і перспективи. *Юридична Україна*. 2013. № 2. С. 26-30.
117. Скрипнюк О. Конституційний лад в Україні: методологічні проблеми розвитку та вдосконалення в конспекті конституційної модернізації. *Вісник Академії правових наук України*. 2012. № 4 (71). С. 123-134.
118. Скрипнюк О. Сучасний конституційний процес в Україні: передумови, завдання та перспективи. *Право України*. 2012. № 8. С. 35-42.
119. Скріль С. Конституційні принципи реформування політичних систем країни Центральної та Східної Європи. *Evropský politický and law diskurz*. 2016. № 3, ч. 2. С. 33-37.
120. Сліденко І. Абсолютне в праві, або аксіоматичність базисних категорій сучасного конституційного права (конституціоналізм). *Вісник Конституційного Суду України*. 2016. № 4-5. С. 178-193.
121. Ставнійчук М. Окремі проблеми новітнього конституційного процесу у світлі висновків Європейської Комісії «За демократію через право» (Венеціанська Комісія). *Право України*. 2012. № 8. С. 146-153.
122. Стефанчук М. М. Концептуальні засади теорії функцій прокуратури. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2015. № 10. С. 61-68.
123. Стрельцова О. В. Механізм секторальної гармонізації законодавства України з правом ЄС у сферах свободи, безпеки і юстиції. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 5. С. 5-14.
124. Тацій В. Наукові засади конституційного реформування в Україні. *Право України*. 2009. № 11. С. 12-14.
125. Тацій В., Святоцький О. Конституційна реформа в Україні: здобутки та перспективи. *Право України*. 2009. № 11. С. 6-11.
126. Тертишник В. Концептуальні проблеми розподілу влади: до становлення сучасної моделі правової держави в контексті політичної реформи в Україні. *Юридична Україна*. 2003. № 3. С. 13-16.
127. Тимощук О. Проект Закону України «Про внесення змін до Конституції України» у світлі історичних традицій світового конституціоналізму. *Юридична Україна*. 2003. № 5. С. 14-16.
128. Ткач О. І. Особливості конституційної модернізації: європейський та латиноамериканський досвід для України. *Науковий вісник Дипломатичної академії України*. 2000. Вип. 4. С. 156-166.
129. Тодика О. Конституційна реформа в Україні в аспекті народовладдя і розвитку правової системи. *Вісник Академії правових наук України*. 2004. № 1. С. 27-30.
130. Токарчук О. Деякі аспекти дослідження історично-правових підстав української державності. *Підприємництво, господарство і право*. 2013. № 3. С. 152-154.

131. Томенко М. Конституційний процес в Україні: у пошуках політичного і правового компромісу. *Верховенство Права*. 2016. № 1 (33). С. 30-33.
132. Федоренко В. Л. Конституція України: від прийняття до Конституційної Асамблеї. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 6. С. 15-21.
133. Федоренко В. Л. Парламенти і парламентаризм – пріоритетний напрямок конституційно-правових досліджень в Україні. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2013. № 5. С. 129-133.
134. Фрицький Ю. О. Закріплення організації та функціонування державної влади в Конституції України 1996 року. *Вісник Запорізького юридичного інституту*. 2006. № 2. С. 3-6.
135. Цессар І. Роль конституції та конституціоналізму у функціонуванні сучасних демократій. *Юридична Україна*. 2010. № 7 (91). С. 35-41.
136. Чістоколяний Я. В. Проблеми модернізації конституційної форми правління в Україні. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2015. Вип. 18 (1). С. 41-44.
137. Шаповал В. Виконавча влада в контексті форм державного правління (теорія і практика світового конституціоналізму). *Право України*. 2015. № 11. С. 77-88.
138. Шемшученко Ю. Проблеми наукового забезпечення сучасного конституційного процесу в Україні. *Право України*. 2012. № 8. С. 28-34.
139. Шемшученко Ю. С., Оніщенко Н. М. До питання про формування і розвиток державно-правових інститутів незалежної України. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 8. С. 5-13.
140. Шемшученко Ю. Теоретико-методологічні проблеми сучасного конституціоналізму та державного управління в Україні. *Право України*. 2009. № 11. С. 19-23.
141. Щербанюк О. Проблема реалізації народного суверенітету в умовах конституційної модернізації. *Право України*. 2012. № 9. С. 291-301.
142. Юзьков Л. Конституційний процес в Україні: основні віхи і процедура завершення. *Закон і бізнес*. 1985. 8 березня. С. 8-9.
143. Ющик О. Конституційний процес в Україні: особливості сучасного етапу. *Право України*. 2012. № 8. С. 19-27.
144. Яковлев А. А. Конституційний Суд України і його роль у конституційному процесі: досвід доби незалежності. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2016. № 2 (85). С. 47-58.
145. Яковлев А. А. Конституційні акти початку ХХ століття в історії конституційного процесу в Україні. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2016. № 4 (87). С. 96-106.

146. Яковлев А. Конституційний процес в Україні 1991-1996 років: ретроспективний погляд на проблему. *Вісник Академії правових наук України*. 2012. № 4. С. 135-144.
147. Яковлев А. Конституційний процес як засіб демократизації сучасної України. *Право України*. 2013. № 8. С. 114-122.
148. Яковюк І., Чапала Г. Огляд регіональної наукової конференції «Конституція Пилипа Орлика 1710 р. і розвиток українського конституціоналізму». *Вісник Академії правових наук України*. 2006. № 1. С. 229-232.
149. Яровой Т. Демократичний потенціал українського конституціоналізму. *Юридична Україна*. 2010. № 9 (93). С. 38-42.

ТЕМА 3. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ В СИСТЕМІ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Конституційно-правова відповідальність як самостійний вид юридичної відповідальності. Поняття та підходи до розуміння конституційно-правової відповідальності.

Співвідношення конституційно-правової відповідальності з конституційною, державно-правовою, політичною, соціальною відповідальністю.

Ознаки конституційно-правової відповідальності (2 групи): їх характеристика.

Функції конституційно-правової відповідальності: поняття та види. Класифікація конституційно-правової відповідальності: критерії та види.

Конституційне правопорушення (делікт): поняття, склад (характеристика), класифікація.

Конституційно-правова відповідальність та конституційний контроль, їх співвідношення.

Ключові поняття:

юридична відповідальність, конституційно-правова відповідальність, конституційна відповідальність, державно-правова відповідальність, соціальна відповідальність, політична відповідальність, загальні ознаки конституційно-правової відповідальності, спеціальні ознаки конституційно-правової відповідальності, функції конституційно-правової відповідальності, види функцій конституційно-правової відповідальності, форми конституційно-правової відповідальності, ретроспективна конституційно-правова відповідальність, позитивна конституційно-правова відповідальність, конституційне правопорушення (делікт), юридичний склад конституційного правопорушення, об'єкт конституційного правопорушення, об'єктивна сторона конституційного правопорушення, суб'єкт конституційного правопорушення, суб'єктивна сторона конституційного правопорушення, конституційний контроль.

Нормативні акти:

- ❖ Конституція України від 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141 (зі змінами внесеними Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» від 02 червня 2016 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 28. Ст. 532).
- ❖ Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 35, 35-36, 37. Ст. 446.

- ❖ Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1984. № 51. Ст. 1122.
- ❖ Кримінальний кодекс України від 4 квітня 2001 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25. Ст. 131.
- ❖ Про місцеві вибори: Закон України від 14 липня 2015 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 37-38. Ст. 366.
- ❖ Про вибори народних депутатів України: Закон України від 17 листопада 2011 року. *Офіційний вісник України*. 2011. № 97.
- ❖ Про вибори Президента України: Закон України від 5 березня 1999 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 14. Ст. 81.
- ❖ Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27 лютого 2014 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 13. Ст. 222.
- ❖ Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17 березня 2011 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 38. Ст. 385.
- ❖ Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 24. Ст. 170.
- ❖ Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9 квітня 1999 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 20-21. Ст. 190.
- ❖ Про Центральну виборчу комісію: Закон України від 30 червня 2004 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 36. Ст. 448.

Дисертації, автореферати:

1. Авилов В. В. Конституционно-правовая ответственность органов и должностных лиц местного самоуправления: дис. ... канд. юрид. наук. Елец, 2011. 185 с.
2. Агапов А. С. Конституционно-правовая ответственность в федеративных отношениях: дис. ... канд. юрид. наук. Москва, 2008. 160 с.
3. Азыгалиев Р. Ш. Конституционно-правовая ответственность по законодательству Кыргызской Республики: дис. ... канд. юрид. наук. Москва, 2006. 199 с.
4. Атжанова Ж. С. Конституционная ответственность в Российской Федерации и Республике Казахстан: сравнительно-правовой анализ: дис. ... канд. юрид. наук. Челябинск, 2007. 194 с.
5. Балан С. В. Співвідношення політичної та конституційно-правової відповідальності у здійсненні державної влади: дис. ... канд. політ. наук. Київ, 2007. 223 с.

6. Виноградов В. А. Конституционно-правовая ответственность: системное исследование: дис. ... д-ра юрид. наук. Москва, 2005. 348 с.
7. Гецко В. В. Конституційно-правова відповідальність народних депутатів України та депутатів місцевих рад: проблеми теорії та практики: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Ужгород, 2015. 19 с.
8. Гороховцев О. В. Конституционная ответственность в Российской Федерации: дис. ... канд. юрид. наук. Москва, 2008. 171 с.
9. Гошуляк Т. В. Институт федерального вмешательства как вид конституционно-правовой ответственности субъектов Российской Федерации: дис. ... канд. юрид. наук. Пенза, 2007. 217 с.
10. Жогин О. В. Конституционная ответственность как объект теоретико-правового исследования: дис. ... канд. юрид. наук. Пенза, 2008. 222 с.
11. Завьялов Д. Ю. Конституционная ответственность как особый вид юридической ответственности: дис. ... канд. юрид. наук. Волгоград, 2002. 213 с.
12. Задніпряна М. Ю. Гармонізація принципів юридичної відповідальності України та Європейського Союзу: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2015. 20 с.
13. Зимовець А. В. Правове регулювання взаємної відповідальності держави та людини (конституційно-правовий аспект): дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2009. 214 с.
14. Казанцева О. Г. Конституционно-правовая ответственность в современной федеративной России: дис. ... канд. юрид. наук. Краснодар, 2007. 168 с.
15. Книш В. В. Теоретико-правове дослідження інституту конституційно-правової відповідальності в Україні: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. Івано-Франківськ, 2018. 40 с.
16. Колосова Н. М. Теория конституционной ответственности: природа, особенности, структура: дис. ... д-ра юрид. наук. Москва, 2006. 368 с.
17. Кондрашев А. А. Конституционно-правовая ответственность субъектов федерации (вопросы теории и законодательного регулирования в Российской Федерации): дис. ... канд. юрид. наук. Москва, 2001. 159 с.
18. Кондрашев А. А. Теория конституционно-правовой ответственности в Российской Федерации: дис. ... д-ра юрид. наук. Москва, 2011. 416 с.
19. Корнієнко А. А. Невідворотність як принцип юридичної відповідальності: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2014. 20 с.
20. Краснікова О. В. Конституційна відповідальність в системі захисту правового статусу суб'єктів місцевого самоврядування: дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2004. 197 с.
21. Крысанов А. В. Конституционно-правовая ответственность выборных и должностных лиц федеральных органов государственной власти: дис. ... канд. юрид. наук. Челябинск, 2014. 196 с.
22. Кузько А. В. Конституционно-правовая ответственность органов и

- должностных лиц местного самоуправления перед государством: дис. ... канд. юрид. наук. Москва, 2008. 203 с.
23. Курдубанова М. Ю. Конституционно-правовые проблемы ответственности главы государства в Российской Федерации: дис. ... канд. юрид. наук. Саратов, 2009. 200 с.
24. Левченко Т. Г. Конституционно-правовая ответственность в избирательном праве: сравнительно-правовой аспект: на примере России, Великобритании и США: дис. ... канд. юрид. наук. Москва, 2008. 203 с.
25. Матросов С. Н. Теоретико-правовые основы конституционной ответственности: дис. ... канд. юрид. наук. Москва, 2002. 167 с.
26. Мельник О. В. Конституційно-правова відповідальність вищих органів державної влади: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2000. 175 с.
27. Митягин Ю. В. Конституционно-правовые аспекты ответственности депутата, члена выборного органа местного самоуправления, выборного должностного лица органа местного самоуправления: вопросы теории и практики: дис. ... канд. юрид. наук. Челябинск, 2010. 190 с.
28. Мокеев М. М. Конституционно-правовая ответственность органов и должностных лиц местного самоуправления: дис. ... канд. юрид. наук. Саратов, 2003. 208 с.
29. Наливайко Л. Р. Конституційно-правова відповідальність: питання теорії та практики: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2000. 180 с.
30. Никифорова Н. В. Конституционно-правовая ответственность в правовых позициях Конституционного Суда Российской Федерации: проблемы реализации и развития: дис. ... канд. юрид. наук. Тюмень, 2010. 246 с.
31. Овчаренко О. М. Юридична відповідальність суддів: питання теорії і практики: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. Одеса, 2016. 40 с.
32. Паришкара В. В. Юридична відповідальність суддів в Україні та країнах Європейського Союзу: порівняльно-правовий аналіз: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2017. 20 с.
33. Пилипишин П. Б. Конституційно-правова відповідальність органів та посадових осіб місцевого самоврядування в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2017. 21 с.
34. Пономарева В. О. Ответственность органов местного самоуправления и должностных лиц местного самоуправления перед государством: теоретические и правовые аспекты: дис. ... канд. юрид. наук. Челябинск, 2006. 249 с.
35. Рижук І. В. Конституційно-правова модель відповідальності парламентаріїв: порівняльно-аналітичне дослідження: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Ужгород, 2016. 17 с.
36. Романова В. В. Юридическая ответственность государства: дис. ... канд. юрид. наук. Тольятти, 2007. 165 с.

37. Сарыков К. Т. Конституционно-правовая ответственность органов местного самоуправления и их должностных лиц по законодательству Кыргызской Республики: дис. ... канд. юрид. наук. Москва, 2011. 149 с.
38. Тимофеев К. Б. Конституционно-правовые основы ответственности органов и должностных лиц местного самоуправления перед государством: дис. ... канд. юрид. наук. Москва, 2009. 188 с.
39. Червяцова А. О. Конституційно-правова відповідальність в системі видів юридичної відповідальності: теоретико-правовий аспект: дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2004. 202 с.
40. Шин А. Г. Конституционно-правовая ответственность кандидатов в депутаты или на выборные должности за использование на выборах преимуществ своего должностного (служебного) положения: дис. ... канд. юрид. наук. Иркутск, 2011. 227 с.
41. Ярошенко Н. И. Нормоконтроль: конституционно-правовые основы и роль в механизме реализации конституционно-правовой ответственности: дис. ... канд. юрид. наук. Челябинск, 2006. 240 с.

Монографії:

1. Атжанова Ж. С. Конституционная ответственность в Российской Федерации и республике Казахстан: сравнительно-правовой анализ: моногр. Костанай: Челябинский гос. ун-т, 2009. 207 с.
2. Біла-Тіунова Л. Р., Бондаренко В. Р., Кравець В. Р. Адміністративна відповідальність за порушення антимонопольного законодавства України: моногр. Одеса: Фенікс, 2011. 214 с.
3. Витрук Н. В. Общая теория юридической ответственности: моногр. Москва: Норма, 2009. 431 с.
4. Єзеров А. Конституційний конфлікт як феномен та процес в Україні: моногр. Одеса: ОНЮА, 2008. 240 с.
5. Заржицький О. С. Юридична відповідальність у трудовому праві України: моногр. Дніпропетровськ: Арт-Прес, 2009. 144 с.
6. Липинский Д. А., Мусаткина А. А. Юридическая ответственность, санкции и меры защиты: моногр. Москва: РИОР, 2013. 138 с.
7. Лунев А. Е., Лазурный Б. М. Ответственность в управлении: моногр. Москва: Наука, 1985. 303 с.
8. Маслак Н. В. Кримінальна відповідальність за готування до злочину: моногр. Харків: Право, 2010. 232 с.
9. Овчаренко О. М. Юридична відповідальність судді: теоретико-прикладне дослідження: моногр. Харків: Право, 2014. 574 с.
10. Оніщенко Н. М. Інститут юридичної відповідальності у демократичних правових системах: моногр. Київ: Юридична думка, 2009. 216 с.
11. Оніщенко Н. М. Юридична відповідальність: проблеми виключення та звільнення: моногр. Донецьк: Кальміус, 2013. 423 с.

12. Полевий В. І. Конституційна відповідальність політичних партій в Україні: моногр. Київ: НА СБУ, 2007. 184 с.
13. Селіванов О. А. Конституційний судовий контроль за актами органів державної влади України (науково-практичний аналіз): моногр. Київ: Парламентське вид-во, 2018. 182 с.
14. Серков П. П. Конституционная ответственность в Российской Федерации: современная теория и практика: моногр. Москва, 2014. 463 с.
15. Штурнева М. В. Конституционно-правовая ответственность за подкуп избирателей: моногр. Иркутск: БГУЭП, 2013. 183 с.
16. Юрчак Е. В., Кашина Т.В. Концепция вины в юридической науке, понятие и признаки вины, функции вины, характеристика сущности, содержание, формы и степени вины, особенности вины в сфере публичного и частного права и др.: моногр. Москва: Проспект, 2016. 158 с.

Наукові статті:

1. Авакьян С. А. Государственно-правовая ответственность. *Советское государство и право*. 1975. № 10. С. 16-25.
2. Авдеенкова М. П. Конституционно-правовые санкции и конституционно-правовая ответственность. *Государство и право*. 2005. № 7. С. 85-89.
3. Агапанов А. Ответственность региональной власти. *Власть*. 2000. № 4. С. 12-16.
4. Аземша І. Особливості формування інституту юридичної відповідальності в Україні права. *Часопис Київського університету права*. 2012. № 2. С. 44-47.
5. Андрієвська О. Конституційно-правовий механізм обмеження прав та свобод людини і громадянина: питання окремих елементів. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2016. № 4, ч. 1. С. 54-59.
6. Антонова О. Р. Система конституційно-правових принципів регулювання шлюбу і сім'ї. *Журнал східноєвропейського права*. 2017. № 45. С. 46-53.
7. Баршиц І. Ответственность власти. *Власть*. 2000. № 1. С. 8-16.
8. Батанова Н. М. Конституційно-правова відповідальність політичних партій у світлі міжнародного досвіду. *Правова держава*. 2017. Вип. 28. С. 198-205.
9. Батанова Н. М. Конституційно-правова відповідальність у контексті взаємодії держави та громадянського суспільства. *Альманах права*. 2017. Вип. 8. С. 102-106.
10. Батанова Н. М. Принципи конституційно-правової відповідальності: понятійна та видова характеристика. *Правова держава*. 2016. Вип. 27. С. 211-218.
11. Батанова Н. М. Співвідношення конституційно-правової відповідальності та політичної відповідальності. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2011. № 3. С. 24-30.

12. Берназюк І. Еволюція конституційно-правового регулювання стратегічної правотворчості в Україні. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2016. № 5, ч. 1. С. 7-12.
13. Бобровник С. Специфіка прояву компромісу і конфлікту в межах соціальних інститутів. *Право України*. 2009. № 12. С. 144-150.
14. Бойчук А. Понятие и признаки юридической ответственности. *Leges et Viata*. 2018. № 1, ч. 2. С. 11-16.
15. Бондарчук І. Особливості конституційно-правової відповідальності громадських організацій та політичних партій в Україні. *Юридична Україна*. 2009. № 10. С. 28-33.
16. Бориславська О. Верховенство конституції чи верховенство права: деякі питання відновлення дії окремих положень Конституції України. *Вісник Конституційного Суду України*. 2015. № 6. С. 48-57.
17. Бориславський Л. Конституційна відповідальність як самостійний вид юридичної відповідальності. *Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні*. 2005. № 9. С. 102-103
18. Віхров О. П. Актуальні питання захисту прав людини в контексті правозастосування. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 10. С. 99-101.
19. Волинка К. Поділ влади і конституційно-правова відповідальність як гарантії реалізації прав і свобод людини в Україні. *Нова політика*. 1998. № 4. С. 14-18.
20. Волошук О. Відповідальність уряду у сучасних демократичних державах (політико-правовий аналіз). *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 9. С. 32-41.
21. Волошук О. Т. Поняття та сутність конституційно-правової відповідальності вищих органів державної влади. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2014. № 12. С. 77-84.
22. Гецько В. В. Правові позиції Конституційного Суду України з питань конституційно-правової відповідальності депутатів. *Часопис Київського університету права*. 2015. № 2. С. 67-72.
23. Гревцов Ю. Методологічні проблеми пізнання відповідальності суб'єкта права. *Право України*. 2014. № 1. С. 187-194.
24. Григор'єва В. Логічна сторона судового рішення. *Підприємництво, господарство і право*. 2013. № 6. С. 6-8.
25. Дашковська О. Ідея взаємодії відповідальності держави й особи в європейській політико-правовій думці. *Вісник Академії правових наук України*. 2012. № 2. С. 105-113.
26. Делія Ю. Юридична відповідальність органів та посадових осіб місцевого самоврядування. *Право України*. 2003. № 10. С. 29-32.
27. Деміденко І. Теоретико-правове розуміння конституційно-правової відповідальності. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ України*. 2004. № 6. С. 354-362.

28. Домбровська В. О. Поняття та особливості конституційно-правової відповідальності. *Науковий часопис Університетські наукові записки*. 2008. № 4. С. 79-83.
29. Єзеров А. Детермінація конституційних конфліктів. *Юридична Україна*. 2009. № 6. С. 46-49.
30. Єзеров А. Конституційна конфліктологія як перспективна доктринальна концепція. *Право України*. 2009. № 6. С. 167-170.
31. Єзеров А. Конфлікти у конституційно-правовій сфері: проблема найменування та визначення. *Право України*. 2011. № 5. С. 187-195.
32. Загурський В. Посилення відповідальності – основна умова дії закону. *Право України*. 1996. № 12. С. 45-46.
33. Закриницька В. Омбудсмен з прав дитини в механізмі державного захисту прав, свобод і законних інтересів дітей: зарубіжний досвід. *Вісник Академії правових наук України*. 2012. № 4. С. 346-356.
34. Калініченко О. Ф. Конституційний процес як основа державного будівництва. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2016. № 1. С. 44-49.
35. Кампо В. Методологія досліджень конституційної юстиції в Україні: науковий огляд. *Право України*. 2014. № 6. С. 158-170.
36. Капітаненко Н. П. Особливості юридичної відповідальності громадських об'єднань за правопорушення у сфері публічного управління та адміністрування. *Держава та регіони. Серія: Право*. 2017. № 2. С. 68-73.
37. Кірмач А. Дисциплінарна відповідальність та службове розслідування щодо державних службовців. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 12 (169). С. 37-41.
38. Клименко О. До проблеми визначення суспільної необхідності як конституційно-правової категорії. *Право України*. 2011. № 8. С. 282-289.
39. Книш В. В. Аналіз позитивного досвіду конституційно-правової відповідальності (на підґрунті конституціоналізму зарубіжних країн). *Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького*. 2013. № 7. С. 146-149.
40. Книш В. В. Принципи конституційно-правової відповідальності суб'єктів державно-політичних відносин. *Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького*. 2013. № 8. С. 117-121.
41. Книш В. В. Теоретико-правовий аналіз законодавства України про конституційно-правову відповідальність. *Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького. Серія: Право*. 2017. № 3. С. 61-71.
42. Ковальов Д. В. Конституційні засади корпоративної соціальної відповідальності в Україні. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2017. № 2. С. 60-69.
43. Колісник В. Конституційна реформа в контексті посилення політичної

- відповідальності. *Вісник Академії правових наук України*. 2005. № 1. С. 38-44.
44. Колосова Н. М. Конституционная ответственность – самостоятельный вид юридической ответственности. *Государство и право*. 1997. № 2. С. 86-92.
45. Колпаков В. Принцип офіційного з'ясування всіх обставин у справі в системі принципів адміністративного судочинства. *Право України*. 2014. № 3. С. 47-56.
46. Колюх В. В. Політична відповідальність Конституційного Суду України. *Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. Серія: Політологія. Соціологія. Право. 2016. № 3-4. С. 158-163.
47. Коновеичук Х. Б. Конституційно-правова відповідальність за порушення законодавства у сфері благодійної діяльності в Україні. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2013. Вип. 62. С. 159-164.
48. Кравець М. О. Поняття, сутність та місце юридичної кваліфікації у процесі правозастосування. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 3. С. 110-115.
49. Кравець М. О. Порядок реалізації конституції в Україні. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2016. № 5. С. 20-23.
50. Кравчук В. Забезпечення права на доступ до адміністративного суду осіб, які перебувають під вартою або в місцях позбавлення волі. *Право України*. 2014. № 3. С. 57-63.
51. Красникова А. Конституционная ответственность в современном украинском конституционализме. *Юридический вестник*. 2001. № 2. С. 90-95.
52. Кривенко Л. Конституційна відповідальність глави держави. *Віче*. 2001. № 10. С. 3-18.
53. Крисань Т. Розмежування державного (правового) примусу й юридичної гарантії. *Підприємництво, господарство і право*. 2013. № 3. С. 24-27.
54. Кучма О. Л. Юридична відповідальність у теорії та конституції України. *Соціальне право*. 2017. № 1. С. 28-36.
55. Кучук А. Конституційно-правова відповідальність: міф чи реальність? *Підприємництво, господарство і право*. 2006. № 12. С. 26-30.
56. Ліпський Д. Касаційне оскарження в адміністративному судочинстві України: аналіз сучасних наукових досліджень. *Право України*. 2014. № 3. С. 64-74.
57. Лук'янець Д. Про класифікаційні ознаки юридичної відповідальності. *Право України*. 1999. № 7. С. 121-123.
58. Лучин В. О. Конституционные деликты. *Государство и право*. 2000. № 1. С. 12-19.
59. Майданник О. Конституційно-правова відповідальність: ознаки, підста-

- ви, суб'єкти. *Право України*. 2001. № 2. С. 92-95.
60. Марцеляк О. В. Конституційно-правовий механізм боротьби з корупцією в Україні (загальнотеоретична характеристика). *Порівняльно-аналітичне право*. 2016. № 5. С. 70-74.
 61. Марченко М. В. Конституційно-правова природа права вето глави держави. *Форум права*. 2017. № 4. С. 141-146.
 62. Матат А. В. Верховенство Конституції та захист прав людини як пріоритет діяльності Конституційного Суду України. *Форум права*. 2016. № 1. С. 186-194.
 63. Мельник М., Різник С. Про межі конституційної юрисдикції та пряму дію норм Конституції України при здійсненні правосуддя. *Вісник Конституційного Суду України*. 2016. № 4-5. С. 149-159.
 64. Мельник О. Державна влада в контексті конституційної відповідальності. *Віче*. 2001. № 5. С. 59-63.
 65. Мельниченко В. Вертикаль управління. Повноваження і відповідальність. *Віче*. 2001. № 4. С. 16-29.
 66. Морозова Л. А. Проблемы правовой ответственности государства, его органов и служащих. *Государство и право*. 2000. № 3. С. 20-36.
 67. Морозова Л. А. Проблемы правовой ответственности государства, его органов и служащих (Окончание). *Государство и право*. 2000. № 4. С. 15-30.
 68. Морозюк С. М. Зв'язок конституційно-правової норми та конституційних правовідносин у процесі реалізації Основного Закону. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2016. № 6, Т. 2. С. 15-19.
 69. Морозюк С. М. Особливості дії індивідуальних принципів реалізації Конституції України. *Порівняльно-аналітичне право*. 2016. № 2. С. 43-46.
 70. Муртіщева А. О. Окремі питання персоналізації конституційно-правової відповідальності уряду в державах – членах Європейського Союзу. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2016. Вип. 32. С. 216-226.
 71. Муртіщева А. О. Система санкцій конституційно-правової відповідальності уряду в державах – членах ЄС. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2017. Вип. 33. С. 171-181.
 72. Наливайко Л. Р. Види конституційно-правової відповідальності за її суб'єктами та підставами. *Законодавство України: проблеми та перспективи розвитку*. 2002. С. 47-51.
 73. Наливайко Л. Р. Види конституційно-правової відповідальності за мірами відповідальності за конституційні правопорушення. *Вісник Одеського інституту внутрішніх справ*. 1999. № 4. С. 156-159.
 74. Наливайко Л. Р. Деякі проблеми конституційної відповідальності в Україні. *Концепція формування законодавства України*. 1999. С. 86-89.
 75. Наливайко Л. Р. Історичні аспекти застосування конституційно-

- правової відповідальності. *Політика і час*. 1999. № 9-10. С. 67-72.
76. Наливайко Л. Р. Конституційний контроль та конституційно-правова відповідальність. *Нова політика*. 1999. № 5. С. 48-52.
77. Наливайко Л. Р. Конституційно-правова відповідальність в Україні: критерії класифікації та види. *Віче*. 1999. № 10. С. 25-32.
78. Наливайко Л. Р. Місце конституційно-правової відповідальності в системі юридичної відповідальності. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2001. Вип. 11. С. 182-186.
79. Наливайко Л. Р. Позитивний та ретроспективний аспекти конституційно-правової відповідальності. *Нова політика*. 1999. № 3. С. 54-58.
80. Наливайко Л. Р. Проблеми визначення поняття, специфічних ознак та функцій відповідальності в сучасній конституційній теорії. *Науковий вісник ЗДУ. Серія: Юридичні науки*. 2001. № 1. С. 18-27.
81. Наливайко Л. Р. Проблеми визначення поняття, специфічних ознак та функцій конституційної відповідальності в сучасній конституційній теорії. *Право України*. 1999. № 10. С. 45-50.
82. Наливайко Л. Р. Теоретичні аспекти конституційного делікту. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2001. № 13. С. 3-8.
83. Нижник М. Відповідальність – інструмент управління. *Віче*. 2001. № 5. С. 64-75.
84. Олійник А. Ю. Конституційні основи правопорядку у сфері господарювання. *Журнал східноєвропейського права*. 2016. № 27. С. 48-54.
85. Олькіна О. Функції конституційного інституту дострокового припинення повноважень вищих посадових осіб України. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 2 (194). С. 11-14.
86. Павловська Н. В. Конституційно-правова відповідальність народних депутатів України. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2015. Вип. 16 (1). С. 22-24.
87. Павловська Н. Механізм процедури імпідменту (теоретичний та практичний досвід). *Право України*. 2010. № 3. С. 115-119.
88. Пасенюк О. Розмежування конституційної та адміністративної юрисдикції. *Право України*. 2016. № 2. С. 38-44.
89. Пащенко А. Конституційний делікт як підстава конституційної відповідальності. *Юридичний вісник*. 2002. № 1. С. 86-89.
90. Полевий В. Стягнення, що можуть застосовуватись як заходи конституційної відповідальності партій: проблеми їх застосування. *Підприємництво, господарство і право*. 2002. № 2. С. 80-82.
91. Полевий В. Теоретичні питання конституційної відповідальності політичних партій в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2002. № 6. С. 70-73.
92. Полянський Т. Позитивістсько-правові критерії оцінки дотримання заборони зловживання правом. *Юридична Україна*. 2013. № 9. С. 16-22.
93. Полянський Т. Природно-правові критерії оцінки дотримання заборони

- зловживання правом: їх зміст та взаємодія. *Юридична Україна*. 2013. № 8. С. 14-22.
94. Польовий О. Л. Місце інституту відповідальності суддів у системі юридичної відповідальності органів публічної влади України. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2009. № 12 (98). С. 105-110.
95. Руднева О. Правова природа відповідальності органів місцевого самоврядування. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 3. С. 81-86.
96. Рустамзаде А. Х. Конституційно-правові основи організації судової влади в Україні та Азербайджанській Республіці. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2016. № 6, Т. 2. С. 23-26.
97. Савин В. Н. Ответственность государственной власти перед обществом. *Государство и право*. 2000. № 12. С. 64-72.
98. Сердюк І. А. Методологічний аналіз сучасних інтерпретацій поняття «юридична відповідальність». *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2011. № 1. С. 30-35.
99. Сердюк Л. М. Конституційний принцип індивідуалізації юридичної відповідальності особи в аспекті теорії конституційно-правової відповідальності. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2016. № 4. С. 105-111.
100. Сліденко І. Релятивність базисних категорій сучасного конституційного права (конституційний лад). *Вісник Конституційного Суду України*. 2015. № 2. С. 33-42.
101. Слободян Н. Проблеми конституційно-правової відповідальності за порушення законодавства про вибори. *Вісник Центральної виборчої комісії*. 2006. № 1. С. 77-82.
102. Тернавська В. Політико-правові засади відповідальності уряду в Україні. *Право України*. 2010. № 7. С. 88-93.
103. Цимбалістий Т. О. Інститут імпичменту в системі конституційно-правової відповідальності. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 1. С. 42-44.
104. Червяцова А. «Позитивний» аспект конституційної відповідальності: визначення змісту. *Право України*. 2000. № 2. С. 93-95.
105. Шон Д. Т. Конституционная ответственность. *Государство и право*. 1995. № 7. С. 35-44.

ТЕМА 4. ТЕОРІЯ КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ

Поняття, ознаки (юридичні властивості) та сутність Конституції України. Співвідношення понять: конституція та держава, конституція та політична система суспільства, конституція та конституціоналізм.

Функції конституції та їх характеристика. Класифікація конституцій: мета та критерії класифікації. Види конституцій в Україні.

Характеристика Конституції Автономної Республіки Крим.

Об'єкти конституційного регулювання. Дія Конституції України. Форма і структура Конституції України. Мова та стиль Конституції України.

Внесення змін та доповнень до Конституції України (Розділ XIII Конституції України).

Поняття, структура механізму реалізації Конституції України. Фактори, що визначають реалізацію та ефективність дії Конституції України, проблеми її реалізації.

Додержання та охорона Конституції України: гарантії, механізм захисту та охорони. Суб'єкти захисту Конституції України.

Конституція і проблема імплементації норм міжнародного права.

Ключові поняття:

конституціоналізм, конституція у матеріальному значенні, конституція у формальному значенні, юридична конституція, фактична конституція, фіктивна конституція, Конституція як Основний Закон держави або система правових актів, зміст конституції, правовий зміст конституції, суспільний зміст конституції, форма конституції, функції конституції, система Конституції України, структура Конституції України, преамбула, писані конституції, неписані конституції, кодифіковані (консолідовані) конституції, некодифіковані (неконсолідовані) конституції, народні конституції, октройовані конституції, гнучкі конституції, жорсткі конституції, змішані конституції, постійні конституції, тимчасові конституції, демократичні конституції, авторитарні конституції, тоталітарні конституції, констатуючі конституції, програмні конституції, унітарні конституції, федеративні конституції, республіканські конституції, монархічні конституції, Конституція Автономної Республіки Крим, правова охорона Конституції України, суб'єкти захисту Конституції, гарантії дотримання Конституції України, механізм реалізації Конституції України, конституційний контроль, конституційний нагляд.

Нормативні акти:

- ❖ Конституція України від 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141 (зі змінами внесеними Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» від 02 червня 2016 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 28. Ст. 532).
- ❖ Декларація про державний суверенітет України від 16 липня 1990 року. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1990. № 31. Ст. 429.
- ❖ Про проголошення незалежності України: Постанова Верховної Ради УРСР від 24 серпня 1991 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 38. Ст. 502.
- ❖ Про Конституційний Суд України: Закон України від 13 липня 2017 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 35. Ст. 376.
- ❖ Про затвердження Конституції Автономної Республіки Крим: Закон України від 23 грудня 1998 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 5-6. Ст. 43.

Дисертації, автореферати:

1. Багрій О. І. Доктрина верховенства Конституції України (за матеріалами практики Конституційного Суду України): дис. ... канд. юрид. наук. Ужгород, 2016. 239 с.
2. Барабаш Ю. Г. Державно-правові конфлікти на сучасному етапі державотворення: конституційно-правовий аспект: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. Харків, 2009. 35 с.
3. Бариська Я. О. Форма державного правління: загальнотеоретичне дослідження: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Львів, 2010. 23 с.
4. Галус О. О. Форми безпосереднього народовладдя в Україні: автореф. дис. ... канд. юр. наук. Київ, 2012. 21 с.
5. Горячов Д. О. Система надзвичайних засобів захисту конституції: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Ужгород, 2016. 20 с.
6. Крусян А. Р. Сучасний український конституціоналізм: теорія і практика: дис. ... д-ра юрид. наук. Київ, 2010. 546 с.
7. Луньо П. Є. Термінологія конституційного права України: історія становлення та системна організація: автореф. дис. ... канд. філол. наук. Львів, 2014. 20с.
8. Махніцький О. І. Конституційний принцип верховенства права та його реалізація судовою владою в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. 2014. 22 с.
9. Нікольська О. В. Застосування норм Конституції України: дис. ... канд. юрид. наук. Донецьк, 2011. 218 с.
10. Оніщенко О. В. Конституція України як основне джерело конституційного права України: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2005. 214 с.

11. Павшук К. О. Демократичні засади конституційного ладу України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2014. 20 с.
12. Реньов Є. В. Цінності конституційного ладу України та їх правова регламентація: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2017. 20 с.
13. Савчин М. В. Конституціоналізм і природа конституції: теорія і практика реалізації: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. Київ, 2013. 47 с.
14. Серьогіна С. Г. Форма правління в Україні: конституційно-правовий аспект: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. Харків, 2013. 45 с.
15. Степанюк О. І. Норми конституційного права України: проблеми теорії: дис. ... канд. юрид. наук. Львів, 1993. 160 с.
16. Таран Д. П. Форми захисту конституції на сучасному етапі: порівняльно-правовий аспект: дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2016. 23 с.
17. Ткаченко Ю. В. Проблеми конституційної законності в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2001. 14 с.

Монографії:

1. Волошин Ю. О., Пересада О. М. Конституційна реформа та модернізація в сучасній державі в умовах європейської інтеграції: проблеми теорії та практики: моногр. Одеса: Фенікс, 2013. 206 с.
2. Конституція України: основа консолідації суспільства і держави. Київ: Ін-т законодавства Верхов. Ради України, 2017. 364 с.
3. Крусян А. Р. Сучасний український конституціоналізм: моногр. Київ: Юрінком Інтер, 2010. 560 с.
4. Мірошниченко Ю. Р. Конституційно-правове забезпечення народовладдя в Україні: моногр. Київ: Фенікс, 2012. 360 с.
5. Подорожна Т. С. Теоретико-прикладні засади конституціоналізації правової системи та модернізації Конституції України: моногр. Львів: ПАІС, 2014. 307 с.
6. Проблеми реалізації Конституції України: теорія і практика: моногр. / відп. ред. В. Ф. Погорілко. Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; А.С.К., 2003. 652 с.
7. Речицький В. В. Політичний предмет конституції: моногр. Київ: Дух і Літера, 2012. 471 с.
8. Риндюк В. І. Проблеми законодавчої техніки в Україні: теорія та практика: моногр. Київ: Юридична думка, 2012. 272 с.
9. Селіванов О. А. Конституційний судовий контроль за актами органів державної влади України (науково-практичний аналіз): моногр. Київ: Парламентське вид-во, 2018. 182 с.
10. Сухонос В. В. Монархія як державна форма: історико-теоретичний та конституційно-правовий аспекти: моногр. Суми: Мрія-1, 2010. 368 с.
11. Тесленко М. В. Судебний конституційний контроль в Україні: природа, повноваження, рішення: моногр. Київ: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2001. 344 с.

12. Тодыка Ю. М. Толкование Конституции и законов Украины: теория и практика: моногр. Харьков: Факт, 2003. 328 с.
13. Шаповал В. М., Корнєєв А. В. Історія Основного Закону: конституційний процес в Україні в 1990-1996 роках. Харків: Фоліо, 2011. 108 с.

Наукові статті:

1. Аблязов Д. Принцип верховенства Конституції і позитивне законодавство. *Юридична Україна*. 2006. № 5. С. 28-35.
2. Андреев Д. Правосвідомість у структурі соціально-правової комунікації. *Юридична Україна*. 2013. № 5. С. 11-16.
3. Бабенко К. Розвиток конституціоналізму як елемент сучасної правової культури в Україні. *Вісник Конституційного Суду України*. 2010. № 4. С. 99-106.
4. Бабенко К. Форми конституційного контролю і гарантії стабільності системи конституційного регулювання в Україні. *Вісник Конституційного Суду України*. 2010. № 2. С. 123-129.
5. Багрій О. Доктрина верховенства Конституції України у конституційному правосудді. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 6. С. 117-125.
6. Багрій О. Принципи верховенства Конституції України у контексті застосування практики Європейського суду з прав людини. *Юридична Україна*. 2012. № 3. С. 37-42.
7. Бандурка О. Конституційна реформа. Логіка затребуваності. *Віче*. 2004. № 6. С. 3-5.
8. Барский В. В новое тысячелетие с новой Конституцией. *Юридический вестник*. 2000. № 1. С. 130-137.
9. Басараб М. І. Яка Конституція потрібна Україні? *Віче*. 2004. № 9. С. 22-23.
10. Бехруз Х. Конституціоналізм в ісламських державах: становлення, сучасний стан і напрями трансформації. *Право України*. 2012. № 11-12. С. 349-356.
11. Белкін Д. Конституція України – закон прямої дії. *Право України*. 1997. № 1. С. 71-74.
12. Белов Д. М. Конституціоналізм як теоретико-правова категорія: окремі аспекти. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2013. № 23. С. 163-168.
13. Бичков І. Конституція в системі чинників обмеження державної влади. *Вісник Академії правових наук України*. 2012. № 1. С. 242-249.
14. Білоскурська О. Цінність Конституції. *Часопис Київського університету права*. 2012. № 1. С. 105-108.

15. Бондаренко О. В. Способи модернізацій конституцій: у площині пошуку оптимального варіанта для України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право.* 2016. Вип. 37 (1). С. 51-55.
16. Боняк В. О. Щодо відповідності проекту Кримінального процесуального кодексу України Основному закону держави. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ.* 2012. № 1. С. 61-68.
17. Бориславська О. Верховенство конституції чи верховенство права: деякі питання відновлення дії окремих положень Конституції України. *Вісник Конституційного Суду України.* 2015. № 6. С. 48-57.
18. Бориславська О. М. Сучасні концепції конституціоналізму. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція.* 2014. № 7. С. 65-68.
19. Бориславська О. Сутність конституціоналізму: конституціоналізм як ідеологія, доктрина та практика обмеженого правління. *Вісник Львівського університету. Серія: Юридична.* 2015. Вип. 61. С. 247-256.
20. Бориславський Л. Конституція України: її реалізація та способи удосконалення. *Вісник Конституційного Суду України.* 2014. № 4. С. 103-110.
21. Буткевич В. Конституція України: проблеми вироблення нового проекту. *Право України.* 2014. № 7. С. 85-110.
22. Валькова А. І. Правова природа конституційного контролю та його місце в державно-правовому механізмі. *Право і суспільство.* 2015. № 3. ч. 2. С. 9-12.
23. Веремієнко С., Шестак Л. До питання про структуру Конституції України. *Підприємництво, господарство і право.* 2010. № 12. С. 144-148.
24. Генадій Ш. Авторитарний політичний режим: теоретико-методологічні підходи до визначення. *Вісник Львівського університету. Серія: філософсько-політологічні студії.* 2014. Вип. 5. С. 329-338.
25. Гетьман І. Розвиток громадянського суспільства в умовах інформаційно-глобалізаційних процесів. *Вісник Академії правових наук України.* 2011. № 2. С. 46-54.
26. Головатий С. Конституція України 1996 року в системі європейського конституціоналізму. *Право України.* 1997. № 8. С. 3-6.
27. Горбунова Л. Конституційні засади забезпечення законності у нормотворчості. *Право України.* 2004. № 7. С. 15-20.
28. Городовенко В. Деякі питання нормативного закріплення принципів права. *Юридична Україна.* 2012. № 6. С. 11-18.
29. Грабчук Я. І. Роль прем'єр-міністра України у забезпеченні правової охорони конституції України. *Науковий вісник публічного та приватного права.* 2017. Вип. 5. С. 47-50.

30. Гринюк Р. Ф. Обмежувальна роль Конституції у забезпеченні функціонування правової держави. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2004. № 6. С. 13-23.
31. Гринюк Р., Багрій О. До питання про доцільність визнання презумпції конституційності нормативно-правових актів у контексті забезпечення верховенства Конституції України. *Вісник Конституційного Суду України*. 2015. № 4. С. 92-102.
32. Губрієнко О. М. Політико-правова характеристика сучасних федеративних держав. *Вісник Запорізького національного університету*. 2009. № 2. С. 34-41.
33. Джунь В. Аксіологічний інструментарій у соціології конституційного права. *Право України*. 2013. № 5. С. 262-273.
34. Джунь В. Про предмет соціології конституційного права. *Право України*. 2013. № 10. С. 194-202.
35. Дмитриєнко Ю. М. Конституція України як статистична формальна спадкоємність конкретно-історичного циклу соціальної активності правової свідомості. *Вісник Запорізького юридичного інституту*. 2001. № 1. С. 263-277.
36. Євграфова Є. Щодо ідеальної конституції, її виконання і вітчизняного досвіду проектування. *Право України*. 2014. № 7. С. 121-129.
37. Єзеров А. Конфліктологічна експертиза актів конституційного законодавства. *Право України*. 2013. № 1-2. С. 275-283.
38. Задорожня Г. Аксіологічний вимір Конституції України: проблеми теорії та практики. *Юридичний журнал*. 2012. № 7-8 (121-122). С. 98-102.
39. Заєць А. Концепції правової держави і верховенства права в українській правовій доктрині. *Право України*. 2013. № 9. С. 243-269.
40. Зубчик Ю. Щодо сутності суб'єктивного права. *Юридична Україна*. 2012. № 2. С. 14-19.
41. Іщенко І. Зміни предмета правового регулювання в умовах правової держави і громадянського суспільства. *Юридична Україна*. 2011. № 9 (105). С. 8-13.
42. Камло В. Деякі теоретичні проблеми конституційного контролю за додержанням парламентом процедури внесення змін до Конституції України. *Вісник Конституційного Суду України*. 2011. № 3. С. 64-76.
43. Кельман М. Теоретико-методологічні підходи до аналізу співвідношення громадянського суспільства та держави. *Право України*. 2010. № 6. С. 93-100.
44. Клименко О. М. Конституційно-правова сутність принципу непорушності права власності. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 2. С. 49-54.
45. Князевич Р. Конституційно-правові підстави для прийняття нової Конституції України. *Право України*. 2007. № 6. С. 9-14.

46. Коваленко В. Гарантії прав і свобод людини в Україні та шляхи їх удосконалення в контексті модернізації Конституції України. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2013. № 7. С. 57-65.
47. Ковальов І. П. Проблемні аспекти категорії конституціоналізму. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 3. С. 92-99.
48. Козюбра М. Верховенство права і Україна. *Право України*. 2012. № 1-2. С. 30-63.
49. Козюбра М. Верховенство права: українські реалії та перспективи. *Право України*. 2010. № 3. С. 6-18.
50. Колісник В. Відновлення дії Конституції України та зміна форми правління як засіб поновлення конституційного ладу. *Вісник Конституційного Суду України*. 2015. № 4. С. 103-108.
51. Колісник В. Конституційне регулювання етносоціальних процесів у європейських країнах. *Вісник Академії правових наук України*. 2000. № 2. С. 29-33.
52. Колісник В. Національно-етнічний чинник в Конституції України. *Вісник Академії правових наук України*. 1999. № 3. С. 13-17.
53. Колісник В. Правовий механізм трансформації української Конституції. *Вісник Академії правових наук України*. 2010. № 1. С. 59-67.
54. Копиленко О. «Лукава» нормотворчість (до проблеми реалізації Конституції АРК). *Вісник Академії правових наук України*. 2000. № 4. С. 65-69.
55. Копиленко О. Конституція в Конституції, або крок вперед, два кроки назад. *Політика і час*. 2000. № 7-8. С. 12-16.
56. Корейба Ю. Конституція України як визначальне джерело інформаційного права. *Підприємництво, господарство і право*. 2013. № 9. С. 48-52.
57. Косілова О. Правозахисні функції громадянського суспільства. *Підприємництво, господарство і право*. 2011. № 10. С. 10-13.
58. Косович В. До визначення поняття «нормативно-правовий акт»: практична необхідність і теоретична можливість уточнення. *Право України*. 2012. № 9. С. 274-280.
59. Кравець М. О. Порядок реалізації конституції в Україні. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2016. № 5. С. 20-23.
60. Кравець М. О. Проблеми реалізації конституції в Україні. *Право і суспільство*. 2017. № 1. ч. 2. С. 14-17.
61. Кравчук Г. Сфера застосування Віденської конвенції. Виключення застосування Віденської конвенції: правозастосовна практика. *Право України*. 2016. № 5. С. 19-28.
62. Кривенко Л. Конституційний процес: «Кому вигідне перетягування ковдри?». *Віче*. 2004. № 2. С. 9-14.

63. Крусян А. Р. Модернізація Конституції України: досвід, сучасність та перспективи. *Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2012. Т. 11. С. 235-247.
64. Кузнецова З. В. Дотримання конституційних норм в механізмі реалізації Конституції України. *Правова держава*. 2012. № 15. С. 52-56.
65. Куненко І. Проблеми правового регулювання внесення змін до Конституції України. *Підприємництво, господарство і право*. 2014. № 2. С. 90-93.
66. Куненко І. С. Види конституційного процесу: поняття та особливості реалізації. *Часопис Київського університету права*. 2013. № 4. С. 104-108.
67. Кучук А. М. Моделі розвитку юридичної науки: філософсько-правовий дискурс. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 2. С. 62-67.
68. Лавринович О. В. Національна доповідь щодо питань верховенства права на міжнародному та національному рівнях (засідання ГА ООН 24 вересня 2012 року). *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 10. С. 5-6.
69. Легка О. В. Юридична техніка законодавчих та правозастосовних актів. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 1. С. 101-106.
70. Линецький С. Проблема внесення змін до Конституції у контексті еволюції державного режиму сучасної України. *Підприємництво, господарство і право*. 2002. № 3. С. 94-99.
71. Лисенков С. Властивості Конституції як основного закону та конституційна регламентація змісту і реалізації суб'єктивних прав і свобод. *Підприємництво, господарство і право*. 2006. № 7. С. 10-14.
72. Лотюк О. Конституційний контроль в зарубіжних країнах. *Погляд науковця*. 2008. № 5. С. 52-58.
73. Малишев Б. В. Принцип верховенства права (теоретико-правовий аспект). *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 8. С. 14-20.
74. Малишев Б. В. Природні права людини: загальнотеоретична характеристика. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 2. С. 23-29.
75. Малишев Б. В. Сутність права як телеологічна категорія. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 12. С. 16-21.
76. Мамченко Н. Теорія та філософія права: проблема розмежування. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 12. С. 3-5.
77. Мартинюк Р. Нормативне визначення порядку розробки і прийняття нової Конституції України. *Право України*. 2011. № 6. С. 113-121.
78. Мартянова Т. С. Конституційний Суд у системі органів конституційного контролю: порівняльно-правові аспекти діяльності. *Порівняльно-аналітичне право*. 2015. № 6. С. 59-62.

79. Марчук Р. П. Поняття конституції та її види: політико-юридичний аспект. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України*. 2015. № 4. С. 11-16.
80. Матат А. В. Верховенство Конституції та захист прав людини як пріоритет діяльності Конституційного Суду України. *Форум права*. 2016. № 1. С. 186-194.
81. Матвієнко А. Методи та форми конституційно-правового забезпечення прав та свобод людини і громадянина. *Юридична Україна*. 2004. № 12. С. 25-29.
82. Мацюк А. Конституція – правова основа суспільного ладу, формування, організації та здійснення влади народу. *Публічне право*. 2014. № 1 (13). С. 223-230.
83. Мельник В. Конституція України в ієрархічній структурі законодавства: науково-теоретичний аспект. *Право України*. 2009. № 5. С. 61-64.
84. Михалев В. Конституционность как фактор правового государства. *Юридический вестник*. 2001. № 4. С. 114-116.
85. Мішина Н. Принципи українського конституціоналізму (на матеріалах конституційного реформування місцевого самоврядування). *Юридична Україна*. 2009. № 3. С. 21-25.
86. Морозюк С. Загальна характеристика гарантій реалізації конституції України. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 13. С. 168-172.
87. Морозюк С. М. Місце конституційної правової норми в механізмі реалізації основного закону. *Форум права*. 2015. № 5. С. 154-159.
88. Морозюк С. М. Особливості структури механізму реалізації Конституції України. *Науковий Вісник публічного та приватного права*. 2016. Вип. 5. С. 32-36.
89. Морозюк С. М. Принципи реалізації Конституції України: поняття, ознаки, місце в системі принципів права. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2016. № 3. С. 26-30.
90. Невідомий В. Українська Конституція у світлі проблеми гармонізації національного та європейського права. *Вісник Академії правових наук України*. 2011. № 1 (64). С. 63-74.
91. Нікольська О. Конкретизація Конституції України як необхідна умова її застосування. *Юридична Україна*. 2012. № 11 (119). С. 29-35.
92. Нікольська О. Пряма дія норм Конституції України як її юридична властивість. *Юридична Україна*. 2009. № 7. С. 40-44.
93. Нонко О. Конституційний процес в Україні та вплив на нього Ради Європи. *Право України*. 2006. № 9. С. 21-27.
94. Оніщенко Н. М. Гласність в праві: деякі аспекти вивчення та розгляду. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2013. № 2. С. 25-30.
95. Оніщук М. Від конституційної реформи до конституційного руху. *Віче*. 2004. № 8. С. 13-20.

96. Оніщук М. Верховенство Конституції України як засадничий принцип правової держави. *Віче*. 2010. № 18. С. 6-7.
97. Опришко В. Конституція – фундаментальна основа подальшого розвитку законодавства і правової системи України. *Право України*. 1996. № 9. С. 45-48.
98. Опришко В. Конституція України – основа розвитку законодавства. *Право України*. 1997. № 8. С. 14-17.
99. Орзих М. Конституційна реформа в Україні: пошук шляхів (до 4-ої річниці Конституції України). *Юридический вестник*. 2000. № 3. С. 78-84.
100. Пелих Н. Конституція України в умовах сьогодення. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 1. С. 51-56.
101. Петришин О. Демократичні основи правової соціальної державності. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2014. № 1 (76). С. 32-41.
102. Погорілко В. Ф. Конституційно-правові проблеми розвитку української держави на сучасному етапі. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2004. № 12. С. 5-15.
103. Погребняк С. Прогалини в законодавстві та засоби їх подолання. *Вісник Академії правових наук України*. 2013. № 1. С. 44-56.
104. Подорожна Т. Дефінітивна специфіка Конституції як Основного Закону держави. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 11. С. 39-42.
105. Подорожна Т. Конституціоналізація правового порядку через призму верховенства конституції. *Право України*. 2014. № 3. С. 180-188.
106. Подорожна Т. С. Конституція України – правова основа становлення громадянського суспільства. *Право і громадянське суспільство*. 2014. № 1. С. 26-39.
107. Полешко А. Проблеми, досвід, перспективи реалізації положень Конституції. *Право України*. 1997. № 8. С. 18-19.
108. Полешко А. Що робиться для матеріалізації норм Розділу II Конституції. *Право України*. 1997. № 6. С. 18-19.
109. Полонка І. Норма права як основа його нормативності. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 8. С. 128-131.
110. Пряхина Т. М. Конституция и конституционность: диалектика взаимосвязи. *Право и политика*. 2001. № 9. С. 13-18.
111. Пушкіна О. Правове регулювання внесення змін до Конституції України. *Юридична Україна*. 2013. № 3. С. 27-32.
112. Рабінович П. Охорона Конституції України засобами конституційного судочинства. *Право України*. 2011. № 6. С. 105-112.
113. Рабінович П., Луців О. Верховенство права: сучасні вітчизняні підходи до інтерпретації. *Вісник Академії правових наук України*. 2012. № 2. С. 3-16.

114. Рабінович С. Фактична конституція: перспективи соціолого-правового осмислення. *Право України*. 2014. № 3. С. 161-170.
115. Реньов Є. В. Демократія як базова цінність конституційного ладу України. *Право і суспільство*. 2015. № 6. ч. 3. С. 41-45.
116. Рогожин А., Гончаренко В. Проблеми становлення конституціоналізму в Україні. *Право України*. 2000. № 12. С. 143-144.
117. Рудик П. А. Суб'єкти внесення змін до Конституції України. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2013. Вип. 62. С. 90-97.
118. Савенко М. Функція правової охорони Конституції України. *Право України*. 2001. № 9. С. 3-5.
119. Савчин М. В. Конформне тлумачення Конституції та забезпечення єдності правової системи в діяльності Конституційного Суду України. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2010. № 11. С. 44-52.
120. Святоцький О., Чушенко В. Питання теорії і практики конституціоналізму в Україні. *Право України*. 1998. № 2. С. 17-20.
121. Селіванов А. Конституційність як критерій суспільної довіри до судової влади. *Право України*. 2014. № 5. С. 92-96.
122. Сінкявічюс В. Конституція: від основного закону до вищого права. *Вісник Конституційного Суду України*. 2015. № 6. С. 74-80.
123. Стефанюк В. Верховенство права чи верховенство закону? *Віче*. 2004. № 2. С. 19-22.
124. Стефанюк В. Напрями реалізації положень Конституції судами. *Право України*. 1997. № 1. С. 50-52.
125. Стефанюк В. Реалізація судами норм Конституції. *Право України*. 1997. № 8. С. 7-10.
126. Суходубова І. В. Стабільність і динамізм законодавства: загальна характеристика понять та сутність взаємозв'язку. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 3. С. 130-137.
127. Таран Д. П. Захист конституції основні сучасні підходи. *Форум права*. 2015. № 3. С. 212-218.
128. Тацій В., Тодика Ю. Конституція України і правосвідомість юристів. *Вісник Академії правових наук України*. 1998. № 4. С. 44-48.
129. Тацій В., Тодика Ю. Проблеми реалізації Конституції України. *Вісник Академії правових наук України*. 2000. № 2. С. 20-24.
130. Тененбаум А. Конституція – візитна картка держави. *Право України*. 1992. № 11. С. 8-10.
131. Тененбаум А. Конституція – правовий фундамент законності. *Право України*. 1994. № 5-6. С. 3-6.
132. Теплюк М., Кельзена Г. Чинність і дія норм права в теорії «чистого правознавства». *Юридична Україна*. 2012. № 3. С. 4-8.

133. Терещук М. М. Форми державного правління: історико-правовий аспект. *Вісник Запорізького національного університету*. 2011. № 1. С. 70-76.
134. Тесленко М. «Непорушність» Конституції як особлива гарантія її правової охорони. *Право України*. 2006. № 11. С. 10-15.
135. Тесленко М. Значення суспільства у правовій охороні Конституції. *Право України*. 2004. № 12. С. 91-94.
136. Тесленко М. Ф. Конституція і конституційне регулювання. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2004. № 10. С. 17-22.
137. Тесленко М. Ф. Функції правової охорони Конституції. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2004. № 9. С. 26-35.
138. Тимчук О. Л. Політико-правові особливості сучасних авторитарних політичних режимів. *Вісник Запорізького національного університету*. 2009. № 2. С. 48-54.
139. Тихонова Є., Юзьков Л. Конституція юридична і фактична. *Право України*. 1992. № 1. С. 9-31.
140. Ткачова Н. Закономірності зростання прогресивної ролі права як загально-соціального феномена. *Підприємництво, господарство і право*. 2013. № 5. С. 29-32.
141. Тодика Ю. Конституція і правова доктрина. *Вісник Академії правових наук України*. 2000. № 1. С. 42-46.
142. Тодика Ю. Конституція як соціальна цінність. *Право України*. 2000. № 12. С. 9-12.
143. Тодика Ю. Роль Конституції України в становленні громадянського суспільства. *Вісник Академії правових наук України*. 1999. № 2. С. 3-8.
144. Тодика Ю. Способи тлумачення Конституції і законів України Конституційним Судом. *Вісник Академії правових наук України*. 2001. № 2. С. 51-58.
145. Тодика Ю. Фактори реалізації Конституції України. *Вісник Академії правових наук України*. 2002. № 3. С. 22-27.
146. Толстенко В. Форма держави і засоби її конституційно-правового закріплення. *Юридична Україна*. 2013. № 8. С. 37-45.
147. Томенко М. Конституція України як неосновний закон держави. *Віче*. 2004. № 7. С. 37-38.
148. Федоренко В. Л. Конституція України: поняття та юридичні властивості. *Стратегічні пріоритети*. 2008. № 2 (7). С. 188-193.
149. Федоренко В. Суб'єкти конституційно-правових відносин: поняття, види, питання конституційної правосуб'єктності. *Право України*. 2014. № 5. С. 83-91.
150. Черняк Є. В. Роль органів конституційної юстиції в процесі внесення змін до Основних Законів (Конституції). *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2010. № 4-5. С. 42-51.

151. Шаповал В. Верховенство закону як принцип Конституції України. *Право України*. 1999. № 1. С. 5-10.
152. Шаповал В. Конституція і міжнародне право: до питання про взаємозв'язок і взаємовплив. *Право України*. 2009. № 7. С. 88-93.
153. Шаповал В. Конституція України як нормативно-правовий акт (теоретичні проблеми кваліфікації). *Право України*. 1997. № 10. С. 3-7.
154. Шаповал В. Конституція як форма (джерело) конституційного права України (питання теорії). *Право України*. 1999. № 6. С. 5-9.
155. Шаповал В. Принцип верховенства Конституції і позитивне законодавство. *Юридична Україна*. 2006. № 5. С. 28-33.
156. Шаповал В. Становлення конституціоналізму в Україні: проблеми теорії. *Право України*. 1998. № 8. С. 21-24.
157. Шаповал В. Теоретичні проблеми реалізації норм Конституції. *Право України*. 1997. № 6. С. 3-6.
158. Шаповал В. Феномен конституції у контексті вітчизняної політико-правової «міфології». *Вісник Центральної виборчої комісії*. 2008. № 3 (13). С. 14-18.
159. Шаповал В. Феномен конституції як основного закону. *Право України*. 2014. № 7. С. 64-84.
160. Шевчук І. М. Становлення та розвиток конституційного контролю. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Юридичні науки*. 2014. Вип. 6-2. С. 107-110.
161. Шевчук С. Принцип верховенства права та найвища юридична сила Конституції України. *Право України*. 2011. № 5. С. 175-186.
162. Шемшученко Ю. Теоретико-методологічні проблеми сучасного конституціоналізму та державного управління в Україні. *Право України*. 2009. № 11. С. 19-22.
163. Шестопалова Л. М. Форма державного устрою як матриця соціального розвитку. *Форум права*. 2014. № 1. С. 526-531.
164. Юзьков Л. Конституційні закони: утвердження концепції і становлення практики. *Право України*. 1991. № 5. С. 12-14.
165. Юзьков Л. Юридичні аспекти проекту нової Конституції України. *Право України*. 1992. № 10. С. 3-5.
166. Ющик О. Перехідні положення Конституції України (теоретико-правові питання). *Юридична Україна*. 2005. № 1. С. 12-17.
167. Яригін А. Створення і ухвалення Конституції США у 1787-1789 рр.: формування політико-правових принципів та ідеалів. *Зовнішні справи*. 2016. № 7. С. 28-31.

ТЕМА 5. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ЛЮДИНИ ТА ГРОМАДЯНИНА В УКРАЇНІ

Поняття, структура та конституційні принципи правового статусу людини та громадянина. Класифікація конституційних прав і свобод людини і громадянина. Система гарантій конституційних прав, свобод та обов'язків людини і громадянина в Україні.

Громадянство України: законодавство; міжнародні акти; зміст права на громадянство; документи, які підтверджують громадянство України. Принципи та способи набуття громадянства України. Територія держави. Умови прийняття до громадянства України (порядок розгляду заяв громадян з питань громадянства України). Припинення громадянства України. Зміна громадянства України.

Роль міжнародних актів в регулюванні конституційних прав, свобод та обов'язків в Україні.

Конституційно-правові засади статусу іноземних громадян, осіб без громадянства та біженців в Україні.

Конституційні обов'язки громадян: поняття, види та їх характеристика. Необмеженість конституційних прав і свобод людини і громадянина.

Право власності за Конституцією України та чинним законодавством. Статус мови в Україні. Право громадян на звернення (Закон України «Про звернення громадян»). Право на правову допомогу (Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»). Право звернення до міжнародних установ (Закон України «Про ратифікацію конвенції про захист прав і основних свобод людини 1950 року, Першого протоколу та протоколів № 2, 4, 7 та 11 до Конвенції» та ін.).

Право на повагу до гідності, невтручання в особисте і сімейне життя, таємницю листування, недоторканість життя (ст.ст. 162, 163 КК України, ст.ст. 11-16 КПК України, ст. 289, 297, 301, 306, 311 ЦК України, Європейська конвенція про захист приватного життя та ін.).

Ключові поняття:

абсолютне суб'єктивне право, відносне суб'єктивне право, свобода людини і громадянина, конституційний обов'язок громадянина і людини, правовий статус, індивідуальний статус особи, родовий (спеціальний) статус особи, галузевий статус особи, конституційно-правовий (базовий) статус особи, конституційно-правовий статус людини і громадянина як конституційно-правовий інститут, принципи конституційно-правового інституту прав і свобод людини і громадянина, конституційні права, свободи та обов'язки, загальна правоздатність, дієздатність, громадянство, принципи громадянства, філіація, принцип «права крові», принцип «права ґрунту», натуралізація, індивідуальна натуралізація, натуралізація внаслідок право-

наступництва держав, іноземець, імміграція, іммігрант, міграція, апатриди, біпатриди, біженці, природні права і свободи людини, громадянські права, економічні права, соціальні права, культурні права, політичні права і свободи, конституційні обов'язки людини і громадянина, механізм реалізації прав і свобод людини і громадянина, система гарантій конституційних прав, свобод та обов'язків, організаційні гарантії, юридичні гарантії, механізм захисту прав і свобод людини і громадянина, право на захист, право на звернення, адвокат, внутрішньо переміщена особа, особа, яка потребує тимчасового захисту.

Нормативні акти:

- ❖ Конституція України від 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141 (зі змінами внесеними Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» від 02 червня 2016 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 28. Ст. 532).
- ❖ Про правонаступництво України: Закон України від 12 вересня 1991 року. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1991. № 46. Ст. 617.
- ❖ Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 року. *Офіційний вісник України*. 2008. № 93.
- ❖ Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 року. *Офіційний вісник України*. 1998. № 13.
- ❖ Європейська конвенція про громадянство від 7 листопада 1997 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2008. № 13. Ст. 359.
- ❖ Конвенція про статус біженців від 28 липня 1951 року. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_011
- ❖ Конвенція про статус апатридів. Міжнародний договір від 28 вересня 1954 року. *Офіційний вісник України*. 2013. № 51 / № 12. ст. 450. Стор. 447. Ст. 1875.
- ❖ Конвенція про кіберзлочинність 23 листопада 2001 року. *Офіційний вісник України*. 2007. № 65. Стор. 107. Ст. 2535.
- ❖ Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 18, 19-20, 21-22. Ст. 144.
- ❖ Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40-44. Ст. 356.
- ❖ Про освіту: Закон України від 5 вересня 2017 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 38-39. Ст. 380.
- ❖ Про загальну середню освіту: Закон України від 13 травня 1999 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 28. Ст. 230.
- ❖ Про вищу освіту: Закон України від 7 липня 2014 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 37-38. Ст. 2004.

- ❖ Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 5 липня 2012 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 27. Ст. 282.
- ❖ Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 6 червня 2011 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 51. Ст. 2136.
- ❖ Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 8 липня 2011 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2012. № 16. Ст. 146.
- ❖ Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23 лютого 2006 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 30. Ст. 260.
- ❖ Про громадянство України: Закон України від 18 січня 2001 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 13. Ст. 65.
- ❖ Про громадські об'єднання: Закон України від 22 березня 2012 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 1. Ст. 1.
- ❖ Про основні засади забезпечення кібербезпеки України: Закон України від 05 жовтня 2017 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 45. Ст. 403.
- ❖ Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус: Закон України від 20 листопада 2012 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 51. Ст. 716.
- ❖ Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків: Закон України від 8 вересня 2005 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 52. Ст. 561.
- ❖ Про закордонних українців: Закон України від 4 березня 2004 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 25. Ст. 343.
- ❖ Про звернення громадян: Закон України від 2 жовтня 1996 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 47. Ст. 256.
- ❖ Про імміграцію: Закон України від 7 червня 2001 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 41. Ст. 19.
- ❖ Про інформаційні агентства: Закон України від 28 лютого 1995 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 13. Ст. 83.
- ❖ Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб: Закон України від 20 жовтня 2014 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 1. Ст. 1.
- ❖ Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України: Закон України від 15 квітня 2014 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 26. Ст. 892.

- ❖ Про підприємництво: Закон України від 7 лютого 1991 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 14. Ст. 168.
- ❖ Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України: Закон України від 21 січня 1994 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 18. Ст. 101.
- ❖ Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22 вересня 2011 року. *Офіційний вісник України*. 2011. № 83.
- ❖ Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні: Закон України від 11 грудня 2003 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 15. Ст. 232.
- ❖ Про свободу совісті та релігійні організації: Закон України від 23 квітня 1991 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 25. Ст. 283.
- ❖ Про телебачення і радіомовлення: Закон України від 21 грудня 1993 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 10. Ст. 43.
- ❖ Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини: Закон України від 23 грудня 1997 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 20. Ст. 99.
- ❖ Про комісію при Президенті України з питань громадянств: Указ Президента України від 30 квітня 2005 року (зі змінами і допов.). *Урядовий кур'єр*. 2005. № 85.
- ❖ Про затвердження зразків довідок про подання особою заяви про надання їй статусу біженця, про особу стосовно якої прийнято рішення про оформлення документів для вирішення питання щодо надання їй статусу біженця, про прийняття скарги до розгляду, про звернення до суду: Наказ Державного комітету України у справах еміграції від 14 квітня 2004 року № 21. *Офіційний вісник України*. 2004. № 18. С. 68-74.
- ❖ Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 57 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про засади державної мовної політики» 28 лютого 2018 № 2-р/2018. *Вісник Конституційного Суду України*. 2018. № 2, Стор. 102.

Дисертації, автореферати:

1. Альонкін О. А. Конституційне право людини на свободу світогляду і віросповідання та гарантії його реалізації в Україні: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2009. 227 с.
2. Асірян С. Р. Рада ООН з прав людини (інституційно-організаційний аспект): автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2016. 20 с.
3. Баран С. О. Конституційне право людини і громадянина на відшкодування шкоди та його забезпечення в Україні: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2012. 236 с.

4. Бедь В. В. Право людини на свободу совісті: конституційно-правове регулювання: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. Київ, 2011. 36 с.
5. Богачов С. В. Теоретико-правові засади правової освіти в Україні: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2010. 227 с.
6. Боняк В. О. Конституційне право людини і громадянина на освіту та його забезпечення в Україні: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2005. 207 с.
7. Васьковська В. П. Право людини на безпеку та конституційно-правовий механізм його забезпечення: дис. ... канд. юрид. наук. Дніпропетровськ, 2006. 224 с.
8. Великоречанін П. О. Множинне громадянство: конституційно-правове дослідження: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2015. 23 с.
9. Вітів В. А. Інформаційні права людини у сфері охорони навколишнього природного середовища: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2018. 21 с.
10. Головка В. М. Громадянство у світ-системній перспективі: автореф. дис. ... канд. політ. наук. Харків, 2013. 16 с.
11. Головка О. М. Інформаційно-правова політика України у сфері безпеки людини у медіапросторі: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2018. 19 с.
12. Гориславський К. О. Право людини та громадянина на самозахист життя і здоров'я від протиправних посягань: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2003. 17 с.
13. Гула І. Л. Адміністративно-правове забезпечення примусового видворення іноземців та осіб без громадянства з України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Львів, 2017. 20 с.
14. Данелія О. С. Правосуб'єктність юридичної особи як суб'єкта Європейського суду з прав людини: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2017. 20 с.
15. Дорофєєва В. І. Конституційні засади участі громадських об'єднань в системі захисту прав людини: Україна та зарубіжний досвід: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Ужгород, 2018. 16 с.
16. Журавка О. В. Міжнародно-правова характеристика інституту громадянства: дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 1999. 203 с.
17. Івершенко Л. А. Конституційне право людини і громадянина на приватну власність в Україні та забезпечення його реалізації органами внутрішніх справ: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2006. 240 с.
18. Кулабухова А. В. Інститут громадянства Європейського Союзу (загальнотеоретичне дослідження): автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2016. 20 с.
19. Куліч О. О. Право людини і громадянина на освіту в Україні та конституційно-правовий механізм його реалізації: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Маріуполь, 2015. 20с.

20. Лиска І. Г. Конституційно-правовий статус закордонних українців в Україні: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2012. 201 с.
21. Литвиненко І. Л. Діяльність органів місцевого самоврядування по забезпеченню конституційних прав та свобод людини і громадянина: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук. Київ, 2002. 20 с.
22. Любашенко В. І. Концепція «обов'язок захищати» як гарантія захисту основоположних прав людини в міжнародному праві: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2017. 22 с.
23. Ляшенко Н. А. Застосування практики Європейського суду з прав людини при розгляді цивільних справ: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2017. 20 с.
24. Магда С. О. Забезпечення прав, свобод та реалізації обов'язків громадян в умовах надзвичайних адміністративно-правових режимів: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2008. 20 с.
25. Магновський І. Й. Гарантії прав і свобод людини та громадянина в праві України (теоретико-правовий аспект): автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2003. 20 с.
26. Максимович Р. О. Конституційно-правовий механізм захисту соціальних та економічних прав і свобод людини і громадянина в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2017. 18 с.
27. Малишко В. М. Конституційне право людини на свободу світогляду і віросповідання: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2005. 205 с.
28. Мацькевич М. М. Конституційні культурні права та свободи людини і громадянина в Україні: праворозуміння та практика реалізації: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. Київ, 2014. 39 с.
29. Мендеграл Т. І. Конституційно-правовий статус осіб без громадянства в Україні: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2011. 225 с.
30. Михайлюк О. А. Проблеми забезпечення конституційних гарантій захисту прав і свобод людини в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2007. 20 с.
31. Мілова Т. М. Конституційне право людини і громадянина на свободу наукової творчості в Україні: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2008. 211 с.
32. Мірошниченко О. А. Право людини на життя (теорія та практика міжнародного співробітництва): дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2004. 191 с.
33. Нагорний Є. В. Становлення та розвиток інституту громадянства України (1917-2007 рр.): автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2014. 20 с.
34. Негодченко О. В. Забезпечення прав і свобод людини органами внутрішніх справ: організаційно-правові засади: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. Харків, 2004. 36 с.

35. Недибалюк В. Д. Конституційне право людини на повагу до її гідності та його правове забезпечення: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2014. 20 с.
36. Огурцов О. П. Попередження та скорочення стану осіб без громадянства в Україні: конституційно-правовий аналіз: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Маріуполь, 2014. 20 с.
37. Олефіренко Е. О. Адміністративно-правові гарантії реалізації прав і свобод громадян: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Ірпінь, 2006. 20 с.
38. Пабат О. В. Адміністративно-процесуальні гарантії прав та свобод громадян: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2008. 20 с.
39. Павлишин С. Я. Захист прав і свобод людини в умовах збройного конфлікту: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Ужгород, 2017. 15 с.
40. Пазенок А. С. Соціальні права та свободи людини і громадянина в Україні та Федеративній Республіці Німеччині: порівняльне дослідження: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2006. 208 с.
41. Пальчиков В. І. Правові проблеми вдосконалення організації діяльності та управління у сфері освіти: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2005. 16 с.
42. Пушкіна О. В. Конституційний механізм забезпечення прав людини і громадянина в Україні: проблеми теорії і практики: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. Харків, 2008. 48 с.
43. Рабінович А. В. Право людини на гідний рівень споживання та юридичний механізм його забезпечення в Україні (загальнотеоретичне дослідження): дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2007. 189 с.
44. Рабінович С. П. Права людини у природно-правовій думці неотомізму: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2003. 19 с.
45. Разметаєва Ю. С. Права людини як фундаментальна цінність громадянського суспільства: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2009. 20 с.
46. Ракша Н.С. Адміністративно-правове забезпечення права громадян на освіту: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Львів, 2007. 20 с.
47. Романенко К. М. Конституційне право громадянина на освіту в Україні: стан і тенденції розвитку: дис. ... канд. юрид. наук. Запоріжжя, 2008. 213 с.
48. Савухін В. С. Конституційне право людини і громадянина на невтручання в їх особисте і сімейне життя та його забезпечення органами внутрішніх справ України: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2007. 231 с.
49. Сенюта І. Я. Право людини на охорону здоров'я та його законодавче забезпечення в Україні (загальнотеоретичне дослідження): дис. ... канд. юрид. наук. Львів, 2006. 217 с.
50. Слабан М. М. Правові позиції Європейського суду з прав людини щодо права на повагу до сімейного життя (загальнотеоретичний аспект): автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Львів, 2017. 18 с.

51. Сорока О. С. Конституційне право людини на вільний розвиток своєї особистості: проблеми забезпечення у контексті світового досвіду: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2017. 19 с.
52. Толкачова І. А. Конституційні засади розвитку інституту громадянства в Україні і країнах СНД: порівняльно-правове дослідження: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2014. 20 с.
53. Турута О. В. Забезпечення реальності прав і свобод громадян органами внутрішніх справ: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2009. 20 с.
54. Фролов Ю.М. Економічні права та свободи людини і громадянина в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2005. 20 с.
55. Хальота А. І. Конституційні особисті права та свободи людини і громадянина та їх забезпечення органами внутрішніх справ: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2004. 19 с.
56. Чирик О. Ю. Адміністративно-правові засади набуття громадянства України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2015. 20 с.
57. Шандала О. О. Правове регулювання громадянства в період українського державотворення 1917-1920 рр.: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Львів, 2017. 16 с.

Монографії:

1. Анпілогов О.В. Захист прав та свобод громадянина прокурором в адміністративному судочинстві: моногр. Київ: Ін. Юр, 2008. 167 с.
2. Базов О. В. Юрисдикція Європейського суду з прав людини. Доктрина та практика: моногр. Київ: Істина, 2017. 422 с.
3. Бисага Ю. М. Право на судовий захист: конституційно-правовий аспект: моногр. Ужгород: Гельветика, 2015. 207 с.
4. Великоречанін П. О. Правове регулювання множинного громадянства: моногр. Одеса: Юридична література, 2015. 179 с.
5. Вільчик Т. Б. Конституційне право на правову допомогу адвоката у країнах Європейського Союзу та в Україні: моногр. Харків: Право, 2015. 399 с.
6. Галич Р. В. Реалізація конституційного права працівника на захист: моногр. Дніпропетровськ: Форест, 2015. 176 с.
7. Домбровська С. М. Державне управління вищою освітою в умовах трансформаційних перетворень: моногр. Харків: Оберіг, 2009. 176 с.
8. Енциклопедія прав людини: соціально-педагогічний аспект: колект. моногр. / [Барбелко Н. С. та ін.]; за заг. ред. Н. А. Сейко. 3-є вид. Житомир: Волинь, 2016. 220 с.
9. Заворотченко Т. М. Конституційно-правові гарантії прав і свобод людини й громадянина в Україні: моногр. Дніпропетровськ: Дніпр. нац. ун-т, 2007. 255 с.

10. Захист конституційних прав і свобод людини у процесі проведення біомедичних досліджень: моногр. Ужгород: Гельветика, 2018. 177 с.
11. Зубарева А. Є. Комітет ООН з прав людини: моногр. / за наук. ред. В. М. Репецького. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2017. 275 с.
12. Карташкин В. А. Права человека: международная защита в условиях глобализации: моногр. Москва: ИНФРА-М. 2011. 288 с.
13. Кириченко Ю. В. Актуальні проблеми конституційно-правового регулювання прав, свобод та обов'язків людини і громадянина в Україні в контексті європейського досвіду: моногр. Київ: Центр учбової літератури, 2017. 538 с.
14. Кобрусєва Є. А., Соколенко О. Л., Кононець В. П. Адміністративно-правовий захист прав та свобод людини і громадянина на мирні зібрання: моногр. Дніпропетровськ: Крос-Принт, 2016. 236 с.
15. Конституційно-правовий статус адвокатури в механізмі реалізації права людини і громадянина на правову допомогу: моногр. Ужгород: Гельветика, 2018. 180 с.
16. Курко М. Н. Адміністративно-правове регулювання вищої освіти в Україні: моногр. Харків: Харк. нац. ун-т внутр. справ, 2010. 376 с.
17. Малишко В. Н. Конституційне право людини на свободу світогляду і віросповідання: моногр. Київ: Котигорошко, 2007. 160 с.
18. Мацькевич М. М. Конституційно-правові засади забезпечення культурних прав і свобод людини та громадянина в Україні: моногр. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2012. 462 с.
19. Мельчук О. Ф. Право людини на освіту: моногр. Вінниця: Меркьюрі-Поділ, 2013. 283 с.
20. Нагорний Є. В. Становлення та розвиток інституту громадянства України (1917-2007 рр.): моногр. Київ: Інститут законодавства Верховної Ради України, 2015. 186 с.
21. Наливайко Л. Р. Адміністративно-правове регулювання діяльності неурядових правозахисних організацій: моногр. Київ: Хай-Тек Прес, 2013. 272 с.
22. Новак-Каляєва Л. М. Права людини у державному управлінні: теоретико-методологічний аспект: моногр. Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2013. 395 с.
23. Олійник А. Ю. Конституційно-правовий механізм забезпечення основних свобод людини і громадянина в Україні: моногр. Київ: Алтера, КНТ, Центр навч. л-ри, 2008. 472 с.
24. Політанський В. С. Право на інформацію як фундаментальне право людини: моногр. Харків: Право, 2017. 206 с.
25. Права людини в контексті сучасного суспільствотворення: моногр. / [М. Г. Вербенський та ін.]. Київ; Вінниця: Нілан, 2016. 260 с.
26. Сопільник Р. Л. Судовий захист фундаментальних прав людини: євроінтеграційний вектор розвитку: моногр. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2016. 406 с.

27. Тертишник В. М. Верховенство права та забезпечення встановлення істини в кримінальному процесі України: моногр. Дніпро: Ліра, 2009. 405 с.
28. Тітко Е. В. Правомірне обмеження свободи вираження поглядів: досвід Європейського суду з прав людини: моногр. Вінниця: Нілан, 2016. 167 с.
29. Хома Н. М. Моделі соціальної держави: світовий та український досвід: моногр. Київ: Юридична думка, 2012. 592 с.
30. Чехович С. Б. Безгромадянство в Україні: конституційно-правові аспекти: моногр. Київ: Ін-т зак-ва Верховної Ради України, 2016. 231 с.

Наукові статті:

1. Hromivchuk I., Subbotina N. The European Court of Human Rights: the prospects for protection of human rights in the Autonomous Republic of Crimea. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2017. № 1, ч. 1. С. 32-36.
2. Iacob I. Dreptul fundamental la viață: între garantare constituțională și restrângere legală. *Верховенство Права*. 2017. № 1 (30). С. 48-53.
3. Krakhmalova K. Zakaz dyskryminacji przy realizacji przez osoby wewnętrznie przesiedlone ich praw i wolności na Ukrainie. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2016. № 1, ч. 1. С. 109-114.
4. Nurcan O. Limitele și caracterul efectiv al dreptului de acces la justiție. *Legea si Viata*. 2017. № 5, ч. 1. С. 53-58.
5. Panina T. Legal and non – legal ways of realization of human rights provide. *Sciences of Europe*. 2017. № 18, ч. 2. С. 57-59.
6. Аблякімова Е. Е. Реалізація права на доступ по публічній інформації в законодавстві Європейського Союзу. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2013. Вип. 62. С. 164-171.
7. Аврамова О. Право народу на протест. *Юридична Україна*. 2010. № 12 (96). С. 11-16.
8. Аврамова О. Четверте покоління прав людини: постановка проблеми. *Право України*. 2010. № 2. С. 101-104.
9. Адашис Л. І., Дробко О. А. Конституційне право громадян на мирні зібрання: сучасний стан правового регулювання в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2017. № 6. С. 54-57.
10. Ажнюк Б. Мовні права: колективні й індивідуальні. *Право України*. 2016. № 3. С. 84-93.
11. Альонкін О. Правове забезпечення економічних гарантій права людини на свободу світогляду і віросповідання. *Право України*. 2010. № 1. С. 92-95.
12. Андрєєвський В. В. Зовнішня і внутрішня організація адвокатури. *Часопис Київського університету права*. 2007. № 2. С. 130-135.
13. Андріанов К. До питання про юрисдикцію Європейського суду з прав людини. *Право України*. 2000. № 8. С. 46-47.

14. Андрієвська О. Конституційно-правовий механізм обмеження прав та свобод людини і громадянина: питання окремих елементів. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2016. № 4, ч. 1. С. 54-59.
15. Анісімова М. Право на свободу та особисту недоторканність: відповідність українського законодавства євро стандартам. *Право України*. 1999. № 2. С. 26-29.
16. Антонович М. Еволюція поняття прав людини. *Право України*. 2005. № 12. С. 16-20
17. Антонович М. Законодавство України та зарубіжних країн щодо статусу державної мови (порівняльний аспект). *Право України*. 1999. № 6. С. 73-74.
18. Антонович М. Конвенція про захист прав людини і основних свобод у судах Європейських держав та перспективи її застосування в Україні. *Право України*. 2000. № 8. С. 42-46.
19. Антонович М. Міжнародна система захисту прав людини: крізь призму України. *Право України*. 2007. № 3. С. 37-41.
20. Астахова В. І. Право на освіту: європейський стандарт. *Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна*. 2000. № 492. С. 57-60.
21. Бабак М. А. Індивідуалістичні форми захисту прав та свобод людини Конституційним Судом України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2017. № 1. С. 18-21.
22. Бабин І. І. Стратегія й сучасні тенденції розвитку вищої освіти в контексті Європейського простору вищої освіти. *Вісник Академії педагогічних наук України*. 2009. № 2 (63). С. 61-71.
23. Баймуратов М. Муніципальні права людини: теоретико-аксіологічні підходи до визначення та розуміння. *Юридичний журнал*. 2012. № 7-8 (121-122). С. 76-83.
24. Бакумов О. С. Правові пропозиції Європейського суду з прав людини щодо прав на вільні вибори: спірні питання практики. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2016. № 3 (86). С. 183-193.
25. Барабаш О. О. Право, людина, антропологія. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 3. С. 12-15.
26. Барабаш Ю. Правова політика у сфері прав людини: шляхи підвищення ефективності. *Право України*. 2009. № 4. С. 55-61.
27. Барчук В. Б. Вдосконалення форм і методів діяльності Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2004. № 5. С. 102-112.
28. Барчук В. Б. Права людини як головний об'єкт національної безпеки України. *Підприємництво, господарство і право*. 2002. № 4. С. 81-84.
29. Барчук В. Б. Роль і місце Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини в юридичному механізмі забезпечення прав людини. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2010. № 4-5. С. 90-99.

30. Барчук В. Б. Роль і місце Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини в юридичному механізмі закріплення прав людини. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 10. С. 134-137.
31. Батанов О. Місцевий уповноважений з прав територіальної громади в механізмі захисту прав людини (проблеми теорії та практики). *Право України*. 2001. № 2. С. 43-46.
32. Баштанник В. Регламентация захисту прав людини у системі права Європейського Союзу: організаційно-правовий аспект. *Право України*. 2006. № 9. С. 59-60.
33. Безбабіна О. Конституційне право людини та громадянина на підприємницьку діяльність. *Підприємництво, господарство і право*. 2007. № 7. С. 95-99.
34. Безбабіна О. Поняття та класифікація гарантій реалізації конституційного права на підприємницьку діяльність. *Підприємництво, господарство і право*. 2007. № 8. С. 91-95.
35. Бережанська В. В. Поняття та зміст конституційного права особи не давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2016. № 6, Т. 1. С. 33-39
36. Бернхардт Р. Европейский суд по правам человека в Страсбурге: новый этап, новые проблемы. *Государство и право*. 1999. № 7. С. 57-62.
37. Бесчастний В. М. Створення нової нормативно-правової бази державного управління вищою освітою. *Економіка та держава*. 2008. № 12. С. 78-80.
38. Бехруз Х. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод та ісламські міжнародно-правові документи (компаративістський аналіз). *Право України*. 2010. № 10. С. 114-118.
39. Белкіна Ю. Роль Президента України в забезпеченні культурних прав громадян. *Право України*. 2009. № 12. С. 161-167.
40. Биков О. Внутрішньодержавні нормативно-правові гарантії забезпечення прав та свобод національних меншин в Україні. *Право України*. 2000. № 8. С. 51-55
41. Бисага Ю. М., Дешко Л. М. Методологія дослідження конституційного права звертатися до міжнародних судових установ і міжнародних організацій. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2016. Вип. 21. С. 14-16.
42. Бисага Ю. М., Дешко Л. М. Міждисциплінарність як умова розв'язання комплексної проблеми щодо конституційного права кожного звертатися до міжнародних судових установ і міжнародних організацій. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2016. № 4. С. 18-21.

43. Біла-Кисельова А. Від антидемократичних тенденцій до сучасної концепції прав людини в Україні. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2016. № 1, ч. 1. С. 43-48.
44. Білозьоров Є., Бортник С. Правові гарантії забезпечення прав і свобод людини та громадянина в Україні. *Юридична Україна*. 2011. № 3 (99). С. 4-10.
45. Білоскурська О. В. Актуальні питання механізму забезпечення виконання конституційного обов'язку додержуватися Конституції України та законів України. *Часопис Київського університету права*. 2007. № 3. С. 78-82.
46. Білоскурська О. Питання типології конституційних обов'язків людини і громадянина. *Юридична Україна*. 2010. № 9 (93). С. 21-24.
47. Блаживская Н. Содержание принципа законности в соответствии со статьей 1 Первого Протокола к Конвенции о защите прав человека и основных свобод. *Leges si Viata*. 2018. № 1, ч. 2. С. 7-10.
48. Бобокал О. М. До питання про конституційно-правовий статус іноземців в Україні. *Часопис Київського університету права*. 2007. № 3. С. 88-91.
49. Богашева Н. Об'єднання громадян у контексті свободи об'єднання. *Право України*. 2011. № 6. С. 122-126.
50. Богдан І. А. Вплив природно-правової доктрини на зміст права на творчість. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 12. С. 115-121.
51. Богданевич Т. С. Тлумачення положень Європейської конвенції з прав людини та рішень Європейського суду з прав людини в діяльності Конституційного Суду України. *Порівняльно-аналітичне право*. 2016. № 1. С. 52-54.
52. Богинская Ю. В. Анализ состояния доступности высшего образования для лиц с ограниченными возможностями жизнедеятельности в Украине. *Гуманітарні науки*. 2010. № 1. С. 22-28.
53. Богословська Ж. Судові органи в системі реалізації конституційного права людини та громадянина на соціальний захист в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 5. С. 106-110.
54. Боднар О. Юридичні гарантії права людини на безпеку. *Вісник Запорізького юридичного інституту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2011. № 1. С. 159-168.
55. Бойко В. Б. Забезпечення доступу до правосуддя на стадії пред'явлення позову. *Форум права*. 2016. № 2. С. 11-17.
56. Бойко В. І. Застосовність статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод при розгляді справ про адміністративні правопорушення. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2016. № 2 (85). С. 59-71.

57. Болотіна Н. Право людини на соціальне забезпечення України: проблеми теорії і понять. *Право України*. 2000. № 4. С. 35- 43.
58. Болотіна Н. Право соціального забезпечення України: системно-структурний аналіз. *Право України*. 2001. № 5. С. 24-29.
59. Бондаренко Н. О. Конституційно-правовий статус особи: теоретико-практичні засади. *Форум права*. 2016. № 4. С. 35-40
60. Бондаренко О. Захист прав і свобод людини як основний напрям конституційної модернізації в Україні. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2016. № 1, ч. 2. С. 89-94.
61. Бондарчук І. В. Право на свободу об'єднання в Україні: конституційно-правове регулювання і міжнародно-правові стандарти. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2009. № 12 (98). С. 89-97.
62. Бондарчук І. Легалізація об'єднань громадян як конституційно-правове поняття. *Юридична Україна*. 2009. № 7. С. 28-32.
63. Боняк В. Освітнянське право: галузь права чи галузь законодавства? *Підприємництво, господарство і право*. 2004. № 11. С. 69-71.
64. Бородін І. Права та свободи громадян, їх класифікація, гарантії реалізації. *Право України*. 2001. № 12. С. 32-34.
65. Бородін І. Функціональні обов'язки прав прокуратури у сфері забезпечення прав людини і громадянина (загальний нагляд, представництво інтересів громадян). *Право України*. 2000. № 7. С. 46-48.
66. Бородін М. Конституційне право громадянина на звернення до суду за захистом своїх прав. *Право України*. 2000. № 8. С. 65-66.
67. Борщевська Г. Європейська система гарантій і захисту соціально-економічних прав працівників-мігрантів. *Підприємництво, господарство і право*. 2013. № 6. С. 156-159.
68. Бочарова Н. Права человека и права интеллектуальной собственности: современные доктринальные подходы. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2016. № 1, ч. 1. С. 49-54.
69. Бочарова Н. Право на результати творчої діяльності в системі сучасних прав людини і громадянина. *Юридична Україна*. 2006. № 3. С. 8-12.
70. Брацук І. Вплив суду ЄС на формування та розвиток принципу прямої дії права Європейського Союзу. *Юридична Україна*. 2010. № 2. С. 129-132.
71. Бреус С. М. Механізми реалізації права на безоплатну професійну правничу допомогу в Молдові: досвід для України. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 4. С. 52-54.
72. Буайя Ф. Захист прав людини на національному та наднаціональному рівні. *Право України*. 2012. № 11-12. С. 196-199.

73. Букач В. В., Шевченко А. О. Люстрація як інститут захисту конституційних прав і свобод людини і громадянина. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 3. С. 59-61.
74. Букач В. Зміст конституційних політичних прав і свобод громадян. *Право України*. 2001. № 9. С. 21-23.
75. Буроменський М. Європейський кодекс свободи та демократії. *Право України*. 2010. № 10. С. 89-93.
76. Бурьянов С. А., Мозговой С. А. Концепция государственно-конфессиональных отношений: от декларирования свободы совести к антиконституционной государственной политике вероисповедных предпочтений. *Право и политика*. 2001. № 6. С. 131-133.
77. Буткевич В. Генеза доктрини міжнародної правосуб'єктності індивіда. *Право України*. 2010. № 2. С. 44-48.
78. Буткевич В. Фактори негативного впливу на ефективність реалізації прав людини в Україні. *Право України*. 2009. № 4. С. 36- 41.
79. Варламова Н. Право и справедливость: соотношение в контексте различных типов правопонимания. *Право України*. 2010. № 4. С. 70-75.
80. Васечко Л. Обмеження прав людини в умовах глобалізації: проблеми теорії і практики. *Юридична Україна*. 2013. № 1. С. 4-8.
81. Васильченко О. Ограничение свободы выражения мнения в целях национальной безопасности Украины: конституционный-правовой анализ. *Верховенство Права*. 2017. № 3. (30). С. 59-66.
82. Васильченко О. Сучасний зміст конституційного принципу рівності прав і свобод людини та громадянина. *Право України*. 2017. № 7. С. 47-55.
83. Ведерніков Ю. Юридична освіта як складова правової культури суспільства. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2011. № 2. С. 24-30.
84. Великоречанін П. Транснаціоналізація інституту громадянства та особливі випадки полігромадянства. *Юридична Україна*. 2012. № 8. С. 35-42.
85. Венецька О. Проблематика прав людини у відносинах Європейського Союзу з третіми державами. *Право України*. 2010. № 1. С. 98-101.
86. Верланов С. Практика Страсбурзького суду як інструмент захисту соціально-економічних прав людини. *Право України*. 2010. № 10. С. 173-177.
87. Верланов С. Соціальні права людини і громадянина у практиці Конституційного Суду України: межі захисту. *Право України*. 2010. № 2. С. 108-111.
88. Вікторов В. Деякі особливості управління освітньою сферою. *Актуальні проблеми державного управління*. 2008. Вип. 2 (32). С. 95-102.

89. Вікторов В. Основні критерії та показники якості освіти. *Вища освіта України*. 2006. № 1. С. 54-59.
90. Вінгловська О. Діти України потребують правового захисту. *Право України*. 1996. № 4. С. 31-33.
91. Віткова В. С. Суб'єкти конституційного права на медичну допомогу. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2016. № 2. С. 17-20.
92. Власенко О. Конституційно-правовий механізм реалізації права громадян на свободу мирних зборів. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 5. С. 111-113.
93. Волинець В. Охорона прав і свобод людини і громадянина як функція сучасної демократичної держави. *Юридична Україна*. 2013. № 4. С. 9-15.
94. Волинець В. Правове забезпечення державної підтримки науки, освіти і культури в Україні. *Юридична Україна*. 2013. № 3. С. 9-15.
95. Волинка К. Забезпечення прав і свобод особи в Україні: теоретичні і практичні аспекти. *Право України*. 2000. № 11. С. 30-33.
96. Волинка К. Проблема збереження прав і свобод особи в Україні. *Людина і політика*. 2000. № 1. С. 64-68.
97. Воронова В. Право на евтаназію як складова права людини на життя. *Право України*. 2010. № 5. С. 199-201.
98. Гаврилова І. О. Правовий статус фізичних осіб-підприємців як суб'єктів адміністративної відповідальності. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 2. С. 116-120.
99. Гаврильців М. Т. Організаційно-правові гарантії конституційного права людини та громадянина на судовий захист у сфері публічних правовідносин. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2016. Вип. 22. С. 38-41.
100. Ганзицька Т. С. Роль принципів права в механізмі забезпечення гендерної рівності. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 3. С. 85-91.
101. Гладкіх В. І. Конституційні соціальні права громадян України як теоретична і практична проблема. *Вісник Одеського інституту внутрішніх справ*. 2005. № 2. С. 38-41.
102. Гладкіх В. І. Соціальні права громадянина в аспекті формування України як соціальної правової держави. *Право України*. 2005. №11. С. 57-60.
103. Головченко В. Права жінок в Україні: під кутом зору міжнародно-правових стандартів. *Право України*. 1999. № 7. С. 38-41.
104. Голяк Л. В. Спеціалізовані омбудсмани у механізмі утвердження гендерної рівності: конституційно-правові аспекти організації. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2010. № 3. С. 126-133.
105. Гончаренко В. Аспекти забезпечення прав і свобод особи в системі місцевої публічної влади. *Підприємництво, господарство і право*.

2010. № 5. С. 118-122.
106. Гончаренко О. Законодавство України про біженців – реальні проблеми та шляхи їх подолання. *Підприємництво, господарство і право*. 2006. № 12. С. 10-14.
107. Гончаренко О. Конституційно-правові гарантії економічних прав людини і громадянина в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2005. № 4. С. 24-29.
108. Гончаренко О. Міжнародні нормативно-правові гарантії економічних прав людини і громадянина України. *Юридична Україна*. 2006. № 3. С. 23-26.
109. Гончаренко О. Міжнародно-правове регулювання прав дитини в Україні. *Юридична Україна*. 2009. № 2. С. 4-7.
110. Гончаренко О. Питання конституційного закріплення права на життя ненародженої дитини. *Право України*. 2010. № 5. С. 90-94.
111. Гончаренко О. Правові обмеження права на приватну власність у Конституції України. *Право України*. 2007. № 4. С. 122-125.
112. Горбова Н. А. Правова культура та культура прав людини: співвідношення понять та шляхи імплементації. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 1. С. 16-18.
113. Гоша І. О. Розвиток права на освіту в умовах євроінтеграційних процесів. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2017. № 1. С. 14-17.
114. Грабар Н. Правова регламентація порядку порушення справи про надання статусу біженця. *Право України*. 2005. № 7. С. 57-60.
115. Грабовська О. Застосування положень Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод у цивільному процесі України. *Юридична Україна*. 2014. № 8. С. 64-70.
116. Гримиш М. К вопросу о классификации судебных актов и их правотворческого значения. *Верховенство Права*. 2017. № 1. (30). С. 64-69.
117. Грицай И. Обеспечении политических прав и свобод человека и гражданина в Украине в контексте гендерного паритета. *East European Science Journal*. 2016. № 3, ч. 4. С. 156-161.
118. Грицкевич С. Екологічні права в системі конституційних прав людини і громадянина. *Право України*. 2001. № 8. С. 54-57.
119. Громовчук М. В. Право людини на життя: теоретичні та практичні засади. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 2. С. 37-41.
120. Гудзь Л. Механізм забезпечення виборчих прав громадян України та його основні елементи. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 7. С. 129-131.
121. Гудзь Д. С. Поняття прав людини: загальнотеоретична характеристика. *Часопис Київського університету права*. 2007. № 3. С. 42-45.

122. Дамірлі М. Європейська конвенція з прав людини як ключовий елемент системи права Ради Європи. *Право України*. 2010. № 10. С. 98-102.
123. Дахова І. І. Обмеження реалізації права на свободу віросповідання. *Форум права*. 2017. № 3. С. 27-32.
124. Дашковська О. Гендерна рівність у системі демократичних принципів організації суспільства. *Право України*. 2009. № 12. С. 134-139.
125. Дашковська О. Право на гідність та особисту недоторканість особи: гендерний аспект. *Вісник Академії правових наук України*. 2004. № 4. С. 198-204.
126. Дежан-Понс М. Територіальний та екологічний виміри забезпечення сталого розвитку, прав людини та демократії. *Право України*. 2011. №2. С. 95-104.
127. Денисов В. Правам людини – європейський рівень поваги. *Віче*. 2002. № 4. С. 53-57.
128. Деревінський В. Рівноправність національних меншин гарантувалась. *Віче*. 2001. № 8. С. 120-129.
129. Дешко Л. До питання про визначення охорони здоров'я в законодавстві України. *Підприємництво, господарство і право*. 2007. № 4. С. 65-68.
130. Дешко Л. М. Генеза конституційного права звертатися за захистом своїх прав і свобод до відповідних міжнародних судових установ чи органів міжнародних організацій. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2016. № 2. С. 21-25.
131. Добренька Н. В. Проблеми реалізації прав особами з особливими потребами. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2016. № 2. С. 26-29.
132. Довбиш В., Кравченко Н. Шляхи вдосконалення політико-правового статусу вітчизняного омбудсмена: застосування західноєвропейського досвіду. *Підприємництво, господарство і право*. 2007. № 9. С. 62-65.
133. Домбровська С. М. Деякі аспекти державного регулювання якісного розвитку системи освіти України. *Теорія та практика державного управління*. 2010. Вип. 3 (30). С. 225-230.
134. Дробуш І. В. Проблеми класифікації конституційно-правових гарантій політичних прав громадян України. *Часопис Київського університету права*. 2005. № 4. С. 100-105.
135. Дроздов С. Окремі аспекти інтегрування України в європейське та світове співтовариство (в світлі проблем прав людини). *Право України*. 1998. № 9. С. 10-12.
136. Дроздова О. Репродуктивні права: міжнародно-правовий аспект. *Право України*. 2016. № 5. С. 183-189.
137. Дудаш Т. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод у світлі праворозуміння Страсбурзького суду. *Право України*. 2010. № 10. С. 158-161.

138. Дученко А. Ю. Свобода слова в Україні: стан, гарантії, перспективи. *Журнал східноєвропейського права*. 2017. № 39. С. 54-58.
139. Дячок Т. О. Звернення громадян – шлях до вирішення гострих суспільно значущих проблем. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2013. № 1. С. 148-149.
140. Євстіфеев М. До питання про природу люстраційних заходів у контексті конституційних гарантій прав і свобод людини і громадянина. *Вісник Конституційного Суду України*. 2016. № 1. С. 88-97.
141. Єрмакова Г. С. Релігійний фактор і його вплив на закріплення релігійних прав і свобод людини в правовому полі Європейського Союзу. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2016. Вип. 22. С. 19-23.
142. Єрух М. Правове регулювання державного управління міграційними процесами в Україні. *Право України*. 1994. № 5-6. С. 42-43.
143. Жаровська І. М., Грень Н. М. Реалізація права людини на справедливий суд. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. № 5. С. 3-6.
144. Жупанова Е. Конституционные гарантии обеспечения прав, свобод и законных интересов личности в уголовном производстве. *Leges si Viata*. 2017. № 12, ч. 2. С. 58-62.
145. Завгородний В. Понятие и сущность практики Европейского суда по правам человека. *Leges si Viata*. 2018. № 1, ч. 2. С. 30-35.
146. Завгородній В. А., Бугайов В. С. Підстави набуття громадянства України. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 2. С. 41-46.
147. Заворотченко Т. М. Класифікація конституційних суб'єктивних політичних прав і свобод людини і громадянина в Україні. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. Спеціальний випуск, ч. 1. С. 42-45.
148. Заворотченко Т. М. Свобода спілок: проблеми правового регулювання. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 2. С. 47-55.
149. Заворотченко Т. Нормативно-правові гарантії політичних прав і свобод людини і громадянина в Україні. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2011. № 2. С. 62-72.
150. Заворотченко Т. Обов'язки держави та державних органів і обов'язки громадян як гарантії конституційних прав і свобод людини. *Юридична Україна*. 2006. № 4. С. 4-8.
151. Заворотченко Т. Політичні права в системі конституційних прав і свобод людини і громадянина в Україні. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2011. № 1. С. 89-97.

152. Зайцев Ю. Про тонкощі використання в українській судовій практиці рішень Європейського суду з прав людини. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2010. № 11. С. 5-8.
153. Закриницька В. Омбудсмен з прав дитини в механізмі державного захисту прав, свобод і законних інтересів дітей: зарубіжний досвід. *Вісник Академії правових наук України*. 2012. № 4 (71). С. 346-356.
154. Залеська А. Об'єктивні ознаки порушення права на отримання освіти. *Публічне право*. 2012. № 3 (7). С. 369-374.
155. Залізник В. Міжнародно-правове регулювання права на інформацію. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 8. С. 69-72.
156. Залюбовская И. Защита прав граждан Украины за границей. *Юридический вестник*. 1998. № 4. С. 142-144.
157. Заросило В. Щодо формування сучасного сприйняття прав людини. *Верховенство Права*. 2017. № 1 (30). С. 20-23.
158. Зарубей В. Правове регулювання перебування іноземців та біженців в Україні. *Право України*. 1999. № 8. С. 52-53.
159. Зуєв Р. Щодо механізму адміністративно-правового забезпечення прав і свобод людини. *Юридична Україна*. 2011. № 8. С. 46-51.
160. Исмаилов Р. Понятие гражданства. *Юридический вестник*. 1999. № 4. С. 81-85.
161. Іванницький С. Принципи адвокатури. *Юридична Україна*. 2015. № 10-12. С. 117-130.
162. Іванченко О. П. Систематизація законодавства: особливості сучасного етапу розвитку. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2015. № 11. С. 39-46.
163. Іванюшенко Б. В. Особливості гарантій права людини на безпечне життя і здоров'я довілля. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2011. № 1. С. 36-43.
164. Івершенко Л. Зміст конституційного права людини та громадянина на приватну власність. *Підприємництво, господарство і право*. 2007. № 7. С. 88-91.
165. Ірха Ю. Обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина в інтересах національної безпеки України в сучасних умовах. *Вісник Конституційного Суду України*. 2015. № 5. С. 78-87.
166. Ісакова В. Право на правову допомогу в системі прав людини. *Вісник Академії правових наук України*. 2012. № 4. С. 337-345.
167. Іщук С. Завчасне сповіщення при реалізації конституційного права на проведення мирних зібрань. *Право України*. 2016. № 1. С. 136-143.
168. Калашнікова С. Європейська політика модернізації вищої освіти: ключові орієнтири. *Вища освіта України*. 2012. № 2. С. 80-84.
169. Каліченко О. Політичні гарантії права людини на свободу світогляду і віросповідання та їх правове забезпечення за законодавством України. *Право України*. 2009. № 10. С. 132-136.

170. Кампо В., Савчин М., Сергієнко Н. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року та Конституційний Суд України (окремі аспекти міжнародно-конформного тлумачення Конституції України). *Право України*. 2010. № 10. С. 186-190.
171. Капінус Л. Право на доступ до інформації як елемент правового статусу людини та громадянина. *Підприємництво, господарство і право*. 2014. № 1. С. 53-57.
172. Карпачова Н. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод – основа формування європейських стандартів прав і свобод людини в Україні. *Право України*. 2010. № 10. С. 24-27.
173. Карпачова Н. Омбудсман України на захисті прав і свобод людини в умовах глобальної фінансово-економічної кризи. *Право України*. 2010. № 2. С. 4-9.
174. Карпачова Н. Правовий статус українських трудових мігрантів та стан дотримання їхніх прав і свобод. *Юридична Україна*. 2003. № 5. С. 60-68.
175. Касмінін О. Актуальні питання захисту права на працю та права на соціальний захист громадян Конституційним Судом України. *Вісник Конституційного Суду України*. 2016. № 4-5. С. 123-131.
176. Катаева Э. Защита прав и интересов физических и юридических лиц как результат решения публично-правовых споров административными судами Украины. *Legea si Viata*. 2016. № 8, ч. 2. С. 50-54.
177. Кашинцева О. Право пацієнта на духовну підтримку: принцип толерантності. *Право України*. 2011. № 1. С. 196-199.
178. Кашинцева О. Правовий статус людини в біомедичному експерименті: людина чи animal of necessity. *Право України*. 2010. № 2. С. 114-118.
179. Кирилюк Д. Міжнародно-правові стандарти права особи на правову допомогу та їх імплементація у законодавстві України. *Юридичний журнал*. 2005. № 10. С. 29-31.
180. Китайка О. Основные аспекты конституционного статуса ребенка в ЕС. *Legea si Viata*. 2017. № 2, ч. 2. С. 54-57.
181. Кім Н. Р. Право на вільний розвиток особистості: універсальна цінність чи новела ліберального світу. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2006. № 6. С. 104-113.
182. Кірічко С. Соціальний захист. Як працюєш, так і дбаєш. *Віче*. 2001. № 3. С. 65-68.
183. Клименко О. І. Поняття конституційного права громадян на мирні зібрання. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 6. С. 134-141.
184. Клименко О. М. Вплив конституційної юрисдикції на розвиток статусу адвоката в Україні. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2015. № 2. С. 62-68.

185. Климович О. Система національних засобів захисту прав людини (в контексті положень Конвенції про захист прав і основних свобод людини). *Право України*. 2001. № 1. С. 34-36.
186. Ключковський Ю. Суб'єктивні права, похідні від основних виборчих прав. *Право України*. 2015. № 10. С. 122-130.
187. Князев В. Конституційні гарантії прав, свобод та обов'язків людини і громадянина в Україні. *Право України*. 1998. № 11. С. 29-31.
188. Князев В. Поняття та елементи конституційного статусу людини і громадянина в Україні. *Право України*. 1998. № 12. С. 29-33.
189. Кобець А. С. Співвідношення між трансформацією, модернізацією та реформуванням освітньої сфери. *Економіка та держава*. 2011. № 10. С. 93-97.
190. Коваленко В. Гарантії прав і свобод людини в Україні та шляхи їх удосконалення в контексті модернізації Конституції України. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2013. № 7. С. 57-65.
191. Ковалишин І. Законодавство України про біженців: питання розвитку і вдосконалення. *Нова політика*. 1999. № 6. С. 12-15.
192. Ковалишин І. Поняття «біженець»: критерії визначення в законодавстві України. *Право України*. 1999. № 11. С. 112-117.
193. Ковалишин І. Правовий статус біженців в Україні як вид правового статусу іноземців. *Право України*. 2001. № 2. С. 38-42.
194. Коваль В. Забезпечення прав іноземців та осіб без громадянства в адміністративних справах про їх видворення за межі України. *Право України*. 2016. № 3. С. 269-276.
195. Коваль Н., Кайдаш Л. К вопросу о понятии решений Европейского суда по правам человека в международном и украинском законодательстве. *Leges et Viata*. 2016. № 8, ч. 2. С. 65-69.
196. Козинець І. Г., Козинець О. Г. Права біженців в контексті прав людини в сучасному світі. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. № 2. Т. 2. С. 21-24.
197. Козир О. Забезпечення органами внутрішніх справ України конституційного права особи на недоторканість житла. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 9. С. 12-15.
198. Козюбра М. Права людини і верховенство права. *Право України*. 2010. № 2. С. 24-35.
199. Колісник В. Деякі питання реалізації національно-культурних прав особи. *Вісник Академії правових наук України*. 2000. № 3. С. 41-45.
200. Колісник В. Про визначення поняття правового статусу національних меншин та його головних елементів. *Вісник Академії правових наук України*. 2002. № 2. С. 28-34.
201. Колодій А. М. Підвищення якості освіти у сфері прав і свобод людини та громадянина. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ України* 2001. № 3. С. 112-118.

202. Коломоєць Ю. О. Зміст конституційного права людини і громадянина на страйк. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 3. С. 100-109.
203. Комзюк В. Т. Адміністративне видворення за межі України іноземців та осіб без громадянства: правове регулювання та місце в системі заходів державного примусу. *Форум права*. 2017. № 4. С. 105-110.
204. Комогоров Ю. Громадянство в Україні: правові та соціологічні питання. *Право України*. 2000. № 8. С. 115-117.
205. Кондратенко В. М. Адміністративно-правові засоби забезпечення прав і свобод осіб з інвалідністю: шляхи перейняття зарубіжного досвіду. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2017. Вип. 28. С. 36-38.
206. Кондратюк Т. В. Рівні права та можливості в Україні: реалії та перспективи. *Безпека життєдіяльності*. 2006. № 12. С. 8-11.
207. Кононенко О. Проблеми реалізації конституційного права громадян на збори, мітинги, походи і демонстрації. *Право України*. 1998. № 2. С. 48-50.
208. Кончар П. Європейська соціальна хартія – один із основних інструментів захисту прав людини в Європі. *Право України*. 2010. № 10. С. 119.
209. Копиленко О. Щодо закону про громадянство України. *Право України*. 2001. № 10. С. 84-88.
210. Корнієнко М. В. Конституційне право людини і громадянина на свободу думки і слова в Україні: стан наукових досліджень. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 3. С. 9-13.
211. Костицький В. Соціально-економічні права людини. *Право України*. 1996. № 6. С. 16-17.
212. Котерлін І. Тлумачення поняття захисту інформації як правової категорії. *Юридична Україна*. 2009. № 4. С. 34-35.
213. Котляревська Г. Методичні питання класифікації звернень громадян до органів влади. *Юридична Україна*. 2010. № 5 (89). С. 34-39.
214. Котормус Т. Классификация административно-правовых гарантий защиты права собственности граждан Украины в районах проведения антитеррористической операции. *Leges si Viata*. 2017. № 12, ч. 2. С. 96-100.
215. Котюк І. І. Конституційно-правові аспекти проблеми визначення та забезпечення правомірності слідчих дій. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2009. № 12 (98). С. 48-55.
216. Коцюба Р. О. Гарантування прав людини в контексті імперативів конституційного забезпечення ядерної безпеки. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2016. Вип. 24. С. 29-33

217. Кравцов А. Пріоритет прав і свобод людини і громадянина – основний принцип діяльності міліції України. *Юридична Україна*. 2010. № 6. С. 29-31.
218. Кравченко С. Розвиток екологічних прав людини у міжнародному праві. *Право України*. 2001. № 2. С. 133-136.
219. Кравченко Т. А. Права людини як основний критерій легітимності державної влади. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2017. № 4. С. 13-17.
220. Краснова М. Право громадян на екологічну інформацію: проблеми гарантій реалізації та захисту. *Право України*. 1997. № 3. С. 42-48.
221. Крижанівський С. Про деякі концептуальні положення конституційної регламентації прав і свобод людини і громадянина в Україні. *Право України*. 1998. № 7. С. 30-32.
222. Круглова О. О. До питання визначення завдань соціальної політики України. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 3. С. 14-17.
223. Крук О. Проблемні питання реалізації демократичних прав і свобод людини. *Право України*. 2007. № 5. С. 20-24.
224. Круміна В. Роль та виклики адміністративних судів у захисті прав людини: досвід Латвії. *Право України*. 2016. № 2. С. 82-86.
225. Крусс В. И. Актуальные аспекты проблемы злоупотребления правами и свободами человека. *Государство и право*. 2002. № 7. С. 46-53.
226. Крусс В. И. Личностные («соматические») права человека в конституционном и философско-правовом измерении: к постановке. *Государство и право*. 2000. № 10. С. 43-50.
227. Кубко О. Проблемні питання реалізації демократичних прав і свобод людини. *Право України*. 2007. № 5. С. 20-24.
228. Кудрявцева О. Класифікація та систематизація конституційних прав і свобод дитини в Україні. *Юридична Україна*. 2014. № 2. С. 47-52.
229. Кудрявцева О. М. Нормативно-правове забезпечення конституційних прав дитини в Україні. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2013. № 8. С. 19-25.
230. Кулініч О. О. Право на освіту в системі конституційних прав людини і громадянина та його гарантії. *Часопис Київського університету права*. 2007. № 4. С. 88-92.
231. Куліцька С. Ефективні засоби захисту права на справедливий суд (у частині дотримання розумних строків) в Україні: місія здійснення? *Visegrad Journal on Human Rights*. 2016. № 1, ч. 1. С. 121-126.
232. Куракін О. М. Право на мирні зібрання: від авторитаризму до демократії. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2016. № 1. С. 39-42.
233. Курко М. Право громадян на проведення масових заходів в Україні та його застосування. *Верховенство Права*. 2017. № 1 (30). С. 16-19.

234. Куц Ю. Права людини і права нації як політологічна проблема. *Розбудова держави*. 1994. № 6. С. 53-57.
235. Куц Ю. Реалізація прав людини і націй. *Юридический вестник*. 2002. № 1. С. 82-85.
236. Кучук А. М. Гендерна рівність і рівність чоловіка і жінки: правовий дискурс. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 3. С. 24-26.
237. Кушнір І. В. Поняття та ознаки конституційного права фізичної особи на доступ до публічної інформації. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2015. № 7 С. 58-64.
238. Кушніренко О. Інститут євроомбудсмана: питання теорії і позитивної практики. *Право України*. 2001. № 6. С. 44-47.
239. Кушніренко О. Права іноземців на участь у місцевому самоврядуванні. *Віче*. 2003. № 4. С. 78-79.
240. Кушніренко О. Роль місцевих органів влади у забезпеченні права громадян на достатній життєвий рівень. *Право України*. 1999. № 1. С. 14-16.
241. Лавринович О. Європейська конвенція з прав людини – надійний дороговказ гуманістичного розвитку України. *Право України*. 2010. № 10. С. 43-46.
242. Ладигін С. Конституційно-правове регулювання інституту громадянства та проблема подвійного громадянства в Україні. *Юридична Україна*. 2009. № 4. С. 25-29.
243. Ладиченко В. Взаємозв'язок права і свободи. *Юридична Україна*. 2011. № 10 (106). С. 4-9.
244. Лазарєв В. В. Юридична природа і ознаки громадянства України. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2016. № 1. С. 68-70.
245. Лакабарт А. Роль касаційної інстанції у захисті прав людини. *Право України*. 2012. № 11-12. С. 218-222.
246. Лановенко Г. Приватне життя людини як об'єкт правової охорони. *Право України*. 2005. № 12. С. 112-116.
247. Легін Л. М. Право на інформацію про нові закони та інші правові акти. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2016. № 71. С. 338-349.
248. Лещенко Д. Окремі нюанси застосування Віденської конвенції з метою правового захисту інтересів покупця при укладенні договорів міжнародної купівлі-продажу. *Право України*. 2016. № 5. С. 37-40.
249. Лисогор В. Презумпція невинуватості – основний принцип кримінального процесу в правовій державі. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 12 (169). С. 145-148.
250. Литвин В. Європейська конвенція з прав людини: уроки і перспективи. *Право України*. 2010. № 10. С. 4-9.
251. Литвиненко А. Захист дітей – обов'язок держави. *Право України*. 1997. № 5. С. 25-29.

252. Лічман Н. Судовий захист конституційного права людини на житло. *Юридический вестник*. 1998. № 3. С. 96-100.
253. Ліщина І. Регулювання реалізації рішень Європейського суду з прав людини. *Право України*. 2001. № 5. С. 42-43.
254. Лобода Ю. П. Права громадян на житло та отримання житла за рахунок житлового фонду підприємств, організацій, установ: правова традиція і трансформація вітчизняної правової системи. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2010. № 10. С. 23-29.
255. Лотюк О. Принципи громадянства України відповідно до Конституції України. *Право України*. 1998. № 7. С. 9-14.
256. Людвик І. В. Конституційно-правовий статус ЗМІ: поняття, структура та юридичні. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2011. № 1. С. 111-116.
257. Макаренков О. Гарантування права людини на розвиток як напрям трансформації правової системи відкритого суспільства. *Юридична Україна*. 2013. № 10. С. 16-23.
258. Максименко С. Шенгенська конвенція і право людини на вільне пересування та вибір місця проживання. *Право України*. 2000. № 5. С. 14-16.
259. Максимов С. Інститут прав людини в сучасному світі: філософсько-правові аспекти. *Вісник Академії правових наук України*. 2000. № 3. С. 49-53.
260. Максимов С. Права людини: універсальність і культурна різноманітність. *Право України*. 2010. № 2. С. 36-40.
261. Маланій О. Правове забезпечення охорони праці у Східній Галичині у 1918-1939 рр. *Юридична Україна*. 2012. № 3. С. 16-21.
262. Малишев Б. Природні права людини: загальнотеоретична характеристика. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 2. С. 23-29.
263. Мальцев Д. О. Правове виховання як невід'ємна складова правової соціалізації особистості. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2011. № 7. С. 12-19.
264. Маркерт Т. Роль Верховного Суду України в механізмі виконання зобов'язань держави у сфері захисту прав людини. *Право України*. 2012. № 11-12. С. 207-211.
265. Мармазов В. Чи існує право на справедливий арбітражний розгляд справ, гарантований Європейською Конвенцією з прав людини? *Право України*. 2011. № 1. С. 37-49.
266. Мартиненко Б. Права і свободи громадян у юрисдикційних провадженнях. *Право України*. 2006. № 11. С. 17-21.
267. Марущак Н. В. Щодо питання співвідношення міжнародного й національного права у сфері забезпечення прав людини. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2016. № 2. С. 11-13.
268. Марущак Н. Щодо питання суті та змісту права особи на повагу до її гідності. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 9. С. 3-6.

269. Марцеляк О. Омбудсман з прав дитини: проблеми формування і розвитку у світі і в Україні. *Право України*. 2003. № 10. С. 44-48.
270. Марченко О. О. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод як джерело адміністративного права. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 4. С. 181-184.
271. Масленко О. Конституційні вимоги щодо права власності на землю. *Віче*. 2004. № 3. С. 18-22.
272. Матат А. В. Верховенство Конституції та захист прав людини як пріоритет діяльності Конституційного Суду України. *Форум права*. 2016. № 1. С. 186-194.
273. Мацькевич М. Гарантії захисту інтелектуальної власності в контексті конституційних культурних прав. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 3. С. 100-103.
274. Мацькевич М. Конституційні і культурні права в практиці Європейського суду з прав людини. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 1. С. 3-5.
275. Мацькевич М. Конституційні культурні права та свободи людини і громадянина в умовах глобалізації. *Право України*. 2012. № 3-4. С. 411-417.
276. Мацькевич М. Право на освіту як конституційне культурне право: практика Європейського суду з прав людини. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 2. С. 30-36.
277. Мельничук О. Захист права на освіту державно-громадськими органами управління освітою. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 1. С. 6-9.
278. Мельничук О. Інститут омбудсмена в механізмі захисту прав людини на освіту. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 2 (194). С. 7-10.
279. Мельничук О. Поняття права на освіту в аспекті інтегративної юриспруденції. *Юридична Україна*. 2011. № 4 (100). С. 10-14.
280. Мельничук О. Право на освіту в контексті теорій право розуміння. *Право України*. 2011. № 2. С. 180-185.
281. Мельничук О. Публічний та приватний інтерес у контексті забезпечення права людини на освіту. *Публічне право*. 2011. № 1. С. 116-121.
282. Мельничук О. Реалізація прав людини на освіту: сутність та механізм. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 3. С. 23-29.
283. Мельничук О. Суб'єктивне право на освіту: поняття, структура, зміст. *Юридична Україна*. 2011. № 6 (102). С. 4-10.
284. Мельничук О. Ф. Захист права на освіту Конституційним Судом України. *Адвокат*. 2011. № 3 (126). С. 24-27.
285. Мельничук О. Ф. Право людини на захист суб'єктивного права на освіту. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2011. № 7. С. 20-26.
286. Мельничук О. Ф. Правові засоби та способи захисту суб'єктивного права на освіту. *Адвокат*. 2011. № 4 (127). С. 23-27.

287. Мельничук О. Ф. Принципи освіти в механізмі реалізації права людини на освіту. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 5. С. 44-49.
288. Мельничук О. Юридичні гарантії права людини на освіту: загальнотеоретичний аналіз. *Підприємництво, господарство і право*. 2013. № 1. С. 68-71.
289. Мисюк Ю. І. Право на здобуття вищої освіти осіб з особливими потребами. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2016. № 6, Т. 1. С. 13-15.
290. Митник О. В. Питання вдосконалення механізму захисту прав і свобод людини у зв'язку з конституційними перетвореннями в Україні. *Порівняльно-аналітичне право*. 2016. № 1. С. 70-74.
291. Мікуліна М. Законні інтереси та суб'єктивні права: потенціал можливостей. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 3. С. 25-26.
292. Мілова Т. Конституційні принципи регулювання духовно-етичних та ідеологічних відносин. *Підприємництво, господарство і право*. 2013. № 1. С. 72-75.
293. Мілова Т. М. Нормативно-правові гарантії конституційного права людини і громадянина на свободу наукової творчості в Україні. *Часопис Київського університету права*. 2007. № 3. С. 82-88.
294. Мілова Т. М. Окремі права і свободи громадян України та їх відповідність європейським стандартам. *Часопис Київського університету права*. 2005. № 3. С. 80-83.
295. Мінка Т. Видворення іноземних громадян як міра відповідальності за порушення порядку перебування в Україні. *Право України*. 2001. № 9. С. 70-72.
296. Мінюков А. Теоретичні та історико-правові засади забезпечення органами державної влади прав і свобод людини і громадянина України. *Право України*. 2007. № 5. С. 15-19.
297. Мойсей Г. Г. Право на людську гідність: поняття та гарантії. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 4. С. 59-61.
298. Молдован А. Конституційні засади недоторканості особи в нових державах Європи. *Право України*. 1999. № 9. С. 29-31.
299. Монаєнко А. Нормативно-правова база розвитку освіти та науки в Україні. *Право України*. 2007. № 10. С. 76-78.
300. Мосьондз С. Проблема біженців: історія виникнення, сучасний стан та шляхи розв'язання. *Підприємництво, господарство і право*. 2004. № 12. С. 135-139.
301. Мосьондз С. Становлення державної міграційної політики в Україні. *Право України*. 2005. № 11. С. 114-117.
302. Моткова О. К вопросу применения Европейским судом по правам человека норм конвенции о защите прав человека и основных свобод. *Leges si Viata*. 2018. № 4, ч. 2. С. 105-109.

303. Муравйов В. Захист прав людини в Європейському Союзі. *Право України*. 2011. № 6. С. 85-100.
304. Мушак Н. Механізм правового регулювання відносин України та Європейського Союзу у сфері захисту прав людини. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2013. № 5. С. 5-14.
305. Навроцький О. О. Набуття дитиною адміністративної дієздатності як самостійного елементу адміністративної правосуб'єктності дитини в аспекті реалізації її права на дошкільну та загальну середню освіту. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2017. Вип. 27. С. 41-44.
306. Навроцький О. О. Сучасне розуміння категорій адміністративної дієздатності дитини та адміністративної деліктоздатності дитини як самостійних елементів адміністративної правосуб'єктності дитини. *Журнал східноєвропейського права*. 2017. № 42. С. 21-27.
307. Нагорний Є. Удосконалення законодавства України про громадянство – запорука захисту прав людини. *Право України*. 2006. № 10. С. 33-35.
308. Наливайко Л. Р. Гарантування трудових прав державних службовців в умовах очищення влади в Україні. *Право і суспільство*. 2016. № 2 С. 83-88.
309. Наливайко Л. Р. Захист прав і свобод в світлі положень Конституції України та конвенції про захист прав людини і основних свобод. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2003. Спецвипуск. С. 343-345.
310. Наливайко Л. Р. Конституційно-правова регламентація права людини на життя в Україні. *Влада. Людина. Закон*. 2003. № 4. С. 102-106.
311. Наливайко Л. Р. Міжнародний контроль за дотриманням прав і свобод національних меншин в Україні. *Держава та регіони. Серія: Право*. 2002. № 7-8. С. 25-29.
312. Наливайко Л. Р., Вітвіцький С. С. Право на доступ до публічної інформації в контексті контролю громадян за діяльністю держави. *Право і суспільство*. 2014. № 5. С. 28-33.
313. Наливайко Л. Р. Теоретичні та практичні проблеми правового статусу біженців в Україні. *Вісник Запорізького юридичного інституту*. 2001. № 2. С. 67-76.
314. Наливайко Л. Р., Романов М. Ю. Політичні права внутрішньо переміщених осіб в Україні: реалії та проблемні аспекти. *National law journal: theory and practice*. 2018. № 5 (21). С. 15-18.
315. Нестеренко С. Судовий розгляд справ in absentia та захист прав особи в механізмі екстрадиції. *Юридична Україна*. 2009. № 10. С. 135-139.
316. Нестерович В. Лобіювання як конституційно-правовий механізм захисту прав і свобод людини і громадянина. *Вісник Академії правових наук України*. 2010. № 3. С. 83-93.

317. Нижник А. Питання судового захисту прав і свобод людини та громадянина в Україні. *Право України*. 2010. № 2. С. 65-69.
318. Нікольська О. Конституційне право на мирні зібрання: проблеми реалізації. *Юридична Україна*. 2013. № 3. С. 33-37.
319. Новик В. Імміграція: пошук шляхів вирішення проблеми. *Право України*. 1999. № 6. С. 61-63.
320. Новіков В. В. Свобода совісті і віросповідання – конституційне право людини. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2016. № 1. С. 71-74.
321. Нудненко Л. Деякі проблеми змісту та реалізації конституційного права на свободу слова. *Право України*. 2012. № 8. С. 100-113.
322. Огородник А. Механізм забезпечення прав і свобод людини та принципи законності в Україні. *Право України*. 2008. № 6. С. 14-18.
323. Олійник А. Поняття, види і зміст конституційної свободи пересування в Україні. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2011. № 1. С. 97-105.
324. Олійник А. Ю. Суб'єкти забезпечення конституційних свобод та недоторканості людини і громадянина в Україні. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ України*. 2005. № 5. С. 78-89.
325. Олійник В. Конституційне право на свободу та особисту недоторканність: поняття та характерні риси. *Право України*. 2000. № 12. С. 33-36.
326. Онишко О. Б. Гарантії забезпечення конституційного права громадянина на невтручання в особисте і сімейне життя. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 1. С. 115-120.
327. Оніщенко Н. До питання про розвиток доктрини прав людини в Україні (роки незалежності). *Право України*. 2013. № 9. С. 176-193.
328. Оніщенко Н. Захист прав і свобод людини в Україні. *Право України*. 2009. № 4. С. 47-54.
329. Опольська Н. Зміст суб'єктивного права на творчість. *Підприємництво, господарство і право*. 2013. № 5. С. 17-20.
330. Опольська Н. Проблеми забезпечення прав та свобод дитини у вітчизняній науковій думці кінця ХІХ – першої половини ХХ століть. *Юридична Україна*. 2011. № 6 (102). С. 11-15.
331. Опришко В. Головний обов'язок держави. Проблеми реалізації принципів та норм міжнародного права щодо прав людини в Україні. *Політика і час*. 2001. № 3. С. 16-20.
332. Оржаховська А. А. Особливості конституційно-правового статусу учня навчального закладу соціальної реабілітації. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2013. № 3. С. 45-49.
333. Орзих М. Конституционное положение человека в государстве и обществе Украины. *Юридический вестник*. 1997. № 2. С. 60-61.

334. Орзих М. Национальные меньшинства в правовом государстве. *Юридический вестник*. 2000. № 4. С. 83-85.
335. Орзих М. Судебная власть в механизме защиты прав человека: доктрина и практика. *Юридический вестник*. 2001. № 4. С. 117-127.
336. Остапенко В. В. Конституційна скарга у механізмі захисту прав і свобод людини і громадянина. *Форум права*. 2016. № 4. С. 240-251.
337. Отчак Н. Я. Очищення державної влади у контексті забезпечення конституційних прав і свобод. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 2. С. 132-134.
338. Павлицев О. Громадянами народжуються. Хто і за яких умов може набути українське громадянство або втратити його. *Закон і бізнес*. 2006. № 3. С. 11-14.
339. Павлицев О. Право на свободу й особисту недоторканість. *Закон і бізнес*. 2005. № 27-28. С. 12-18.
340. Павлович-Сенета Я. П. Адміністративно-правовий механізм видворення за межі країни як різновид адміністративних стягнень, що застосовуються до іноземців та осіб без громадянства. *Порівняльно-аналітичне право*. 2016. № 5. С. 209-212.
341. Павлович-Сенета Я. П. Публічна адміністрація – сфера реалізації та захисту прав та свобод людини. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 4. С. 195-197.
342. Пазенок А. Конституційне право на охорону здоров'я: сучасний стан та перспективи розвитку. *Право України*. 2010. № 3. С. 120-125.
343. Пайда Ю. Ю. Зарубіжний досвід правового регулювання реалізації прав людини та релігійної свободи. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2017. № 2. С. 34-39.
344. Папарига Д. Ю. Правове підґрунтя обов'язковості членства в професійних асоціаціях. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2013. № 8. С. 26-31.
345. Паршичева И. Механизм защиты национальных меньшинств. *Юридический вестник*. 2002. № 2. С. 78-82.
346. Пащенко В. Моделі нормативного обґрунтування «громадянськості». *Політичний менеджмент*. 2004. № 3. С. 58-70.
347. Петренко В. Комплекс підпорядкованості або становлення ЗМІ в незалежній Україні. *Віче*. 2001. № 10. С. 19-32.
348. Петришин О. О. Євроінтеграція України: аспекти прав людини. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2017. № 1. С. 25-28.
349. Петрова Н. Свобода слова як гарантія забезпечення демократії у державі. *Право України*. 1999. № 12. С. 39-41.
350. Писаренко Н. Б. Застосовність гарантій права на справедливий суд в адміністративному судочинстві: практика Європейського суду з прав людини та українські реалії. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2016. № 3 (86). С. 214-228.

351. Погорілко В. Загальна декларація прав людини – одна з найважливіших загальнолюдських цінностей ХХ століття. *Право України*. 1999. № 4. С. 7-11.
352. Погорілко В. Ф. Конституційно-правове регулювання прав і свобод людини і громадянина в Україні (проблеми теорії і практики). *Право України*. 2005. № 8. С. 144-146.
353. Подима Я. Конституційно-правовий принцип рівності громадян: актуальні питання теорії та практики. *Підприємництво, господарство і право*. 2007. № 8. С. 96-99.
354. Подковенко Т. О., Бобер С. Ю. Право на життя як найвища цінність. *Порівняльно-аналітичне право*. 2016. № 3. С. 34-38.
355. Полетило К. Європейська Конвенція про судовий захист інформаційних прав і свобод людини. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 11. С. 181-185.
356. Полетило К. Інформаційні права і свободи людини та громадянина й їх судовий захист у конституційних нормах України та Росії. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 5. С. 114-117.
357. Полетило К. Інформаційні права та свободи людини й їх судовий захист у конституційних нормах Португалії. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 7. С. 67-70.
358. Полетило К. Інформаційні права та свободи людини й їх судовий захист у конституційних нормах Бельгії. *Підприємництво, господарство і право*. 2013. № 5. С. 8-11.
359. Полешко А. На захисті прав і свобод людини в Україні. *Право України*. 2007. № 8. С. 141-142.
360. Полешко А. Правові аспекти захисту дітей в Україні. *Право України*. 1996. № 7. С. 32-34.
361. Полешко А. Рада Європи – на захисті прав людини. *Право України*. 1999. № 7. С. 36-38.
362. Полешко А. Рівність прав і можливостей жінки і чоловіка в суспільстві. *Право України*. 2000. № 4. С. 20-22.
363. Полешко А. Що робиться для матеріалізації норм Розділу II Конституції. *Право України*. 1997. № 6. С. 18-19.
364. Полянський Т. Особливості зловживань окремими правами, гарантованими Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод. *Юридична Україна*. 2009. № 8. С. 28-33.
365. Полянський Т. Заборона Євроконвенцією зловживання правом та практика її офіційного тлумачення. *Право України*. 2010. № 10. С. 179-183.
366. Пономарьов С. М. Категоріально-понятійний апарат механізму реалізації конституційного права громадян на об'єднання в громадські організації. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 11. С. 108-114.

367. Попеску І. Права національних меншин у законодавстві та міжнародних зобов'язаннях України. *Людина і політика*. 1999. № 2. С. 51-52.
368. Постульга В. Термінологічні проблеми визначення меж інформаційних прав людини. *Право України*. 2001. № 11. С. 105-107.
369. Похил О. Поняття і зміст конституційного права на захист своїх прав. *Юридична Україна*. 2009. № 5. С. 25-29.
370. Почанская Е. Понятие, структура и особенности административно-правового статуса субъектов обеспечения прав граждан, осуждённых к лишению свободы в Украине. *Leges si Viata*. 2018. № 1, ч. 2. С. 102-106.
371. Присяжнюк Т. Система Європейської конвенції про захист прав і основних свобод людини – унікальний інструмент захисту порушених прав. *Право України*. 2001. № 6. С. 32-36.
372. Присяжнюк Т. Стаття 5 Європейської конвенції про захист прав та основних свобод людини (підходи до розуміння основних положень). *Право України*. 2001. № 12. С. 28-32.
373. Приходько С. Держава і соціальний захист громадян. *Право України*. 1999. № 9. С. 22-26.
374. Приходько С. Здійснення громадянами права на соціальних захист та гарантії його забезпечення. *Право України*. 2000. № 2. С. 18-22.
375. Прокопов Д. Є. Теорія «гарантій держави» М. Алексеєва в контексті проблеми забезпечення прав людини. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2010. № 7 (105). С. 9-18.
376. Прокопчук І. Сутність та структура свободи. *Людина і політика*. 2000. № 1. С. 30-34.
377. Протопопова Я. С. Компенсація моральної шкоди у разі порушення конституційного права та завдання шкоди репутації працівника. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2017. № 1. С. 29-35.
378. Процишен М. Аналіз чинного та перспективного законодавства про право на страйк. *Підприємництво, господарство і право*. 2007. № 5. С. 104-107.
379. Процишен М. Гарантії реалізації права на страйк та можливості їх удосконалення. *Юридична Україна*. 2009. № 11-12. С. 26-31.
380. Процишен М. Право на страйк, його конституційне визначення та можливості вдосконалення. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 1. С. 17-20.
381. Пряміцин В. Ю. Зміст права на вищу освіту. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. Спеціальний випуск, ч. 2. С. 27-30.
382. Пугач С. Положення про рівноправ'я загальної декларації прав людини й їх юридичні гарантії в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 2. С. 22-26.

383. Пунда О. О. Адміністративно-правовий механізм забезпечення здійснення права на гідність. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2016. № 6. С. 123-126.
384. Пустовіт Ж. Поняття соціальних гарантій прав і свобод людини і громадянина в Україні. *Право України*. 2000. № 3. С. 28-30.
385. Пучкова В. Особенности реализации конституционного права на охрану здоровья и медицинскую помощь для иностранных граждан. *East European Science Journal*. 2016. № 9, ч. 2. С. 119-122.
386. Пушкаръов Г. О. Визначення термінів «іноземний громадянин» та «особа без громадянства» за законодавством України. *Вісник Одеського інституту внутрішніх справ*. 2004. № 2. С. 162-167.
387. Пушкіна О. В., Чебикіна Т. С. Правовий аналіз статусу біженців та іноземних громадян в Україні. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. № 2, Т. 1. С. 35-38.
388. Пушкіна О. Інститути громадянського суспільства в системі захисту прав і свобод людини. *Юридична Україна*. 2012. № 1 (109). С. 4-11.
389. Пушкіна О. Особисті права людини в конституційному законодавстві України. *Юридична Україна*. 2013. № 5. С. 17-24.
390. Пушкіна О. Проблеми систематизації та структурування соціальних прав людини і громадянина. *Вісник прокуратури*. 2006. № 1. С. 109-117.
391. Рабінович А. Основоположні споживчі права людини та їх зв'язок з її правом на достатній рівень життя. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 9. С. 7-8.
392. Рабінович П. Ефективність впливу Конвенції про захист прав та основних свобод людини на держав-членів Ради Європи. *Право України*. 2000. № 11. С. 34-36.
393. Рабінович П. Європейська конвенція з прав людини: філософсько-антропологічні та гносеологічні засади її застосування Страсбурзьким судом. *Право України*. 2010. № 10. С. 135.
394. Рабінович П. Загальна декларація прав людини – вселюдський ідеал гуманізму (до 50-річчя прийняття). *Право України*. 1998. № 12. С. 8-14.
395. Рабінович П. Знання практики Європейського суду з прав людини як передумова виникнення ефективного використання механізму їх захисту в Україні. *Право України*. 2009. № 4. С. 42-46.
396. Рабінович П. Конституційні гарантії прав людини і громадянина: можливості модернізації в Україні. *Право України*. 2012. № 8. С. 50-59.
397. Рабінович П. Конституційно-правовий статус людини і громадянина: можливості оптимізації. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2014. № 1 (76). С. 19-31.
398. Рабінович П. М. Конституційне забезпечення прав і свобод людини і громадянина в Україні: можливості ефективізації. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2014. № 5. С. 68-78.

399. Рабінович П. М. Міжнародні стандарти прав людини: властивості, загальне поняття, класифікація. *Вісник Національної академії наук України*. 2016. № 1. С. 19-29.
400. Рабінович П. М. Права і свободи людини: соціальна сутність. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2005. № 4. С. 27-36.
401. Рабінович П. Межі прав людини і Конституція України. *Право України*. 1997. № 5. С. 19-22.
402. Рабінович П. Міжнародні стандарти прав людини: загальні ознаки, класифікація. *Вісник Академії правових наук України*. 2012. № 4. С. 18-28.
403. Рабінович П. Основоположні права людини: соціально-антропна сутність, змістова класифікація. *Право України*. 2010. № 2. С. 18-22.
404. Рабінович П. Права людини у сучасній православної інтерпретації (у світлі міжнародних стандартів). *Право України*. 2015. № 2 (81). С. 7-16.
405. Рабінович П. Рішення Європейського суду з прав людини: спроба концептуально-методологічного аналізу. *Право України*. 1997. № 12. С. 32-37.
406. Рабінович П. Соціальна сутність правових систем і забезпеченість ними прав людини – складові предмета юридичної. *Вісник Академії правових наук України*. 2012. № 1. С. 16-24.
407. Рабінович П. До модернізації конституційно-правового статусу людини і громадянина (львівські пропозиції). *Право України*. 2014. № 7. С. 146-156.
408. Рабінович С. Критерії конституційності обмежень прав людини: можливості уточнення в Основному Законі України. *Право України*. 2012. № 8. С. 139-145.
409. Рабінович С. Критерії конституційності обмежень прав людини: можливості уточнення в Основному Законі України. *Право України*. 2012. № 8. С. 139-145.
410. Рабінович С. Права людини і соціальна доктрина католицької церкви. *Вісник Академії правових наук України*. 2001. № 1. С. 154-167.
411. Рабінович С. Принцип рівності прав людини у практиці Конституційного Суду України: проблеми методики застосування. *Вісник Конституційного Суду України*. 2015. № 5. С. 97-111.
412. Рабінович С. Природно-правова очевидність та її юридична позитивація. *Юридична Україна*. 2009. № 1. С. 15-21.
413. Рабінович С. Природно-правові підходи в інтерпретаційній практиці Страсбурзького суду. *Право України*. 2010. № 10. С. 166-170.
414. Рабінович С. Проблеми застосування принципу рівності в захисті прав людини (за матеріалами практики Конституційного суду України). *Вісник Національної академії наук України*. 2015. № 3. С. 7-20.

415. Раданович Н. Міжнародно-судові засоби імплементації Європейської Конвенції про захист прав людини і основних свобод. *Право України*. 1999. № 12. С. 36-39.
416. Радзівська В. Вплив діяльності Конституційного Суду України на систему прав і свобод людини та громадянина в Україні. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 8. С. 153-159.
417. Радзівська В. Щодо правового визначення поняття «механізм забезпечення прав і свобод людини та громадянина». *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2010. № 3. С. 149-152.
418. Ракша Н. Підстави адміністративної відповідальності у сфері реалізації права громадян на освіту. *Юридична Україна*. 2011. № 2. С. 36-41.
419. Ракша Н. Процедури адміністративної відповідальності у сфері реалізації права громадян на освіту. *Юридична Україна*. 2011. № 3. С. 56-59.
420. Ракша Н. С. Щодо комплексного підходу до визначення системи освіти в Україні. *Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності*. 2011. № 1. С. 80-87.
421. Рачков И. В. Правовая регламентация гражданства Европейского Союза. *Государство и право*. 1999. № 8. С. 75-83.
422. Резнік Г. Право дітей з обмеженими можливостями здоров'я на освіту. *Україна*. 2012. № 12. С. 75-81.
423. Решетник Л. Деякі питання відшкодування моральної шкоди, заподіяної порушенням екологічних прав громадян. *Право України*. 2001. № 9. С. 18-20.
424. Резнікова В. Право людини на інформацію про стан здоров'я. *Право України*. 2004. № 9. С. 36-39.
425. Рибалкін А. О. Теоретико-методологічні проблеми трансформації концепції громадянського суспільства в Україні. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 3. С. 49-54.
426. Ригіна О. США: соціально-правові проблеми здійснення права дитини на життя у ХІХ – на початку ХХ ст. *Підприємництво, господарство і право*. 2013. № 5. С. 3-7.
427. Рижук Ю. Теоретико-правовий аналіз міжнародно-правового забезпечення економічних прав і свобод людини та громадянина. *Підприємництво, господарство і право*. 2015. № 8. С. 3-7.
428. Рогатюк К. В. Правовий статус особи: доктринальні аспекти визначення та розуміння. *Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ*. 2006. № 4. С. 110-115.
429. Рогожин А. Роль Конституційного Суду і прокуратури в забезпеченні прав людини. *Право України*. 1998. № 12. С. 134-136.

430. Рожок В. Деякі питання щодо позиції Європейського суду з прав людини з питань невиконання рішень національних судів. *Право України*. 2009. № 5. С. 88-91.
431. Романюк І. Щодо визначення поняття «гарантії прав особи» у контексті забезпечення державної безпеки. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 10. С. 138-140.
432. Романюк І. Щодо ролі правоохоронних органів України у забезпеченні права особи на безпеку. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 9. С. 9-11.
433. Романяк М. М. До питання про вдосконалення правового регулювання процедури захисту прав громадян у позасудовому порядку. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. № 1, Т. 1. С. 98-101.
434. Росоляк О. Б., Вербіцька М. В. Правові основи можливості застосування засобів захисту прав, свобод та інтересів дитини у школі. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2016. № 4. С. 30-33
435. Руднева О. М. Розвиток концепції прав людини під впливом глобалізаційних та інтеграційних процесів. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2010. № 11. С. 30-36.
436. Руднева О. М. Теоретичні проблеми класифікації міжнародних стандартів прав і свобод людини. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2010. №9. С. 32-42.
437. Руднева О. Міжнародні стандарти прав людини та принцип верховенства права: до проблеми співвідношення правових явищ. *Юридична Україна*. 2012. № 4. С. 15-19.
438. Рустамзаде А. Х. Конституційно-правові основи організації судової влади в Україні та Азербайджанській Республіці. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2016. № 6, Т. 2. С. 23-26
439. Савенко Н. Забезпечення прав і свобод людини і громадянина та їх захист органами конституційної юрисдикції. *Право України*. 1999. № 2. С. 3-10.
440. Савіщенко В. М. Поняття та мета політики держави у сфері освіти та науки в Україні. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 3. С. 55-61.
441. Савранчук Л. Л. Відповідальність неповнолітніх за адміністративним законодавством: проблеми та перспективи. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2017. № 6. С. 245-248.
442. Савченко О. Правове обмеження прав людини як основа і критерій співвідношення публічних та особистих інтересів. *Право України*. 2006. № 3. С. 26-29.
443. Самотуга А. Правові підстави обмеження поліцією особистих прав і свобод людини у США: законодавство штатів та муніципальні нормативні акти. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2011. № 2. С. 88-96.

444. Саченко С. С. Конституційно-правовий аналіз прав людини і громадянина, що забезпечують охорону життя. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2006. № 1. С. 102-110.
445. Селіванов А. «Письмова форма» розгляду справ конституційної юрисдикції: чи діє принцип доступу до правосуддя. *Право України*. 2014. № 7. С. 175-183.
446. Селіванов С. Право як сфера свободи. *Вісник Академії правових наук України*. 2001. № 1. С. 17-20.
447. Семенюк О. Баланс життєво важливих інтересів особистості, суспільства та держави в інформаційній сфері. *Юридична Україна*. 2015. № 10-12. С. 65-69.
448. Серьогін В. Зміст та обсяг права на недоторканість приватного життя (прайвесі). *Вісник Академії правових наук України*. 2010. № 4 (63). С. 88-97.
449. Серьогін В. Приватне життя як об'єкт конституційного права на недоторканість приватного життя. *Вісник Академії правових наук України*. 2011. № 1 (64). С. 51-62.
450. Сидей Е. Конституционные гарантии осуществления права на здоровье. *Верховенство Права*. 2016. № 2 (28). С. 20-23.
451. Ситник Ю. М. Зміст забезпечення конституційного права на свободу об'єднання у політичні партії. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 2. С. 132-142.
452. Сіренко В. Сучасний стан реалізації основних прав і свобод людини та громадянина в Україні. *Право України*. 2009. № 4. С. 22-28.
453. Скавроник В. Обеспечение конституционного права граждан на обращение. *Юридический вестник*. 1999. № 1. С. 26-29.
454. Скомороха В. Захист прав і свобод людини у практиці Конституційного Суду України. *Право України*. 2009. № 6. С. 61-64.
455. Сковчиляс-Павлів О. Чи вирішить впровадження Болонського процесу проблему корупції у сфері вищої освіти. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 12 (169). С. 29-32.
456. Скрипнюк О. Права людини в Україні в сучасних умовах: пошук нових механізмів утвердження та забезпечення (за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції). *Право України*. 2015. № 4. С. 179-184.
457. Скрипнюк О. Проблеми розвитку демократичного державного управління в контексті забезпечення прав і свобод людини в Україні. *Вісник Академії правових наук України*. 2006. № 2. С. 16-20.
458. Скрипнюк О. Свобода думки і слова: конституційно-правові гарантії в Україні. *Юридична Україна*. 2011. № 3 (99). С. 28- 32.
459. Слабко С. М. Правове забезпечення та особливості реалізації прав осіб з інвалідністю. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2017. № 6. С. 44-46.

460. Славкіна Н. Европейская конвенция о защите прав человека и основных свобод и национальные законодательства. *Власть*. 2000. № 6. С. 29-34.
461. Слинько Т. Еволюція права на свободу слова: сравнительно-правовой аспект. *Leges si Viata*. 2017. № 9, ч. 2. С. 110-114.
462. Словська І. Механізм захисту прав людини – основоположний принцип сучасного українського конституціоналізму. *Право України*. 2001. № 9. С. 15-17.
463. Слюсар К. Методи гарантування і захисту конституційних прав та свобод людини і громадянина. *Право України*. 2006. № 4. С. 35-39.
464. Смирнова Е. С. Дискусія по вопросам формирования института европейского гражданства и поиски альтернативы. *Право и политика*. 2001. № 11. С. 141-146.
465. Смокович М. Право на свободу мирних зібрань: реалії та перспективи в Україні. *Юридична Україна*. 2013. № 8. С. 22-30.
466. Соколенко Ю. Поняття культурних прав і свобод людини та громадянина. *Право України*. 2005. № 2. С. 27-32.
467. Солдатенко О. Конституційний обов'язок громадян щодо сплати податків в Україні та Російській Федерації. *Юридична Україна*. 2013. № 5. С. 31-37.
468. Солдатенко О. Право на охорону здоров'я у Конституціях України та інших Європейських держав. *Право України*. 2008. № 8. С. 20-24.
469. Соловійов О. Застосування практики Страсбурзького суду як джерела права в Україні: деякі проблемні аспекти. *Право України*. 2010. № 10. С. 207-209.
470. Соляр С. Проблема обмеження права особи на об'єднання. *Вісник Академії правових наук України*. 2011. № 2 (65). С. 226-233.
471. Соляр С. Систематизація законодавства України у сфері об'єднання громадян. *Вісник Академії правових наук України*. 2012. № 1. С. 35-45.
472. Сорока О. Значення Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини для кримінального права України. *Підприємництво, господарство і право*. 2013. № 2. С. 22-26.
473. Софінська І. Д. Ефект консюмеризму в концепції громадянства. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2016. Вип. 71. С. 203-204.
474. Стадник М. Правове регулювання розв'язання страйків. *Право України*. 1992. № 7. С. 30-34.
475. Старобор О. Конституційні принципи правового статусу людини і громадянина в Україні. *Право України*. 2007. № 4. С. 30-32.
476. Сташкін Б. Поняття права соціального забезпечення. *Право України*. 2000. № 5. С. 24-26.

477. Стащенко О. До питання про вдосконалення механізму забезпечення прав і свобод людини та громадянина в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 6. С. 115-118.
478. Стеценко С. Обмеження прав людини в діяльності органів виконавчої влади. *Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні*. 2006. С. 178-180.
479. Сульженко Ю. О. Судовий захист економічних прав і свобод людини і громадянина в Україні. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2011. № 6. С. 35-42.
480. Сурженко О. А. Право дитини на житло. *Форум права*. 2016. № 4. С. 291-295
481. Суржинський М. І. Належність до громадянства України: теоретико-правові питання. *Часопис Київського університету права*. 2006. № 2. С. 90-95
482. Сушко Г. Захистити права людини. *Право України*. 1994. № 3-4. С. 20-21.
483. Тацій В. Імплементация європейських стандартів у галузі прав людини – важливий напрям правової політики України. *Право України*. 2010. № 10. С. 48-53.
484. Тацій В. Проблеми вищої юридичної освіти в Україні: нові виклики сучасних реалій. *Право України*. 2009. № 1. С. 4-8.
485. Тацій В. Сучасні аспекти модернізації вищої юридичної освіти. *Право України*. 2009. № 1. С. 9-15.
486. Темченко В. Права і свободи людини як критерій розмежування функціональної спрямованості держави. *Підприємництво, господарство і право*. 2005. № 11. С. 55-59.
487. Темченко О. Соціальна функція Української держави у сфері захисту прав дитини: європейський контекст. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 9. С. 3-6.
488. Тептюк Є. П. Конституційне закріплення юридичних гарантій права на доступ до публічної інформації в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2017. № 6. С. 58-61.
489. Тиліпська О. Ю. Поняття і зміст адміністративно-правового забезпечення права на мирні зібрання в Україні. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2016. № 3. С. 124-128.
490. Тимошенко В. І. Формування концепції свободи особистості в історії політико-правової думки. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2016. № 71. С. 33-48.
491. Тимошенко М. Удосконалення чинного законодавства України в сфері ліцензування освітньої діяльності вищих навчальних закладів. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2010. № 9. С. 148-152.
492. Тимчик Г. Деякі аспекти правового статусу політичних біженців в Україні. *Юридичний журнал*. 2004. № 5. С. 63-66.

493. Ткаченко Є. Принципи мовної політики України: державно-правовий аспект. *Юридична Україна*. 2010. № 8 (92). С. 32-38.
494. Ткачук А. Актуальні питання конституційного захисту основних прав і свобод людини. *Право України*. 2010. № 11. С. 297-301.
495. Товт М. Міжнародно-правовий захист національних меншин в Україні та система контролю Ради Європи. *Право України*. 2001. № 7. С. 28-31.
496. Тодика Ю. Конституційний принцип гласності як гарантія основних прав і свобод громадян. *Право України*. 1998. № 6. С. 22-24.
497. Толкачова І. Конституційний принцип єдиного громадянства. *Право України*. 2009. № 11. С. 196-200.
498. Толочко О. Європейський досвід застосування ст. 6 Конвенції про захист прав і основних свобод людини у кримінальному судочинстві. *Право України*. 2001. № 6. С. 41-43.
499. Толочко О. Міжнародно-правові стандарти захисту права особи на свободу і особисту недоторканість. *Юридичний журнал*. 2006. № 3. С. 122-127.
500. Тольксдорф К. Національні Верховні суди як гаранті захисту прав людини та верховенства права. *Право України*. 2012. № 11-12. С. 204-206.
501. Томкіна О. О. Принцип партнерства у відносинах між інститутами громадянського суспільства і держави: конституційно-правовий аспект. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2017. № 6. С. 62-65.
502. Третьяков Д. Застосування практики Європейського суду з прав людини в Україні. *Віче*. 2007. № 9-10. С. 41-44.
503. Трофименко Л. Політичні права жінки та їх реалізація. *Юридический вестник*. 2000. № 4. С. 77-79.
504. Тунік А. Міжнародно-правові стандарти захисту інформації про особу: стан і перспективи. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 1. С. 131-134.
505. Туряниця В. В. До проблеми вдосконалення поняття «правова соціалізація особистості». *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 1. С. 27-29.
506. Федорова А. Захист соціальних прав у рамках Європейської конвенції з прав людини. *Право України*. 2012. № 11-12. С. 241-251.
507. Федчишин М. Громадянство України. До питання законодавчого регулювання. *Віче*. 2001. № 8. С. 145-150.
508. Фесенко О. А. Адміністративна відповідальність у сфері забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2016. № 4. С. 100-104.
509. Француз-Яковець Т. Гарантії забезпечення конституційно-правового статусу особи: Україна на шляху реалізації ідеалу правової, демократичної держави. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2004. № 4. С. 97-106.

510. Француз-Яковець Т. Принцип конституційно-правового статусу особи та специфіка їх системної взаємодії. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2004. № 7. С. 118-123.
511. Фролов Ю. Держава – основний організаційно-правовий гарант забезпечення реалізації, охорони та захисту економічних прав і свобод людини та громадянина в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2007. № 4. С. 57-60.
512. Фулей Т. І. Гендерні стереотипи як причина порушення принципу недискримінації (на прикладі сфери зайнятості). *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2016. № 1. С. 63-67.
513. Хальота А. Класифікація конституційних особистих прав і свобод людини і громадянина. *Право України*. 2000. № 8. С. 55-57.
514. Хальота А. Методи діяльності органів внутрішніх справ по забезпеченню реалізації прав людини. *Право України*. 2001. № 5. С. 43-46.
515. Хальота А. Щодо захисту конституційних прав шляхом звернення до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. *Право України*. 2000. № 3. С. 31-33.
516. Хіміч С. Право на житло відповідно до норм Конституції України. *Юридична Україна*. 2009. № 9. С. 55-59.
517. Христенко Н. Право на недоторканність житла у різних конституціях світу. *Юридична Україна*. 2009. № 4. С. 30-33.
518. Христова Ю. В. Право на розумний строк розгляду справи в практиці Європейського Суду з прав людини. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 3. С. 69-75.
519. Хрімлі О. Інститут захисту прав інвесторів: поняття й особливості. *Право України*. 2016. № 3. С. 222-228.
520. Цимбалюк М. М. Нормативне закріплення прав людини як гуманістичної цінності. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 1. С. 52-60.
521. Чалий П. Елемент державності – інститут громадянства. *Політика і час*. 2001. № 1. С. 13-19.
522. Чанишева Г. Право на страйк: міжнародні стандарти та законодавство України. *Право України*. 2000. № 12. С. 80-86.
523. Чепульченко Т. О. Права людини і громадянина: основи концепції та їх реалізація в законодавстві України. *Часопис Київського університету права*. 2007. № 2. С. 28-34.
524. Черемних В. Права людини в Україні. *Нова політика*. 2001. № 1. С. 15-20.
525. Черней В. Конституційне забезпечення прав людини в Україні. *Право України*. 1999. № 10. С. 93-94.

526. Черноусов А. Мобільні групи з моніторингу дотримання конституційних прав та свобод громадян: на шляху до впровадження національного превентивного механізму із запобігання тортурам. *Право України*. 2008. № 8. С. 25-30.
527. Чехович С. Інститут права притулку як конституційно-правова гарантія захисту прав людини. *Право України*. 2000. № 4. С. 14-17.
528. Чехович Т. В. Правові та історичні передумови закріплення конституційного принципу рівності громадян перед законом у Конституції України. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2017. № 2. С. 17-23.
529. Чехович Т. В. Принцип рівності громадян перед законом у сфері адміністративно-юрисдикційної діяльності. *Журнал східноєвропейського права*. 2017. № 40. С. 21-28.
530. Чехович Т. В. Сутність та зміст конституційного принципу рівності громадян перед законом. *Журнал східноєвропейського права*. 2017. № 42. С. 37-45.
531. Чижмар К. Принцип рівності прав жінок і чоловіків у міжнародному праві. *Право України*. 2001. № 3. С. 3-6.
532. Чистоколяний Я. В. Права і свободи людини в конституційному праві України та Європейського Союзу: порівняльний аспект. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2016. № 2. С. 43-46.
533. Чорній Н. Конституційне забезпечення прав людини в Україні. *Право України*. 1999. № 10. С. 93-95.
534. Чубар Л. Права жінок в Україні як об'єкт правового захисту. *Право України*. 2000. № 5. С. 12-14.
535. Чукаєва В. О., Діцман К. Д. Права на освіту в Україні: сучасні проблеми реформування. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. № 4. С. 15-18.
536. Чуприна О. Право на інформацію: адміністративно-правовий аспект. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 1. С. 127-130.
537. Шалабай А. В. Поняття конституційного права громадян на участь в управлінні державними справами та визначення його складників. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 5. С. 79-81.
538. Шаповал В. Генезис регламентації права громадян на професійну юридическу допомогу в Україні. *Leges si Viata*. 2017. № 11, ч. 2. С. 154-157.
539. Шаповал В. Загальні характеристики конституційних статусів людини і громадянина в Україні. *Право України*. 2007. № 9. С. 47-51.
540. Шаповал В. Конституційні статуси людини і громадянина. *Вісник Конституційного Суду України*. 2005. № 5. С. 57-76.
541. Шаповал Т. Основні права і свободи в механізмі конституційного регулювання. *Юридична Україна*. 2010. № 10 (94). С. 53-57.

542. Шаптала Н. Співвідношення конституційних прав і свобод людини і громадянина та забезпечення національної безпеки України. *Вісник Конституційного Суду України*. 2016. № 6. С. 181-186.
543. Швець Ю. Ю. Порядок та підстави обмеження конституційного права особи на охорону здоров'я в законодавстві України та зарубіжних країн. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2017. № 4. С. 9-14.
544. Швець Ю. Ю. Роль Конституційного суду в захисті права особи на охорону здоров'я. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2017. № 5. С. 36-39.
545. Шевердяев С. Н. Право на інформацію: к вопросу о конституционно-правовой сущности. *Право и политика*. 2001. № 10. С. 91-101.
546. Шевчук С. Концепція позитивних обов'язків держави у практиці Європейського суду з прав людини. *Право України*. 2010. № 2. С. 55-59.
547. Шемшученко Ю. Конституція України і права людини. *Право України*. 2001. № 8. С. 13-15.
548. Шмоткін О. В. Конституційно-правовий механізм захисту прав людини Службою безпеки України. *Законодавство України*. 2006. № 4. С. 5-10.
549. Шорський П. О. Виборчі права громадян як об'єкт адміністративно-правового забезпечення. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2016. № 6, Т. 2. С. 72-77.
550. Шорський П. О. Роль та місце адміністративних судів у механізмі забезпечення виборчих прав громадян в Україні. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2017. № 1. С. 177-182.
551. Штурмак Н. Мусульманське праворозуміння та ісламська доктрина в сучасних країнах: їх диференціація. *Право України*. 2009. № 7. С. 112-117.
552. Шукліна Н. Зміст конституційного принципу визнання людини найвищою соціальною цінністю. *Право України*. 2010. № 11. С. 76-80.
553. Шумак І. Поняття громадянських прав і свобод людини в Україні. *Право України*. 1999. № 10. С. 14-16.
554. Шумський П. Роль прокуратури у захисті прав людини. *Право України*. 1997. № 3. С. 36-38.
555. Юдківська Г. Роль верховних судів у захисті прав людини. *Право України*. 2012. № 11-12. С. 200-203.
556. Юлдашев А. Права человека и гражданское общество. *Юридический вестник*. 2002. № 3. С. 144-149.
557. Яковенко А. Некоторые вопросы ответственности судей в Украине, в случае если Европейский суд по правам человека указал в их решениях на нарушение прав человека. *Leges si Viata*. 2017. № 2, ч. 2. С. 132-134.

558. Яновська О. Адвокатська таємниця як правова гарантія адвокатської діяльності. *Право України*. 1997. № 2. С. 33-37.
559. Яновська О. Система гарантій адвокатської діяльності – крок до громадянського суспільства. *Право України*. 1996. № 5. С. 48-51.
560. Яременко А. Реалізація права громадян на свободу зібрання та громадський порядок: вітчизняний та зарубіжний досвід. *Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні*. 2006. С. 494-495.
561. Ярошевська Т. Становлення і розвиток прав людини в Україні та в окремих іноземних країнах. *Право України*. 2010. № 11. С. 84-89.
562. Ярошенко О. Правове регулювання праці іноземців в Україні. *Право України*. 1998. № 11. С. 103-105.

ТЕМА 6. ОРГАНІЗАЦІЯ І ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ

Конституційно-правове регулювання питань організації і діяльності органів державної влади. Поняття та особливості органів державної влади. Види органів державної влади: критерії класифікації та види. Принцип єдності та розподілу державної влади та його реалізація. Легалізація та легітимація державної влади в Україні.

Місце прокуратури в системі органів державної влади: система і структура прокуратури; функції і повноваження прокуратури; акти органів прокуратури.

Ключові поняття:

влада, соціальна влада, політична влада, публічна влада, державна влада, державна влада як конституційно-правовий інститут, принципи організації і діяльності державної влади, принцип єдності державної влади, принцип розподілу державної влади, форми здійснення державної влади, методи здійснення державної влади, державний апарат, моноцефальна система державних органів державної влади, централізовано-сегментна система органів державної влади, державний орган України, ознаки органу державної влади, центральні органи державної влади, компетенція державного органу, посадова особа, державна програма, система стримувань і противаг, легалізація державної влади, легітимація державної влади, форми легітимації державної влади, раціональна легітимація державної влади, ідеологічна легітимація державної влади, державний суверенітет, конституціоналізм, конституційні засади організації і здійснення державної влади, конституційно-правовий статус органу державної влади, функції Української держави, функції державних органів, структура державної влади в Україні, прокуратура, неурядові організації, державне управління, механізм здійснення державної влади, верховенство державної влади, парламент, функції парламенту, парламентський контроль, глава держави, президент України, уряд, функції уряду, виконавчо-розпорядча діяльність, Кабінет Міністрів України, державна служба, державні службовці, урядові органи державного управління, органи місцевого самоврядування, управлінські послуги, правосуддя, функції судової влади.

Нормативні акти:

- ❖ Конституція України від 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141 (зі змінами внесеними Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» від 02 червня 2016 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 28. Ст. 532).

- ❖ Конституційний договір між Верховною Радою України та Президентом України про основні засади організації та функціонування державної влади і місцевого самоврядування в Україні на період до прийняття нової Конституції України від 08 червня 1995 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 18. Ст. 133.
- ❖ Про Автономну Республіку Крим: Закон України від 17 березня 1995 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 11. Ст. 69.
- ❖ Про Верховну Раду Автономної Республіки Крим: Закон України від 10 лютого 1998 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 29. Ст. 191.
- ❖ Про Вищу раду правосуддя: Закон України від 21 грудня 2016 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 7-8. Ст. 50.
- ❖ Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27 лютого 2014 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 13. Ст. 222.
- ❖ Про комітети Верховної Ради України: Закон України від 4 квітня 1995 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 19. Ст. 134.
- ❖ Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9 квітня 1999 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 20-21. Ст. 190.
- ❖ Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 2-3. Ст. 12.
- ❖ Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 2 червня 2016 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 31. Ст. 545.
- ❖ Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17 березня 2011 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 38. Ст. 385.
- ❖ Про Регламент Верховної Ради України: Закон України від 10 лютого 2010 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 14-15, №16-17. Ст. 133.

Дисертації, автореферати:

1. Антонов О. В. Соціально-філософський аналіз державної влади у контексті суспільних відносин: автореф. дис. ... канд. філос. наук. Одеса, 2016. 18 с.
2. Артеменко І. В. Взаємодія органів державної влади та інститутів громадянського суспільства у формуванні й реалізації молодіжної політики: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. Дніпро, 2017. 20 с.
3. Бабенко К. А. Принцип поділу державної влади та сучасні проблеми його

- го реалізації в Україні (конституційно-правовий аналіз): дис. ... канд. юрид. наук. Острог, 2004. 212 с.
4. Бартків В. П. Місцевий державний апарат російської імперії і селянська реформа 1861 р. в Україні (історико-правове дослідження): дис. ... канд. юрид. Харків, 2002. 218 с.
 5. Баштанник А. Г. Механізми регулювання діяльності органів державної влади в умовах децентралізації: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. Львів, 2017. 20 с.
 6. Берназюк О. О. Конституційно-правовий статус допоміжних органів при вищих органах державної влади України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Ужгород, 2016. 20 с.
 7. Бортун М. І. Становлення правового регулювання органів прокуратури України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2015. 20 с.
 8. Бриль К. І. Адміністративно-правове забезпечення децентралізації державної влади в Україні: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. Київ, 2017. 39 с.
 9. Бульба О. Ю. Конституційно-правові аспекти реалізації принципу поділу влади в Україні: національна традиція та сучасність: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2008. 214 с.
 10. Бурда В. Ю. Місцеві ради УСРР в утвердженні монополії більшовиків на державну владу (1920-ті рр.): автореф. дис. ... канд. іст. наук. Київ, 2016. 16 с.
 11. Вандін Є. В. Організаційно-правові засади діяльності спеціалізованої антикорупційної прокуратури України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2017. 20 с.
 12. Веніславський Ф. В. Конституційні основи взаємовідносин законодавчої та виконавчої влади в Україні: дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2000. 240 с.
 13. Возний С. О. Механізми взаємодії органів місцевого самоврядування з органами державної виконавчої влади щодо формування дієздатних територіальних громад: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. Київ, 2017. 20 с.
 14. Воронько Л. О. Теоретико-організаційні основи культури праці державних службовців України: дис. ... канд. наук з держ. упр. Київ, 2004. 192 с.
 15. Гречко Т. К. Механізм забезпечення ефективності діяльності державних службовців: дис. ... канд. наук з держ. упр. Донецьк, 2006. 184 с.
 16. Грицак В. М. Губернатор в державному механізмі Російської імперії в другій половині ХІХ ст. (на матеріалах Харківської губернії): історико-правове дослідження: дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 1999. 180 с.
 17. Губа О. П. Удосконалення діяльності керівника в органах державної влади: теоретико-методологічний аналіз: дис. ... канд. наук з держ. упр. Дніпропетровськ, 2004. 214 с.

18. Дзейко Ж. О. Правовий статус вищих органів державної влади Української Народної Республіки (1917-1920 р.р.): дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 1996. 248 с.
19. Добровольський Д. М. Незалежність як засада організації та діяльності органів прокуратури: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2017. 20 с.
20. Довбуш Т. Н. Принципы правового государства и механизма их реализации: теоретико-правовой аспект: дис. ... канд. юрид. наук. Санкт-Петербург, 2005. 183 с.
21. Дякина И. А. Федеральный государственный служащий: правовое обеспечение нормативного статуса: дис. ... канд. юрид. наук. Ростов-на-Дону, 2001. 176 с.
22. Ерохов С. В. Европейский парламент: эволюция правового статуса и компетенция: дис. ... канд. юрид. наук. Москва, 1995. 128 с.
23. Жувака С. О. Історико-теоретичний аналіз розвитку функцій прокуратури України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2017. 19 с.
24. Жук Н.А. Стимування і противаги в системі поділу влади в Україні (загальнотеоретичні проблеми): дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2006. 221 с.
25. Ізотова М. О. Правовий статус керівника місцевої прокуратури: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2018. 20 с.
26. Калінкін А. С. Конституційна реформа у сфері децентралізації державної влади: проблеми теорії та практик: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Ужгород, 2016. 17 с.
27. Каневський О. С. Доктрина розподілу влади: від теоретичної концепції до політико-конституційного принципу: дис. ... канд. політ. наук. Севастополь, 1999. 171 с.
28. Карпунець А. С. Механізм реформування державної служби України: соціокомунікативний аспект: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. Чернівці, 2018. 20 с.
29. Ковалев С. М. Верхние палаты парламентов федеративных государств: дис. ... канд. юрид. наук. Москва, 2006. 197 с.
30. Копцева Ю. В. Двухпалатный парламент в отечественной и зарубежной практике: сравнительно-правовой анализ: дис. ... канд. юрид. наук. Москва, 2004. 158 с.
31. Кошова О. В. Судова влада як соціокультурний феномен: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2016. 193 с.
32. Курусь Т. В. Теоретико-правові засади нормотворчої діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування у їх взаємодії: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Запоріжжя, 2017. 20 с.
33. Кухтик С. В. Трансформація держави під впливом глобалізації (теоретико-правовий аспект): автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2015. 22 с.

34. Лабуш Н. С. Силовой механизм государства и общества: политико-социологический анализ: дис. ... д-ра полит. наук. Санкт-Петербург, 1999. 430 с.
35. Ладиченко В. В. Гуманістичні основи організації державної влади: дис. ... д-ра юрид. наук. Київ, 2008. 439 с.
36. Лобода Ю. П. Цінність держави як її соціальна сутність (теоретико-методологічні аспекти дослідження): автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2001. 16 с.
37. Луппов И. Ф. Специфика парламентаризма в условиях федеративного государства: дис. ... канд. полит. наук. Санкт-Петербург, 2005. 191 с.
38. Мазурик С. В. Інформаційно-правове забезпечення діяльності органів прокуратури: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Тернопіль, 2017. 20 с.
39. Манжула А. А. Державне управління на місцевому рівні: адміністративно-правовий аспект: дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2003. 200 с.
40. Мартинюк О. Г. Адміністративна діяльність органів прокуратури: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Тернопіль, 2018. 20 с.
41. Матвеев С. В. Юридичний механізм взаємодії органів державної влади в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Луганськ, 2011. 22 с.
42. Мацола М. І. Політична та державна влада: теоретико-правові проблеми співвідношення та взаємодії: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2011. 211 с.
43. Миколенко В. А. Правова модернізація органів прокуратури України в умовах європейської міждержавної інтеграції: загальнотеоретичне дослідження: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. Івано-Франківськ, 2017. 36 с.
44. Микшта Д. А. Государственный аппарат в политической системе государства: дис. ... канд. юрид. наук. Омск, 2009. 195 с.
45. Мильчакова О. В. Парламент в европейских странах Содружества Независимых Государств: на примере Верховной Рады Украины: дис. ... канд. юрид. наук. Москва, 2004. 176 с.
46. Минина Н. В. Законодательная база становления и функционирования политических партий России в начале XX века: дис. ... канд. юрид. наук. Воронеж, 2007. 246 с.
47. Митровка Я. В. Конституційні засади поділу державної влади в Україні та Чеській Республіці: дис. ... канд. юрид. наук. Ужгород, 2007. 197 с.
48. Мухаметшин Ф. Х. Представительные и исполнительные органы власти Республики Татарстан как фактор стабилизации социальных процессов в период реформирования политической системы: дис. ... канд. социол. наук. Казань, 1996. 179 с.
49. Наливайко Л. Р. Державний лад України: поняття, система, гарантії: дис. ... д-ра юрид. наук. Запоріжжя, 2010. 535 с.
50. Нехвядович Э. А. Государственный механизм и местное самоуправление: проблемы соотношения и взаимодействия: дис. ... канд. юрид. наук. Санкт-Петербург, 2000. 186 с.
51. Никифорак М. В. Державний лад і право на Буковині в 1774-1918 рр.:

- дис. ... д-ра юрид. наук. Чернівці, 2004. 420 с.
52. Носик О. А. Розвиток служби управління персоналом державного органу на засадах компетентнісного підходу: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. Київ, 2018. 20 с.
 53. Онупрієнко А. М. Місцеві органи влади в механізмі демократичної держави: дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2007. 225 с.
 54. Пікуля Т. О. Правоохоронні органи в механізмі держави України (теоретико-правові питання функціонування): дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2004. 203 с.
 55. Потапов И. В. Государственный аппарат и гражданская служба Великобритании во второй половине XIX века: институциональный и деятельностный аспекты: дис. ... канд. истор. наук. Санкт-Петербург, 2007. 230 с.
 56. Проценко Т. О. Діяльність органів виконавчої влади в регіоні України: організаційно-правові засади: дис. ... канд. юрид. наук. з держ. управління Ірпінь, 2002. 184 с.
 57. Процюк І. В. Законодавча влада в Україні: дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 1999. 196 с.
 58. Радченко О. О. Генезис легітимації інститутів публічної влади в Україні: державно-управлінський аспект: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. Київ, 2017. 20 с.
 59. Ракул О. В. Теоретичні засади удосконалення діяльності державного апарату в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2010. 19 с.
 60. Ремескова Ю. О. Судова влада в системі поділу влади: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2013. 20 с.
 61. Родченко І. Ю. Розвиток механізмів самовпорядкування в системі державного управління: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. Київ, 2018. 21 с.
 62. Роман В. Ф. Механізми державного управління процесами децентралізації влади: досвід країн ЄС для України: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. Львів, 2017. 20 с.
 63. Савченко О. В. Теоретико-правові засади громадського контролю за діяльністю органів державної влади: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Запоріжжя, 2016. 20 с.
 64. Савчин М. В. Конституційний Суд України як гарант конституційного ладу: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2003. 218 с.
 65. Сergygin С. М. Державний службовець у взаємовідносинах влади і суспільства: дис. ... д-ра наук з держ. упр. Київ, 2004. 380 с.
 66. Славич Д. Д. Проблема підстав і принципів оптимальної організації державної влади в теоретико-політичній спадщині Івана Франка: дис. ... канд. політ. наук. Київ, 1996. 175 с.
 67. Солов'євич І. В. Державна влада в Україні і місце в ній правоохоронної діяльності: конституційно-правові аспекти: автореф. дис. ... канд. юрид.

- наук. Київ, 1997. 16 с.
68. Старуха Б. І. Роль органів державної влади у забезпеченні прав людини і громадянина в демократичному суспільстві: теоретико-правовий вимір: дис. ... канд. юрид. наук. Львів, 2016. 180 с.
 69. Стефанчук М. М. Теоретико-методологічні та організаційно-правові засади реалізації прокуратурою України представницької функції: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. Київ, 2018. 40 с.
 70. Тарануха В. П. Звернення громадян як засіб забезпечення законності в діяльності місцевих органів виконавчої влади: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2003. 233 с.
 71. Тимощук О. В. Охоронний апарат Української Держави (квітень-грудень 1918 р.): історико-правове дослідження: дис. ... д-ра юрид. наук. Харків, 2000. 474 с.
 72. Тимцуник В. І. Реформування системи влади та державного управління в УРСР: зміст, особливості, наслідки (1953-1964 рр.): дис. ... д-ра наук з держ. упр. Київ, 2004. 461 с.
 73. Топалова С. О. Політичні партії як суб'єкти державної влади: компаративістський аналіз: дис. ... канд. політ. наук. Харків, 2004. 210 с.
 74. Усаченко О. О. Розвиток системи базових механізмів державного управління: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. Київ, 2018. 20 с.
 75. Федоренко Г. О. Законодавча влада в системі розподілу державної влади в Україні: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2000. 18 с.
 76. Хромова Ю. О. Організаційно-правовий механізм державного регулювання виборчого процесу в Україні: автореф. дис. ... канд. наук держ. управ. Одеса, 2014. 24 с.
 77. Циганок С. В. Адміністративно-правовий статус регіональної прокуратури в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2017. 18 с.
 78. Яценко С. С. Ділова комунікація державних службовців як складова частина механізму функціонування державного управління: автореф. дис. ... д-ра філософ. в галузі держ. упр. Київ, 2008. 23 с.

Монографії:

1. Барабаш Ю. Г. Державно-правові конфлікти в теорії та практиці конституційного права: моногр. Харків: Право, 2008. 220 с.
2. Битяк Ю. П. Правові основи формування та функціонування органів державної влади у контексті євроінтеграції: моногр. Харків: Право, 2010. 384 с.
3. Государственная власть: теоретико-методологические и правокультурные аспекты: моногр. Москва: Юрлитинформ, 2012. 463 с.
4. Дерещ В. А. Органи виконавчої влади України та управлінські відносини: моногр. Київ: Юридична думка, 2007. 180 с.
5. Карпунцов В. В. Процесуальна компетенція органів прокуратури України: адміністративно-правовий аспект. Київ: Логос, 2018. 376 с.

6. Качний О. С. Інноваційні механізми державного управління соціально-економічним розвитком регіонів України: теорія, методологія, практика: моногр. Київ: [б. в.], 2018. 626 с.
7. Квітка С. А. Державне управління формуванням партнерських відносин між владою та бізнесом в умовах соціальних перетворень: моногр. Дніпро: Грані, 2017. 266 с.
8. Козачук О. С. Військові прокуратури в Україні: організаційно-правові засади функціонування: моногр. Київ: [б. в.], 2018. 242 с.
9. Коломієць Ю. М. Інститут глави держави в системі вищих органів влади й управління зарубіжних країн: моногр. Харків: Основа. 1998. 245 с.
10. Куян І. А. Суверенітет: проблеми теорії і практики: конституційно-правовий аспект: моногр. Київ: Академія, 2013. 560 с.
11. Межі державної влади: моногр. дослідж. / Верник О. І. [та ін.]; за заг. ред. В. П. Самохвалова. Київ: Укр. Центр духов. культури, 2001. 215 с.
12. Наливайко Л. Р. Державний лад України: теоретико-правова модель: моногр. Харків: Право, 2009. 600 с.
13. Погорілка В.Ф. Органи державної влади України: моногр. Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького, 2002. 592 с.
14. Правові основи формування та функціонування органів державної влади у контексті євроінтеграції: моногр. Харків: Право, 2010. 384 с.
15. Селіванов О. А. Конституційний судовий контроль за актами органів державної влади України: моногр. Київ: Парлам. вид-во, 2018. 184 с.
16. Тимощук О. В. Охоронний апарат Української Держави (квітень-грудень 1918 р.). Харків: Вид-во Ун-ту внутрішніх справ, 2000. 460 с.
17. Шатіло В. А. Теоретичні проблеми конституційного механізму державної влади: співвідношення організаційних структур та функцій (вітчизняний і світовий досвід): моногр. Київ: Юридична думка, 2017. 363 с.
18. Шемшученка Ю. С. Державотворення і правотворення в Україні: досвід, проблеми, перспективи: моногр. Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2001. 656 с.

Наукові статті:

1. Arnaut V. Competența legislativă a parlamentului și limitele acesteia. *Legea si Viata*. 2017. № 9, ч. 1. С. 22-28.
2. Arnaut V. Procesul legislativ și procedura legislativă. (Partea I). *Legea si Viata*. 2017. № 11, ч. 1. С. 24-28.
3. Boguta E., Bogomolova V. Definierea conceptului de autoritate judecătorească în contextul reglementărilor constituționale. *Legea si Viata*. 2016. № 11, ч. 1. С. 23-26.
4. Cozna D. Unele reflecții asupra statutului de funcționar public al magistratului. *Legea si Viata*. 2017. № 6, ч. 1. С. 41-45.
5. Moldovean B. Mecanismul puterii în stat: istorie și actualitate. *Legea si*

- Viata*. 2016. № 11, ч. 1. С. 51-53.
6. Nalyvaiko L. R., Oreshkova A. F. Mass Media as Actors of Public Control over the Activities of Judicial Authorities. *Журнал східноєвропейського права*. 2018. № 47. С. 16-24.
 7. Ondrová D. Public administration, ethical integration and globalization. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2016. № 4, ч. 1. С. 22-30.
 8. Railean P. Unele reflecții pe marginea autonomiei puterii judecătorești în cadrul unui stat de drept. *Верховенство Права*. 2017. № 2 (27). С. 104-108.
 9. Sidorenko N. Conceptual foundations of modelling of the institution of public service. *Legea si Viata*. 2017. № 1, ч. 2. С. 162-165
 10. Tataru G. Demiterea – o măsură veritabilă de răspundere constituțională a șefului de stat. *Верховенство Права*. 2017. № 2 (27). С. 74-82.
 11. Tataru G. Imunitatea șefului de stat: evoluție, continut și forme. *Верховенство Права*. 2016. № 1 (33). С. 51-57.
 12. Tataru G. Răspunderea șefului de stat în spațiul European. *Legea si Viata*. 2017. № 6, ч. 1. С. 51-54
 13. Turcan O. Puterea judecătorească în statul de drept: concept și valoare. *Legea si Viata*. 2017. № 6, ч. 1. С. 55-58.
 14. Авер'янов В. Державне управління та виконавча влада: зміст і співвідношення. *Вісник Державної служби України*. 2004. № 1. С. 13-16.
 15. Авер'янов В. Принцип верховенства права у сфері виконавчої влади: питання теорії та практика реалізації. *Право України*. 2010. № 3. С. 72-74.
 16. Авер'янов В. Система органів виконавчої влади: проблеми реформування у світлі конституційних вимог. *Право України*. 2003. № 9. С. 24-31.
 17. Авер'янов В. Уряд у механізмі поділу влади: недосконалість вітчизняної конституційної моделі. *Право України*. 2005. № 4. С. 10-16.
 18. Адашис Л. А. Проблеми фінансування політичних партій в Україні. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 2. С. 10-16.
 19. Алексєєва О. Є. Новітні засади нормативно-правового регулювання державної служби в Україні. *Форум права*. 2016. № 1. С. 10-15.
 20. Афанасьєва М. В., Стоянов М. М. Зняття депутатського імунітету: правова природа, проблеми та перспективи визначення юрисдикції. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 4. С. 47-51.
 21. Бабенко К. А. Конституційно-правовий вимір реалізації принципу поділу державної влади. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2010. № 7 (105). С. 19-27.
 22. Бабенко К. А. Проблема забезпечення цілісності державної влади в контексті розвитку системи конституційно-правового регулювання в Україні. *Юридична Україна*. 2009. № 7. С. 22-27.

23. Базавлук Н. Концептуалізація регіонального аспекту публічного управління в умовах конституційно-правової реформи. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2016. № 6, ч. 2. С. 7-12.
24. Байрачная Л. Политическая власть и легитимность: к вопросу о соотношении. *Leges et Viata*. 2017. № 8, ч. 2. С. 8-12.
25. Барбашова Н. Конституційне закріплення Концепції сталого розвитку України. *Право України*. 2013. № 1-2. С. 269-274.
26. Баштанник А. Теоретико-методологічні засади функціонування механізмів регулювання діяльності органів державної влади. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2016. № 4, ч. 2. С. 64-69.
27. Бевзенко В. Публічне правонаступництво: сутність, процедура та особливості. *Право України*. 2014. № 3. С. 75-90.
28. Безпалюк В. А. Відповідальність виконавчої влади в Україні (на прикладі Кабінету Міністрів України). *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. № 1. Т. 2. С. 36-39.
29. Бейкун А. Позитивна тенденція розвитку категорії «система» як елемента структурно-функціональної побудови органів державного управління. *Право України*. 2001. № 12. С. 51-56.
30. Белей Є. Н. Публічне правонаступництво органів державної влади. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. № 2. Т. 2. С. 65-67.
31. Беляєва М. Політична суб'єктність держави у сфері народовладдя: конституційно-правові засади. *Підприємництво, господарство і право*. 2013. № 9. С. 16-19.
32. Бережанський Г. І. Співвідношення легітимності та легальності державної влади: теоретико-правовий аспект. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2015. № 7. С. 36-42.
33. Беріша Ф. Контроль за діяльністю адміністративних органів та носії державного управління. *Evropský politický a law diskurz*. 2016. № 3, ч. 3. С. 100-111.
34. Берназюк І. М. Державні цільові програми як стратегічні акти Кабінету Міністрів України. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. № 2. Т. 2. С. 17-20.
35. Берназюк І. Планування законотворчої діяльності Верховної Ради України: сучасний стан та шляхи розвитку. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2016. № 6, ч. 2. С. 13-18.
36. Беляєва М. Конституційні конфлікти й їх вплив на реалізацію політичної функції Української держави. *Підприємництво, господарство і право*. 2013. № 6. С. 3-5.
37. Билиця І. О. Професійна етика прокурора як різновид юридичної етики. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2016. Вип. 23. С. 17-20.
38. Бичков І. Конституція в системі чинників обмеження державної влади.

- Вісник академії правових наук України*. 2012. № 1. С. 242-249.
39. Бідей О. Деякі проблеми розвитку державної служби. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 6. С. 7-11.
 40. Біла-Тюріна Ю. З. Щодо питання теоретико-методологічних засад дослідження послуг, які надаються Національною поліцією України. *Держава та регіони. Серія: Право*. 2016. № 3. С. 59-64.
 41. Блінова Г. О. Органи публічної адміністрації як суб'єкти інформаційних відносин. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. № 5. С. 82-85.
 42. Богатир В. В. Пошук Концепції побудови держави в сучасній Україні. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2009. № 12 (98). С. 29-38.
 43. Бондар В. В. Щодо проблем адміністративно-правового регулювання діяльності Національної поліції України. *Журнал східноєвропейського права*. 2017. № 38. С. 12-17.
 44. Бондаренко Е. Государственное управление и публичное администрирование: соотношение понятий. *Leges si Viata*. 2017. № 3, ч. 2. С. 10-13.
 45. Бондаренко І. Правоохоронна діяльність і правоохоронні органи: поняття та ознаки. *Право України*. 2003. № 4. С. 18-21.
 46. Боняк В. О. Конституційно-правове регулювання організації і функціонування правоохоронних органів України: поняття, рівні. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 2. С. 17-23.
 47. Борденюк В. Державний механізм держави як система органів державної влади та органів місцевого самоврядування та фактори його цілісності. *Юридична Україна*. 2005. № 5. С. 11-15.
 48. Борденюк В. Деякі аспекти системного підходу до співвідношення механізму (апарату) держави та місцевого самоврядування. *Юридична Україна*. 2005. № 2. С. 4-7.
 49. Борденюк В. Місцеве самоврядування в механізмі держави: конституційно-правовий аспект. *Право України*. 2003. № 4. С. 12-18.
 50. Бородін І. Функціональні обов'язки прав прокуратури у сфері забезпечення прав людини і громадянина (загальний нагляд, представництво інтересів громадян). *Право України*. 2000. № 7. С. 46-48.
 51. Буличев А. Проблемні питання встановлення взаємозв'язку понять «публічний службовець», «державний службовець» і «військовослужбовець». *Підприємництво, господарство і право*. 2013. № 8. С. 138-142.
 52. Бульба О. Деякі аспекти реформування моделі поділу влади в Україні. *Право України*. 2004. №4. С. 27-30.
 53. Бульба О. До питання поділу влади в Україні: пошук оптимальних варіантів. *Право України*. 2003. № 4. С. 8-12.
 54. Бульба О. Європейська інтеграція України та питання реалізації принципу розподілу влад. *Право України*. 2004. № 12. С. 8-12.

55. Бульба О. Законодавча влада як один з елементів принципу розподілу влад. *Право України*. 2002. № 6. С. 46-49.
56. Бурбика В. Понятие и особенности взаимодействия органов местного самоуправления с правоохранительными органами. *Leges si Viata*. 2017. № 1, ч. 2. С. 21-24.
57. Бурбика В. Процедури взаємодії органів місцевого самоврядування з правоохоронними органами. *Верховенство Права*. 2017. № 1. (30). С. 70-75.
58. Веклич В. О. Взаємодія органів державної влади і громадянського суспільства при впровадженні концепції правової політики щодо подолання корупції в Україні. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2018. № 1. С. 47-52.
59. Веніславський Ф. Зловживання правом у публічно-правовій сфері як державно-правова проблема. *Право України*. 2010. № 4. С. 249-252.
60. Веніславський Ф. Правове обмеження державної влади – необхідна передумова стабільності конституційного ладу. *Право України*. 2010. № 6. С. 108-111.
61. Вітвіцький С. С. Контрольно-наглядова діяльність держави: поняття та юридична природа. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2013. № 22, ч. 2, Т. 2. С. 158-163.
62. Волинець В. Правова теорія «функцій державного владарювання» М. Коркунова в контексті дослідження публічної влади. *Юридична Україна*. 2012. № 3. С. 9-15.
63. Волинець В. Функції держави і проблеми організації публічної влади у правовій державі (Б. Кістяківський). *Юридична Україна*. 2012. № 6 (114). С. 4-10.
64. Гаганова Н. А. Концепция разделения властей и идея субсидиарности. *Государство и право*. 2003. № 3. С. 88-92.
65. Галай А. Умови взаємодії органів місцевої влади та недержавних організацій у контексті децентралізації влади в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2011. № 7. С. 30-33.
66. Ганжа Н. Механізми реалізації Регламенту Верховної Ради України. *Життя і право*. 2005. № 5. С. 40-43.
67. Георгиевский Ю. Нормативные способы и модели установления компетенции органов государственной власти и органов местного самоуправления. *Leges si Viata*. 2016. № 8, ч. 2. С. 30-33.
68. Гілін Є. О. Нормативно-правові засади впровадження інноваційних технологій управління в діяльність органів місцевого самоврядування. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2017. № 1. С. 12-16.
69. Глуховеря В. А. Адміністративно-правовий статус МВС України: шляхи удосконалення окремих структурних елементів. *Форум права*. 2017. № 2. С. 36-40.
70. Глуховеря В. А. Вплив світових стандартів на сучасний статус поліцей-

- ського в Україні. *Право і суспільство*. 2016. № 2 С. 114-120.
71. Гнатенко Н. Політична корупція у діяльності українського парламенту: теорія і практика. *Evropský politický and law diskurz*. 2016. № 3, ч. 6. С. 140-146.
 72. Гончар Л. Место и роль административных судов в судебной системе Украины. *Leges et Viata*. 2017. № 1. ч. 2. С. 29-32.
 73. Грабіна Г. Субкультура влади в сучасній Україні: особливості ціннісного коду президентів. *Evropský politický and law diskurz*. 2016. № 3. ч. 1. С. 130-135.
 74. Григорьев В. Пути становления и конституционного закрепления принципа разделения государственной власти и местного самоуправления в Украине. *Юридический вестник*. 2001. № 1. С. 84-88.
 75. Гринь А. Г. К вопросу о гарантиях правомерности реализации дискреционных полномочий органов исполнительной власти Украины. *Leges et Viata*. 2017. № 3, ч. 2. С. 47-50.
 76. Грицаєнко Л. Роль та місце прокурорської влади в системі державних органів. *Прокуратура. Людина. Держава*. 2005. № 6. С. 84-90.
 77. Даниленко Ю. Теоретико-правовая характеристика оценивания результатов служебной деятельности государственных служащих. *Leges et Viata*. 2017. № 1. ч. 2. С. 48-51.
 78. Даниленко Л. І. Забезпечення легітимності конституційних змін в Україні: історичний аспект. *Державно-управлінські студії*. 2017. № 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/deruprs_2017_2_4
 79. Даниленко Л. І. Легітимність конституційних змін в історії України. *Вісник післядипломної освіти. Серія: Управління та адміністрування*. 2016. Вип. 2. С. 14-23.
 80. Данко В. Й. Про дослідження природи та місця Конституційного Суду України в системі органів державної влади. *Порівняльно-аналітичне право*. 2016. № 1. С. 60-64.
 81. Декаленко В. С. Особливості правового статусу посадових осіб судів України. *Порівняльно-аналітичне право*. 2016. № 3. С. 137-140.
 82. Демьянчук В. Правовые основы реализации антикоррупционной политики в Украине. *Leges et Viata*. 2017. № 8. ч. 2. С. 42-46.
 83. Демьянчук Ю. Механизм функционирования режима законности и правопорядка должностных лиц в условиях предотвращения и противодействия коррупции в Украине. *Leges et Viata*. 2017. № 3, ч. 2. С. 54-56.
 84. Демьянчук Ю. Механизмы преодоления коррупции в системе государственной службы Украины. *Leges et Viata*. 2017. № 6, ч. 2. С. 35-39.
 85. Демьянчук Ю. Основные принципы предотвращения и противодействия коррупции в органах государственной службы Украины. *Leges et Viata*. 2017. № 5, ч. 2. С. 30-34.

86. Джунь В. Доктрина установчої влади народу: історичний поступ. *Право України*. 2017. № 6. С. 133-144
87. Дзьобань О. Теоретичні основи поділу влади (історико-філософський аспект). *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2004. № 4. С. 48-53.
88. Діденко С. В. Адміністративно-правовий статус національної поліції у сфері забезпечення обігу та застосування зброї в Україні. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2016. № 3. С. 88-92.
89. Діденко С. В. Методи адміністративної діяльності публічної адміністрації у сфері забезпечення обігу та застосування зброї в Україні. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2016. Вип. 20. С. 46-49.
90. Дмитриева А., Организационно-правовые основы деятельности органов, обеспечивающих государственную защиту. *Sciences of Europe*. 2016. № 9, ч. 3. С. 22-25.
91. Дрозд О. Ю. Система адміністративного законодавства у сфері проходження державної служби. *Держава та регіони. Серія: Право*. 2016. № 4. С. 63-68.
92. Дудченко О. Методи діяльності органів державної влади та управління радянської України в 1920-х роках. *Evropský politický and law diskurz*. 2017. № 4, ч. 1. С. 103-108.
93. Дьячков Д. Принцип политической нейтральности прокуроров при осуществлении ими функций прокуратуры. *Leges si Viata*. 2018. № 3, ч. 2. С. 44-47.
94. Євграфова Є. Державорозуміння і право: проблемні аспекти теорії. *Право України*. 2015. № 11. С. 67-76.
95. Єрмолін В. До питання про співвідношення понять виконавчої влади і державного управління. *Право України*. 2002. № 9. С. 29-33.
96. Жарковська І. Державна влада як детермінант соціального, публічно-правового конфлікту. *Право України*. 2011. № 5. С. 196-203.
97. Жаровська І. Відкритість та доступність діяльності органів державної влади як складова конституція правової держави. *Підприємництво, господарство і право*. 2007. № 6. С. 126-129.
98. Жовтобрюх М. Дискурс і комунікація як засоби легітимації державної влади в концепції Ю. Хабермаса. *Підприємництво, господарство і право*. 2013. № 3. С. 155-158.
99. Жуган М. Принцип поділу влади: сучасні інтерпретації. *Право України*. 2011. № 2. С. 193-200.
100. Жуковська Г. Взаємодія органів влади та громадськості у сфері протидії людьми: досвід країн Європи. *East European Science Journal*. 2016. № 3, ч. 4. С. 161-168
101. Загорулько Є. О. Контроль та нагляд за застосуванням заходів адміністративного примусу органами державної виконавчої служби. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2017. № 4. С. 77-80.

102. Загорулько Є. О. Сутність, ознаки та правове регулювання заходів адміністративного примусу у виконавчому провадженні. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2016. № 6. Т. 1. С. 204-206
103. Загребельна. Н. А. Професійна риторика прокурора в системі юридичних наук. *Держава та регіони. Серія: Право*. 2017. №4. С. 4-7.
104. Звоздецька І. В. Правові ознаки парламентських процедур. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2016. № 2. С. 35-38.
105. Зеленов А. Субъекты исполнения решений административных судов. *Leges si Viata*. 2018. № 1, ч. 2. С. 36-39.
106. Зозуля О. Место в государственном механизме и цель деятельности комитетов и временных комиссий Верховной Рады Украины. *Leges si Viata*. 2017. № 11, ч. 2. С. 51-55.
107. Зубрицький М. І. Особливості адміністративної відповідальності державних службовців. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2016. № 1. Т. 1. С. 280-284.
108. Зуй В. В. Правове регулювання адміністративно-юрисдикційної діяльності Національної поліції України. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. № 5. С. 107-111.
109. Іщенко Л. В. Адміністративно-юрисдикційна діяльність Національної поліції України. *Порівняльно-аналітичне право*. 2016. № 1. С. 196-198.
110. Калашник М. В. Взаємодія правоохоронних органів з громадськістю в дореволюційний період: уроки для сьогодення. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 2. С. 56-61.
111. Калінкін А. С. Вплив процесів децентралізації на функціонування державної влади в умовах конституційної реформи. *Порівняльно-аналітичне право*. 2016. № 1. С. 64-66.
112. Каменська Н. Інститут звернень до публічної адміністрації: окремі питання історіографії досліджень в адміністративно-правовій доктрині. *Підприємство, господарство і право*. 2013. № 6. С. 76-79.
113. Карабін Т. О. Зміст та форми діяльності органів публічної адміністрації на місцевому рівні управління. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2016. № 2. Т. 1. С. 75-78
114. Карабін Т. О. Оптимізація розподілу повноважень місцевих органів публічної адміністрації в контексті здійснення адміністративної реформи. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2016. № 4. С. 73-76.
115. Карабін Т. О. Розподіл контрольних повноважень місцевих органів публічної адміністрації. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2016. № 3. С. 146-149.

116. Карабін Т. О. Удосконалення організаційних форм публічної адміністрації на місцевому рівні в Україні в контексті здійснення адміністративної реформи. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2016. № 1. Т. 2. С. 29-33.
117. Карабін Т. О. Умови здійснення повноважень публічної адміністрації як критерій їх розподілу за горизонталлю. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2016. № 4. С. 128-133
118. Карашук М. Г. Легітимність політичної влади: специфіка сучасного осмислення. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Політологія*. 2017. Вип. 2. С. 8-12.
119. Карпунцов В. В. Функціонування спеціалізованих антикорупційних інституцій в Україні: сучасний стан та шляхи вдосконалення. *Держава та регіони. Серія: Право*. 2017. № 2. С. 74-78.
120. Катрич Д. Классификация функций полиции сквозь призму законодательных актов Украины и Республики Молдова. *Legea si Viata*. 2017. № 12. ч. 2. С. 72-76.
121. Кіріка Д. В. Вплив місцевого самоврядування на демократичну трансформацію державної влади в Україні. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. № 3. С. 32-36.
122. Кічмаренко С. Адміністративно-правовий статус суб'єктів, які посягають на незалежність судової влади в Україні. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2016. № 6. ч. 1. С. 66-72.
123. Кічмаренко С. М. Адміністративно-правові аспекти місця і ролі судової влади в механізмі держави. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2016. № 1. Т. 2. С. 34-39.
124. Кобрин В. С. Конституційно-правове регулювання статусу глав урядів держав Вишеградської групи. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 3. С. 61-64.
125. Ковалёв Я. Электронное правительство – будущее уже сегодня. *Legea si Viata*. 2018. № 5, ч. 2. С. 86-88.
126. Коваль В. Актуальні проблеми функціонування судової системи України. *Право України*. 2003. № 12. С. 20-25.
127. Коваль О. Я. Підходи до розуміння легітимності влади в історії політичних і правових учень. *Порівняльно-аналітичне право*. 2016. № 5. С. 21-24.
128. Коваль О. Я. Проблеми легітимності влади в сучасному інформаційному суспільстві. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2016. № 5. С. 11-15.
129. Коваль О. Я. Співвідношення понять «легітимність», «легальність» та «легалізація». *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2016. № 6. Т. 2. С. 7-10.

130. Коваль О. Я. Теоретико-правові засади легітимності державної влади. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2016. Вип. 23. С. 32-35.
131. Ковальова С. Основні етапи формування та становлення єдиної системи органів державного управління племінною справою в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2013. № 5. С. 74-78.
132. Ковальчук В. Проблема легітимності та легальності влади в державно-правових доктринах. Іерінга Р. та Єллінека Г. *Юридична Україна*. 2011. № 8 (104). С. 32-38.
133. Козак Ю. М. Р. Народ як системоутворюючий суб'єкт легітимаційних процесів державної влади. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. № 4. С. 7-10.
134. Козак Ю. М. Р. Правові засади легітимації державної влади в Україні. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 2. С. 15-19.
135. Колодій А. Громадянське суспільство: доктрина та вітчизняна практика. *Право України*. 2013. № 9. С. 270-282.
136. Колюх В. Парламентская оппозиция в Украине в контексте современной политической ситуации. *Leges si Viata*. 2017. № 1, ч. 2. С. 80-83.
137. Константий О. Окремі проблеми становлення самостійної судової влади в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2007. № 10. С. 33-38.
138. Корнієнко М. Територіальна організація влади в Україні: якою вона має бути? *Право України*. 2010. № 4. С. 239-248.
139. Косінов С. Народ як первинний суб'єкт здійснення контролю над публічною владою. *Право України*. 2013. № 10. С. 178-184.
140. Костенко Н. И. Место прокуратуры в государственном механизме. *Государство и право*. 1995. № 11. С. 12-21.
141. Костюченко О. Інструментальна теорія С. С. Алексеєва. *Юридична Україна*. 2013. № 2. С. 15-20.
142. Котюк І. Ідея «потрійного поділу державної влади» є хибною. *Юридичний вісник України*. 2018. № 10/11. С. 14-15.
143. Кошіль Н. М. Кодифікація в статутах актів місцевих рад із питання участі населення в здійсненні місцевого самоврядування. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2016. № 5. С. 16-19
144. Кравченко В. В. Наглядова діяльність органів прокуратури в історичному аспекті. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 3. С. 116-121.
145. Кравченко Т. А. Права людини як основний критерій легітимності державної влади. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2017. № 4. С. 13-17.
146. Кравчук В. Проблема меж державної влади в умовах формування громадянського суспільства. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 1. С. 7-9.

147. Кривобок В. Актуальні питання визначення статусу прокуратури України в умовах перехідного періоду. *Право України*. 2000. № 10. С. 85-87.
148. Круглова А. Є. Сучасний стан правового регулювання оцінювання ефективності діяльності органів і установ виконання покарань. *Форум права*. 2016. № 1. С. 124-127.
149. Крыжановская А. Соотношение принципа гласности с другими принципами организации деятельности Президента Украины. *Legea si Viata*. 2016. № 7, ч. 2. С. 70-73.
150. Кубаенко А. Общественное доверие к органам Национальной полиции как ключевой фактор эффективности правоохранительной системы. *Legea si Viata*. 2018. № 3, ч. 2. С. 80-84.
151. Кулага Е. Органи внутрішніх справ України в системі поділу державної влади. *Право України*. 2004. № 9. С. 82-91.
152. Курусь Т. В. Стан дослідження проблеми нормотворчої діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. *Порівняльно-аналітичне право*. 2016. № 3. С. 21-24.
153. Куценко В. Д. Завдання та функції державної судової адміністрації: адміністративно-правові аспекти. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2016. № 1. Т. 2. С. 67-72.
154. Куян І. До питання про публічність і суверенність державної влади. *Право України*. 2009. № 11. С. 52-55.
155. Куян І. До питання про родові і видові поняття суверенітету. *Право України*. 2013. № 10. С. 185-193.
156. Ладиченко В. Гуманістична парадигма організації державної влади. *Юридична Україна*. 2005. № 9. С. 4-8.
157. Ладиченко В. Забезпечення збереження державної єдності: важлива функція державної влади. *Право України*. 2007. № 8. С. 13-17.
158. Ладиченко В. Конституційні основи єдності державної влади. *Юридична Україна*. 2011. № 5 (101). С. 20-25.
159. Литвин І. Історико-правові аспекти становлення публічної влади на місцевому рівні в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2013. № 6. С. 67-71.
160. Литвинова Л. Проблемы формирования эффективных коммуникаций государственных служащих и общества в Украине: социально-психологический аспект. *Legea si Viata*. 2018. № 1, ч. 2. С. 72-75.
161. Логачова В. Громадський контроль як елемент громадянського суспільства в Україні. *Юридична Україна*. 2012. № 2. С. 26-31.
162. Лотюк О. Розуміння громадянського суспільства у контексті предмета конституційного регулювання. *Право України*. 2013. № 6. С. 228-234.
163. Лучко М. О. Поняття та сутність децентралізації публічної влади. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2017. № 3. С. 29-34.

164. Ляшук Р. М. Методи переконання та примусу в адміністративній діяльності правоохоронних органів. *Порівняльно-аналітичне право*. 2016. № 3. С. 148-150.
165. Мазур О. Г. Ефективність політичного режиму як детермінанта його інституціональної легітимності. *Політологічні записки*. 2013. № 7. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Polzap_2013_7_12
166. Мазуренко А., Колесник С. Правотворческая форма антикоррупционной политики в условиях децентрализации государственной власти. *Sciences of Europe*. 2016. № 2, ч. 2. С. 131-133.
167. Майданник О. Про контроль у здійсненні державної влади. *Юридична Україна*. 2006. № 5. С. 4-7.
168. Макаренко О. Співвідношення генетичного і структурно-функціонального методів у дослідженні напрямів трансформації права відкритого суспільства. *Юридична Україна*. 2012. № 8. С. 12-17.
169. Макаренко О. Ознаки права відкритого суспільства: концептуальний підхід. *Юридична Україна*. 2012. № 11. С. 12-18.
170. Макарова З. С. Проблеми класифікації (типологізації) форми державного правління. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2015. № 1. С. 67-72.
171. Максакова Р. Сучасний конституційний процес і реалізація установчої влади в Україні. *Право України*. 2012. № 8. С. 78-85.
Макушев П. В. Поняття та зміст адміністративно-правового статусу державного виконавця. *Право і суспільство*. 2016. № 2. С. 127-132.
172. Малиновський В. Підходи щодо організації влади на первинному рівні публічного управління України. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України*. 2010. № 3. С. 169-177
173. Мальй А. Ф. Государственная власть как правовая категория. *Государство и право*. 2001. № 3. С. 94-99.
174. Марченко М. В. Конституційно-правова природа права вето глави держави. *Форум права*. 2017. № 4. С. 141-146.
175. Маслова О. Международные стандарты правового регулирования независимости прокуроров. *Leges si Viata*. 2016. № 8, ч. 2. С. 92-96.
176. Медведчук В. Доктринальна модель побудови федеративної держави: українська ретроспектива і сучасність. *Право України*. 2013. № 9. С. 289-305.
177. Медведько О. Гарантії забезпечення незалежності Генерального прокурора України при виконанні його обов'язків. *Право України*. 2010. № 4. С. 231-234.
178. Мельник О. Г. Фактичні склади як система юридичних фактів, що є підставою виникнення та зміни правових відносин у сфері реалізації судової влади. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2017. № 5. С. 19-21.

179. Месюк М. П., Савчук М. П. Органи державної влади та інститути громадянського суспільства в боротьбі з корупцією: проблеми взаємодії. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2010. № 4-5. С. 264-272.
180. Микитенко Є. В. Адміністративний захист прав громадян у діяльності державної міграційної служби України. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2016. № 6, Т. 2. С. 87-90.
181. Мичко М., Голова Н. Про основні принципи організації прокуратури. *Право України*. 2000. № 12. С. 74-77.
182. Мінюков А. Система органів державної влади, що забезпечують конституційні права і свободи людини і громадянина: їх повноваження. *Право України*. 2002. № 4. С. 61-65.
183. Мірошниченко Ю. Теоретичні засади та проблеми конституційно-правового регулювання форм народовладдя в Україні. *Право України*. 2012. № 1-2. С. 329-335.
184. Могілевський Л. Роль вищих органів державної влади у сфері видання нормативно-правових актів підзаконного характеру. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2016. № 1, ч. 1. С. 145-151.
185. Мусієнко О. П. Адміністративно-правові заходи запобігання виникнення корупційних ризиків в органах місцевого самоврядування. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2016. Вип. 20. С. 81-84.
186. Мусієнко О. П. Органи, що здійснюють адміністративні заходи запобігання та протидії корупції за новим антикорупційним законодавством України. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2016. № 2. С. 105-108.
187. Наливайко Л., Чепік-Трегубенко О. Децентралізація влади в Україні в умовах розбудови демократичного громадянського суспільства. *Підприємництво, господарство і право*. 2015. № 10. С. 44-47.
188. Наливайко Л. До питання про визначення поняття «механізм Української держави». *Підприємництво, господарство і право*. 2005. № 10. С. 92-96.
189. Наливайко Л. Конституційно-правові основи механізму Української держави та його принципів. *Підприємництво, господарство і право*. 2005. № 11. С. 8-11.
190. Наливайко Л. Р. Європейський досвід забезпечення транспарентності державної влади. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2014. Спецвипуск. С. 51-58.
191. Наливайко Л. Р. Реформування механізму держави в контексті євроінтеграційної орієнтованості зовнішньої політики України. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2007. № 2. С. 48-53.

192. Наливайко Л. Р. Структурованість як невід'ємний атрибут конституційного механізму Української держави. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2005. № 8. С. 5-15.
193. Наливайко Л. Співвідношення категорій «конституційний лад» та «державний лад» в умовах конституційної модернізації. *Право України*. 2014. № 9. С. 32-44.
194. Неврозов О. Б. Адміністративна компетенція прокуратури України. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2017. № 1. С. 149-153.
195. Німченко В. Референдум як форма народовладдя потребує конституційного врегулювання. *Право України*. 2013. № 6. С. 235-241.
196. Новак А. Принципы делегирования органам местного самоуправления отдельных полномочий органов исполнительной власти в Украине. *Leges si Viata*. 2016. № 8, ч. 2. С. 120-124.
197. Новак А. Теоретические основы исследования особенностей формирования национальной антикоррупционной политики: публично-правовой аспект. *Leges si Viata*. 2017. № 8, ч. 2. С. 108-112.
198. Новосад Ю. О некоторых потенциальных возможностях прокуратуры, связанных с выявлением, устранением и блокировкой причин и условий преступности в Украине. *Leges si Viata*. 2017. № 3, ч. 2. С. 91-94.
199. Оксенчук І. Сучасне визначення наукових підходів до формування пенітенціарної політики України. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 2. С. 112-114.
200. Олійник В. М. Принципи взаємодії судової влади з інститутами громадянського суспільства в Україні. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2016. Вип. 24. С. 9-12.
201. Олійник В. Принципи взаємодії судової влади з інститутами громадянського суспільства в Україні: види та їх характеристика. *Верховенство Права*. 2017. № 3 (30). С. 20-26.
202. Олійник В. Теоретико-правові основи реалізації принципу гласності під час взаємодії судової влади з інститутами громадянського суспільства в Україні. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2016. № 4, ч. 2. С. 154-159.
203. Олуйко В., Кондратьев Р. До питання про межі державної влади (критичні замітки). *Право України*. 2003. № 2. С. 17-22.
204. Олькіна О. Функції конституційного інституту дострокового припинення повноважень вищих посадових осіб України. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 2. С. 11-15.
205. Осауленко С. В. Конституційні норми про політичні партії в Україні. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2016. № 5. С. 16-19.

206. Осауленко С. В. Суб'єкти права на об'єднання у політичні партії. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2016. Вип. 23. С. 62-64.
207. Остапенко О. Г. Децентралізація чи федералізація – оптимальний шлях реформування публічної влади в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2016. № 4. С. 26-29
208. Остропілець В. Р. Форми взаємодії органів досудового розслідування міністерства внутрішніх справ України з іншими правоохоронними органами. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2016. № 3. С. 110-114.
209. Отчак Н. Я. Очищення державної влади у контексті забезпечення конституційних прав і свобод. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 2. С. 132-134.
210. Павленко Р. Парламент і уряд. Як оптимізувати механізм відносин. *Віче*. 2002. № 4. С. 7-14.
211. Панова Г. В. Характеристика рішень, дій, бездіяльності суб'єктів публічної адміністрації як підстав втручання адміністративного суду в адміністративний розсуд. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. № 4. С. 97-101.
212. Панченко М. А. Особливості адміністративно-правової охорони встановленого порядку управління. *Форум права*. 2017. № 3. С. 152-159.
213. Папуша В. Общественный контроль деятельности государственных служащих. *Leges si Viata*. 2017. № 8, ч. 2. С. 113-117.
214. Пасальський М. Концепція публічного управління в сучасній юридичній науці. *Юридична Україна*. 2015. № 7-8. С. 17-21.
215. Пархоменко-Куцевіл О. Принцип легітимності в системі управління персоналом державної служби України. *Публічне управління: теорія та практика*. 2014. Вип. 3. С. 10-14.
216. Пелих Н. Державний апарат в умовах сьогодення. *Підприємництво, господарство і право*. 2005. № 8. С. 78-82.
217. Пелих Н. Функції Української держави. *Підприємництво, господарство і право*. 2005. № 1. С. 27-30.
218. Петришин О. Форма державного правління: до пошуку конституційної моделі в Україні. *Вісник Конституційного Суду України*. 2016. № 4-5. С. 160-167.
219. Петров А. Совершенствование процедуры подготовки кадров в сфере государственной службы Украины. *Leges si Viata*. 2017. № 9, ч. 2. С. 90-94.
220. Пильгун Н. В., Хомченко О. В. Особливості механізму держави в Україні. *Журнал східноєвропейського права*. 2016. № 24. С. 62- 67.
221. Піонтковська О. О. Проблематика процесу децентралізації державної влади і розвитку місцевого самоврядування в Україні. *Журнал східноєвропейського права*. 2018. № 46. С. 207-216.

222. Поклад О. В. Поняття та зміст громадського контролю за діяльністю поліції в Україні. *Право і суспільство*. 2016. № 2. С. 139-145.
223. Поклонська О. Співвідношення влади й авторитету. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 12. С. 6-9.
224. Поклонська О. Співвідношення влади і права. *Право України*. 2010. № 4. С. 225-230.
225. Политанский В. Доктрина понятия электронного управления. *Leges et Viata*. 2018. № 1, ч. 2. С. 98-101.
226. Предместников О. Г. Адміністративно-правове регулювання організаційної структури Міністерства юстиції України. *Форум права*. 2016. № 5. С. 157-167.
227. Предместников О. Г. Особливості статусу та складу системи органів юстиції в зарубіжних країнах. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. № 1, Т. 2. С. 119-123.
228. Прокопов Д., Скрипнюк Д. Правовий вимір функціонування публічної влади у політичній системі сучасної України. *Бюлетень Міністерства Юстиції України*. 2012. № 1. С. 41-50.
229. Пузирний В. Ф. Адміністративна діяльність Служби безпеки України. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. № 5. С. 121-123.
230. Пушкіна О. Інститути громадянського суспільства в системі захисту прав і свобод людини. *Юридична Україна*. 2012. № 1. С. 4-11.
231. Рабінович С. Субсидіарність як принцип взаємодії приватної та публічної влади у сучасному суспільстві. *Юридична Україна*. 2006. № 2. С. 4-8.
232. Рагимов Ф. Современные проблемы формирования основ регионального управления в Украине: административно-правовой аспект концепции устойчивого развития. *Leges et Viata*. 2017. № 11, ч. 2. С. 130-133.
233. Ременяк О. Децентрализация публичной власти в украинской правовой мысли новейшего времени. *Leges et Viata*. 2017. № 11, ч. 2. С. 134-137.
234. Резнік О. М. Реформування правоохоронних органів в аспекті забезпечення фінансово-економічної безпеки держави. *Право і суспільство*. 2016. № 2 С. 145-151.
235. Рибак М. С. Методологія аналізу сутності та змісту категорії «публічна адміністрація». *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. № 1, Т. 2. С. 128-131.
236. Різак М. В. Діяльність уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо захисту персональних даних. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2016. № 6, Т. 1. С. 45-49.
237. Рудниченко С. Адміністративно-правовий статус Державної судової адміністрації України. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2016. № 5, ч. 1. С. 143-149.

238. Рустамзаде А. Х. Конституційно-правові основи організації судової влади в Україні та Азербайджанській Республіці. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2016. № 6, Т. 2. С. 23-26.
239. Савенко М. Конституційний Суд як інституція стримувань і противаг у системі державної влади. *Дайджест*. 2002. № 10. С. 106-114.
240. Савченко О. Конституційне закріплення принципу верховенства права в зарубіжних державах. *Підприємництво, господарство і право*. 2007. № 7. С. 100-103.
241. Самбор М. Поліція та органи внутрішніх справ: роздуми про співвідношення понять. *Право України*. 2016. № 4. С. 149-156.
242. Самородинський В. Проблеми судової влади в зарубіжних ученнях про державу і право. *Вісник Академії правових наук України*. 2006. № 4. С. 30-38.
243. Саунін Р. Д. Адміністративні процедури в системі реалізації владної компетенції публічної адміністрації. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2016. № 3. С. 182-186.
244. Свірський Б. М. Становлення парламенту України як вищого законодавчого та представницького органу державної влади. *Право і суспільство*. 2010. № 5. С. 73-76.
245. Северенчук О. Запровадження принципу розподілу влади в політико-правовому просторі України. *Юридична Україна*. 2004. № 9. С. 4-10.
246. Селиванов В. Державна влада як елемент державно упорядженого суспільства в Україні. *Право України*. 2007. № 9. С. 10-17.
247. Селіванов А. Законодавча влада і конституційне правосуддя в Україні. *Право України*. 2009. № 5. С. 23-29.
248. Семений Е. Современная система субъектов публичной администрации в Украине. *Leges si Viata*. 2017. № 7, ч. 2. С. 97-101.
249. Сіренко В. Деякі зауваження до питання про природу влади. *Право України*. 2009. № 11. С. 46-50.
250. Сіренко В. До питання про владу. *Право України*. 2009. № 11. С. 26-29.
251. Сіренко Д. О. Становлення та розвиток інституту протидії адміністративним правопорушенням, пов'язаним із корупцією, у національному законодавстві України. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2017. № 2. С. 91-95.
252. Скрипник О. Сучасна державна політика України: основні концептуальні підходи до визначення поняття. *Вісник Академії правових наук України*. 2006. № 4. С. 12-22.
253. Скрипнюк В. Конституційно-правові основи взаємодії органів державної влади і забезпечення верховенства права. *Право України*. 2010. № 3. С. 80-84.
254. Скрипнюк В. М. Конституційно-правові основи функціонування контрольних органів у системі державної влади. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2010. № 3. С. 62-70.

255. Скрипнюк В. Політико-правові принципи організації та функціонування державної влади в Україні. *Право України*. 2002. № 5. С. 3-6.
256. Скрипнюк В. Функції правосуддя в структурі державної влади в Україні. *Юридична Україна*. 2005. № 2. С. 70-75.
257. Стадник Р. Реализация норм права в правоотношениях органами исполнительной власти Украины как распорядителями публичной информации. *Legea si Viata*. 2017. № 9, ч. 2. С. 115-119.
258. Старицька О. Деякі соціальні проблеми державної влади в сучасній Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2011. № 4. С. 100-103.
259. Старицька О. Основні ознаки соціальної сутності державної влади. *Підприємництво, господарство і право*. 2011. № 3. С. 137-141.
260. Старицька О. Проблемні питання довіри до державної влади в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2011. № 1. С. 71-75.
261. Стефанчук М. Праксеологічні засади організації діяльності прокуратури щодо реалізації нею представницької функції. *Право України*. 2017. № 5. С. 148-160.
262. Строган А. Взаємозалежність і взаємообумовленість громадянського суспільства та правової держави. *Право України*. 2007. № 10. С. 14-17.
263. Суббот А. І. Негативні явища, що впливають на безпечну діяльність працівників правоохоронних органів. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2014. № 8. С. 111-118.
264. Сумунський О. Рада національної безпеки і оборони України: конституційно-правовий статус. *Вибори та демократія*. 2005. № 3. С. 23-27.
265. Сухонос В. Виникнення інституту прокуратури. *Право України*. 2001. № 8. С. 103-107.
266. Сухонос В. Місце прокуратури в системі органів державної влади України, її розвиток та правове забезпечення гарантій діяльності. *Право України*. 2000. № 6. С. 10-13.
267. Теплюк М. Публічна влада в Україні: визначення поняття і конституційно-правова природа. *Право України*. 2009. № 5. С. 6-9.
268. Тертишник В. Концептуальні проблеми розподілу влади: до становлення сучасної моделі правової держави в контексті політичної реформи в Україні. *Юридична Україна*. 2003. № 3. С. 13-16.
269. Ткач М. Державне регулювання та державне управління: співвідношення понять. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 8. С. 110-113.
270. Ткаченко О. В. Форми адміністративної діяльності публічної адміністрації Національної гвардії України. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2016. № 6. Т. 2. С. 48-51.
271. Толочко О., Подкопаєв С. Дисциплінарна відповідальність прокурорів: недоліки правового регулювання. *Юридичний журнал*. 2006. № 6. С. 55-68.

272. Толстенко В. Принцип поділу влади в генезі форми сучасної держави. *Юридична Україна*. 2014. № 5. С. 15-21.
273. Томкіна О. О. Принцип партнерства у відносинах між інститутами громадянського суспільства і держави: конституційно-правовий аспект. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2017. № 6. С. 62-65.
274. Топольницький В. В. Питання реалізації представництва Міністерства оборони України в судах після зміни до Конституції України (щодо правосуддя). *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2016. Вип. 19. С. 57-62.
275. Торяник О. Ю. Компетенція органів прокуратури України як основи її конституційно-правового статусу. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 3. С. 64-66.
276. Тулик І. І. Основні повноваження органів державної влади у сфері місцевого самоврядування. *Порівняльно-аналітичне право*. 2016. № 1. С. 85-87.
277. Тулик І. Органи місцевої публічної влади: взаємозв'язок і незалежність. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2016. № 3. С. 180-184.
278. Тупицький О., Шостенко О. Забезпечення виконання органами державної влади рішень Конституційного Суду України: теоретичний та практичний аспекти. *Вісник Конституційного Суду України*. 2014. № 2. С. 101-110.
279. Федоренко В. Л. Конституційні засади територіальної організації публічної влади в Австрії: історія та сучасність. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2015. № 1. С. 73-85.
280. Федоренко В. Національні комісії з регулювання природних монополій у системі центральних органів виконавчої влади: проблеми нормопроектного та управлінського забезпечення. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України*. 2010. № 3. С. 85-94.
281. Фейзула Б. Судовий контроль за адміністративною діяльністю. *Evropský politický and law diskurz*. 2016. № 3, ч. 3. С. 148-156.
282. Француз А. Політичні партії і проблеми посилення їх ролі у здійсненні державної влади в Україні. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2004. № 8. С. 5-10.
283. Фрицький Ю. Конституційно-правові засади становлення державної влади в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2007. № 3. С. 107-109.
284. Фролов Ю. Держава – основний організаційно-правовий гарант забезпечення реалізації, охорони та захисту економічних прав і свобод людини та громадянина в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2007. № 4. С. 57-60.
285. Хайтов П. Развитие лидерства на государственной службе в условиях современных законодательных новаций в Украине. *Leges si Viata*. 2017. № 2, ч. 2. С. 115-118.

286. Халішхов В. М. Державна виконавча служба: генезис організації та методики функціонування. *Порівняльно-аналітичне право*. 2016. № 5. С. 33-35.
287. Цвіркун Ю. І. Значення адміністративних процедур при вирішенні публічно-правових спорів із колегіальними суб'єктами публічної адміністрації. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2017. № 3. С. 101-105.
288. Цвіркун Ю. І. Колегіальність суб'єктів публічної адміністрації. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2016. Вип. 23. С. 70-73.
289. Цесар І. Принципи правової визначеності у діяльності органів державної влади. *Юридична Україна*. 2011. № 1. С. 36-42.
290. Цимбалістий Т. О. Інститут імпідменту в системі конституційно-правової відповідальності. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 1. С. 42-44.
291. Цокур Є. Політико-правові концепції феномену політичної влади. *Право України*. 2009. № 11. С. 132-136.
292. Цуркан-Сайфуліна Ю. В. Філософсько-правовий вимір права як фактора легітимності влади. *Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2017. Вип. 4. С. 25-42.
293. Черних С. П. Адміністративно-правові засади взаємодії органів державної влади України у сфері протидії організованим злочинності. *Право і безпека*. 2010. № 2. С. 82-87.
294. Черничко В. В. Основні інституційні гарантії права на об'єднання в політичні партії в Україні. *Порівняльно-аналітичне право*. 2016. № 2. С. 57-60.
295. Чикурлій С. О. Конституційно-правові аспекти організаційно-правових форм діяльності Кабінету Міністрів України. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2004. № 9. С. 115-125.
296. Чиркин В. Е. О понятии «ветвь государственной власти». *Право и политика*. 2003. № 4. С. 4-8.
297. Чернописький П. Б. Конституційні реформи в Литві і Грузії у сфері місцевого самоврядування та децентралізації влади як приклад для України. *Форум права*. 2017. № 4. С. 282-293.
298. Чухлебов И. Кадровая информация органов публичной администрации. *Legea si Viata*. 2017. № 2, ч. 2. С. 124-128.
299. Шалабай А. В. Поняття конституційного права громадян на участь в управлінні державними справами та визначення його складників. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 5. С. 79-81.
300. Шаповал В. Виконавча влада в Україні в контексті форми державного правління (досвід до прийняття Конституції України 1996 р.). *Право України*. 2016. № 3. С. 200-212.
301. Шаповал В. Виконавча влада в Україні у контексті форми державного правління. *Право України*. 2016. № 4. С. 72-88.

302. Шаповал В. Політико-правова категорія народного представництва: питання теорії. *Право України*. 2013. № 5. С. 12-17.
303. Шаповал В. Суд як орган конституційного контролю (із зарубіжного досвіду). *Вісник Конституційного Суду України*. 2005. № 6. С. 20-34.
304. Шарий В. Державне управління ризиками у фінансовій сфері виконавчої гілки влади України. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України*. 2010. № 3. С. 135-142.
305. Шатіло В. Проблеми співвідношення конституційного механізму державної влади та механізму реалізації її функцій. *Право України*. 2012. № 1-2. С. 336-344.
306. Шатіло В. Співвідношення політичної й адміністративної компоненти у функціонуванні державної влади. *Право України*. 2012. № 11-12. С. 271-278.
307. Шестопалов Р. М. Історичні передумови становлення та розвитку правозахисної діяльності органів прокуратури України. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 2. С. 143-152.
308. Шитілов Л. До юридичного розуміння легітимації влади. *Вісник Академії правових наук України*. 2003. № 1. С. 185-189.
309. Шихненко Д. Институционализация инновационного лидерства на пути к демократизации государственного управления в Украине. *Leges viatae*. 2018. № 4, ч. 2. С. 178-181.
310. Шишкін В. Конституційні основи правового реагування органів державної влади на акти воєнної агресії. *Вісник Конституційного Суду України*. 2016. № 4-5. С. 214-222.
311. Шоптенко С. С. Система правоохоронних органів України. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2017. № 3. С. 150-155.
312. Щавінський В. Р. Проблеми адміністративно-судового захисту інтересів держави. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2016. № 4. С. 154-156.
313. Яковлев А. Принцип разделения государственной власти и его обеспечение в конституционном процессе современной Украины. *Leges viatae*. 2016. № 11, ч. 2. С. 164-168
314. Янчук А. До питання про взаємодію органів державної влади та громадянського суспільства при здійсненні моніторингу законодавства України. *Юридичний журнал*. 2012. № 3 (117). С. 94-95.
315. Ярош Я. Взаємодія молодіжних громадських організацій з політичними партіями в Україні. *Evropský politický and law diskurz*. 2017. № 4, ч. 5. С. 89-93.

ТЕМА 7. ВИБОРЧЕ ПРАВО ТА ВИБОРЧИЙ ПРОЦЕС

Поняття, ознаки та принципи виборів в Україні. Становлення інституту виборів в Україні. Класифікація виборів в Україні: критерії, види та їх характеристика.

Виборча система в Україні: поняття та конституційно-правова регламентація.

Виборчий процес в Україні: поняття, стадії та їх характеристика. Інформаційне забезпечення виборчого процесу. Правові проблеми фінансування виборів. Правове забезпечення контролю за використанням коштів, що виділяються з Державного бюджету України на підготовку проведення виборів та референдумів. Відповідальність за порушення законодавства про вибори.

Референдуми в Україні: поняття, види, принципи, законодавче закріплення. Передумови виникнення референдумів. Референдний процес: поняття, стадії та їх характеристика. Всеукраїнський референдум: предмет, учасники та їх конституційно-правовий статус. Відповідальність за порушення порядку проведення референдуму. Проблеми імплементації рішень всеукраїнського референдуму від 16 квітня 2000 року: теоретичний та практичний аспекти. Місцеві референдуми в Україні: поняття, види, основні засади організації і проведення.

Ключові поняття:

народовладдя, безпосередня демократія, народне волевиявлення, вибори, принципи виборів, виборчий корпус, суб'єктивне виборче право, загальне виборче право, активне виборче право, пасивне виборче право, рівне виборче право, пряме виборче право, вільне виборче право, виборче право як конституційно-правовий інститут, виборчі цензи, необраність, несумісність, легітимні вибори, вільні вибори, загальні вибори, справедливі вибори, парламентські вибори, регіональні вибори, муніципальні вибори, прямі вибори, непрямі вибори, виборча система (в широкому та вузькому значенні), мажоритарна виборча система, пропорційна виборча система, виборча квота, змішана виборча система, виборчий процес, стадії виборчого процесу, суб'єкти виборчого процесу, виборчі округи, уніномінальні виборчі округи, поліномінальні виборчі округи, виборчі дільниці, виборчі органи, Центральна виборча комісія, грошова застава, передвиборна агітація, принципи передвиборної агітації, таємне голосування, інформація, інформаційне забезпечення, інформаційні відносини, фінансування виборів, фінансові операції, референдум, плебісцит, предмет референдуму, формула референдуму, конституційний референдум, вирішальний референдум, консультативний референдум, обов'язковий референдум, факультативний референдум, місцевий референдум.

Нормативні акти:

- ❖ Конституція України від 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141 (зі змінами внесеними Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» від 02 червня 2016 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 28. Ст. 532).
- ❖ Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 35, 35-36, 37. Ст. 446.
- ❖ Про місцеві вибори: Закон України від 14 липня 2015 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 37-38. Ст. 366.
- ❖ Про вибори народних депутатів України: Закон України від 17 листопада 2011 року (зі змінами і допов.). *Офіційний вісник України*. 2011. № 97.
- ❖ Про вибори Президента України: Закон України від 5 березня 1999 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 14. Ст. 81.
- ❖ Про Державний реєстр виборців: Закон України від 22 лютого 2007 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2007. № 20. Ст. 282.
- ❖ Про Центральну виборчу комісію: Закон України від 30 червня 2004 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 36. Ст. 448.
- ❖ Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 49 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини дев'ятої статті 61, частини третьої статті 105 Закону України «Про вибори народних депутатів України», пункту 3 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про вибори народних депутатів України» щодо виключення кандидатів у народні депутати України з виборчого списку партії у багатомандатному окрузі» (справа про виключення кандидатів у народні депутати України з виборчого списку політичної партії) від 21 грудня 2017 року № 3-р/2017. *Вісник Конституційного Суду України*. 2018. № 1. Стор. 46.
- ❖ Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 57 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про всеукраїнський референдум» від 26 квітня 2018 року № 4-р/2018. *Офіційний вісник України*. 2018. № 41. Стор. 77. Ст. 1460.

Дисертації, автореферати:

1. Адашис Л. І. Політичні партії як суб'єкти виборчого процесу на виборах народних депутатів України: дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2010. 232 с.
2. Афанасьєва М. В. Конституційно-правове забезпечення виборчих технологій в Україні: дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2004. 203 с.
3. Бачеріков О. В. Адміністративне судочинство у справах, пов'язаних із виборчим процесом: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2011. 21 с.
4. Білан С. В. Конституційно-правові засади референдуму, як форми прямої демократії: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2017. 20 с.
5. Богашов О. А. Виборчі комісії в системі органів публічної влади України: конституційно-правовий аспект: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2009. 18 с.
6. Бондар М. Ю. Конституційний референдум: теорія та практика: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2017. 20 с.
7. Бурда С. Я. Адміністративно-правовий захист учасників виборів і референдумів в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Львів, 2010. 16 с.
8. Гончарук В. П. Особливості трансформації виборчої системи сучасної України: автореф. дис. ... канд. політ. наук. Київ, 2001. 16 с.
9. Князевич Р. П. Конституційно-правові засади виборів Президента України: проблеми теорії і практики: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2002. 18 с.
10. Ковальчук О. Б. Виборчий процес в Україні: конституційно-правові аспекти: дис. ... канд. юрид. наук. Львів, 2002. 231 с.
11. Корольова-Борсоді Н. В. Правове регулювання виборів депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2005. 254 с.
12. Лавринович О. В. Виборче законодавство України та проблеми його вдосконалення: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2001. 16 с.
13. Лазарев А. А. Конституційно-правовий статус вищих виборчих органів в Україні та зарубіжних країнах: порівняльний аналіз: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2011. 215 с.
14. Логачова В. В. Конституційно-правові засади громадського контролю в проведенні виборів та референдумів в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2016. 19 с.
15. Максакова Р. М. Вибори до органів місцевого самоврядування: проблеми теорії і практики: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2003. 223 с.
16. Малкіна Г. М. Взаємодія виборчої і партійної системи: світовий досвід і проблеми України: автореф. дис. ... канд. політ. наук. Київ, 2004. 18 с.

17. Марандян Р. Р. Референдум как форма реализации народовластия в Республике Армения: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Ереван, 2017. 22 с.
18. Натуркач Р. П. Выборче право в системі права України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Ужгород, 2014. 16 с.
19. Наход М. А. Выборчі системи та їх вплив на управління виборчим процесом (історико-порівняльний аспект): дис. ... канд. наук з держ. упр. Львів, 2012. 237 с.
20. Равлик І. О. Парламентські вибори як механізм мобільності політичної еліти України: дис. ... канд. політ. наук. Чернівці, 2012. 245 с.
21. Рябченко Т. О. Референдум як форма безпосередньої правотворчості українського народу (теоретичні аспекти): автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2015. 20 с.
22. Співак В. І. Правова культура учасників виборчого процесу як засіб забезпечення реалізації виборчих прав громадян України: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2004. 205 с.
23. Ставнійчук А. П. Місцевий референдум як форма безпосереднього здійснення муніципальної влади територіальною громадою: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2017. 18 с.
24. Ставнійчук М. І. Законодавство про вибори народних депутатів України: проблеми теорії і практики: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2001. 16 с.
25. Стаднік О. М. Выборче право як інститут конституційного права України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2014. 19 с.
26. Стешенко Т. В. Выборчі комісії: правовий статус і організація роботи: дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2000. 185 с.
27. Стукаленко В. А. Адміністративна відповідальність посадових осіб за порушення виборчого законодавства: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Запоріжжя, 2011. 20 с.
28. Тимошенко І. В. Юридична відповідальність за порушення виборчого законодавства України: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2010. 215 с.
29. Тодика О. Ю. Выбори в парламенти країн СНД (порівняльно-правовий аспект): дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2002. 210 с.
30. Федоренко В. Л. Конституційно-правові основи всеукраїнського референдуму: проблеми теорії та практики: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 1999. 17 с.
31. Хаврук І. А. Референдуми в перехідних демократіях (на прикладі України, Білорусі та Росії): автореф. дис. ... канд. політ. наук. Чернівці, 2006. 20 с.
32. Шкурат І.В. Становлення та розвиток політичних виборів в Україні (управлінський аспект): автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. Київ, 2002. 20 с.

33. Шумляк О. П. Інститут реєстрації виборців у виборчому процесі України: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2010. 214 с.
34. Янчук А. О. Проведення референдумів в Україні (конституційно-правові аспекти): дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2009. 222 с.

Монографії:

1. Баймуратов М. О., Кофман Б. Я. Міжнародні виборчі стандарти: права природа, змістовна та системна характеристика, актуальні питання імплементації в законодавство України: моногр. Суми: Університетська книга, 2012. 227 с.
2. Бакумов О. С. Конституційне право громадян України на участь у виборах і референдумах та проблеми його реалізації: моногр. Харків: Право, 2015. 245 с.
3. Бучин М. А. Демократичні вибори в Україні: принципи, механізми та технології реалізації: моногр. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2016. 448 с.
4. Ключковський Ю. Б. Виборчі системи та українське виборче законодавство: моногр. Київ: Час Друку, 2011. 132 с.
5. Кресіна І. О., Перегуда Є. В. Парламентські вибори в Україні: правові і політичні проблеми: моногр. Київ: Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького НАН України, 2003. 368 с.
6. Погорілко В. Ф., Федоренко В. Л. Референдуми в Україні: історія та сучасність: моногр. / Заг. ред. Ю. С. Шемшученко. Київ: [б.в.], 2000. 248 с.
7. Розум І. О. Теоретичні та практичні аспекти провадження у справах щодо оскарження рішень, дій або бездіяльності виборчих комісій та комісій з референдуму: моногр. Київ: Славутич-Дельфін, 2015. 198 с.
8. Смокович М. І. Правове регулювання розгляду виборчих спорів: теоретичний і практичний аспекти: моногр. Київ: Юрінком Інтер, 2014. 575 с.
9. Янчук А. О. Теоретичні засади референдумного процесу в Україні: моногр. Київ: Київ. ун-т, 2010. 207 с.

Наукові статті:

1. Акуленко В. Народ для виборів влади чи вибори влади для народу. *Нова політика*. 1998. № 1. С. 14-19.
2. Бабенко К. Конституційно-правове регулювання і розвиток виборчого права України. *Юридична Україна*. 2009. № 8. С. 41-46.
3. Бабін Б. Проблема національних квот у виборчому праві України. *Вісник Центральної виборчої комісії*. 2005. № 2. С. 58-64.
4. Баймуратов М. Проблема становлення єдиної системи міжнародних виборчих стандартів. *Право України*. 2013. № 5. С. 63-76.
5. Бакумов О. Проблеми зловживання правами громадян у процесі реалізації форм безпосередньої демократії. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 4. С. 125-132.

6. Барабаш Ю. Окремі питання модернізації конституційних засад виборчого права України. *Право України*. 2013. 5. С. 46-53.
7. Барабаш Ю. Установча влада Українського народу як конституційний феномен. *Право України*. 2009. № 11. С. 73-77.
8. Берченко Г. В. Внутрішня організація політичних партій як предмет конституційного регулювання. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2009. № 12 (98). С. 111-117.
9. Бисага Ю. Виборче законодавство першої Чехословацької Республіки (1918–1938 рр.). *Право України*. 2000. № 2. С. 103-105.
10. Білан С. В. Доктринальні підходи до поняття референдуму у науці конституційного права. *Порівняльно-аналітичне право*. 2016. № 6. С. 33-36.
11. Білоус А. Пропорційні вибори в Україні: ілюзії чи реалії. *Нова політика*. 2001. № 1. С. 2-5.
12. Богачов С. В. Про стан та завдання щодо правової просвіти громадян у сфері виборчого законодавства. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2009. № 12 (98). С. 118-127.
13. Богашева Н. Еволюція виборчої системи в Україні. *Вісник Центральної виборчої комісії*. 2005. № 1. С. 42-50.
14. Богашов О. Електоральна гілка влади як потенційний напрям розвитку системи виборчих комісій України. *Підприємництво, господарство і право*. 2007. № 3. С. 110-114.
15. Боголюбов С. А. Референдумы по экологическим проектам. *Государство и право*. 1999. № 11. С. 31-37.
16. Бойко О. Вибори до Верховної Ради СРСР: випробування сил політичної опозиції. *Нова політика*. 2001. № 1. С. 31-33.
17. Будник Ю. В. Інститут всеукраїнського референдуму: проблеми теоретико-методологічного та законодавчого забезпечення. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2010. № 7. С. 82-89.
18. Бучковський Є. Виборчий кодекс: вибрані зміни, впроваджені до польського виборчого права. *Право України*. 2013. № 5. С. 77-85.
19. Веденеев Ю. А. Избирательные правоотношения. *Государство и право*. 1999. № 5. С. 27-35.
20. Гончаренко В. Виборчі права громадян за Конституцією УРСР 1937 р. *Вісник Академії правових наук України*. 2012. № 4. С. 93-101.
21. Гудзь Л. Конституційно-правові принципи як елементи механізму забезпечення виборчих прав громадян. *Підприємництво, господарство і право*. 2011. № 9. С. 3-5.
22. Гудзь Л. Механізм забезпечення виборчих прав громадян України та його основні елементи. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 7. С. 129-131.

23. Журавель Я. Проблеми призначення виборів до органів місцевого самоврядування. *Підприємництво, господарство і право*. 2007. № 8. С. 100-101.
24. Заворотченко Т. М. Виборче законодавство та право на референдум: теоретико-правовий аналіз. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 1. С. 69-78.
25. Задорожня Г. В. Принцип рівного виборчого права громадян у рішеннях Конституційного Суду України. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 9. С. 42-49.
26. Заєць Н. Вибори як реалії сучасної державно-правової діяльності: теоретичний аспект. *Право України*. 2007. № 11. С. 26-29.
27. Кампо В. М. Конституційні засади виборів у практиці Конституційного Суду України. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2009. № 12 (98). С. 17-28.
28. Кириченко Л. Народовладдя і місцеве самоврядування в Україні. *Право України*. 2001. № 6. С. 99-101.
29. Клименко О. І. Права громадян на народне волевиявлення: історичні та теоретико-правові аспекти виборів. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2010. № 10. С. 145-150.
30. Ключковський Ю. Деякі проблеми конституційного регулювання виборів України. *Право України*. 2012. № 8. С. 86-92.
31. Ключковський Ю. Суб'єктивні права, похідні від основних виборчих прав. *Право України*. 2015. № 10. С. 122-130.
32. Ключковський Ю. Виборчий процес: правова природа і суб'єктний аспект. *Право України*. 2014. № 7. С. 157-166.
33. Книгін К. Правове визначення референдуму як форми народовладдя (проблеми теорії і практики). *Право України*. 2001. № 11. С. 28-31.
34. Книгін К. Референдум в Україні – головний прояв безпосередньої демократії. *Вісник Академії правових наук України*. 2001. № 2. С. 227-231.
35. Князев С. Д. Предмет современного российского избирательного права. *Государство и право*. 2000. № 5. С. 31-40.
36. Коваль О. Я. Підходи до розуміння легітимності влади в історії політичних і правових учень. *Порівняльно-аналітичне право*. 2016. № 5. С. 21-24.
37. Коваль О. Я. Проблеми легітимності влади в сучасному інформаційному суспільстві. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2016. № 5. С. 11-15.
38. Коваль О. Я. Теоретико-правові засади легітимності державної влади. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2016. Вип. 23. С. 32-35.
39. Ковальчук В. Всенародний референдум як одна з форм легітимації державної влади: зарубіжний та вітчизняний досвід. *Право України*. 2009. № 12. С. 151-160.

40. Ковальчук О. Виборчий процес в Україні: конституційний аспект. *Вісник Львівського університету внутрішніх справ*. 2004. № 32. С. 217-220.
41. Колісник В. Голосування та встановлення результатів виборів: проблеми правового регулювання. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2014. № 1 (76). С. 93-102.
42. Костишин Р. В. Поняття та зміст принципів передвиборчої агітації. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2006. № 34. С. 192-199.
43. Кривенко Л. Конституційні основи референдуму. Проблеми демократизації. *Віче*. 2001. № 2. С. 96-108.
44. Лавринович О. В. Всеукраїнський референдум 1 грудня 1991 року: досвід визначальних рішень вітчизняного державотворення. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2010. № 12. С. 5-10.
45. Лавринович О. Місце суду у правовій інфраструктурі виборчих кампаній в Україні. *Право України*. 1999. № 5. С. 23-25.
46. Лавринович О. Проблема недійсності виборів. *Право України*. 2000. № 6. С. 84-85.
47. Лавринович О. Реформа виборчої системи і Парламент України. *Право України*. 2000. № 1. С. 97-98.
48. Левіна Ю. Інститути демократії в умовах розвитку громадянського суспільства. *Вісник Академії правових наук України*. 2010. № 1. С. 265-271.
49. Лізунова О. Д. Актуальні питання законодавчого регулювання інформаційного забезпечення виборів. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2015. № 12. С. 31-37.
50. Логачова В. Перспектива розвитку громадянського контролю за виборами і референдумами в Україні. *Юридична Україна*. 2012. № 3 (111). С. 43-47.
51. Лук'янов Д. Правова і політична оцінка загороджувального бар'єру як інституту виборчого права. *Право України*. 2005. № 12. С. 10-18.
52. Мазур О. Виборча система України: у пошуках оптимального варіанту. *Нова політика*. 2001. № 1. С. 6-8.
53. Максакова Р. Дострокове припинення повноважень представницьких органів влади як предмет всеукраїнського референдуму: позиція народу. *Підприємництво, господарство і право*. 2011. № 9. С. 6-10.
54. Максакова Р. М. Вибори як форма реалізації установчої влади в Україні: актуальні питання сьогодення. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2010. № 1 (99). С. 52-58.
55. Марцеляк О. Конституційні засади виборчого права України (загально-теоретична характеристика). *Право України*. 2013. № 5. С. 38-45.
56. Молчанова Ю. Інститут місцевого референдуму: опыт зарубіжних стран, перспективи для Украины. *Leges si Viata*. 2018. № 6, ч. 2. С. 62-65.
57. Мурашин А. Г. Міжнародне сприяння здійсненню безпосередньої демократії. *Право України*. 2000. № 8. С. 6-10.

58. Мурашин А. Г. Прямое правотворчество. Особенности принятия актов прямого народовластия. *Государство и право*. 2001. № 2. С. 85-93.
59. Мурашин О. Акты прямого народовладдя у механізмі правового регулювання. *Право України*. 2000. № 9. С. 18-21.
60. Мурашин О. Акты прямого народовладдя, їх система та класифікація. *Вісник Академії правових наук України*. 2000. № 1. С. 61-64.
61. Мурашин О. Акты прямого народовладдя: проблеми ефективності. *Право України*. 1999. № 10. С. 3-7.
62. Мурашин О. Економічні відносини і локальні акти прямого народовладдя. *Юридический вестник*. 1999. № 4. С. 72-76.
63. Мурашин О. Правозастосовчі акти прямого народовладдя (теоретичний аспект). *Право України*. 1999. № 8. С. 20-23.
64. Мурашин О. Сучасне дослідження проблем законодавства про вибори народних депутатів. *Право України*. 2001. № 7. С. 138-139.
65. Наливайко Л. Р., Пізнюр І. В. Процедура імпичменту: проблемні питання. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2016. № 3. С. 17-21.
66. Неліна Н. Вибори як форма волевиявлення українського народу. *Підприємництво, господарство і право*. 2013. № 7. С. 15-18.
67. Неліпа Н. Проблеми визначення конституційно-правового статусу українського народу. *Юридична Україна*. 2013. № 1. С. 29-33.
68. Ніконова Л. Мажоритарна та пропорційна система народного представництва: з історії політико-правової дискусії. *Вісник Академії правових наук України*. 2005. № 4. С. 60-65.
69. Оніщук М. В. Конституційні основи референдної демократії в Україні: проблеми теорії та методології. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2009. № 12 (98). С. 5-16.
70. Орзих М. Реформа избирательной системы Украины. *Юридический вестник*. 1998. № 1. С. 57-68.
71. Петришин О. Влада народу – народовладдя: основа демократичної держави. *Право України*. 2009. № 11. С. 58-62.
72. Петришин О. Народовладдя – основа демократичної, правової, соціальної держави. *Право України*. 2009. № 6. С. 4-9.
73. Петришин О. Пропорційна виборча система: історичний досвід запровадження. *Вісник Центральної виборчої комісії*. 2006. № 1. С. 53-58.
74. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 5. С. 102-105.
75. Погорілко В. Акты прямого народовладдя в Україні. *Право України*. 2000. № 2. С. 118-119.
76. Погорілко В. Вибори народних депутатів України як ключовий процес державотворення і право творення. *Вісник Центральної виборчої комісії*. 2005. № 1. С. 38-45.
77. Погорілко В. Основні засади теорії безпосередньої демократії. *Право України*. 2001. № 8. С. 26-32.

78. Понаморьова Г. Зміна виборчої системи України в контексті інтеграції до Європейського Союзу. *Вісник Академії правових наук України*. 2005. № 1. С. 229-237.
79. Пономарьова Г. Змішана виборча система (досвід виборів народних депутатів України у 2002 р.). *Вісник Національної академії наук України*. 2015. № 3. С. 48-58.
80. Примуш М. Вибори. Демократія. Партії. *Політика і час*. 2000. № 5-6. С. 15-20.
81. Примуш М. Політичні партії та виборчий процес. *Право України*. 2001. № 3. С. 124-127.
82. Рибак Н. Конституційно правові засади внутрішньої побудови виборчої системи в Україні. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 9. С. 110-117.
83. Рибак А. В. Виборче право і виборчі системи. *Соціально-політичний журнал*. 1998. № 2. С.113-122.
84. Савенко М. Конституційний контроль за виборами і референдумами. *Віче*. 1998. № 1. С. 62-69.
85. Селіванов А. Суверенітет народу і його забезпечення публічною владою. *Право України*. 2009. № 11. С. 66-70.
86. Селіванов А. Судовий захист виборчого права громадян у сучасній конституційній державі. *Право України*. 2013. № 5. С. 54-62.
87. Серьогіна С. Вибори як спосіб легітимізації форми правління: конституційно-правовий аспект. *Вісник Центральної виборчої комісії*. 2005. № 2. С. 45-54.
88. Скрипнюк В. М. Проблема «вибору» виборчої системи: Україна і європейський досвід. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2010. № 1 (99). С. 60-69.
89. Скрипнюк О. Категорії «народний університет», «народне волевиявлення», «безпосередня демократія», «форма безпосередньої демократії»: теоретико-методологічні аспекти. *Право України*. 2012. № 9. С. 281-290.
90. Скрипнюк О. Політичні та організаційні фактори в системі гарантій принципу народного суверенітету в Україні. *Юридична Україна*. 2015. № 7-8. С. 22-28.
91. Слободян Н. Проблеми конституційно-правової відповідальності за порушення законодавства про вибори. *Вісник Центральної виборчої комісії*. 2006. № 1. С. 77-82.
92. Смокович М. Компетенція адміністративних судів що до розгляду виборчих спорів. *Юридична Україна*. 2012. № 4. С. 37-42.
93. Смокович М. Конституційний контроль правового регулювання виборчих процесів. *Юридична Україна*. 2012. № 11. С. 36-45.
94. Смокович М. Правовий статус виборця в Україні: окремі аспекти. *Юридична Україна*. 2014. № 2. С. 28-39.

95. Смокович М. Сторони виборчого спору щодо виборів народних депутатів: проблемі визначення. *Юридична Україна*. 2012. № 8. С. 43-50.
96. Смокович М. Судовий контроль за виборами народних депутатів України. *Юридична Україна*. 2012. № 7. С. 29-33.
97. Смокович М. Юрисдикція адміністративних судів: проблема визначення спорів щодо їх пов'язаності з виборчим процесом. *Юридична Україна*. 2012. № 12. С. 27-34.
98. Смук М. М. Сучасний стан законодавчого регулювання теми народної законодавчої ініціативи. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2016. № 71. С. 257-268.
99. Співаков І. Виборчі (електоральні) відносини як об'єкт адміністративно-правового регулювання. *Підприємництво, господарство і право*. 2015. № 10. С. 20-23.
100. Співаков І. Теоретичні аспекти адміністративної відповідальності за правопорушення у сфері виборчих відносин. *Підприємництво, господарство і право*. 2015. № 12. С. 32-35.
101. Ставнійчук М. Вибори як ключовий інститут демократичного конституційного ладу сучасної України. *Право України*. 2013. № 5. С. 18-29.
102. Ставнійчук М. Строки у виборчому процесі: правові проблеми визначення поняття, класифікації та обрахунків. *Право України*. 2003. № 10. С. 21-28.
103. Старостина А. Всенародные обсуждения: правовые возможности и практика. *Вестник Московского университета. Серия 11: Право*. 1998. № 1. С. 40-55.
104. Стецюк П. Вибори у механізмі функціонування конституційної держави. *Право України*. 2013. № 5. С. 30-37.
105. Телешун С. Процес імплементації результатів всеукраїнського референдуму в Україні: деякі аспекти. *Право України*. 2000. № 10. С. 3-4.
106. Тимошенко І. Навчання членів виборчих комісій: зарубіжний досвід та українська практика. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 8 (200). С. 149-151.
107. Тимошенко І. Реалізація захисту виборчих прав громадян в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2004. № 7. С. 99-103.
108. Тихий В. Проблеми відповідальності держави та представників влади за порушення виборчих прав. *Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні*. 2006. № 4. С. 126-129.
109. Тодика О. Ю. Народовладдя і виборчі правовідносини: теоретико-методологічне питання. *Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності*. 2004. № 2. С. 18-25.
110. Федоренко В. Всеукраїнський референдум: проблеми теорії та практики. *Право України*. 1998. № 11. С. 136-141.

111. Федоренко В. Л. Запровадження окремих міжнародних стандартів виборчого права в контексті модернізації Конституції України. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2013. № 12. С. 12-19.
112. Федоренко В. Л. Категорія «виборчий процес» у конституційному праві: теоретико-методологічні та законодавчі аспекти. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2010. № 10. С. 30-40.
113. Федоренко В. Референдне право в системі конституційного права України. *Вісник Центральної виборчої комісії*. 2005. № 2. С. 72-79.
114. Цимбалістий Т. О. Інститут імпічменту в системі конституційно-правової відповідальності. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 1. С. 42-44.
115. Чупахін О. Правова культура учасників виборчого процесу – важливий аспект демократичних виборів. *Вісник Центральної виборчої комісії*. 2005. № 2. С. 45-52.
116. Шорський П. О. Виборчі права громадян як об'єкт адміністративно-правового забезпечення. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2016. № 6, Т. 2. С. 72-77.
117. Юр'єв С. Є. «Новий формат» місцевих виборів 2010. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2010. № 10. С. 12-22.
118. Юрах В. М. Про перспективу кодифікації законодавства стосовно фінансування виборчого процесу. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2013. Вип. 62. С. 108-114.
119. Ющенко О. Недосконалість законодавства про референдум як один із основних чинників зловживання владою в процесі референдуму. *Юридична Україна*. 2009. № 5. С. 30-35.
120. Яворський В. Принципи сучасного виборчого права України. *Вісник Академії правових наук України*. 2002. № 3. С. 40-45.
121. Яковлев А. Розвиток виборчої системи як складова сучасного конституційного процесу в Україні. *Юридична Україна*. 2013. № 6. С. 24-31.
122. Ярчук А. Місце референдуму в системі конституційних форм безпосередньої демократії. *Влада. Людина. Закон*. 2005. № 7. С. 79-86.

ТЕМА 8. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ КОНСТИТУЦІЙНОГО ЛАДУ УКРАЇНИ

Поняття, ознаки, структура, особливості конституційного ладу України. Гарантії конституційного ладу України: поняття, система.

Україна – демократична, правова, світська держава: конституційно-правова характеристика.

Політичний плюралізм та ідеологічне розмаїття (порівняльний аналіз: Україна та країни СНД). Плюралізм форм власності: конституційно-правові засади.

Поняття, принципи, ознаки державного ладу України. Система державних органів України.

Поняття, ознаки, принципи суспільного ладу України. Структура суспільного ладу України: поняття, елементи та їх характеристика. Політична, економічна, соціальна, духовно-культурна системи суспільства як елементи суспільного ладу України.

Ключові поняття:

конституційний лад України, принципи конституційного ладу, демократія, демократична держава, правова держава, соціальна держава, світська держава, громадянське суспільство, політичний плюралізм, ідеологічний плюралізм, економічний плюралізм, верховенство права, верховенство закону, гарантії конституційного ладу, нормативно-правові гарантії конституційного ладу, організаційно-правові гарантії конституційного ладу, гарантії конституційного ладу України, державний лад України, принципи державного ладу, суверенітет, державний суверенітет, національний суверенітет, форма держави, механізм держави, державний апарат, функції держави, об'єктні функції держави, технологічні функції держави, система державних органів, державний орган, суспільний лад України, принципи суспільного ладу, система суспільного ладу України, політична система суспільства, суб'єкти політичної системи, політичні партії, громадські об'єднання, економічна система суспільства, власність, форми власності, підприємницька діяльність, фінансова система, податки, бюджетний процес, банківська система, соціальна система суспільства, соціальне забезпечення, духовно-культурна система суспільства, релігійні організації, концепція відкритої держави, концепція відкритого суспільства.

Нормативні акти:

- ❖ Конституція України від 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141 (зі змінами внесеними Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» від 02 червня 2016 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 28. Ст. 532).
- ❖ Декларація про державний суверенітет України від 16 липня 1990 року. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1990. № 31. Ст. 429.
- ❖ Про проголошення незалежності України: Постанова Верховної Ради УРСР від 24 серпня 1991 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 38. Ст. 502.
- ❖ Про правонаступництво України: Закон України від 12 вересня 1991 року. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1991. № 46. Ст. 617.
- ❖ Декларація прав національностей України від 1 листопада 1991 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 53. Ст. 799.
- ❖ Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40-44. Ст. 356.
- ❖ Про громадські об'єднання: Закон України від 22 березня 2012 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 1. Ст. 1.
- ❖ Про Державний Гімн України: Закон України від 6 березня 2003 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 24. Ст. 163.
- ❖ Про державний кордон України: Закон України від 4 листопада 1991 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 2. Ст. 5.
- ❖ Про державні символи України: Постанова Верховної Ради України від 3 вересня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 45. Ст. 241.
- ❖ Про економічну самостійність Української РСР: Закон Української Радянської Соціалістичної Республіки від 3 серпня 1990 року. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1990. № 34. Ст. 499.
- ❖ Про молодіжні та дитячі громадські організації: Закон України від 1 грудня 1998 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 1. Ст. 2.
- ❖ Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26 листопада 2015 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 3. Ст. 25.
- ❖ Про національні меншини в Україні: Закон України від 25 червня 1992 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 36. Ст. 529.
- ❖ Про національну безпеку України: Закон України від 21 червня 2018 року. *Голос України*. 2018. № 122.

- ❖ Про політичні партії в Україні: Закон України від 5 квітня 2001 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 23. Ст. 118.
- ❖ Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності: Закон України від 15 вересня 1999 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 45. Ст. 397.
- ❖ Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 57 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про засади державної мовної політики» 28 лютого 2018 № 2-р/2018. *Вісник Конституційного Суду України*. 2018. № 2, Стор. 102.

Дисертації, автореферати:

1. Акрамова А. Т. Учение И. Берлина о политической свободе, либерализме и плюрализме: дис. ... канд. полит. наук. Уфа, 2009. 145 с.
2. Андрушко І. П. Особливості застосування категорії «інтерес» у конституційному праві: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2012. 19 с.
3. Берченко Г. В. Конституційні засади громадянського суспільства в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2012. 20 с.
4. Бойчук М. А. Демократичний процес в Україні: проблема вибору і механізмів реалізації: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2012. 32 с.
5. Вінцукевич К. В. Теоретико-правові основи організації та діяльності політичних партій в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2010. 15 с.
6. Волянська Г. М. Народний суверенітет та форми його реалізації в Україні: конституційно-правові аспекти: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 1995. 22 с.
7. Гейда О.В. Теоретико-правові основи організації та діяльності політичних партій в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2005. 16 с.
8. Дикун І. М. Специфіка політичного плюралізму в умовах сучасної партійної системи України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2010. 18 с.
9. Кабанець О. С. Демократія як явище правової дійсності (теоретико-правовий аналіз): автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2016. 20 с.
10. Клименко О. М. Співвідношення публічного та приватного інтересів у аспекті примусового відчуження об'єктів права приватної власності, зумовленого суспільною необхідністю (конституційно-правовий аналіз): дис. ... д-ра юрид. наук. Київ, 2012. 473 с.
11. Кройтор А. В. Демократизація внутрішньопартійної взаємодії як чинник політичної трансформації в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2013. 18 с.
12. Куненко І. С. Конституційний процес в Україні: актуальні питання

- правового забезпечення: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2011. 210 с.
13. Литвиненко Н. І. Інституціональні чинники розвитку сучасної соціально-економічної системи: дис. ... д-ра економ. наук. Дніпропетровськ, 2016. 487 с.
 14. Литвинов О. М. Республіканська форма правління як засада конституційного ладу України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2014. 20 с.
 15. Наливайко Л. Р. Державний лад України: поняття, система, гарантії: дис. ... д-ра юрид. наук. Запоріжжя, 2010. 535 с.
 16. Нікольська О. В. Застосування норм Конституції України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2011. 20 с.
 17. Павшук К. О. Демократичні засади конституційного ладу України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2014. 20 с.
 18. Панчук І. О. Правосвідомість як фактор утвердження демократичних основ державного та суспільного ладу України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2015. 20 с.
 19. Прієшкіна О. В. Конституційний лад України та його роль у становленні та розвитку місцевого самоврядування: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. Київ, 2009. 40 с.
 20. Реньов Є. В. Цінності конституційного ладу України та їх правова регламентація: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2017. 20 с.
 21. Різник С. В. Забезпечення державою конституційного права людини і громадянина на підприємницьку діяльність: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2008. 25 с.
 22. Ригіна О. М. Верховний суд США: становлення, особливості компетенції та роль у формуванні конституційного ладу держави (1787 - кінець XX ст.): автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Львів, 2009. 16 с.
 23. Савенко Д. Л. Верховенство права і законність в організації та діяльності прокуратури України: загальнотеоретичне дослідження: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2015. 22 с.
 24. Саніахметова Н. О. Регулювання підприємницької діяльності в Україні (організаційно-правові аспекти): автореф. дис. ... канд. юр. наук. Одеса, 1998. 34 с.
 25. Ситникова И. Е. Политический плюрализм и правотворчество в современном российском государстве: дис. ... канд. юрид. наук. Казань, 2010. 231 с.
 26. Сліденко І. Д. Тлумачення Конституції України: питання теорії і практики в контексті світового досвіду: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2001. 22 с.
 27. Слубська А. Я. Громадянська релігія в українських реаліях: філософсько-релігієзнавчий характер: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2017. 21 с.

28. Таран Д. П. *Форми захисту конституції на сучасному етапі: порівняльно-правовий аспект*: дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2016. 217 с.
29. Ушакова Ю. А. *Поняття, зміст та форми права власності*: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2011. 20 с.
30. Філатов Б. А. *Держава та церква в період становлення конституційного ладу в США*: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 1997. 21 с.
31. Черничко В. В. *Конституційне право на об'єднання у політичні партії в Україні та країнах ЄС: порівняльно-правовий аналіз*: дис. ... канд. юрид. наук. Ужгород, 2016. 235 с.

Монографії:

1. Беґа В. П. *Громадські організації у дискусії демократизації суспільства*: моногр. Київ: Видавництво НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. 680 с.
2. Войналович В. *Релігійні чинники у процесах націє- та державотворення: досвід сучасної України*: моногр. Київ: Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2012. 272 с.
3. Гонюкова Л. *Політичні партії як інститут державної політики та управління: теоретико-методологічний аналіз*: моногр. Київ: Національна академія державного управління при Президентові України, 2009. 392 с.
4. Длугопольський О. В. *Сучасні соціально-економічні проблеми теорії та практики розвитку економічних систем*: моногр. Тернопіль: Осадца Ю. В., 2016. 204 с.
5. Ковальчук В. Б., Панчук І. О. *Правосвідомість як фактор утвердження демократичних основ державного та суспільного ладу України*: моногр. Острозь: Вид-во Нац. ун-ту «Острозь. акад.», 2016. 209 с.
6. Менджул М. В. *Цивільно-правовий статус громадських організацій*: моногр. Ужгород: Видавництво Олександри Гаркуші, 2010. 200 с.
7. Наливайко Л. Р. *Державний лад України: теоретико-правова модель*: моногр. Харків: Право, 2009. 600 с.
8. Наливайко Л. Р., Беґаєва М. В. *Політична функція Української держави: теоретико-правові та конституційно-правові засади*: моногр. Київ: Хай-Тек Прес, 2013. 316 с.
9. Онацький Є. *Основи суспільного ладу*. 2-ге вид. Буенос Айрес: [б. в.], 1949. 71 с.
10. Прієшкіна О. В. *Конституційний лад України: актуальні питання становлення, інституціоналізації та розвитку*: моногр. Одеса: Фенікс, 2008. 280 с.
11. Савчин М. В. *Сучасні тенденції конституціоналізму у контексті глобалізації та правового плюралізму*: моногр. Ужгород: Право, 2018. 440 с.

12. Серьогін С. В. Верховенство права в Україні: проблеми розуміння та застосування: моногр. Дніпропетровськ: Середняк Т. К, 2014. 124 с.
13. Скрипнюк О. В. Соціально-правова держава в Україні: проблеми теорії та практики. До 10-річчя незалежності України: моногр. Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2000. 600 с.
14. Скрипнюк, О.В. Конституція України та її функції: проблеми теорії та практики реалізації. До 10-річчя прийняття Конституції України: моногр. Київ: Акад. Правових наук України, 2005. 168 с.
15. Тодыка Ю. Н. Основы конституционного строя Украины: моногр. Харьков: Факт, 2000. 176 с.
16. Устименко В. А. Конституційні засади економічної системи України: моногр. Донецьк: Юго-Восток, 2011. 258 с.
17. Устименко В. А. Публічна власність: проблеми теорії і практики: моногр. Київ: Інститут економіко-правових досліджень НАН України, 2014. 308 с.

Наукові статті:

1. Nalivayko L. R. Performance problems of the Ukrainian state in social. *European Journal Of Natural History*. 2006. № 5. P. 85-86.
2. Агафонов С. Проблеми регулювання принципів правової держави в Україні та шляхи їх вирішення. *Юридичний журнал*. 2006. № 1. С. 71-73.
3. Адашис Л. Теоретичні уявлення про політичні партії: історичний і методологічний аспекти. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 5. С. 138-140.
4. Арістова І. В. Соціальна функція держави як визначальна категорія права соціального забезпечення України. *Форум права*. 2006. № 2. С. 18-21.
5. Баклан О. В. Про контрольні функції громадськості у сфері підприємництва. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2014. № 8. С. 92-99.
6. Баклан О. Громадський контроль і громадська думка у сфері підприємництва: теоретично-прикладні питання. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 4. С. 58-60.
7. Бакумов О. С. Проблеми зловживання правами громадян у процесі реалізації форм безпосередньо. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 4. С. 125-132.
8. Баликіна Л. І. Парламентаризм – система політичної організації держави. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 2. С. 100-106.
9. Барабаш Ю. Г. Двадцять років незалежного поступу: втома від демократії чи утвердження нового конституційного проекту. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2011. № 1. С. 5-13.

10. Бедрій Р. Б. Об'єкти комунальної власності в Україні: конституційно-правовий аспект. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2015. № 4. С. 75-83.
11. Белобров Б. Стратегія українського державотворення: соціальні пріоритети. *Людина і політика*. 2000. № 1. С. 4-8.
12. Беляєва М. В. Регламентация політичної функції держави в конституційному законодавстві України. *Вісник Запорізького юридичного інституту*. 2005. № 3. С. 21-28.
13. Берченко Г. В. Внутрішня організація політичних партій як предмет конституційного регулювання. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2009. № 12 (98). С. 111-117.
14. Белов Д. Реформування конституційного ладу: позитиви та негативи. *Часопис Київського університету права*. 2012. № 1. С. 101-104.
15. Бистрик Г. Поняття правових форм діяльності держави: теоретико-методологічні аспекти аналізу. *Юридична Україна*. 2009. № 11-12. С. 142-149.
16. Богатир В. В. Пошук Концепції побудови держави в сучасній Україні. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2009. № 12 (98). С. 29-38.
17. Богініч О. Реалізація принципу верховенства права у сучасній Україні. *Право України*. 2009. № 5. С. 99-102.
18. Борисова В. Релігійна організація – функціональний вид невідприємницьких організацій. *Право України*. 2014. № 2. С. 123-130.
19. Бульба В. Г. Соціальні функції держави: сучасні моделі реалізації у державному управлінні. *Публічне управління*. 2006. № 5. С. 64-74.
20. Бутинський В. Я. Особливості цивільно-правового статусу релігійних організацій в Україні. *Юридичний вісник*. 2012. № 2. С. 75-79.
21. Василенко В. Юридична регламентація статусу офіційної (державної) мови у практиці європейських держав. *Право України*. 2016. № 3. С. 74-83.
22. Веніславський Ф. Взаємодія гілок державної влади як принцип основ конституційного ладу України. *Право України*. 1998. № 1. С. 34-38.
23. Веніславський Ф. Конституційний лад та суспільний ідеал: до питання про базові цінності конституційного ладу України. *Право України*. 2010. № 2. С. 120-128.
24. Веніславський Ф. Правове обмеження державної влади – необхідна передумова стабільності конституційного ладу. *Право України*. 2010. № 6. С. 108-116.
25. Власов А. Реалізація демократії як принципу конституціоналізму в Європейському Союзі. *Юридична Україна*. 2006. № 4. С. 26-29.
26. Волощук О. Т. Проблеми тлумачення теорії розподілу влад у світовій правовій доктрині. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 4. С. 65-71.

27. Гаєва Н. П. Закон України «Про громадські об'єднання»: деякі актуальні проблеми. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2013. Вип. 62. С. 97-104.
28. Гайворонський В. Яким має бути механізм впровадження принципу верховенства права. *Право України*. 2005. Вип. 2. С. 114-118.
29. Ганьба Б. Причини існування та засоби подолання елітарного правового нігілізму в умовах сучасних суспільств перехідного типу. *Юридична Україна*. 2011. № 5. С. 10-15.
30. Георгіца А. Парламентарна форма державного правління: особливості та видові ознаки. *Право України*. 2009. № 10. С. 67-70.
31. Головатий С. Тріада європейських цінностей – верховенство права, демократія, права людини – як основа українського конституційного ладу. *Право України*. 2011. № 5. С. 159-174.
32. Головатий С. Україна – «соціальна» держава: що це? *Право України*. 2014. № 7. С. 199-233.
33. Горбунова Л. М. Правові основи розвитку громадянського суспільства в Україні. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2010. № 10. С. 6-11.
34. Гордієнко Д. Західноєвропейський досвід соціальної держави. *Людина і політика*. 2000. № 6. С. 62-65.
35. Горлов В. Г. Реалізація права на об'єднання громадян. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2013. № 3. С. 5-7.
36. Городовенко В. Значення принципу верховенства права при здійсненні правосуддя. *Юридична Україна*. 2006. № 12. С. 4-8.
37. Григорьев В. Пути становления и конституционного закрепления принципа разделения государственной власти и местного самоуправления в Украине. *Юридический вестник*. 2001. № 1. С. 84-88.
38. Гризюк В. Поняття «правового державного ладу» та «правового громадянського суспільства» І. Канта у контексті розвитку правової держави. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2004. № 4. С. 5-9.
39. Гризюк В. Співвідношення природного і позитивного права та розвиток правової держави. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2004. № 2-3. С. 17-20.
40. Гринюк Р. Ф. Конституційні аспекти співвідношення правової держави та форм узаконення державної влади. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2004. № 5. С. 5-15.
41. Гринюк Р. Ф. Обмежувальна роль Конституції у забезпеченні функціонування правової держави. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2004. № 6. С. 3-7.
42. Гринь О. Д. Орган державної влади як складова державного апарату. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2011. № 11. С. 11-13.

43. Гудзь Т. І. Конституційне закріплення суспільного ладу: основні підходи. *Право і безпека*. 2015. № 3. С. 21-25.
44. Демченко Т. Українська мова – правові проблеми. *Право України*. 1996. № 7. С. 47-50.
45. Дзевелюк М. Номенклатура функції сучасної держави. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. Вип. 11. С. 171-176.
46. Додина Е. Легалізація общественных організацій в Україні. *Юридический вестник*. 2001. № 3. С. 134-137.
47. Долішній М. Соціальна, правова держава: новизна погляду. *Віче*. 2001. № 5. С. 155-157.
48. Дорошенко Ю. Політичний статус засобів масової інформації за системи поділу влади (На тлі посттоталітарних процесів). *Людина і політика*. 1999. № 2. С. 5-9.
49. Дроботов С. Поняття ідеологічної функції права і специфіка її реалізації у демократичній державі. *Юридична Україна*. 2011. № 2. С. 10-17.
50. Євграфова Є. Питання сучасного розуміння права і держави. *Юридична Україна*. 2009. № 11-12. С. 167-173.
51. Євдокимов В. Розвиток ідей правової держави в умовах тоталітаризму та переходу суспільства до демократії. *Право України*. 1997. № 7. С. 3-4.
52. Журенок Т. В. Особливості правової процедури припинення громадських організацій. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 2. С. 107-114.
53. Заворотченко Т. Обов'язки держави та державних органів і обов'язки громадян як гарантії конституційних прав і свобод людини. *Юридична Україна*. 2006. № 4. С. 4-8.
54. Загуменна Ю. О. Особливості реалізації правоохоронної функції держави органами внутрішніх справ України. *Європейські перспективи*. 2009. № 4. С. 187-194.
55. Задихайло Д. Правовий господарський порядок в Україні: десятилітній досвід конституційно-правового забезпечення. *Вісник Академії правових наук України*. 2006. № 3. С. 143-152.
56. Заєць А. Принцип верховенства права (теоретико-методологічне обґрунтування). *Вісник Академії правових наук України*. 1998. № 1. С. 3-13.
57. Залізнюк В. В. Деякі аспекти дефініції поняття «політична партія» в наукових працях та національному законодавстві України як відображення її функцій та ролі в суспільстві. *Часопис Київського університету права*. 2015. № 3. С. 99-103.
58. Заславська О. Органи державної влади України як відкрита інформаційна система. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2009. Вип. 13. С. 190-194.

59. Захарова Т. Приватна власність у сучасному українському суспільстві: соціологічний вимір. *Вісник Кіровоградського національного технічного університету*. 2011. № 3. С. 117-128.
60. Захарчук А. Політична система сучасної України: становлення, розвиток та особливості трансформації. *Юридична Україна*. 2006. № 4. С. 26-30.
61. Зварич Р. Національна держава в контексті глобалізації. *Юридична Україна*. 2009. № 2. С. 8-11.
62. Зінченко Ю. Принцип пропорційності як складова верховенства права. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 7. С. 14-17.
63. Зюзь Д. В. Сутність та чинники розвитку економічної системи. *Державне будівництво*. 2016. № 2. С. 1-12.
64. Ільницький М. С. Становлення конституційного ладу в Україні. *Право.ua*. 2017. № 3. С. 10-15.
65. Іщук С. І. Концептуальні засади реалізації права на свободу об'єднань в Україні. *Часопис Національного університету «Острозька академія»*. 2012. № 2. С. 1-12.
66. Кашуба О. М. Підприємництво в Україні: проблеми і перспективи розвитку. *Економіка та держава*. 2015. № 6. С. 103-106.
67. Кельман М. Аспекти аналізу методологічних проблем співвідношення держави та права. *Право України*. 2009. № 2. С. 60-67.
68. Кельман М. Десять засад демократії. *Право України*. 1996. № 8. С. 7-10.
69. Кириленко І. Конституційне регулювання власності: порівняльний аналіз. *Право України*. 1997. № 9. С. 47-50.
70. Кіндратець О. Вирішення проблеми бідності в соціальній державі. *Людина і політика*. 2000. № 2. С. 69-72.
71. Кіндратець О. Традиційні і нетрадиційні форми взаємодопомоги у соціальній державі. *Людина і політика*. 2000. № 5. С. 82-86.
72. Кісель В. Й. Генезис уявлень про сутність права власності: історія та сучасність. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2015. № 1. С. 115-118.
73. Клименко О. І. Поняття конституційного права громадян на мирні зібрання. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 6. С. 134-141.
74. Клименко О. М. До визначення поняття конституційного ладу та права власності в його системі. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2011. № 1. С. 44-49.
75. Ковальчук В. Громадянське суспільство та його правосвідомість як основа формування легітимної влади. *Право України*. 2014. № 4. С. 91-98.
76. Козюбра М. Верховенство права: українські реалії та перспективи. *Право України*. 2010. № 3. С. 6-18.

77. Колісник В. Національний суверенітет та право нації на самовизначення. *Вісник Академії правових наук України*. 2001. № 1. С. 33-39.
78. Колісник В. Відновлення дії Конституції України та зміна форми правління як засіб поновлення конституційного ладу. *Вісник Конституційного Суду України*. 2015. № 4. С. 103-108.
79. Колодій А. Громадянське суспільство: ознаки, структурні елементи, співвідношення із державою. *Право України*. 2014. № 4. С. 9-16.
80. Коломоєць О. В. Функції держави у сучасному державознавстві: теоретичні проблеми. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2013. № 5. С. 41-44.
81. Константинова Т. В. Плюралізм політичних груп як основа демократичного політичного вибору. *Актуальні проблеми політики*. 2012. Вип. 47. С. 49-56.
82. Копейчиков М. Соціальна держава як політична реальність. *Вісник Академії правових наук України*. 2001. № 2. С. 216-226.
83. Корнієнко В. Реалізація ідеалу соціально-правової держави в українському суспільстві. *Право України*. 2001. № 2. С. 48-52.
84. Костицький В. Політичні партії в системі «громадянське суспільство і держава». *Право України*. 1995. № 12. С. 32-34.
85. Костін Ю. Про форми права власності. *Право України*. 2001. № 10. С. 75-77.
86. Кохановська О. Інформаційно-правова основа громадянського суспільства. *Право України*. 2015. № 4. С. 35-42.
87. Кравчук В. Проблема меж державної влади в умовах формування громадянського суспільства. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 12. С. 7-9.
88. Краковська А. Є. Поняття соціальної функції держави в сучасній юридичній науці. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2015. Вип. 31. С. 14-19.
89. Краковська А. Конституційно-правові основи реалізації соціальної функції держави в Україні. *Юридична Україна*. 2009. № 7. С. 33-39.
90. Кресіна І. О. Держава і громадянське суспільство: проблеми взаємодії. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2013. Вип. 62. С. 378-383.
91. Кріцак І. В. Правоохоронна функція держави та її вплив на формування функції надання послуг населенню органами внутрішніх справ України. *Форум права*. 2009. № 3. С. 365-372.
92. Кройтор А. В. Роль, місце та функції політичних партій у процесі формування паритетної демократії. *Актуальні проблеми політики*. 2012. Вип. 47. С. 108-113.
93. Кротюк В. Конституційно-правове регулювання статусу Національного банку України і гарантії його незалежності. *Право України*. 1999. № 4. С. 21-26.

94. Крусян А. Громадянське суспільство в Україні як передумова сучасного українського конституціоналізму: поняття і тенденції розвитку. *Право України*. 2014. № 4. С. 17-25.
95. Кудрявцева О. Класифікація та систематизація конституційних прав і свобод дитини в Україні. *Юридична Україна*. 2014. № 2. С. 47-52.
96. Кузнецова Н. Громадянське суспільство, держава, приватне право: проблеми співвідношення та взаємодії. *Право України*. 2014. № 4. С. 63-70.
97. Кузьменко Б. Правління права, політична демократія, громадянське суспільство: перспективи інтегративної ідеології. *Право України*. 1999. № 11. С. 20-26.
98. Куракін О. М. Співвідношення верховенства права та закону в розрізі соціологічної концепції право розуміння. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Юридичні науки*. 2015. Вип. 2. С. 33-36.
99. Куян І. До питання про абсолютність і обмеженість суверенітету держави. *Право України*. 2011. № 7. С. 148-155.
100. Куян І. До питання про поняття «народний суверенітет». *Право України*. 2010. № 6. С. 101-107.
101. Лазор В. Конституційні основи морально-релігійної освіти в Україні. *Право України*. 2001. № 10. С. 89-91.
102. Лазор К. П. Релігійні об'єднання в Україні: організаційно-правові основи діяльності. *Актуальні проблеми політики*. 2013. Вип. 50. С. 282-287.
103. Лардере Г. Короткий аналіз світового конституційного досвіду демократії. *Право України*. 1992. № 1. С. 11-12.
104. Левін Ю. Демократія як форма політичного режиму. *Вісник Академії правових наук України*. 2006. № 3. С. 244-248.
105. Лемак В. Принцип верховенства права в Україні: основні загрози. *Право України*. 2010. № 3. С. 44-48.
106. Лепський М. Поняття проблеми як критерій оцінки соціальних перспектив України. *Людина і політика*. 2000. № 6. С. 2-7.
107. Линецький С. Методологічні засади осмислення місця і ролі державного режиму в структурі державного ладу України. *Право України*. 2000. № 6. С. 19-23.
108. Линецький С. Теоретичні підходи до визначення та еволюції української моделі державного режиму. *Право України*. 1999. № 7. С. 17-20.
109. Лісовий В. Поняття політичної культури і сучасний стан політичної культури в Україні. *Розбудова держави*. 1993. № 3. С. 52-57.
110. Лошихін О. М., Якубовський Д. Г., Янішевський А. В. Реформування місцевої влади як одна з засад і гарантій конституційного ладу України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 1. С. 77-81.

111. Луцький Р. П. Соціально-економічне середовище як визначальний фактор формування та розвитку позитивного права. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2013. № 6. С. 39-44.
112. Людвик І. В. Шляхи та перспективи удосконалення конституційно-правового статусу засобів масової інформації в Україні. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2010. № 3. С. 134-141.
113. Макаренков О. Ознаки права відкритого суспільства: концептуальний підхід. *Юридична Україна*. 2012. № 11 С. 12-19.
114. Макаренков О. Співвідношення генетичного і структурно-функціонального методів у дослідженні напрямів трансформації права відкритого суспільства. *Юридична Україна*. 2012. № 8 С. 12-19.
115. Малкіна Я. Д. Економічний зміст податків, їх роль та сучасний стан податкової системи України. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. № 6. С. 854-858.
116. Мацко А. Політика зайнятості та ринок праці в Україні крізь призму світового досвіду. *Розбудова держави*. 1995. № 3. С. 25-27.
117. Мацюк А. Конституція – правова основа суспільного ладу, формування, організації та здійснення влади народу. *Публічне право*. 2014. № 1. С. 223-230.
118. Мацькевич М. Державотворчі процеси в Україні на сучасному етапі її розвитку: проблеми і перспективи. *Право України*. 2009. № 2. С. 74-78.
119. Медведчук В. Громадянське суспільство як фундаментальна основа демократичного розвитку України. *Право України*. 2014. № 4. С. 26-35.
120. Медведчук В. Держава в умовах перехідного суспільства. *Право України*. 1998. № 3. С. 9-13.
121. Медведчук В. Доктринальні ідеї федералізму: ретроспектива і перспектива українського вибору. *Право України*. 2012. № 9. С. 302-309.
122. Медведчук В. СДПУ(о) і сучасні процеси державотворення. *Вісник Академії правових наук України*. 2001. № 1. С. 40-57.
123. Медведчук В. Держава і громадянське суспільство: український вибір. *Право України*. 2012. № 3-4. С. 374-384.
124. Мельник З. Поняття «правова система»: теоретичне питання. *Юридична Україна*. 2006. № 11. С. 8-12.
125. Михалев В. Конституционность как фактор правового государства. *Юридический вестник*. 2001. № 4. С. 110-115.
126. Мірошниченко Ю. Проблеми конституційно-правового регулювання реалізації принципу народного суверенітету як фундаменту народовладдя в Україні. *Право України*. 2011. № 8. С. 262-273.
127. Мороз О. М. Місце і роль громадських об'єднань у політичній системі сучасної демократичної держави. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2014. № 9-1. С. 50-52.

128. Мороз О. Реорганізація інститутів публічної влади – пріоритетний напрям реформ в Україні. *Право України*. 1998. № 1. С. 6-9.
129. Наливайко Л. Р. Верховенство права як принцип основ державного ладу України. *Актуальні проблеми політики*. 2006. Вип. 28. С. 117-122.
130. Наливайко Л. Р. Гарантії державного ладу України: проблеми визначення поняття. *Науковий вісник юридичної академії міністерства внутрішніх справ*. 2005. № 4. С. 153-159.
131. Наливайко Л. Р. До питання про визначення поняття «механізм Української держави». *Підприємництво, господарство і право*. 2005. № 10. С. 92-96.
132. Наливайко Л. Р. Історія становлення державного ладу України. *Підприємництво, господарство і право*. 2009. № 10. С. 31-35.
133. Наливайко Л. Р. Конституційно-правові засади та зміст екологічної функції Української держави. *Університетські наукові записки. Часопис Хмельницького університету управління та права*. 2006. № 1. С. 181-185.
134. Наливайко Л. Р. Конституційно-правові основи економічної функції Української держави. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України*. 2007. Вип. XVIII. С. 29-34.
135. Наливайко Л. Р. Конституційно-правові основи механізму Української держави та його принципів. *Підприємництво, господарство і право*. 2005. № 11. С. 8-11.
136. Наливайко Л. Р. Концепції і підходи до розуміння поняття «державний лад». *Юридичні і політичні науки*. 2005. Спецвипуск, Т. 1. С. 176-181.
137. Наливайко Л. Р. Нормативно-правові гарантії державного ладу України. *Університетські наукові записки. Часопис Хмельницького університету управління та права*. 2009. № 1. С. 24-27.
138. Наливайко Л. Р. Ознаки гарантій державного ладу України. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2009. № 1. С. 7-14.
139. Наливайко Л. Р. Регулююча роль Української держави в економічній сфері. *Вісник Запорізького юридичного інституту*. 2007. № 2. С. 3-9.
140. Наливайко Л. Р. Реформування механізму держави в контексті євроінтеграційної орієнтованості зовнішньої політики України. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2007. № 2 (33). С. 48-53.
141. Наливайко Л. Р. Роль принципів державного ладу у розбудові демократичної, соціальної і правової держави *Університетські наукові записки. Часопис Хмельницького університету управління та права*. 2008. № 1. С. 11-15.

142. Наливайко Л. Р. Система організаційно-правових гарантій державного ладу України. *Вісник Запорізького юридичного інституту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2009. № 1. С. 3-12.
143. Наливайко Л. Р. Системний взаємозв'язок категорій «державний лад» та «суспільний лад». *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2007. Спецвипуск. С. 78-83.
144. Наливайко Л. Р. Системний взаємозв'язок категорій конституційний та державний лад: теоретико-методологічний підхід. *Вісник Запорізького юридичного інституту*. 2006. № 4. С. 3-13.
145. Наливайко Л. Р. Современные политические процессы и развитие государственности в Украине. *Право: теория и практика [The law: theory & practice]*. 2006. № 5. С. 58-61.
146. Наливайко Л. Р. Содержание экологической функции современного государства: конституционно-правовые основы. *Российское право в Интернете*. 2006. № 2. URL: http://rli.consultant.ru/magazine/2006/const_law.
147. Наливайко Л. Р. Соціальна функція Української держави та її конституційно-правові основи. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2006. № 2. С. 155-159.
148. Наливайко Л. Р. Співвідношення категорій «державний лад» і «політична система» в аспекті розробки загальної концепції розбудови Української держави. *Вісник Запорізького юридичного інституту*. 2006. № 3. С. 17-24.
149. Наливайко Л. Р. Структурованість як невід'ємний атрибут конституційного механізму української держави. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2005. № 8. С. 5-15.
150. Наливайко Л. Р. Теорія соціальної функції сучасної Української держави в умовах політичних та економічних перетворень. *Університетські наукові записки. Часопис Хмельницького університету управління та права*. 2007. № 1. С. 13-17.
151. Наливайко Л. Р. Форми здійснення політичної функції Української держави. *Підприємництво, господарство і право*. 2006. № 8. С. 3-7.
152. Невідомий В. Структурні трансформації сучасного суспільства та реформування конституційних основ української держави. *Право України*. 2011. № 8. С. 274-282.
153. Нікітін Ю. Конституціоналізм і національна безпека в контексті соціального виміру. *Вісник Академії правових наук України*. 2006. № 3. С. 103-112.
154. Ніколаєнко Н. Сутність поняття «соціальна солідарність» у працях Леона Дюгі та Максима Ковалевського. *Юридична Україна*. 2014. № 6. С. 14-21.

155. Новіков В. В. До питання про правовий статус і види релігійних організацій. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 2. С. 88-97.
156. Олейников С. М. Функції держави та правові форми її діяльності. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2012. Вип. 23. С. 150-161.
157. Оніщенко Н. До питання про пошук балансу у співвідношенні громадянського суспільства та держави. *Право України*. 2014. № 4. С. 55-62.
158. Оніщенко Н. М. Нормотактика як складова державної правової політики. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 4. С. 37-42.
159. Оніщенко Н. Формування громадянського суспільства: комунікативно-правовий чинник. *Вісник Конституційного Суду України*. 2015. № 5. С. 88-96.
160. Опришко В. Державно-правова реформа в Україні: основні напрями. *Право України*. 1998. № 1. С. 11-15.
161. Орзіх М. Президентська республіка – різновид республіканської форми правління. *Право України*. 2009. № 10. С. 72-75.
162. Остапенко М. Політичний плюралізм: багатогранність змісту. *Політичний менеджмент*. 2011. № 6. С. 29-36.
163. Павловський М. Стійкість економічної системи. Від риторики до дії. *Віче*. 2001. № 3. С. 18-33.
164. Палінчак М. М. Мережа релігійних організацій в Україні: стан та перспективи розвитку. *Актуальні проблеми політики*. 2015. Вип. 55. С. 205-214.
165. Панкевич О. Соціальна держава: до загальнотеоретичної характеристики. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2004. № 2-3. С. 29-34.
166. Пархоменко Н. Роль громадянського суспільства у захисті прав і свобод людини та громадянина. *Право України*. 2014. № 4. С. 116-125.
167. Пацурківський Ю. П. Основні підходи до визначення поняття та природи власності в цивільних правовідносинах. *Науковий вісник Чернівецького університету*. 2013. № 628. С. 59-64.
168. Пелих Н. Конституційний Суд – гарант конституційного ладу в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2005. № 3. С. 25-27.
169. Перегуда Є. До проблеми законодавчої регламентації багатопартійності в Україні. *Право України*. 2001. № 4. С. 69-74.
170. Петришин О. Верховенство права в системі правового регулювання суспільних відносин. *Право України*. 2010. № 3. С. 24-27.
171. Петришин О. Демократія як основа правової, соціальної держави. *Право України*. 2014. № 5. С. 73-82.
172. Петришин О. Змішана республіканська форма державного правління: питання теорії та практики. *Право України*. 2009. № 10. С. 57-61.
173. Петришина-Дюг Г. Г. Поняття та сутність політичних партій. *Науковий вісник Чернівецького університету*. 2010. № 538. С. 58-62.
174. Пилипишин В. П. Поняття та основні риси державного управління. *Юридична наука і практика*. 2011. № 2. С. 10-14.

175. Пильгун Н. В. Реалізація принципу верховенства права як необхідна умова побудови правової держави. *Юридичний вісник*. 2012. № 25. С. 30-34.
176. Пількевич В. Конституційно-правові основи управління державним майном. *Вісник Академії правових наук України*. 2006. № 1. С. 82-90.
177. Погорілко В. Актуальні проблеми демократії управління і бюрократії в Україні. *Право України*. 2001. № 9. С. 124-125.
178. Погорілко В. Нова Конституція України – втілення національної ідеології державотворення. *Право України*. 1997. № 1. С. 46-47.
179. Погорілко В. Функції Української держави та їх правові основи. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2004. № 1. С. 9-14.
180. Погребняк С. Втілення принципу рівності в юридичних актах. *Вісник Академії правових наук України*. 2006. № 3. С. 8-19.
181. Подгорний С. Проблеми соціальних держав. *Нова політика*. 2001. № 2. С. 15-16.
182. Подгорний С. Соціально-правова держава: історичні етапи становлення. *Нова політика*. 2001. № 3. С. 20-23.
183. Покутя І. Забезпечення верховенства права в умовах судової реформи України. *Вісник Академії правових наук України*. 2006. № 3. С. 198-206.
184. Прилуцька М. О. Поняття «державна служба» в історико-правовому аспекті. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 1. С. 149-155.
185. Прилуцький С. В. Адвокатура як інститут громадянського суспільства в умовах становлення правової держави. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2010. № 12. С. 47-55.
186. Примуш М. Порядок утворення і діяльності політичної партії. *Віче*. 2001. № 5. С. 143-154.
187. Примуш М. Правова регламентація ідеологічних та організаційних засад політичних партій. *Право України*. 2000. № 11. С. 25-29.
188. Прієшкіна О. В. Основи конституційного ладу в системі Конституції України. *Часопис Київського університету права*. 2010. № 4. С. 93-96.
189. Прокопець Л. Соціальна держава як політична реальність. *Право України*. 2000. № 12. С. 16-32.
190. Прокопов Д. Є. Правовий вимір функціонування публічної влади у політичній системі сучасної України. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 1. С. 41-50.
191. Прудов Ю. Соціальні виплати та пільги в українському законодавстві. *Юридична Україна*. 2006. № 1. С. 49-53.
192. Пушкіна О. Пріоритетні проблеми конституційно-правового регулювання основ конституційного ладу і форм територіального устрою України. *Юридична Україна*. 2012. № 3. С. 31-36.

193. Реньов Є. В. Проблемні питання визначення поняття та сутності конституційного ладу. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2014. № 10-1. С. 78-81.
194. Рибчак В. І. Аналіз сучасних підходів до державного регулювання підприємницької діяльності. В Україні. *Науковий вісник Мукачівського державного університету*. 2015. № 1. С. 41-45.
195. Руденко Б. Глобалізаційний аспект у дослідженні сучасних правових систем. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 2. С. 13-17.
196. Рутар С. Держава як основний елемент політичної системи. *Розбудова держави*. 1993. № 7. С. 57-63.
197. Рябовол Л. Т. Гарантії конституційного ладу України як предмет дослідження: реалізація системного підходу. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2017. № 4. С. 29-32.
198. Рябовол Л. Т. Засади конституційного ладу України як предмет дослідження: обґрунтування необхідності впорядкування термінологічного апарату. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 2. С. 49-52.
199. Рябовол Л. Т. Конституційний лад України: наукова дискусія щодо визначення поняття і структурування. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. № 3. С. 37-41.
200. Сааданбеков Ж. Превратности идеологий в многопартийном политическом пространстве (на примере Кыргызстана). *Людина і політика*. 2000. № 3. С. 69-75.
201. Савченко О. Принцип верховенства права – нормативна основа громадянського суспільства і правової держави. *Юридична Україна*. 2006. № 12. С. 17-22.
202. Святоцька В. Основоволожні стандарти і принципи організації та діяльності адвокатури у міжнародному просторі. *Право України*. 2015. № 12. С. 83-91.
203. Святоцький О. Питання пошуку оптимальної моделі форми державного правління для України. *Право України*. 2009. № 10. С. 61-65.
204. Селіванов А. Конституційність як критерій суспільної довіри до судової влади. *Право України*. 2014. № 5. С. 92-96.
205. Селіванов А. О. Незалежність як умова політичного самовизначення народу. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2013. № 8. С. 5-10.
206. Селіванов А. Суверенітет народу і його забезпечення публічною владою. *Право України*. 2009. № 11. С. 66-70.
207. Сенчук В. Правові гарантії демократизму державного ладу в Україні: проблеми теорії і практики. *Юридична Україна*. 2009. № 5. С. 8-14.
208. Середюк В. Міжнародно-правові стандарти свободи масової інформації та їх національна імплементація. *Юридична Україна*. 2009. № 9. С. 9-13.
209. Сербогіна С. Розвиток форми правління: діалектико-формаційний підхід. *Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні*. 2006. С. 55-58.

210. Сікора В. Держава як духовно-економічний організатор суспільства. *Розбудова держави*. 1992. № 2. С. 11-12.
211. Сіренко В. До питання про конституційні основи форм власності в Україні. *Право України*. 2015. № 9. С. 97-103.
212. Скрипник О. Демократія як механізм державного управління. *Вісник Академії правових наук України*. 2006. № 3. С. 3-8.
213. Скрипнюк В. Громадянське суспільство і система державної влади в Україні: проблеми взаємодії у сучасних умовах. *Право України*. 2014. № 4. С. 81-90.
214. Скрипнюк О. В. Конституційні основи розвитку громадянського суспільства в Україні: досвід і перспективи. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2011. № 2. С. 15-20.
215. Скрипнюк О. Вплив інститутів громадянського суспільства на становлення і розвиток демократичного політичного режиму. *Право України*. 2001. № 5. С. 12-17.
216. Скрипнюк О. Демократизація політичної системи України як фактор європейської інтеграції: проблеми і перспективи. *Юридична Україна*. 2013. № 2. С. 26-30.
217. Скрипнюк О. Ідея соціальної справедливості в контексті теорії соціальної, правової держави. *Вісник Академії правових наук України*. 2001. № 2. С. 17-24.
218. Скрипнюк О. Конституційний лад в Україні: методологічні проблеми розвитку та вдосконалення в контексті конституційної модернізації. *Вісник Академії правових наук України*. 2012. № 4. С. 123-134.
219. Скрипнюк О. Конституційний лад України: ознаки, принципи, гарантії. *Вісник Центральної виборчої комісії*. 2008. № 4. С. 46-51.
220. Скрипнюк О. Політичні та організаційні фактори в системі гарантій принципу народного суверенітету в Україні. *Юридична Україна*. 2015. № 7-8. С. 22-28.
221. Скрипнюк О. Проблема соціальної держави в контексті концепції «державного мінімалізму». *Право України*. 2000. № 11. С. 17-20.
222. Скупінський О. Конституційно-правові принципи економічної системи України. *Вісник Академії правових наук України*. 2010. № 2. С. 196-206.
223. Смолянук В. Міжнародні гарантії незалежності України – політична виправданість і необхідність. Та чи достатність? *Віче*. 2001. № 2. С. 55-63.
224. Снігур І. Законодавчі пропозиції у сфері регулювання організації та діяльності політичних партій в Україні (правовий аналіз). *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 4. С. 7-10.
225. Сокурєнко В. Гуманістичний зміст концепції соціальної держави. *Право України*. 2000. № 11. С. 21-23.
226. Соляр С. Громадянське суспільство: загальнотеоретичні підходи до визначення. *Вісник Академії правових наук України*. 2013. № 1. С. 271-279.

227. Стеценко С. Громадянське суспільство та соціальна держава: проблеми взаємодії. *Право України*. 2014. № 4. С. 71-80.
228. Стретович В. Правова система України: загальна характеристика сучасного етапу формування. *Право України*. 1998. № 2. С. 3-6.
229. Стрілець В. Ідея державності України в державно-правових поглядах Української радикально-демократичної партії. *Вісник Академії правових наук України*. 2011. № 2 (65). С. 67-75.
230. Сухонос В. Взаємовплив громадянського суспільства та інституту глави держави: досвід СРСР і України. *Право України*. 2014. № 4. С. 99-106.
231. Тацій В. Утвердження і забезпечення прав та свобод людини – основний обов'язок демократичної, правової, соціальної держави. *Вісник Академії правових наук України*. 2000. № 4. С. 3-8.
232. Телешун С. Поняття державного устрою України: проблеми теорії і практики. *Право України*. 2000. № 6. С. 14-18.
233. Телешун С. Проблеми формулювання національної ідеї в контексті збереження унітарного державного устрою України. *Людина і політика*. 2000. № 3. С. 76-78.
234. Телітський А. М. Класифікація громадських об'єднань в Україні. *Науковий вісник Чернівецького університету*. 2011. № 559. С. 44-47.
235. Тимошенко В. І. Особливості концепції громадянського суспільства в політико-правовій думці України кінця XIX – початку XX ст. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2014. № 5. С. 160-168.
236. Тимошенко В. Формування ідей та елементів громадянського суспільства в Україні: ретроспективний аналіз. *Право України*. 2014. № 4. С. 36-44.
237. Тимчук О. Демократичний політичний режим в сучасному світі: порівняльний аналіз. *Підприємництво, господарство і право*. 2006. № 8. С. 25-28.
238. Тодика О. Категорія «публічний інтерес» в конституційному праві та проблеми здійснення народовладдя. *Вісник Академії правових наук України*. 2006. № 1. С. 67-75.
239. Тодика О. Політична об'єктивність держави в аспекті здійснення народовладдя. *Юридична Україна*. 2005. № 11. С. 14-18.
240. Тодика О. Проблеми народовладдя в умовах глобалізації. *Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні*. 2006. С. 58-59.
241. Толстенко В. Інститути безпосереднього народовладдя у визначенні форми сучасної держави: правові аспекти. *Право України*. 2014. № 3. С. 171-179.
242. Толстенко В. Інститути представницької демократії як фактор розвитку форми держави. *Право України*. 2014. № 6. С. 187-196.
243. Толстенко В. Роль громадянського суспільства у генезі форми сучасної держави: теоретико-методологічні аспекти. *Право України*. 2014. № 4. С. 45-54.

244. Толстенко В. Форма держави в системі основ конституційного ладу: проблеми теорії і практики. *Право України*. 2014. № 2. С. 283-290.
245. Торяник В. М. Інформаційна безпека як складова національної безпеки держави. Роль ЗМІ в забезпеченні інформаційного суверенітету України. *Право і суспільство*. 2016. № 2 С. 151-156.
246. Трофименко Л. Роль суспільного устрою у політичній соціалізації жінки. *Юридический вестник*. 2001. № 1. С. 77-83.
247. Француз А. Політична опозиція у демократичній державі. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2004. № 5. С. 35-38.
248. Француз А. Правові основи конструювання політичних систем. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2004. № 4. С. 28-33.
249. Француз А. Інститути громадянського суспільства у заходах запобігання і протидії корупції в Україні. *Право України*. 2014. № 4. С. 141-149.
250. Хрідочкін А. В. Особливості адміністративно-правового статусу контролюючих державних органів охорони інтелектуальної власності України. *Право і суспільство*. 2016. № 2 С. 156-161.
251. Цесар І. А. Правові гарантії політичного плюралізму в процесі розвитку демократичної держави. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2010. № 2. С. 136-144.
252. Цесар І. А. Принцип децентралізації у становленні демократичної держави. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2010. № 4-5. С. 255-265.
253. Цимбалюк М. Громадянське суспільство як фактор утвердження демократичної правосвідомості. *Право України*. 2007. № 11. С. 21-25.
254. Чапала Г. Народовладдя, демократія, самоврядування – співвідношення понять. *Вісник Академії правових наук України*. 2006. № 1. С. 37-43.
255. Чепульченко Т. О. Верховенство права як основоположний принцип сучасного право творення. *Вісник НТУУ «КПІ». Серія: Політологія. Соціологія. Право*. 2012. Вип. 14. С. 185-188.
256. Чернега А. Принципи правової держави: наміри і реальність. *Юридична Україна*. 2010. № 12. С. 38-45.
257. Черниш О. Перспективи формування соціальної держави. *Людина і політика*. 2000. № 4. С. 88-91.
258. Черноіваненко А. В. Політичні партії: їх роль та функції у сучасних процесах державного будівництва в Україні. *Теорія та практика державного управління*. 2015. № 3. С. 91-99.
259. Чорна А. Підприємницька діяльність як об'єкт адміністративно-правового регулювання. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 5. 128-132.
260. Чорна В. Г. Правовий статус громадських об'єднань. *Порівняльно-аналітичне право*. 2013. № 4. С. 247-249.
261. Чушенко В. Форма державного правління в теорії та практиці українського державотворення. *Право України*. 2009. № 10. С. 78- 82.

262. Шаповал В. Конституційний механізм державної влади в незалежній Україні: політико-правові проблеми організації виконавчої влади. *Право України*. 1997. № 1. С. 30-34.
263. Шаповал В. Форма державного правління як конституційний *modus vivendi* сучасної держави. *Право України*. 2009. № 10. С. 38-41.
264. Шатіло В. Принципи діяльності державної влади і методи їх здійснення. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2014. Вип. 1. С. 66-70.
265. Швець І. В. Конституційно-правовий статус дитини: поняття, елементи, види. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 2. С. 116-124.
266. Шемшученко Ю. Теоретичні проблеми формування правової держави. *Право України*. 1995. № 12. С. 7-10.
267. Шинкарук В. Громадянське суспільство, держава, ідеологія. *Розбудова держави*. 1993. № 5. С. 51-52.
268. Шкляр Т. Правова і економічна системи суспільства: основні напрямки взаємодії. *Підприємництво, господарство і право*. 2006. № 12. С. 58-62.
269. Юрчишена Л. В. Податок на доходи фізичних осіб: механізм стягнення та джерело доходу бюджету України. *Фінанси. Учет. Банки*. 2016. № 1. С. 215-224.
270. Яковюк І. Виникнення та розвиток концепції соціальної держави. *Вісник Академії правових наук України*. 2001. № 2. С. 25-33.
271. Яковюк І. Соціальна держава: до визначення змісту поняття. *Вісник Академії правових наук України*. 2001. № 3. С. 37-46.
272. Ялі І. Політичні партії в сучасній державі. *Віче*. 2001. № 10. С. 153-155.
273. Ярмиш О. Громадянське суспільство і злочинність. *Право України*. 2014. № 4. С. 134-140.

ТЕМА 9. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ЇЇ РОБОТИ

Ідея парламентаризму та її реалізація в Україні. Конституційна доктрина законодавчої влади в Україні.

Поняття та ознаки Верховної Ради України як органу законодавчої влади. Кількісний та якісний склад Верховної Ради України.

Повноваження Верховної Ради України: конституційно-правова характеристика. Функції Верховної Ради України: поняття, зміст.

Статус народного депутата України: поняття, структура, нормативне закріплення.

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини: конституційно-правовий статус.

Рахункова палата: поняття, завдання, функції, повноваження, структура.

Депутатські групи (фракції): конституційно-правовий статус. Комітети Верховної Ради України: конституційно-правовий статус. Засідання Верховної Ради України. Ведення пленарних засідань: прийняття рішень; порядок надання слова; організація розгляду питань; протокол, стенографічний бюлетень, стенографічний звіт; розробка проектів законів. Розгляд законодавчих пропозицій, законопроектів, поправок: розгляд законопроектів у першому читанні; розгляд законопроектів у другому читанні; розгляд законопроектів у третьому читанні. Тлумачення законів, оприлюднення та введення в дію. Застосування процедури імпичменту: конституційно-правові засади та практика застосування.

Апарат Верховної Ради України: правовий статус та структура. Зовнішньополітична діяльність Верховної Ради України і міжпарламентські зв'язки: засади зовнішньої політики України; законодавство з питань зовнішньої політики України; ратифікація міжнародних договорів; приєднання до міжнародних договорів; співробітництво України з Організацією Об'єднаних Націй; Європейське регіональне співробітництво; співробітництво Верховної Ради України з парламентами інших країн.

Ключові поняття:

народне представництво, парламентаризм, парламент, активні парламенти, реактивні парламенти, маргінальні парламенти, мінімальні парламенти, легіслатура, монокамерні парламенти, бікамеральні парламенти, функції парламенту України, повноваження Верховної Ради України, депутатський корпус, народний депутат України, депутатський мандат, імперативний мандат, вільний мандат, депутатське звернення, депутатський запит, система гарантій діяльності народного депутата, депутатська недоторканність, депутатський імунітет, депутатський індемнітет, керуючі органи парламенту, спікер, парламентські комітети, тимчасові комісії,

тимчасові спеціальні комісії, депутатські групи, парламентські фракції, парламентська більшість, парламентська опозиція, лобіювання, лобістське бюро, парламентський контроль, омбудсмен (Уповноважений Верховної Ради України з прав людини), акти реагування Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Рахункова палата, парламентські сесії, чергові сесії, позачергові сесії, пленарні засідання, голосування, законодавчий процес, стадії законодавчого процесу, законодавча ініціатива, установча процедура, зовнішньополітична діяльність Верховної Ради України.

Нормативні акти:

- ❖ Конституція України від 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141 (зі змінами внесеними Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» від 02 червня 2016 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 28. Ст. 532).
- ❖ Про визначення порядку обчислення скликань Верховної Ради України: Закон України від 1 лютого 2000 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 8. Ст. 52.
- ❖ Про комітети Верховної Ради України: Закон України від 4 квітня 1995 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 19. Ст. 134.
- ❖ Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності: Указ Президента від 10 червня 1997 року (зі змінами і допов.). *Урядовий кур'єр*. 1997. № 107-108.
- ❖ Про Рахункову палату: Закон України від 02 липня 2015 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 36. Ст. 360.
- ❖ Про статус народного депутата України: Закон України від 17 листопада 1992 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 3. Ст. 17.
- ❖ Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини: Закон України від 23 грудня 1997 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 20. Ст. 99.
- ❖ Про Регламент Верховної Ради України: Закон України від 10 лютого 2010 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 14-15, №16-17. Ст. 133.

Дисертації, автореферати:

1. Абасов Г. Г. Конституційно-правовий статус Верховної Ради Автономної Республіки Крим: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2004. 21 с.
2. Авсеєвич В. П. Верховна Рада у конституційному процесі в Україні. 1990-1996 рр.: автореф. дис. ... канд. іст. наук. Запоріжжя, 2002. 19 с.
3. Александров О. А. Конституційно-правові засади статусу народного депутата України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2010. 20 с.

4. Алексеев В. М. Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в Україні: управлінський аспект: автореф. дис. ... д-ра наук. Київ, 2012. 36 с.
5. Ал-Зухайрі А. І. Сучасний парламентаризм як фактор становлення демократичної політичної системи: автореф. дис. ... канд. політ. наук. Чернівці, 2017. 20 с.
6. Антонова О. Р. Взаємодія Верховної Ради України з неурядовими організаціями: державно-управлінський аспект: автореф. дис. ... канд. наук. Київ, 2015. 20 с.
7. Баликіна Л. І. Становлення та розвиток парламентаризму в Україні та Республіці Білорусь: порівняльні аспекти: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2015. 21 с.
8. Барабаш Ю. Г. Парламентський контроль в Україні: проблеми теорії та практики: дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2004. 205 с.
9. Бондарчук О. В. Інститут недоторканності депутата парламенту в Україні та Російській Федерації: порівняльно-правовий аналіз: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2012. 190 с.
10. Бруслик О. Ю. Конституційно-правовий статус Парламенту Великобританії: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2017. 20 с.
11. Венгер В. М. Конституційно-правові засади впливу парламентських фракцій на здійснення представницького мандата: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2013. 20 с.
12. Верцімага І. В. Механізми здійснення парламентського контролю за реалізацією державної екологічної політики в Україні: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. Київ, 2017. 20 с.
13. Гев'юк У. Ю. Формування інституту парламентських виборів у процесі демократизації політичної системи України: дис. ... канд. політ. наук. Чернівці, 2011. 217 с.
14. Гербут Н. А. Гендерне представництво в парламентах: українські реалії та зарубіжний досвід: автореф. дис. ... канд. політ. наук. Київ, 2014. 18 с.
15. Григоренко А.О. Конституційно-правовий статус народного депутата України і парламентаріїв Італії, Польщі та Угорщини: порівняльний аналіз: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2010. 24 с.
16. Григорук Н. Г. Конституційно-правовий статус народного депутата України: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2004. 216 с.
17. Дурдинець М. Ю. Бікамералізм в українському парламентаризмі: філософсько-правове осмислення: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2018. 20 с.
18. Єрмолін В.П. Конституційні засади виконавчої влади в Україні (проблеми теорії і практики): автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2003. 17 с.
19. Ісаєнко А. В. Конституційно-правовий статус державних органів зовнішніх зносин України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2014. 19 с.

20. Карасев А. Т. Депутат в системе представительной власти: конституционно-правовое исследование: дис. ... д-ра юрид. наук. Екатеринбург, 2009. 448 с.
21. Койчева О. С. Рахункова палата як суб'єкт фінансового контролю: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2016. 24 с.
22. Коляструк О. П. Верховна Рада України у системі владних відносин 1994-2002 рр.: автореф. дис. ... канд. іст. наук. Київ, 2008. 19 с.
23. Кофанов А. В. Теоретичні та практичні аспекти криміналістичного дослідження гладкоствольної вогнепальної зброї: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2000. 20 с.
24. Левицька К. В. Парламентаризм в Україні (1917 р. - початок ХХІ ст.): історіографія: автореф. дис. ... канд. іст. наук. Переяслав-Хмельницький, 2014. 19 с.
25. Лікарчук Д. С. Особливості парламентських конфліктів у сучасній Україні: автореф. дис. ... канд. політ. наук. Київ, 2016. 18 с.
26. Любченко А. В. Політико-управлінські засади становлення інституту парламентаризму в сучасній Україні: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. Київ, 2014. 20 с.
27. Мігальчан І. О. Державотворча діяльність Верховної Ради України четвертого скликання як етап становлення українського парламентаризму (2002-2006 рр.): автореф. дис. ... канд. іст. наук. Переяслав-Хмельницький, 2017. 23 с.
28. Мироненко В. П. Політико-правові засади формування і діяльності парламентської коаліції: зарубіжний досвід і Україна: автореф. дис. ... канд. політ. наук. Київ, 2016. 22 с.
29. Никонова Л. И. Реформирование институтов народного представительства в Украине: конституционно-правовое исследование: дис. ... канд. юрид. наук. Москва, 2007. 180 с.
30. Панчак-Бялоблоцка Н. В. Порівняльний аналіз урядів меншості у європейських парламентських демократіях: автореф. дис. ... д-ра політ. наук. Львів, 2017. 38 с.
31. Пацкан В. В. Роль парламентаризму в системі конституційно-правового механізму забезпечення прав і свобод людини: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2014. 19 с.
32. Пеньковська Н. К. Парламентські коаліції у процесі демократизації урядування в Україні: автореф. дис. ... канд. політ. наук. Одеса, 2015. 20 с.
33. Погорєлова З. О. Законодавчий процес в Україні: проблеми теорії і практики: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2004. 173 с.
34. Погребняк Н. С. Конституційно-правовий статус апарату Верховної Ради України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2014. 23 с.

35. Погорєлова А. І. Розвиток культури парламентаризму в Україні в контексті законотворчої діяльності парламенту: автореф. дис. ... д-ра політ. наук. Київ, 2015. 32 с.
36. Попова М. А. Законодательный процесс в парламенте Великобритании: дис. ... канд. юрид. наук. Москва, 2015. 233 с.
37. Радченко О. І. Статус народного депутата України: проблеми теорії і правового регулювання: дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2005. 194 с.
38. Развадовська М.В. Внутрішньоуправлінська діяльність Верховної Ради України (організаційно-правові засади): автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2005. 20 с.
39. Рижук І. В. Конституційно-правова модель відповідальності парламентаріїв: порівняльно-аналітичне дослідження: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Ужгород, 2016. 17 с.
40. Роговенко Д. С. Правовий статус Рахункової палати України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2007. 19 с.
41. Сєрьогін В. О. Конституційний принцип гласності у діяльності органів державної влади України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 1999. 23 с.
42. Словська І. Є. Верховна Рада України в системі вітчизняного парламентаризму: конституційно-правове дослідження: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. Одеса, 2014. 47 с.
43. Станкевич О. І. Місце Комісії Європейського Союзу в законодавчому процесі: дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2011. 228 с.
44. Стопченко М. І. Конституційно-правовий статус голови парламенту в Україні та зарубіжних країнах: порівняльний аналіз: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2015. 20 с.
45. Чепель О. Д. Проблеми статусу та професіоналізації діяльності депутатів парламенту на сучасному етапі: дис. ... канд. юрид. наук. Чернівці, 2009. 243 с.
46. Черпак Т. В. Законодавча функція Верховної Ради України: практика реалізації в умовах президентсько-парламентської та парламентсько-президентської республіки: автореф. дис. ... канд. політ. наук. Київ, 2017. 18 с.
47. Шварцева М. І. Парламентська (Консультативна) Асамблея Ради Європи: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2016. 20 с.
48. Ющенко О. О. Конституційно-правові засади участі громадян у законодавчому процесі України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Ужгород, 2016. 22 с.
49. Яровой Т. С. Парламентаризм в умовах сучасного українського державотворення: питання теорії і практики: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. Київ, 2015. 17 с.

Монографії:

1. Барабаш Ю. Г. Державно-правові конфлікти в теорії та практиці конституційного права: моногр. Харків: Право, 2008. 220 с.
2. Берназюк І. М. Реалізація актів стратегічної (програмної) правотворчості парламенту, глави держави та уряду як гарантія прямої демократії: моногр. Ужгород: Гельветика, 2017. 483 с.
3. Бисага Ю. М. Парламентська більшість (коаліція) та парламентська опозиція: теоретико-правове дослідження: моногр. Ужгород: УжНУ, 2013. 187 с.
4. Гриценко А. П., Абасов Г. Г. Верховна Рада Автономної Республіки Крим: моногр. Сімферополь: ОДЪЖАК, 2008. 267 с.
5. Гусаров С. М. Законотворчість і законодавчий процес в Україні: моногр. / [за заг. ред. О. М. Бандурки]. Харків: Золота миля, 2014. 412 с.
6. Журавський В. С. Український парламентаризм на сучасному етапі: теоретико-правовий аспект: моногр. Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2001. 248 с.
7. Кафарський В. І. Політичні партії України: конституційно-правове регулювання організації та діяльності: моногр. Київ: Логос, 2008. 560 с.
8. Кондратюк С. В. Традиція парламентаризму на західноукраїнських землях: історико-правове дослідження: моногр. Львів: Євросоціум, 2016. 623 с.
9. Кресіна І. О. Парламентські вибори в Україні: правові і політичні проблеми: моногр. Київ: Ін-т дер-ви і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2003. 368 с.
10. Легін Л. М. Законодавчий процес в Україні: теоретико-правове дослідження: моногр. Івано-Франківськ; Дрогобич: Коло, 2015. 132 с.
11. Марцеляк О. В. Інститут омбудсмана: теорія і практика: моногр. Харків: Нац. ун-т внутр. справ, 2004. 448 с.
12. Панчак-Бялоблоцка Н. В. Політична структуризація парламентів країн Центральної Європи: моногр. Львів: ПАІС, 2014. 351 с.
13. Словська І. Є. Конституційно-правовий статус парламенту – Верховної Ради України: моногр. Київ: Юрінком Інтер, 2013. 336 с.
14. Становлення електронного парламенту в контексті євроінтеграції України: моногр. / І. Ф. Корж [та ін.]. Київ: ПанТот, 2015. 171 с.
15. Шаповал В. М. Основи теорії парламентаризму: моногр. Київ: Парламент. вид-во, 2015. 134 с.

Наукові статті:

1. Анохін О. М. Проблеми підготовчої діяльності комітетів Верховної Ради України. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2001. № 13. С. 60-63.
2. Арабаев А. А. Конституционные новеллы в законодательном процессе Киргизской Республики. *Государство и право*. 2005. № 8. С. 57-61.

3. Астафичев П. А. Социально-правовая природа народного представительства. *Государство и право*. 2000. № 11. С. 29-37.
4. Бабенко К. Конституційне регулювання участі громадян у процесі реалізації парламентом контрольної функції: питання теорії і практики. *Юридична Україна*. 2009. № 6. С. 40-45.
5. Бабенко К. Конституційні підвалини генезису парламентаризму в Україні в контексті запровадження політичної реформи. *Юридична Україна*. 2007. № 4. С. 38-45.
6. Бабенко К. Політична реформа в контексті демократизації системи державної влади: конституційні аспекти. *Юридична Україна*. 2007. № 3. С. 26-33.
7. Бабенко К. Участь парламенту у формуванні уряду: проблеми і перспективи конституційної реформи України. *Юридична Україна*. 2012. № 1. С. 12-17.
8. Балабанова Н. В. Міжрегіональне співробітництво в системі регіональної політики Європейського Союзу. *Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Економіка*. 2015. Вип. 10. С. 103-111.
9. Балан С. В. Імпічмент як різновид формування порядку денного. *Правова держава*. 2005. Вип. 16. С. 629-642.
10. Баликіна Л. І. Парламентаризм – система політичної організації держави. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 2. С. 100-106.
11. Баликіна Л. Парламентаризм – система політичної організації держави. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 2. С. 100-108.
12. Баргілевич М. І. Шляхи вдосконалення процедури імпічменту Президента в Україні крізь призму досвіду зарубіжних країн. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2016. Вип. 36 (1). С. 37-41.
13. Барчук В. Роль і місце уповноваженого Верховної Ради України з прав людини в юридичному механізмі закріплення прав людини. *Підприємство, господарство і право*. 2010. № 10. С. 134-137.
14. Баскакова Ю. В. Правовий статус апарату Верховної ради України в умовах забезпечення фракційної стабільності законодавчого органу влади. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. 2013. Вип. 12. С. 52-59.
15. Баскакова Ю. В. Правовий статус комітетів Верховної Ради України в забезпеченні діяльності законодавчого органу влади на шляху становлення парламентаризму. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2013. Вип. 61. С. 440-447.
16. Башимов М. Институт омбудсмена в странах СНГ и Балтии. *Государство и право*. 2004. № 5. С. 63-73.

17. Бері В. Регламент Верховної Ради України – процедурно-правова основа реалізація функції парламенту. *Право України*. 2005. № 11. С. 103-107.
18. Болдирєв С. В. Проблеми правового регулювання парламентського розслідування в процесі застосування процедури імпічменту Президента України. *Проблеми законності*. 2012. Вип. 118. С. 56-66.
19. Борденюк В. Депутатська недоторканість як гарантія діяльності представницького органу державної влади: конституційно-правові аспекти. *Юридична Україна*. 2011. № 3 (99). С. 22-27.
20. Букач В. В. Верховна Рада та Президент України у механізмі забезпечення конституційних політичних прав і свобод людини і громадянина в Україні. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2008. №. 42. С. 185-190.
21. Булаков О. Н. Особенности реализации законодательной функции Советом Федерации и верхними палатами европейских государств. *Государство и право*. 2004. № 7. С. 90-95.
22. Бульба О. Законодавча влада як один з елементів принципу розподілу влади. *Право України*. 2002. № 6. С. 113-117.
23. Василюк С. Правотворча правозастосовча діяльність: їх діалектична єдність. *Право України*. 1996. № 6. С. 48-51.
24. Волощук О. Т. Причини бікамералізму. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2013. № 3. С. 35-44.
25. Гавриляка А. Щодо удосконалення управлінської діяльності Верховної Ради України. *Право України*. 1997. № 6. С. 49-51.
26. Гавріш С. Парламентаризм на чолі суспільного прогресу. *Віче*. 2001. № 7. С. 3-17.
27. Георгіца А. Законодавча влада: поняття, правова природа, місце і роль у системі органів публічної влади. *Право України*. 2009. № 11. С. 100-104.
28. Георгіца А. Парламентарна форма державного правління: особливості та видові ознаки. *Право України*. 2009. № 10. С. 67-70.
29. Глухов М. Співпрацюють і представницька, і виконавча влада. *Віче*. 2002. № 8. С. 41-45.
30. Гнатенко Н. Депутатська фракція у Верховній Раді України: елемент політичної структуризації парламенту чи інструмент лобізму. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України*. 2009. Вип. 2. С. 235-242.
31. Гончаренко В. Бікамералізм у контекст конституційної реформи в Україні. *Вісник Академії правових наук України*. 2012. № 3. С. 67-77.
32. Гончаренко В. Д. Регламенти законодавчих органів України за радянських часів. *Вісник Національної академії наук України*. 2016. № 1. С. 30-42.

33. Гончаренко В. Законодавчі органи Австро-Угорської монархії під час перебування в її складі західноукраїнських земель. *Вісник Академії правових наук України*. 2005. № 4 (43). С. 52-60.
34. Гончаренко В. Правовий статус Верховної Ради України за Конституцією України 1996 року. *Вісник Академії правових наук України*. 2012. № 1. С. 77-87.
35. Гончаренко І. Б. Проблемні питання законодавчих пропозицій щодо легалізації приватної детективної діяльності в Україні. *Публічне право*. 2016. № 2. С. 196-203.
36. Грицай І. О. Загальнотеоретичний аналіз гендерного збалансування в національних парламентах. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2016. № 6. С. 3-7.
37. Гриценко О. Сутність і призначення Рахункової палати: проблемні питання. *Право України*. 2004. № 10. С. 106-110.
38. Грушанська Н. Історично-правові питання етики представників законодавчої влади. *Нова політика*. 1999. № 2. С. 16-20.
39. Грушанська Н. Поняття та сутність інституту депутатської етики. *Право України*. 1999. № 5. С. 79-81.
40. Давиденко Є. Службі Омбудсмана в Україні – три роки. *Право України*. 2001. № 6. С. 132-133.
41. Денисов В. Парламентаризм і ліберальна традиція індивідуальної свободи. *Віче*. 2001. № 1. С. 65-84.
42. Дерев'янюк Б. Питання депутатської недоторканості. *Підприємництво, господарство і право*. 2007. № 11. С. 3-8.
43. Дмитрушко В. Відображення ідеї парламентаризму в програмних документах та конституційних проектах українських політичних партій початку ХХ ст. *Часопис української історії*. 2013. № 26. С. 70-77.
44. Довбиш В. Шляхи вдосконалення політико-правового статусу вітчизняного омбудсмана: застосування західноєвропейського досвіду. *Підприємництво, господарство і право*. 2007. № 9. С. 62-65.
45. Доморослий В. Законодавча та виконавча влада в Україні: історія проблеми. *Розбудова держави*. 1995. № 12. С. 14-16.
46. Дупай Я. М. Доступність законодавства – передумова правової поінформованості суспільства. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2013. Вип. 62. С. 38-44.
47. Евдокимов В. Галицька традиція українського парламентаризма. *Leges si Viata*. 2018. № 5, ч. 2. С. 56-59.
48. Жаровська І. М. Принцип відкритості і прозорості парламентських процедур. *Життя і право*. 2004. № 7. С. 32-35.
49. Журавський В. Двопалатний парламент в Україні: проблеми формування. *Право України*. 2001. № 3. С. 33-34.
50. Журавський В. Керівництво парламентом та його палатами. *Юридический вестник*. 2001. № 4. С. 114-116.

51. Журавський В. Козацький конституціоналізм і його роль в еволюції вітчизняного парламентаризму. *Вісник Академії правових наук України*. 2001. № 2. С. 60-69.
52. Журавський В. Правове регулювання статусу та діяльності комітетів та комісій парламенту. *Юридичний вісник*. 2001. № 1. С. 103-107.
53. Журавський В. Розвиток доктрини Українського парламентаризму в ХІХ – на початку ХХ ст. *Право України*. 2001. № 5. С. 37-41.
54. Закоморна К. Особливості законодавчого регулювання діяльності Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. *Право України*. 2000. № 1. С. 47-50.
55. Звоздецька І. В. Правові ознаки парламентських процедур. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2016. № 2. С. 35-38.
56. Зеленов Р. Ю. Законодательные процедуры Европейского Союза. Эволюция полномочий Европейского парламента. *Государство и право*. 2005. № 1. С. 97-103.
57. Зозуля О. І. Поняття та ознаки принципів діяльності комітетів і тимчасових комісій Верховної Ради України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2016. Вип. 38 (1). С. 46-50.
58. Зотова Т. Г. Питання удосконалення структури апарату верховної ради України у контексті світового досвіду. *Інвестиції: практика та досвід*. 2013. № 16. С. 142-144.
59. Зубченко Н. І. Регіональне (не-європейське) співробітництво держав в сфері добробуту тварин та захисту їх від жорстокого поводження. *Правова держава*. 2014. № 17. С. 102-106
60. Кадук Т. Д. Принципи парламентського контролю. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2013. № 9. С. 58-66.
61. Каращук К. Л. Поняття та проблеми кодифікації законодавства України. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 2. С. 124-131.
62. Кириченко В. Парламент – він і за Атлантикою парламент. *Віче*. 2002. № 10. С. 67-74.
63. Ківалов С. Парламентський контроль в умовах державно-правової реформи в Україні. *Юридический вестник*. 1999. № 4. С. 66-70.
64. Ключковський Ю. Чи є змішаною виборча система України? *Право України*. 2012. № 3-4. С. 418-424.
65. Ковальчук О. Двопалатний парламент: яким він може бути в Україні. *Право України*. 2004. № 7. С. 118-121.
66. Колісник В. Роль парламенту України в забезпеченні розвитку міжнародних відносин та деякі питання вдосконалення його діяльності. *Вісник Академії правових наук України*. 2000. № 11. С. 51-55.
67. Коломієць Ю. М. Ідея парламентаризму в українській конституційно-правовій думці Наддніпрянщини ХVІІІ – початку ХХ ст. *Вісник університету внутрішніх справ*. 1999. № 9. С. 204-209.

68. Косинський В. Законодавчий процес та процедура, їх основні стадії та етапи. *Право України*. 1999. № 6. С. 26-31.
69. Косова Е. В. Рахункова палата України: еволюція правового статусу. *Молодий вчений*. 2016. № 6. С. 243-246.
70. Котелевская И. Информация и законодательный процесс. *Советское государство и право*. 1990. № 9. С. 148-152.
71. Кочерга В. Законопроект, який став законом. *Право України*. 1998. № 7. С. 91-95.
72. Кравченко Н. В. Становлення інституту вітчизняного омбудсмана з прав інвалідів: імплементація міжнародно-правових принципів. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2013. Вип. 62. С. 153-158.
73. Кравченко С. Про стиль законодавства. *Право України*. 1998. № 3. С. 62-92.
74. Кравчук В. Проблеми вдосконалення діяльності парламенту України. *Нова політика*. 2001. № 3. С. 53-55.
75. Кривенко Л. Делеговане законодавство. Дзеркало і задзеркалля. *Віче*. 2002. № 6. С. 9-12.
76. Кривенко Л. Законодавча влада в системі державної влади. *Вісник Академії правових наук України*. 2001. № 1. С. 58-71.
77. Кривенко Л. Зміцнення українського парламентаризму: конституційні аспекти. *Віче*. 1995. № 5. С. 17-31.
78. Кривенко Л. Регламентація діяльності парламенту і парламентська реформа в Україні. *Юридический вестник*. 1999. № 4. С. 60-65.
79. Кривенко Л. Розподіл влад і процесуальні права парламенту. *Віче*. 1998. № 3. С. 14-33.
80. Кривенко Л. Т. Суверенітет парламенту. Теорія і практика. *Віче*. 1998. № 4. С. 32-49.
81. Кривенко Л. Функції Верховної Ради України в контексті конституційної реформи. *Юридический вестник*. 2004. № 4. С. 50-59.
82. Кримський А. Парламент як акціонерне товариство. *Віче*. 2004. № 1. С. 17-18.
83. Крока В. Постійні комісії: час дії і звершень. *Віче*. 2001. № 6. С. 71-74.
84. Крутевич М. Рахункова палата як орган парламентського контролю. *Право України*. 2001. № 11. С. 144-147.
85. Кузьменко О. Проблеми співвідношення компетенції парламенту і Рахункової палати у контрольно-бюджетній сфері. *Право України*. 2001. № 4. С. 101-104.
86. Кульчицька О. В. Дефініція конституційно-правового статусу депутатських фракцій як запорука стабільності, відносної сталості та внутрішньої погодженості парламентської діяльності. *Право і Безпека*. 2009. № 5. С. 20-24.
87. Кульчицька О. В. Організаційно-правові форми діяльності депутатських фракцій у Верховній Раді України. *Форум права*. 2009. № 3. С. 383-391.

88. Кунець І. Ю. Конституційне регулювання правового статусу парламентських комітетів та/або комісій на прикладі України та зарубіжних країн. *Юридичний вісник*. 2017. № 2. С. 71-76.
89. Курманов М. М. Взаимоотношения законодательных (представительных) органов государственной власти республик с высшими должностными лицами республик и исполнительными органами республик. *Социально-гуманитарные знания*. 2004. № 2. С. 59-71.
90. Курманов М. М. Участие законодательного (представительного) органа государственной власти субъекта Российской Федерации в федеральном законодательном процессе. *Государство и право*. 2004. № 10. С. 52-56.
91. Кушніренко О. Інститут євроомбудсмана: питання теорії і позитивної практики. *Право України*. 2001. № 6. С. 44-47.
92. Кушніренко О. Комітети Верховної Ради України: проблеми формування і статусу. *Право України*. 1998. № 11. С. 38-40.
93. Лавринович О. Реформа виборчої системи і Парламент України. *Право України*. 2000. № 1. С. 97-98.
94. Ладиченко В. Якими будуть функції українського парламенту? *Юридична Україна*. 2011. № 9 (105). С. 18-22.
95. Лапаева В. Социологическое обеспечение законотворчества. *Советское государство и право*. 1989. № 9. С. 27-35.
96. Лемак В. Законодавство і практика люстрації: досвід Чеської Республіки. *Право України*. 2014. № 4. С. 126-133.
97. Лихачев С. А. Проблемы реализации депутатами Государственной Думы Федерального Собрания Российской Федерации права законодательной инициативы. *Вестник Московского университета. Серия 11: Право*. 2004. № 3. С. 89-93.
98. Лопушняк Г. Рахункова палата та її роль у здійсненні державного фінансового контролю в Україні. *Вісник Львівського національного аграрного університету. Серія: Економіка АПК*. 2013. № 20 (1). С. 123-131.
99. Лыскова Е. И. Роль органов государственной власти и их должностных лиц в осуществлении защиты прав граждан на обращение. *Государство и право*. 2007. № 9. С. 97-101.
100. Любченко А. В. Шляхи формування парламентської культури в Україні. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України. Серія: Державне управління*. 2016. № 4. С. 31-35.
101. Майданник О. Депутатський запит та інтерпеляція як форми реалізації парламентом контрольної функції: характерні ознаки, співвідношення. *Юридична Україна*. 2009. № 7. С. 18-21.
102. Майданник О. Деякі проблеми законодавчого забезпечення контрольної функції парламенту. *Право України*. 2001. № 12. С. 128-131.

103. Майданник О. Конституційні принципи діяльності Верховної Ради України по здійсненню контрольної функції. *Підприємництво, господарство і право*. 2006. № 5. С. 98-102.
104. Майданник О. Контрольна функція парламенту: сутність, зміст, призначення. *Право України*. 2013. № 5. С. 280-286.
105. Майданник О. Контрольна функція українського парламенту щодо виконання державного бюджету України. *Підприємництво, господарство і право*. 2006. № 6. С. 62-66.
106. Майданник О. Парламентські функції: правовий зміст поняття, ознаки, конституційна регламентація. *Право України*. 2009. № 6. С. 17-20.
107. Майданник О. Поняття і сутність парламентського. *Право України*. 2004. № 10. С. 12-16.
108. Максакова Р.М. Верховна Рада України як орган установчої влади. *Держава та регіони. Серія: Право*. 2011. Вип. 4. С. 18-22.
109. Малкіна Г. Політична відповідальність глави держави. *Політичний менеджмент*. 2008. № 2. С. 42-50.
110. Маляренко В. Створення двопалатного парламенту в Україні – необхідна умова утвердження демократії, гарант законності і правопорядку в державі. *Право України*. 2009. № 6. С. 12-15.
111. Манжул К. В. Місце і значення депутатських фракцій в законодавчому процесі. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2004. № 11. С. 21-32.
112. Манжул К. В. Роль комітетів Верховної Ради України в законодавчій процедурі. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2004. № 10. С. 23-35.
113. Мануленко Г. Народний депутат України: конституційно-правовий статус. *Віче*. 1998. № 1. С. 3-11.
114. Мартинюк Р. Сучасний український парламентаризм: особливості розвитку. *Юридична Україна*. 2009. № 1. С. 27-31.
115. Мартышин О. В. Столетие учреждения Государственной Думы и судьба парламентаризма в России. *Государство и право*. 2007. № 2. С. 92-101.
116. Марцеляк О. В. Комітети Верховної Ради України: система, структура та роль у здійсненні основних функцій парламенту. *Право і безпека*. 2005. № 4. С. 7-10.
117. Марцеляк О. Колегіальні омбудсманівські служби. *Підприємництво, господарство і право*. 2004. № 3. С. 18-22.
118. Матвеева Ю. І. Тлумачення поняття «закон» як вимога принципу правової визначеності. *Наукові записки НаУКМА. Серія: Юридичні науки*. 2014. Т. 155. С. 18-20.
119. Матейчук Р. І. Поняття й характерні ознаки методів організаційно-правових форм діяльності народних депутатів України. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2016. № 2. С. 14-17.

120. Мацюк А. Український парламентаризм сьогодні. *Віче*. 2001. № 8. С. 151-154.
121. Медведчук В. Актуальні питання бікамералізму (двопалатної структури парламенту) в класичній європейській державно-правовій теорії. *Право України*. 2013. № 3-4. С. 341-347.
122. Медведчук В. Двопалатний парламент: правова ретроспекція формування класичної доктрини і моделі. *Вісник Академії правових наук України*. 2013. № 1. С. 14-23.
123. Медведчук В. Конституційні основи становлення парламентаризму в незалежній Україні. *Право України*. 2001. № 11. С. 3-8.
124. Медведчук В. Правові проблеми двопалатної організації парламентів і конституційний процес в Україні. *Право України*. 2012. № 11-12. С. 259-270.
125. Медвідь А. Особливості допиту окремих категорій суб'єктів тимчасовими слідчими комісіями Верховної Ради України. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 12. С. 141-143.
126. Медвідь А. Особливості правопорядку обрання голови та заступника голови тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України. *Підприємництво, господарство і право*. 2011. № 1. С. 131-133.
127. Медвідь А. Щодо встановлення оптимального кількісного складу тимчасових слідчих комісій Верховної Ради України. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 11. С. 43-44.
128. Мельник О. Сфера правового регулювання: поняття, знаки, види. *Право України*. 2010. № 9. С. 132-138.
129. Мельничук О. Інститут омбудсмана в механізмі захисту права людини на освіту. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 2. С. 7-10.
130. Митровна Я. В. Дострокове припинення повноважень парламентів України і Чеської республіки. *Часопис Київського університету права*. 2007. № 2. С. 74-78.
131. Михайлович Д. М. Специфічні риси та функції актів офіційного тлумачення законів. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2003. Вип. 21. С. 99-104.
132. Мохончук Б. С. Щодо питання про класифікацію існуючих моделей імпліменту (теоретичний аспект). *Форум права*. 2011. № 4. С. 500-504.
133. Мудавин А. Депутатская неприкосновенность и уголовно-процессуальный закон. *Юридический вестник*. 1997. № 1. С. 102-104.
134. Мудра О. Роль комітетів Верховної Ради України у законодавчому процесі. *Право України*. 2000. № 12. С. 29-32.
135. Мяловицька Н. Парламентський контроль в Україні. *Право України*. 2005. № 3. С. 158-159.
136. Навора Ю. Роль верхньої палати в законодавчому процесі в двопалатних парламентах. *Юридична Україна*. 2012. № 2. С. 32-36.

137. Наконечный Д. В. К вопросу о характеристиках законодательной ветви власти и функциях представительного органа. *Проблемы права*. 2011. № 5. С. 56-58.
138. Наконечный Д. В. Порядок избрания и основные полномочия председателей палат парламента (сравнительно-правовой аспект). *Мир юридической науки*. 2011. № 7. С. 58-61.
139. Наливайко Л. Р. Роль фракцій у реалізації представницької функції Верховної Ради України в контексті конституційної реформи. *Влада. Людина. Закон*. 2003. № 10. С. 99-102.
140. Наливайко Л. Р. Теоретико-прикладні проблеми тлумачення Конституції та законів України Конституційним Судом. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2015. № 1. С. 68-75.
141. Наливайко Л. Р. Функції Верховної Ради України: критерії класифікації та види. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2003. № 11. С. 5-14.
142. Наливайко О. І. Порівняльно-правовий аналіз реалізації процедури імпичменту. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2011. № 3. С. 61-70.
143. Нестерович В. Лобіювання як конституційно-правовий механізм захисту прав і свобод людини та громадянина. *Вісник Академії правових наук України*. 2010. № 3 (62). С. 83-93.
144. Нестерович В. Ф. Етимологія та феномен поняття «лобіювання»: гносеологічний вимір. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2010. № 1 (99). С. 40-50.
145. Олійник А. Законотворчий процес – його основні риси і особливості. *Право України*. 1998. № 4. С. 81-83.
146. Онищук І. Проблеми вдосконалення нормативно-правового регулювання вимог до юридичної техніки. *Юридична Україна*. 2011. № 6 (102). С. 22-27.
147. Опришко В. Актуальні проблеми парламентської реформи. *Право України*. 2001. № 8. С. 21-25.
148. Опришко В. Законотворчому процесу – наукове забезпечення. *Право України*. 1996. № 5. С. 52-56.
149. Опришко В. Каталізатор законотворчості. *Політика і час*. 1996. № 9. С. 26-30.
150. Опришко В. Наукове забезпечення законотворчого процесу: вимога часу. *Віче*. 1995. № 3. С. 3-13.
151. Паньків С. Організаційна структура Рахункової палати України. *Право України*. 2006. № 9. С. 17-21.
152. Паньків С. П. Рахункова палата України у системі державного фінансового контролю. *Університетські наукові записки*. 2005. № 3. С. 232-237.

153. Пасальський М. Конституційна модель депутатського мандата парламентарія України. *Юридична Україна*. 2015. № 9. С. 26-31.
154. Перерва Ю. М. Попереднє опрацювання законопроектів у комітетах Верховної Ради України. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2006. Вип. 31. С. 103-110.
155. Перерва Ю. Прийняття законів парламентом України. *Підприємництво, господарство і право*. 2011. № 5. С. 33-36.
156. Плющ І. Доктрина і практика українського парламентаризму: «на ґрунті історичного прецеденту». *Право України*. 2001. № 8. С. 3-12.
157. Погорєлова А. Професіоналізм в українському парламенті: досвід та перспективи становлення. *Віче*. 2002. № 9. С. 19-22.
158. Погорілко В. Концепція розвитку законодавства України. *Вісник Академії правових наук України*. 1993. № 5. С. 17-24.
159. Погорілко В. Функції українського парламенту. Від номінального до реального. *Віче*. 2002. № 2. С. 17-21.
160. Погребняк Н. Апарат Верховної Ради України: основні напрями діяльності у порівнянні із зарубіжними країнами світу. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 6. С. 109-111.
161. Погребняк Н. Зарубіжний досвід організації та діяльності парламентського апарату. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 10. С. 64-67.
162. Погребняк Н. Порядок проходження служби в Апараті Верховної Ради України. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 11. С. 85-88.
163. Погребняк Н. Професійні кадри – запорука продуктивної діяльності апарату законодавчого органу України. *Підприємництво, господарство і право*. 2011. № 1. С. 134-137.
164. Погребняк Н. С. Методи діяльності Апарату Верховної Ради України (класифікація за призначенням). *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2015. Вип. 30. С. 14-27.
165. Погребняк Н. С. Форми діяльності апарату Верховної Ради України. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2015. Вип. 29. С. 43-53.
166. Полешко А. Депутатська недоторканість: український та європейський досвід. *Право України*. 1999. № 4. С. 109-110.
167. Порубенський О. М. Окремі питання організації комітетів у структурі парламенту: зарубіжний досвід та Україна. *Часопис Київського університету права*. 2007. № 1. С. 72-77.
168. Працюк І. Парламентська форма правління: сутність і особливості. *Вісник Академії правових наук України*. 2012. № 4 (71). С. 65-74.
169. Приходько Х. В. Генезис представницької функції парламенту. *Науковий вісник Юридичної академії Міністерства внутрішніх справ*. 2003. № 1 (10). С. 286-294.

170. Приходько Х. В. Право на представництво: міжнародний аспект та регламентація в національному законодавстві. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2003. Спецвипуск. С. 202-205.
171. Приходько Х. В. Представницька функція Верховної Ради України: поняття та ознаки. *Науковий вісник Юридичної академії Міністерства внутрішніх справ*. 2003. № 3 (12). С. 73-81.
172. Приходько Х. В. Філософсько-правовий аспект представницької функції парламенту. *Вісник Запорізького державного університету*. 2003. № 1. С. 39-43.
173. Процюк І. Парламентська форма правління: сутність і особливості. *Вісник Академії правових наук України*. 2012. № 4. С. 65-74.
174. Пустовіт Ж. М. Основні напрями діяльності Верховної Ради України – парламенту України. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2011. № 6. С. 27-34.
175. Пустовіт Ж. М. Поняття про сутність установчої функції Верховної Ради України. *Часопис Київського університету права*. 2007. № 2. С. 59-64.
176. Пустовіт Ж. М. Поняття, сутність та зміст функцій Верховної Ради України. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 11. С. 18-23.
177. Пылин В. В. Императивный или свободный мандат адекватен «народовластью». *Право и политика*. 2001. № 8. С. 26-30.
178. Радченко О. Структура правового становища (статусу) парламентарія як посадової особи. *Підприємництво, господарство і право*. 2004. № 8. С. 128-131.
179. Развадовська М. В. Загальноправова характеристика законотворчості – основної функції управлінської діяльності Верховної Ради України. *Вісник Запорізького юридичного інституту*. 2005. № 1. С. 3-7.
180. Рибак Н. С. Організаційно-правові аспекти механізму реалізації вітчизняної виборчої системи. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 3. С. 122-129.
181. Риндюк В. І. Правотворчі помилки: поняття, види, способи їх попередження, виявлення та виправлення. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 8. С. 21-27.
182. Різник С. В. Верховна Рада України як організаційно-правова гарантія конституційних прав людини і громадянина на підприємницьку діяльність. *Форум права*. 2008. № 3. С. 427-432.
183. Різник С. Про нез'ясоване питання конституційності актів парламенту, прийнятих в умовах Революції Гідності. *Вісник Конституційного Суду України*. 2015. № 6. С. 58-66.
184. Рогач О. Я. Проблеми зловживання правом при використанні народними депутатами України депутатського імунітету. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2011. № 2. С. 21-27.

185. Роговенко Д. До питання про статус Рахункової палати України. *Право України*. 2004. № 7. С. 121-125.
186. Самойлюк О. Г. Роль і місце апарату Верховної Ради України в системі парламентського контролю. *Теорія та практика державного управління*. 2008. Вип. 4. С. 383-389.
187. Сарган О. Механізм здійснення Верховною Радою України зовнішньополітичної функції. *Юридична Україна*. 2005. № 11. С. 75-81.
188. Сарган О. Міжпарламентські зв'язки Верховної Ради України як вагома складова розбудови міжнародних відносин Української держави. *Юридична Україна*. 2005. № 8. С. 69-74.
189. Сас С. Законодавча процедура парламентарів світу: порівняльно-правовий аналіз норм регламентів. *Підприємництво, господарство і право*. 2004. № 3. С. 13-18.
190. Селіванов А. Законодавча влада і конституційне правосуддя в Україні. *Право України*. 2009. № 5. С. 23-27.
191. Селіванов А. Політичні рішення Верховної Ради України та їх вплив на правове регулювання суспільних відносин. *Право України*. 2005. № 12. С. 3-7.
192. Семко С. О. Правовий статус депутатських фракцій у міських, обласних, районних радах та організаційні форми їх роботи. *Актуальні проблеми державного управління*. 2009. № 2. С. 389-394.
193. Скакун О. Дослідження українського парламентаризму на сучасному етапі. *Право України*. 2001. № 9. С. 125-126.
194. Скрипнюк О. Двопалатний парламент як конституційна модель структурної організації вищого законодавчого органу влади. *Право України*. 2009. № 11. С. 92-96.
195. Словська І. Верховна Рада України як суб'єкт конституційно-правової відповідальності. *Право України*. 2011. № 5. С. 204-210.
196. Словська І. Є. Конституційно-правовий статус апарату Верховної Ради України. *Правничий вісник Університету «КРОК»*. 2010. Вип. 6 (1). С. 24-30.
197. Словська І. Законодавча влада: тлумачення дефініції та суб'єкти. *Юридична Україна*. 2011. № 3 (99). С. 28-32.
198. Словська І. Ідеї парламентаризму у поглядах державних діячів. *Право України*. 2012. № 3-4. С. 473-479.
199. Словська І. Сесія – основна організаційно-правова форма діяльності Верховної Ради України. *Право України*. 2012. № 7. С. 134-140.
200. Снігур І. Вплив парламенту України на визначення територіального устрою. *Підприємництво, господарство і право*. 2013. № 4. С. 3-7.
201. Снігур І. Наукові підходи до розуміння установчої функції парламенту України. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 12. С. 72-76.

202. Совгиря О. В. Парламентські дебати в Україні: проблеми правового регулювання та перспективи імплементації світового досвіду. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2009. № 12 (98). С. 56-65.
203. Совгиря О. Законодавче закріплення правового статусу парламентської опозиції в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2004. № 8. С. 124-128.
204. Сон С. Выборы в Европарламент и перспективы европейской интеграции Украины. *Юридический вестник*. 2005. № 1. С. 129-131.
205. Стадник Г. Важливість діяльності Уповноваженого з прав людини за міжнародними та європейськими стандартами захисту прав людини. *Право України*. 2005. № 3. С. 28-31.
206. Стопченко М. І. Сучасний зміст досліджень конституційно-правового статусу голови парламенту України. *Право і суспільство*. 2014. № 6, ч. 3. С. 27-33.
207. Супрун В. Ф. Деякі питання щодо вдосконалення взаємодії Міністерства юстиції з Верховною Радою України. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2004. № 2-3. С. 134-142.
208. Супрун Т. М. Правові презумпції та суміжні поняття. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2013. № 2. С. 125-133.
209. Тароєва В. В. Рахункова палата України як інститут контрольної влади. *Актуальні проблеми держави і права*. 2004. Вип. 22. С. 94-97.
210. Тененбаум А. Статус Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини і прогалини в Законі. *Право України*. 1999. № 2. С. 101-102.
211. Теплюк М. Законодавча ініціатива та її реалізація в законодавчому процесі. *Віче*. 1995. № 7. С. 3-10.
212. Тимченко І. Законодавча влада в Україні. *Право України*. 2009. № 11. С. 81-86.
213. Тодика Ю. Гласність роботи парламенту України: проблеми нормативного регулювання і практики реалізації. *Вісник Академії правових наук України*. 1999. № 1. С. 32-37.
214. Тодика Ю. Інститут омбудсмена: світові моделі і досвід. *Вісник Академії правових наук України*. 1998. № 2. С. 57-61.
215. Тодика Ю. Конституційно-правовий статус Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (порівняльно-правовий аналіз). *Вісник Академії правових наук України*. 1998. № 3. С. 29-33.
216. Федоренко Г. Парламентська прерогатива приймати закони. Традиції і реалії. *Віче*. 1997. № 8. С. 30-36.
217. Федоренко Г. Поділ та єдність влади: інтеграційні механізми на парламентському рівні. *Право України*. 2002. № 11. С. 13-17.
218. Федоренко Г. Розподіл влади та її єдність: місце законодавчої гілки влади на етапі державно-правової реформи. *Право України*. 1998. № 7. С. 7-8.

219. Федоренко Г. Український парламентаризм. *Віче*. 1998. № 4. С. 49-56.
220. Федосюк А. В. Методологічні основи дослідження українського парламентаризму в умовах глобалізації. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2016. Вип. 71. С. 147-159.
221. Федчишин М. Правові законодавчі ініціативи і правове вето. *Віче*. 1998. № 11. С. 44-54.
222. Француз А. Й. Політична опозиція у демократичній державі (правові аспекти аналізу). *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2004. № 5. С. 35-46.
223. Француз А. Й. Політичні партії і проблеми посилення їх ролі у здійсненні державної влади в Україні. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2004. № 8. С. 5-16.
224. Француз-Яковець Т. Основи питання організації діяльності двопалатних парламентів Європи. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 10. С. 32-38.
225. Француз-Яковець Т. А. Бікамералізм та система стримувань і противаг за конституціями європейських держав. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2013. № 8. С. 32-38.
226. Француз-Яковець Т. А. Двопалатний парламент і глава держави в зарубіжних практиках. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2011. № 2. С. 5-13.
227. Француз-Яковець Т. А. Двопалатний парламент Федеративної Республіки Німеччини: досвід взаємодії палат у сфері сумісної компетенції. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 6. С. 44-50.
228. Француз-Яковець Т. А. Контрольні повноваження двопалатних парламентів сучасних демократичних держав. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2011. № 4. С. 20-25.
229. Француз-Яковець Т. А. Основні питання організації діяльності двопалатних парламентів Європи. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 10. С. 32-38.
230. Француз-Яковець Т. А. Особливості взаємодії двопалатного парламенту з органами виконавчої влади в практиці сучасних демократичних держав. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2011. № 7. С. 27-33.
231. Фрицький Ю. Парламент України – Верховна Рада та його роль у реалізації законодавчої влади. *Право України*. 2007. № 7. С. 3-7.
232. Фролова Е. А. Конституционные и другие законодательные проекты. *Государство и право*. 2006. № 8. С. 121-123.
233. Хальота А. Щодо захисту конституційних прав шляхом звернення до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. *Право України*. 2000. № 3. С. 31-33.

234. Христова Ю. В. Національний та зарубіжний досвід захисту прав людини у громаді муніципальним омбудсманом. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 2. С. 103-108.
235. Цвік М. Про державно-правову природу влади парламенту України в системі розподілу влад. *Вісник Академії правових наук України*. 1999. № 1. С. 56-57.
236. Чаплук О. Методологічні засади взаємодії національної та міжнародної правотворчості. *Юридична Україна*. 2011. № 4 (100). С. 21-26.
237. Чепель О. Д. Проблеми корпоративного представництва в контексті сучасних тенденцій розвитку парламентаризму. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2010. № 10. С. 41-49.
238. Шаповал В. Парламент: організаційні характеристики. *Право України*. 2015. № 4. С. 120-138.
239. Шведа О. Юридическая природа и содержание лоббистской деятельности в контексте опыта зарубежных стран. *Leges si Viata*. 2018. № 4, ч. 2. С. 173-177.
240. Швець М. Системна інформатизація законотворчого процесу. *Вісник Академії правових наук України*. 2000. № 2. С. 3-8.
241. Шевченко Т. Дострокове припинення повноважень народного депутата України у разі його невходження до складу депутатської фракції політичної партії або виходу із складу такої фракції. *Підприємництво, господарство і право*. 2007. № 5. С. 108-113.
242. Шевченко Т. О. Інститут розпуску парламенту як випадок колективного припинення повноважень народних депутатів. *Часопис Київського університету права*. 2007. № 1. С. 77-82.
243. Шевчук О. А. Рахункова палата України: стан і проблеми функціонування. *Вісник Університету банківської справи Національного банку України*. 2013. № 1. С. 225-232.
244. Шемшученко Ю. Теоретичні засади розвитку українського парламентаризму. *Право України*. 1998. № 1. С. 17-20.
245. Шипіка А. В. Організаційно-правові аспекти діяльності комітетів Верховної Ради України. *Європейські перспективи*. 2016. Вип. 2. С. 21-28.
246. Юхименко Л. Правові засади контролю за використанням бюджетних коштів, здійснюваного Рахунковою палатою України. *Право України*. 2003. № 10. С. 72-74.
247. Ющик О. До питання методології законодавчого процесу в Україні. *Право України*. 2009. № 10. С. 89-93.

ТЕМА 10. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ СТАТУСУ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Становлення інституту президентства в Україні. Проблеми президентської влади на сучасному етапі розвитку.

Функції Президента України. Повноваження Президента України.

Адміністрація Президента України: Представник Президента України у Верховній Раді України; Представник Президента України в Конституційному Суді України; Представник Президента України в Кабінеті Міністрів України. Рада національної безпеки та оборони при Президентові України як консультативно-дорадчий орган: правовий статус.

Організація взаємодії Президента України з Кабінетом Міністрів України, з законодавчою владою, судовою владою, органами місцевого самоврядування.

Органи виконавчої влади та інші державні органи, підпорядковані Президентові України.

Ключові поняття:

інститут президентства, глава держави, президент, президентська республіка, «колегіальний президент», правовий статус президента, президент-арбітр, інституціоналізація президентства, легітимація президентства, Президент України, компетенція Президента України, контрасигнування, повноваження Президента України, функції Президента України, право вето, абсолютне вето, відкладальне вето, промульгація, правотворче контрольне провадження, виконавче контрольне провадження, акти глави держави, Адміністрація Президента України, завдання Адміністрації Президента України, Глава Адміністрації Президента України, Перший заступник Глави Адміністрації Президента України, заступники Глави Адміністрації Президента України, Керівник апарату Адміністрації Президента України, радники Президента України, Прес-секретар Президента України, уповноважені Президента України, Офіс Глави Адміністрації Президента України, головні департаменти, Приймальня Президента України, імпічмент.

Нормативні акти:

- ❖ Конституція України від 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141 (зі змінами внесеними Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» від 02 червня 2016 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 28. Ст. 532).

- ❖ Питання Адміністрації Президента України: Указ Президента України від 14 липня 2014 року. *Офіційний вісник України*. 2014. № 57. Стор. 10. Ст. 1546.
- ❖ Про вибори Президента України: Закон України від 5 березня 1999 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 14. Ст. 81.
- ❖ Про Державний фонд сприяння місцевому самоврядуванню України: Указ Президента України від 24 червня 2010 року. *Офіційний вісник України*. 2010. № 49.
- ❖ Про забезпечення, обслуговування та охорону Президента України: Постанова Верховної Ради України від 4 січня 1992 року. *Бюлетень законодавства і юридичної практики України*. 1999. № 8. С. 86.
- ❖ Про заснування поста Президента УРСР і внесення змін та доповнень до Конституції (Основного Закону) Української РСР: Закон УРСР від 5 липня 1991 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 33. Ст. 445.
- ❖ Про Збройні Сили України: Закон України від 6 грудня 1991 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 9. Ст. 108.
- ❖ Про оборону України: Закон України від 6 грудня 1991 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 9. Ст. 106.
- ❖ Про національну безпеку України: Закон України від 21 червня 2018 року. *Голос України*. 2018. № 122.
- ❖ Про Положення про Адміністрацію Президента України: Указ Президента України від 2 квітня 2010 року. *Офіційний вісник України*. 2010. № 25 Ст. 978.
- ❖ Про Положення про порядок підготовки та внесення проектів актів Президента України: Указ Президента України від 15 листопада 2006 року (зі змінами і допов.). *Офіційний вісник України*. 2006. № 47.
- ❖ Про Положення про Представника Президента України у Верховній Раді України: Указ Президента України від 15 лютого 2008 року. *Офіційний вісник України*. 2008 № 13. Ст. 323.
- ❖ Про Положення про Раду з питань розвідки: Указ Президента України від 11 березня 1999 року. *Офіційний вісник України*. 1999. № 10. Ст. 379.
- ❖ Про Представництво Президента України в Автономній Республіці Крим: Закон України від 2 березня 2000 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 21. Ст. 158.
- ❖ Про Раду національної безпеки і оборони України: Закон України від 5 березня 1998 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 35. Ст. 237.
- ❖ Про щорічні послання Президента України до Верховної Ради України: Указ Президента України від 9 квітня 1997 року. *Урядовий кур'єр*. 1997. № 69.

- ❖ Про Регламент Верховної Ради України: Закон України від 10 лютого 2010 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 14-15, №16-17. Ст. 133.

Дисертації, автореферати:

1. Багряк А. С. Конституційні засади права вето Президента України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Ужгород, 2016. 21 с.
2. Бак В. І. Конституційно-правові основи взаємовідносин Президента України та Верховної Ради України: проблеми теорії та практики: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2014. 20 с.
3. Батракова И. В. Институт президентства как субъект концептуальной власти в демократических политических системах: дис. ... канд. полит. наук. Севастополь, 2003. 197 с.
4. Берназюк Я. О. Конституційні основи правотворчості Президента України: теорія і практика: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. Київ, 2014. 40 с.
5. Волощук О. Т. Інститут Президента у Франції, Росії та Україні: конституційні норми і політична практика: дис. ... канд. юрид. наук. Чернівці, 2007. 252 с.
6. Коваленко Р. О. Передвиборна агітація на виборах президентів України та США: конституційно-порівняльне дослідження: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2017. 21 с.
7. Коваль Н. В. Координаційні, консультативні, дорадчі та інші допоміжні органи і служби при Президентові України: конституційно-правовий аспект: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2016. 20 с.
8. Крейденко В. В. Модернізація механізмів інституційної взаємодії між Президентом України і Кабінетом Міністрів України: автореф. дис. ... канд. наук. Київ, 2014. 20 с.
9. Мазур Д. В. Акти правотворчості Президента в республіках зі змішаною формою правління (загальнотеоретичний аспект): дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2006. 188 с.
10. Мазур Д. В. Акти правотворчості Президента в республіках зі змішаною формою правління (загальнотеоретичний аспект): автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2007. 20 с.
11. Мазур Д. В. Акти правотворчості Президента в республіках зі змішаною формою правління (загальнотеоретичний аспект): автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2007. 20 с.
12. Мудрицька К. О. Зовнішньополітична стратегія Франції за президентства Ніколя Саркозі: автореф. дис. ... канд. політ. наук. Київ, 2016. 20 с.
13. Нестерович В. Ф. Конституційно-правові засади впливу громадськості на прийняття нормативно-правових актів: зарубіжний та український досвід: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. Київ, 2015. 40 с.

14. Нітченко А. Г. Органи місцевого самоврядування та виконавчої влади Тимчасового уряду (на матеріалах Чернігівської губернії): автореф. дис. ... канд. іст. наук. Чернігів, 2012. 20 с.
15. Нітченко А. Г. Органи місцевого самоврядування та виконавчої влади Тимчасового уряду (на матеріалах Чернігівської губернії): дис. ... канд. іст. наук. Чернігів, 2012. 314 с.
16. Окопник О. М. Органи внутрішніх справ в організаційно-правовому механізмі реалізації виконавчої влади в Україні: дис. ... канд. юрид. наук. Ірпінь, 2007. 178 с.
17. Окопник О. М. Органи внутрішніх справ в організаційно-правовому механізмі реалізації виконавчої влади в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2007. 21 с.
18. Паска О. В. Інститут президентства як чинник державного управління суспільними змінами (досвід посткомуністичних країн): автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. Львів, 2017. 20 с.
19. Пащенко Ю. А. Технології формування іміджу політичного лідера в Україні (на прикладі президентських кампаній 2004 та 2010 рр.): автореф. дис. ... канд. політ. наук. Харків, 2016. 19 с.
20. Плахотнюк Н. Г. Інститут президентства в Україні: конституційно-правовий аспект: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 1999. 222 с.
21. Солукова А. А. Институт полномочных представителей Президента Российской Федерации в федеральных округах: дис. ... канд. юрид. наук. 2010. 213 с.
22. Фанін І. С. Військово-технічне співробітництво України в процесі розвитку євроатлантичної інтеграції: безпековий вимір: автореф. дис. ... канд. політ. наук. Київ, 2010. 20 с.
23. Шелевер Н. В. Поняття та види імунітету в конституційному праві України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2014. 20 с.

Монографії:

1. Батанов О. В., Стойко О. М., Ходаківський М. Д. Інавгурація. Історія та сучасність; за ред. Ю. С. Шемшученка. Київ: Юридична думка, 2013. 112 с.
2. Берназюк Я. О. Конституційні основи правотворчості президента України: моногр. Херсон: Гельветика, 2013. 511 с.
3. Берназюк О. О. Правовий статус і законодавчі гарантії діяльності Адміністрації Президента України, Апарату Верховної Ради України та Секретаріату Кабінету Міністрів України: моногр. Ужгород: Гельветика, 2016. 215 с.
4. Греченко В. А., Зозуля О. І. Конституційно-правовий статус Адміністрації Президента України: моногр. Харків: Харків юридичний, 2014. 299 с.

5. Задорожня Г. В. Конституційно-правовий статус глави держави в Україні та зарубіжних країнах: порівняльний аналіз: моногр. Київ: Правова єдність; Алерта, 2016. 551 с.
6. Зозуля О. І. Конституційно-правовий статус Адміністрації Президента України: моногр. Харків: Харків юридичний, 2014. 300 с.
7. Кресіна І. О. Інститут імпичменту: порівняльний політико-правовий аналіз. Київ: Юридична думка, 2004. 173 с.
8. Петрів І. М. Рада національної безпеки і оборони України: правові основи становлення та розвитку: моногр. Харків: Право, 2009. 159 с.
9. Плахотнюк Н. Г. Інститут президентства в Україні: становлення та розвиток: моногр. Київ: Максимус, 2004. 223 с.
10. Сухонос В. В. Інститут глави держави в конституційному праві: моногр. Суми: УАБС НБУ, 2011. 339 с.
11. Чиркин В. Е. Глава государства: сравнительно-правовое исследование: моногр. Москва: НОРМА, ИНФРА-М, 2014. 239 с.
12. Чорна О. О. Комунікативний імідж Президента: моногр. Київ: Вид. дім Дмитра Бураго, 2017. 296 с.
13. Шатіло В. А. Інститут президентства в системі державної влади України: моногр. Київ. Укр. центр політ. менедж., 2004. 159 с.

Наукові статті:

1. Агафонов С. Історичний розвиток інституту глави держави в Україні. *Право України*. 2001. № 7. С. 102-104.
2. Агафонов С. Правовий статус Президента України. *Право України*. 2000. № 9. С. 24-26.
3. Байрачна Т. О. Особливості президентського контролю за діяльністю національної гвардії України. *Право і Безпека*. 2016. № 4. С. 29-34.
4. Барабаш Ю. Президент у змішаних республіках: деякі питання конституційно-правової теорії та практики. *Право України*. 2012. № 8. С. 93-100.
5. Белов Д. Роль глави держави в механізмі здійснення державної влади. *Юридична Україна*. 2005. № 5. С. 11-16.
6. Берзанюк Я. О. Конституційно-правова природа права вето Президента України та пропозицій до прийнятих Верховною Радою України законів *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 2. С. 43-48.
7. Берназюк Я. Деякі питання запровадження додаткових законодавчих та організаційних гарантій виконання рішень Президента України. *Право України*. 2013. № 10. С. 203-209.
8. Берназюк Я. Контрольна нормотворчість Президента України як важливий механізм захисту і охорони Конституції України. *Історико-правовий часопис*. 2014. № 1. С. 35-39.

9. Берназюк Я. О. Місце та роль доручень президента України у процесі реалізації його конституційних функцій. *Економіка і право*. 2012. Вип. 20. С. 147-154
10. Берназюк Я. О. Повноваження Президента України в бюджетному процесі. *Публічне право*. 2014. № 1. С. 19-27.
11. Берназюк Я. О. Поняття та ознаки рішення Президента України в формі доручення. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2013. № 1. С. 16-22.
12. Берназюк Я. Особливості урядового контролю за нормотворчою діяльністю Президента України. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2013. № 7. С. 41-48.
13. Белкіна Ю. Роль Президента України в забезпеченні культурних прав громадян. *Право України*. 2009. № 12. С. 161-167.
14. Василенко Л. П. Повноваження й компетенція центральних органів виконавчої влади з питань екології та природних ресурсів. *Вісник Запорізького національного університету*. 2015. № 1 (2). С. 101-108.
15. Вовк Ю. Розмежування сфери компетенції між Президентом і Прем'єр-міністром в Україні. *Право України*. 2009. № 5. С. 51-55.
16. Волинець В. Функція гарантування національної безпеки в контексті державно-правового розвитку сучасної України. *Юридична Україна*. 2013. № 1. С. 9-16.
17. Георгієвський Ю. В. Баланс повноважень органів виконавчої влади та місцевого самоврядування як найважливіший принцип управління (конституційно-правовий аспект). *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2016. Вип. 3. С. 83-87.
18. Гетьман Є. А. Нормотворча діяльність органів виконавчої влади: поняття, сутність, основні ознаки. *Європейські перспективи*. 2013. № 6. С. 42-47.
19. Головатенко В. Отдельные аспекты конституционно-правового статуса Президента Украины. *Право України*. 1999. № 5. С. 30-34.
20. Головатенко В. Правові акти Президента України: юридична природа, статус, функції. *Право України*. 2004. № 3. С. 14-21.
21. Гриневич В. В. Інститут президентства та органи місцевого самоврядування в Україні: досвід і перспективи взаємодії. *Актуальні проблеми державного управління*. 2014. № 1. С. 178-186.
22. Грінь А. А. Дискреція як особливий елемент повноважень органів виконавчої влади. *Часопис Київського університету права*. 2014. № 3. С. 97-100.
23. Даниляк О. О. Конституційно-правові аспекти набуття чинності актів глави держави, що потребують контрасигнації членами уряду: зарубіжний та вітчизняний досвід. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2015. № 5. С. 20-26.

24. Даниляк О. О. Шляхи вдосконалення механізму контрасигнації в межах конституційної модернізації. *Актуальні проблеми державного управління*. 2013. Вип. 4. С. 51-54.
25. Дегтев Г. В. Некоторые теоретические закономерности становления института президентства на современном этапе. *Государство и право*. 2005. № 2. С. 5-11.
26. Задорожня Г. В. Джерела нормативної регламентації правового статусу глави держави. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2014. № 8. С. 65-73.
27. Задорожня Г. В. Правосуб'єктність глави держави: конституційно-правовий аспект. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2015. № 7. С. 49-57.
28. Задорожня Г. Нормативна регламентація правового статусу глави держави. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2013. № 5. С. 31-37.
29. Заяць Н. Теоретико-правові проблеми інституту президентства в механізмі реалізації державної влади в Україні. *Право України*. 2009. № 6. С. 29-33.
30. Зелінська М. Етапи трансформації інституту президентства в Україні. *Правовий менеджмент*. 2010. № 1. С. 68-75.
31. Зозуля О. І. Інститут президентства як об'єкт сучасної конституційної реформи в Україні. *Форум права*. 2010. № 1. С. 126-146.
32. Зозуля О. І. Конституційне регулювання правового статусу президента України як глави держави. *Університетські наукові записки*. 2009. № 1. С. 42-48.
33. Зозуля О. І. Шляхи вдосконалення організації та діяльності допоміжних органів Президента України. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 2. С. 116-125.
34. Ильин А. Импичмент главы государства и историко-теоретический аспект *Правоведение*. 2004. № 5. С. 61-69.
35. Іванець О. О. Порівняльний аналіз правового статусу президента у французькій республіці та Україні. *Часопис Київського університету права*. 2014. № 1. С. 355-359.
36. Касинюк А. Інститут президентства і його сутність та становлення в Україні. *Науковий вісник юридичної академії МВС України*. 2005. № 1. С. 136-142.
37. Кіс Т. Інститут президентства в Україні. *Нова політика*. 2000. № 1. С. 20-24.
38. Клим М. В. Сучасні тенденції розвитку інституту президентства в Україні. *Політологічні записки*. 2013. № 2. С. 179-189.
39. Климюк О. Контроль Президента України за діяльністю Міністерства внутрішніх справ України. *Юридична Україна*. 2012. № 12. С. 35-41.
40. Колисенко А. І. Інститут контрасигнування за сучасних умов конституційного реформування. *Право і суспільство*. 2016. № 4 (2). С. 33-40.

41. Колисенко А. І. Особливості інституту контрастигування в монархічних державах. *Право і суспільство*. 2015. № 6 (2). С. 10-16.
42. Колюх В. Звуження через розширення: правовий статус Президента України в контексті конституційних змін. *Віче*. 2014. № 23. С. 9-12.
43. Колюх В. Інститут президентства в Україні як об'єкт конституційного процесу. *Віче*. 2012. № 11. С. 5-7.
44. Кононенко Н. Інститут президентства в Україні: трансформація напередодні виборів 1999 року. *Людина і політика*. 1999. № 3. С. 3-5.
45. Кохановський В. В. Інститут президентства та строк його повноважень в Україні та інших країнах світу: порівняльно-правовий аналіз. *Юридичний вісник*. 2012. № 2. С. 46-50.
46. Крейденко В. В. Інститут президентства в Україні: порівняльний аналіз 2004-2012 рр. *Ефективність державного управління*. 2012. Вип. 30. С. 151-157.
47. Крейденко В. Розподіл управлінських функцій між Президентом України та Кабінетом Міністрів України в контексті адміністративної реформи. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України*. 2012. Вип. 1. С. 235-241.
48. Кривенко Л. Конституційна відповідальність глави держави. *Віче*. 2001. № 10. С. 3-18.
49. Кудряченко А. Інститут президентства на Україні: реалії конституційно-правового статусу. *Государство и право*. 1998. № 3. С. 99-106.
50. Кузнецова М. Ю. Інформаційно-правовий статус органів виконавчої влади України як колективного суб'єкта інформаційного права. *Приватне та публічне право*. 2017. № 2. С. 72-76.
51. Кухерний Є. Верховенство права в діяльності Президента України. *Українське право*. 2006. № 1. С. 295-297.
52. Лазаренко Л. А. Забезпечення Президентом України конституційного права громадян України на звернення. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 3. С. 23-30.
53. Лашко О. Президентська вертикаль: так чи ні. *Розбудова держави*. 1995. № 5-6. С. 46-50.
54. Лесько Н. В. Загальна характеристика правового статусу уповноваженого Президента України. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2015. № 827. С. 74-78.
55. Літвінова О. В. Органи виконавчої влади як суб'єкти державного контролю та нагляду у сфері страхової діяльності. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2014. № 2. С. 147-155.
56. Лузин В. В. Президентская модель разделения властей (на примере США) *Государство и право*. 1999. № 3. С. 82-90.
57. Лялюк О. Ю. Територіальні органи центральних органів виконавчої влади в системі територіальної організації влади в Україні. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2015. Вип. 30. С. 28-39.

58. Мазур Д. В. Актуальні питання співвідношення нормативно-правових указів Президента України та Законів України. *Право і безпека*. 2005. № 4. С. 30-36.
59. Мазур Д. В. Особливості дії указів Президента України в часі, просторі та за колом осіб. *Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності*. 2005. № 1. С. 59-65.
60. Майлыбаев Б. А. Понятие «институт президентства»: теоретико-правовой анализ. *Право и политика*. 2001. № 7. С. 4-10.
61. Майлыбаев Б. А. Сроки президентства как политическая проблема. *Право и политика*. 2001. № 4. С. 34-39.
62. Мартинюк Р. «Суперпрезидентська республіка»: конституційно-правова оцінка феномену та досвід пострадянських країн. *Право України*. 2013. № 7. С. 252-262.
63. Мартинюк Р. Конституційні повноваження президента змішаної республіки та доктрина «прихованих» президентських повноважень. *Право України*. 2012. № 7. С. 141-150.
64. Мартинюк Р. Проблеми визначення конституційно-правового статусу Президента України в умовах змішаної форми правління. *Право України*. 2009. № 5. С. 44-50.
65. Мартинюк Р. С. Конституційно-правовий статус Президента України та Кабінету Міністрів України: пошук оптимальної моделі компетенційних взаємозв'язків. *Публічне право*. 2016. № 4. С. 66-75.
66. Марченко В. В. Значення органів виконавчої влади в регулюванні суспільних відносин у сучасних умовах. *Науковий вісник Академії муніципального управління*. 2015. Вип. 2. С. 124-130.
67. Матвеев С. В. Конституційно-правовий статус Президента України. *Вісник Луганської академії внутрішніх справ МВС*. 2004. Спецвипуск. С. 64-72.
68. Матвеева Л. О. Виконання контрольної функції в умовах президентсько-парламентської республіки: тенденції та ризики для української держави. *Держава та регіони. Серія: Державне управління*. 2013. № 1. С. 29-36.
69. Мельниченко В. Інститут президента в Україні: стан та перспективи розвитку. *Право України*. 2009. № 12. С. 18-29.
70. Михеєнко Р. Виконавча влада і конституційні статуси Президента України та Кабінету Міністрів України. *Право України*. 2000. № 8. С. 24-28.
71. Нестерович В. Ф. Конституційно-правові засади здійснення опосередкованого впливу громадськості на нормопроектну діяльність Президента України. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 5. С. 52-58.
72. Олесків І. Становлення в Україні інституту президентства. *Юридична Україна*. 2006. № 3. С. 23-26.
73. Орзіх М. Президентська республіка – різновид республіканської форми правління. *Право України*. 2009. № 10. С. 72-76.

74. Павловська Н. Механізм процедури імпічменту (теоретичний та практичний досвід). *Право України*. 2010. № 3. С. 115-119.
75. Полякова Ю. О. Громадські ради як консультативно-дорадчі органи при Президенті України. *Вісник Національної академії наук України*. 2016. № 1. С. 136-144.
76. Присяжнюк А. Й. Центральні органи виконавчої влади як суб'єкти державного контролю. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 1. С. 333-343.
77. Процюк І. В. Місце і роль президента в президентській республіці. *Актуальні проблеми права: теорія і практика*. 2012. № 24. С. 379-391.
78. Пушкіна О. Особливості конституційно-правового регулювання інституту Президента України. *Юридична Україна*. 2012. № 2 (110). С. 20-25.
79. Рогожин А. Правовий статус глави держави. *Право України*. 2000. № 7. С. 134-135.
80. Рудик П. Конституційно-правовий статус Президента України в умовах парламентсько-президентської республіки. *Віче*. 2014. № 20. С. 7-15.
81. Савчин М. Президент України у конституційній системі: забезпечення континуїтету та належного функціонування публічної влади главою держави *Вісник Академії правових наук України*. 2005. № 3. С. 65-73.
82. Сазонов В. Повноваження Президента України у сфері забезпечення державної безпеки. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2013. № 3. С. 272-278
83. Серьогіна С. Інститут президента в Україні. *Право України*. 2009. № 12. С. 6-17.
84. Серьогіна С. Оптимізація статусу президента як ключова ланка конституційної реформи в Україні. *Право України*. 2009. № 6. С. 23-27.
85. Скакун О. Ф. Президентська гілка влади у системі розподілу влад (в контексті сучасного реформування). *Вісник Луганської академії внутрішніх справ МВС*. 2004. Спецвипуск. С. 8-17.
86. Совгіря О. Інститут контрастигування актів глави держави в Україні: правова природа та проблеми законодавчого регулювання. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2010. Вип. 85. С. 66-70.
87. Стасюк Ю. Інститут президентства. Конструктиви і деструктиви. *Віче*. 2002. № 5. С. 27-32.
88. Статкявичус М. Импишмент и его последствия. *Закон і право*. 2004. № 10. С. 3-7.
89. Сумунський О. Рада національної безпеки і оборони України: конституційно-правовий статус. *Вибори та демократія*. 2005. № 3. С. 23-27.
90. Сухонос В. В. Вплив форм державного устрою на статус глави держави: конституційно-правовий аспект. *Правовий вісник Української академії банківської справи*. 2012. № 2 (5). С. 31-38.

91. Сухонос В. Взаємовплив громадянського суспільства та інституту глави держави: досвід ЄСРР і України. *Право України*. 2014. № 4. С. 99-106.
92. Сухонос В. Класифікація інституту глави держави: критерії та види. *Право України*. 2007. № 11. С. 17-20.
93. Сухонос В. Конституційно-правовий та історичний аспект припинення повноважень глави держави: теоретико-методологічний аналіз. *Підприємництво, господарство і право*. 2007. № 6. С. 122-125.
94. Сушинський О. Інститут президентства в Україні в аспекті конституційної реформи. *Життя і право* 2005. № 3. С. 28-31.
95. Тарасов А. М. Технологія державного (президентського) контролю: елементи ефективності. *Право і політика*. 2001. № 12. С. 51-55.
96. Ткаченко О. Засади державної політики безпеки Президента України. *Підприємництво, господарство і право*. 2013. № 2. С. 140-142.
97. Толстоног В. Центральні органи виконавчої влади в інституціональному механізмі державного управління захистом прав споживачів. *Теоретичні та прикладні питання державотворення*. 2015. Вип. 16. С. 235-250.
98. Удовик В. Інститут президентства в Україні й зарубіжних країнах як об'єкт сучасних науково-теоретичних досліджень. *Вісник Книжкової палати*. 2011. № 6. С. 47-48.
99. Удовик В. Інститут президентства в Україні: джерела дослідження. *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського*. 2011. Вип. 30. С. 134-142.
100. Француз-Яковець Т. А. Двопалатний парламент і глава держави в зарубіжних практиках. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2011. № 2. С. 5-13.
101. Фрицький Ю. Передумови визначення статусу президента України в період 1991-2007 рр. *Підприємництво, господарство і право*. 2007. № 7. С. 92-94.
102. Шатіло В. Місце Президента України в системі органів державної влади. *Право України*. 2003. № 5. С. 24-27.

ТЕМА 11. ОРГАНИ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ: КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС

Виконавча влада як відносно самостійна форма єдиної державної влади. Особливості організації виконавчої влади в Україні. Система органів виконавчої влади. Кабінет Міністрів України – вищий орган в системі органів виконавчої влади: склад, порядок формування, основні функції, повноваження. Центральні органи виконавчої влади: міністерства, державні комітети (державні служби), центральні органи виконавчої влади зі спеціальним статусом. Місцеві державні адміністрації: завдання, функції та повноваження. Акти органів виконавчої влади. Взаємодія органів виконавчої влади з іншими державними органами. Адміністративна реформа в Україні.

Ключові поняття:

виконавча влада, державне управління, виконавчо-розпорядча діяльність, «правозастосовна влада», система виконавчої влади в Україні, функції виконавчої влади, суб'єкти виконавчої влади, виконавчі органи загальної компетенції, виконавчі органи спеціальної компетенції, місцеві органи державної виконавчої влади, уряд, Кабінет Міністрів України, Програма діяльності Кабінету Міністрів, постійні органи Кабінету Міністрів, консультативні органи Кабінету Міністрів, резолюція недовіри Кабінету Міністрів України, відставка уряду, Прем'єр-міністр, Перший віце-прем'єр-міністр, віце-прем'єр-міністр, міністр, міністерство, державні комітети, центральні органи виконавчої влади зі спеціальним статусом, державна служба, державні службовці, урядові органи державного управління, конституційно-правова відповідальність міністрів, місцеві державні адміністрації, місцеве управління, принцип поєднання централізації і децентралізації у здійсненні державної влади, завдання місцевих державних адміністрацій, об'єкт діяльності місцевих державних адміністрацій, функціональні повноваження місцевих державних адміністрацій, галузеві повноваження місцевих державних адміністрацій, акти органів виконавчої влади, адміністративна реформа.

Нормативні акти:

- ❖ Конституція України від 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141 (зі змінами внесеними Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» від 02 червня 2016 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 28. Ст. 532).
- ❖ Про державну службу: Закон України від 10 грудня 2015 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 4. Ст. 43.

- ❖ Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27 лютого 2014 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 13. Ст. 222.
- ❖ Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17 березня 2011 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 38. Ст. 385.
- ❖ Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9 квітня 1999 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 20-21. Ст. 190.
- ❖ Про військово-цивільні адміністрації: Закон України від 3 лютого 2015 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 13. Ст. 87.
- ❖ Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січня 2011 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 32. Ст. 314.
- ❖ Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади: Указ Президента України від 9 грудня 2010 року (зі змінами і допов.). *Офіційний вісник України*. 2010. № 94.
- ❖ Про систему центральних органів виконавчої влади: Указ Президента України від 15 грудня 1999 року (зі змінами і допов.). *Офіційний вісник України*. 1999. № 50.
- ❖ Про склад Кабінету Міністрів України: Указ Президента України від 15 грудня 1999 року (зі змінами і допов.). *Урядовий кур'єр*. 1999. № 237.

Дисертації, автореферати:

1. Армаш Н. О. Адміністративно-правовий статус керівників органів виконавчої влади: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2004. 200 с.
2. Артим І. І. Оцінка ефективності управління в органах державної виконавчої влади (на прикладі районних адміністрацій): дис. ... канд. наук з держ. упр. Львів, 2004. 231 с.
3. Веніславський Ф. В. Конституційні основи законодавчої та виконавчої влади в Україні: дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2000. 240 с.
4. Возний С. О. Механізми взаємодії органів місцевого самоврядування з органами державної виконавчої влади щодо формування дієздатних територіальних громад: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. Київ, 2017. 20 с.
5. Гасимов Р. А. Онлайнове урядування як механізм публічного управління та адміністрування: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. Київ, 2018. 20 с.
6. Дерезь В. І. Управлінські відносини в системі органів виконавчої влади та їх правове регулювання: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2006. 190 с.

7. Дзюба І. І. Адміністративно-правові засади діяльності Міністерства внутрішніх справ як центрального органу виконавчої влади України: дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2010. 209 с.
8. Журавльов Д. В. Теоретико-правові засади оптимізації функціонування центральних органів виконавчої влади України: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. Київ, 2014. 32 с.
9. Ісаєнко І. І. Механізм координації у системі органів виконавчої влади: дис. ... канд. наук з держ. упр. Одеса, 2010. 241 с.
10. Коваленко А. А. Становлення і розвиток виконавчої влади в Україні: дис. ... д-ра політ. наук. Київ, 2003. 415 с.
11. Кременовська І. В. Правові та організаційні засади діяльності суб'єктів виконавчої влади у сфері забезпечення національної безпеки України: дис. ... канд. юрид. наук. Ірпінь, 2010. 210 с.
12. Кузнецова М. Ю. Органи виконавчої влади України як суб'єкт інформаційних правовідносин: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2015. 23 с.
13. Лата Н. Ф. Адміністративно-правове регулювання нормотворчої діяльності органів виконавчої влади: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2004. 200 с.
14. Макаренко А. В. Державний комітет у системі органів виконавчої влади: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2002. 181 с.
15. Мельник Ю. В. Правове регулювання діяльності місцевих органів виконавчої влади: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2006. 187 с.
16. Мостовой О. А. Адміністративно-правові та організаційні засади проваджень за зверненнями громадян до органів виконавчої влади України: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2011. 201 с.
17. Нітченко А. Г. Органи місцевого самоврядування та виконавчої влади Тимчасового уряду (на матеріалах Чернігівської губернії): дис. ... канд. іст. наук. Чернігів, 2012. 314 с.
18. Новак А. О. Конституційно-правове регулювання здійснення органами місцевого самоврядування делегованих повноважень органів виконавчої влади в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2017. 20 с.
19. Павлов Д. М. Організаційно-правові засади забезпечення ефективності функціонування системи органів виконавчої влади (державного управління): дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2004. 195 с.
20. Панчак-Бялоблоцка Н. В. Порівняльний аналіз урядів меншості у європейських парламентських демократіях: автореф. дис. ... д-ра політ. наук. Львів, 2017. 38 с.
21. Петренко І. Є. Політико-дипломатична діяльність українських національних урядів у Чорноморському регіоні (1917-1920 рр.): автореф. дис. ... канд. іст. наук. Київ, 2016. 17 с.

22. Побережний В. В. Становлення запобігання і протидії корупції в органах виконавчої влади України: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. Київ, 2014. 20 с.
23. Салієнко О. О. Запобігання та розв'язання конфліктів у процесі взаємодії законодавчої та виконавчої влади в Україні: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. Харків, 2015. 20 с.
24. Сидоренко П. В. Кадрова політика в місцевих органах виконавчої влади України: сутність та тенденції розвитку: дис. ... канд. наук з держ. упр. Київ, 2012. 248 с.
25. Стадник Р. І. Реалізація норм права органами виконавчої влади України як розпорядниками публічної інформації: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2018. 21 с.
26. Стефанчук М. М. Органи виконавчої влади як сторона у справах адміністративної юрисдикції в Україні: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2012. 209 с.
27. Тарануха В. П. Звернення громадян як засіб забезпечення законності в діяльності місцевих органів виконавчої влади: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2003. 233 с.
28. Хоменко О. В. Виконавча влада: соціально-правова природа, особливості: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2005. 20 с.
29. Чиркулій С. О. Конституційно-правовий статус органів виконавчої влади в Україні: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2008. 214 с.
30. Шандрук С. М. Управління державною виконавчою службою в Україні: дис. ... канд. наук з держ. упр. Львів, 2010. 246 с.
31. Щербань В. Д. Адміністративно-правові засади публічно-сервісної діяльності органів виконавчої влади в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2017. 20 с.
32. Янчук О. Ю. Організаційно-правові питання удосконалення діяльності органів виконавчої влади у контексті адміністративної реформи в Україні: дис. ... канд. юрид. наук. Ірпінь, 2005. 234 с.

Монографії:

1. Авер'янов В. Б. Права громадян у сфері виконавчої влади: адміністративно-правове забезпечення реалізації та захисту: моногр. Дніпро: Ліра, 2008. 585 с.
2. Берназюк І. М. Реалізація актів стратегічної (програмної) правотворчості парламенту, глави держави та уряду як гарантія прямої демократії: моногр. Ужгород: Гельветика, 2017. 483 с.
3. Белкін Л. М. Забезпечення законності в діяльності органів виконавчої влади: адміністративно-правовий вимір: моногр. Ужгород: Бреза, 2014. 550 с.
4. Битяк Ю. П. Державна служба в Україні: організаційно-правові засади: моногр. Харків: Право, 2005. 303 с.

5. Бялоблицький З. Стабільність та ефективність урядів у політичних системах країн Східної Європи: моногр. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2013. 469 с.
6. Вавженчук С. Я. Конституційні основи розвитку виконавчої влади в Україні: моногр. Київ: Атіка, 2011. 216 с.
7. Гетьман Є. А. Нормотворча діяльність органів виконавчої влади в Україні: правовий зміст і проблемні питання: моногр. Харків: Оберіг, 2014. 307 с.
8. Горбунова Л. М. Принцип законності у нормотворчій діяльності органів виконавчої влади: моногр. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 240 с.
9. Ківалов С. В. Адміністративно-правовий статус державної служби як центрального органу виконавчої влади: моногр. Одеса: Фенікс, 2015. 189 с.
10. Ільницький М. П. Адміністративно-правове регулювання електронного урядування у сфері публічного управління в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Ужгород, 2017. 15 с.
11. Кравцова Т. М. Виконавча влада і проблеми регуляторної політики в Україні: моногр. Суми: Мрія, 2007. 194 с.
12. Крупчан О. Д. Органи виконавчої влади: питання компетенції: моногр. Київ: КНЕУ, 2012. 255 с.
13. Кудрявцев О. Ю. Електронне урядування у сучасному політико-адміністративному просторі: моногр. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2016. 184 с.
14. Макарова З. С. Конституційно-правовий статус глави уряду: порівняльно-правовий аспект: моногр. Київ; Чернігів: Лозовий В. М., 2014. 231 с.
15. Марченко В. В. Електронне урядування в органах виконавчої влади: адміністративно-правові засади: моногр. Харків: Панов, 2016. 443 с.
16. Нижник Н. Р. Виконавча влада в Україні: реформування та перспективи: моногр. Полтава: ПУЕТ, 2012. 143 с.
17. Орлов М. М. Формування системи взаємодії регіональних органів виконавчої влади у сфері охорони правопорядку (теоретико-методологічні засади): моногр. Харків: Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2012. 343 с.
18. Перегуда Є. В. Виконавча влада України. Політико-правові аспекти модернізації: моногр. Київ: Логос, 2013. 405 с.
19. Потіп М. М. Розмежування компетенції органів державної виконавчої влади та місцевого самоврядування: моногр. Дніпропетровськ: Середняк Т. К., 2015. 186 с.
20. Присяжнюк А. Й. Організаційно-правові засади державного контролю у сфері виконавчої влади: моногр. Харків: Золота миля, 2012. 397 с.
21. Совгиря О. В. Конституційно-правовий статус Кабінету Міністрів України: сучасний стан та тенденції розвитку: моногр. Київ: Юрінком Інтер, 2012. 464 с.

Наукові статті:

1. Christopher M. Conservatives, the Supreme Court, and the Constitution: Judicial-Government Relations. *Osgoode Hall Law Journal*. 2016. Vol. 12, Issue 7. P. 3-35.
2. Drozd O. The rule of law as a principle of state service in Ukraine. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2016. № 5, ч. 1. С. 60-65.
3. Glukhov A. The legal nature of relations in the civil service. *Sciences of Europe*. 2017. № 14, ч. 3. С. 55-64.
4. Jankurová A. Efektivna verejná správa. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2016. № 4, ч. 2. С. 7-12.
5. Turcan O. Deontologia funcționarului public: de la norme morale spre conduită profesională. *Legea si Viata*. 2016. № 2. ч. 1, С. 13-18.
6. Авер'янов В. Б. «Подвійний» центр виконавчої влади: особливості взаємовідносин глави держави і уряду в Україні. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2010. № 4-5. С. 21-32.
7. Авер'янов В. Б. Закон про Кабінет Міністрів України у світлі Конституції України. *Часопис Київського університету права*. 2007. № 2. С. 3-8.
8. Авер'янов В. Організація виконавчої влади потребує реформування. *Право України*. 2009. № 12. С. 39-46.
9. Авер'янов В. Організація виконавчої влади: необхідність усунення внутрішніх суперечностей. *Право України*. 2009. № 5. С. 30-34.
10. Авер'янов В. Принцип верховенства права у сфері виконавчої влади: питання теорії та практика реалізації. *Право України*. 2010. № 3. С. 72-75.
11. Авер'янов В. Центральні органи виконавчої влади України: концептуальний підхід до класифікації в контексті адміністративної реформи в Україні. *Вісник Академії правових наук України*. 1999. № 1. С. 42-50.
12. Алексеєва О. Є. Новітні засади нормативно-правового регулювання державної служби в Україні. *Форум права*. 2016. № 1. С. 10-15.
13. Артеменко И. Органы местного самоуправления как участники административного судопроизводства в Украине: вопросы сегодняшнего дня. *Legea si Viata*. 2016. № 10, ч. 1. С. 3-7.
14. Безпалюк В. А. Відповідальність виконавчої влади в Україні (на прикладі Кабінету Міністрів України). *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. № 1, Т. 2. С. 36-39.
15. Белей Є. Н. Правові основи правонаступництва центральних органів виконавчої влади. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Юридичні науки*. 2016. Вип. 6 (2). С. 32-34.
16. Берназюк І. М. Державні цільові програми як стратегічні акти Кабінету Міністрів України. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. № 2, Т. 2. С. 17-20.

17. Берназюк Я. О. Особливості урядового контролю за нормотворчою діяльністю Президента України. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2013. № 7. С. 41-48.
18. Битяк Ю. Виконавча влада в Україні. *Право України*. 2009. № 12. С. 30-38.
19. Битяк Ю. Конституційно-правові засади становлення та розвитку державної служби в Україні. *Вісник Академії правових наук України*. 1998. № 2. С. 75-79.
20. Борденюк В. Деякі аспекти співвідношення системи органів виконавчої влади та виконавчих органів місцевого самоврядування. *Юридична Україна*. 2005. № 5. С. 16-18.
21. Бублик Г. Матеріальне та фінансове забезпечення реалізації делегованих повноважень місцевим органам влади відповідно до чинного законодавства України. *Юридична Україна*. 2004. № 11. С. 21-25.
22. Бурбика В. Понятие и особенности взаимодействия органов местного самоуправления с правоохранительными органами. *Leges si Viata*. 2017. № 1, ч. 2. С. 21-24.
23. Волощук О. Т. Відповідальність уряду у сучасних демократичних державах (політико-правовий аналіз). *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 9. С. 32-41.
24. Георгієвський Ю. В. Про визначення компетенції органів державної виконавчої влади та органів місцевого самоврядування як правового явища. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2016. Вип. 21. С. 34-36.
25. Глухов М. Співпрацюють і представницька, і виконавча влада. *Віче*. 2002. № 8. С. 41-45.
26. Головка В. В. Громадські експертизи і залучення громадян до проведення експертиз органами виконавчої влади: проблеми адміністративно-правового забезпечення. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Юридичні науки*. 2016. Вип. 6 (2). С. 55-59.
27. Горбатенко В. Конституційні засади проведення адміністративної реформи в Україні та удосконалення системи органів виконавчої влади. *Юридична Україна*. 2003. № 3. С. 59-62.
28. Горшкова Н. Г. Особенности процессуальной деятельности исполнительной власти в правотворческой сфере. *Право и политика*. 2002. № 7. С. 24-27.
29. Гребьонкіна Л. Мета та завдання державної та виконавчої служби. *Право України*. 2000. № 2. С. 13-14.
30. Гудзь І. Г., Шамрук М. Ю. Особливості адміністративного правового регулювання діяльності органів місцевого самоврядування. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. №5. С. 198-200.

31. Даниленко Ю. Теоретико-правова характеристика оцінювання результатів службової діяльності державних службовців. *Leges Viata*. 2017. № 1, ч. 2. С. 48-51.
32. Дем'янчук О. Проблеми реформування виконавчої влади в Україні: завдання, підходи і процедури. *Вибори та демократія*. 2005. № 3. С. 34-40.
33. Денисова А. В. Синергетика як сучасний методологічний підхід до дослідження адміністративного нагляду органів виконавчої влади. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2016. № 5. С. 62-66.
34. Донченко О. Принципи законності в діяльності місцевого самоврядування. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2016. № 2, ч. 2. С. 72-75.
35. Дробуш І. Розмежування функцій органів місцевого самоврядування та органів державної виконавчої влади. *Право України*. 2001. № 10. С. 20-24.
36. Дудченко О. Особливості правового статусу колегій центральних органів виконавчої влади незалежної України. *Право України*. 2009. № 10. С. 238-242.
37. Єзеров А. А. Сучасні проблеми конституційно-правової організації виконавчої влади. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2010. № 2. С. 51-59.
38. Железняк Н. Міністерство юстиції України – провідний орган у забезпеченні реалізації державної правової політики. *Право України*. 2000. № 8. С. 38-41.
39. Завадяк О. П. Структура механізму адміністративно-правового забезпечення законності та дисципліни в органах виконавчої влади. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2016. № 1. Т. 1. С. 275-279.
40. Загорулько Є. О. Контроль та нагляд за застосуванням заходів адміністративного примусу органами державної виконавчої служби. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2017. № 4. С. 77-80.
41. Заєць А. Здійснення принципів правової держави як засіб вдосконалення виконавчої влади. *Вісник Академії правових наук України*. 1999. № 2. С. 12-16.
42. Карабін Т. О. Оптимізація розподілу повноважень місцевих органів публічної адміністрації в контексті здійснення адміністративної реформи. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2016. № 4. С. 73-76.
43. Кафарський В. Правові засади функціонування Кабінету Міністрів України. *Право України*. 2006. № 6. С. 3-8.
44. Кикоть П. Міністерство – центральний орган виконавчої влади України. *Право України*. 2000. № 1. С. 35-37.

45. Кіріка Д. В. Вплив місцевого самоврядування на демократичну трансформацію державної влади в Україні. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. № 3. С. 32-36.
46. Кірмач А. Дисциплінарна відповідальність та службове розслідування щодо державних службовці. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 12 (169). С. 37-41.
47. Коваленко А. Методологічні проблеми функціонального аналізу виконавчої влади. *Нова політика*. 2000. № 6. С. 14- 17.
48. Коваленко А. Уряд та урядова діяльність як базовий елемент функціонування виконавчої влади. *Нова політика*. 2001. № 1. С. 34-38.
49. Ковальчук А. Ю. Місце і роль органів виконавчої влади у сфері забезпечення безпеки України. *Право.ua*. 2017. № 3. С. 47-52.
50. Коліушко І. Про запровадження у сферу виконавчої влади посад державних політичних діячів. *Право України*. 2000. № 2. С. 10-13.
51. Колобов Ю. В. Специфіка і визначальні параметри функціонування виконавчої гілки влади. *Інвестиції: практика та досвід*. 2013. № 4. С. 134-137.
52. Коломоєць Т. Методи контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування України при реалізації ними повноважень у сфері публічного управління: пошук оптимального варіанту. *Юридична Україна*. 2012. № 4. С. 20-24.
53. Коломоєць Т. Патріотизм та служіння українському народу – принцип державної служби: деякі теоретико-правові та нормативні аспекти. *Право України*. 2014. № 3. С. 198-205.
54. Крупчан О. Загальна характеристика змісту компетенції органів виконавчої влади. *Юридична Україна*. 2013. № 8. С. 45-49.
55. Крупчан О. Компетенція центральних органів виконавчої влади. *Вісник Академії правових наук України*. 2000. № 2. С. 47-59.
56. Крупчан О. Методологія досліджень діяльності органів виконавчої влади в науці адміністративного права. *Юридична Україна*. 2013. № 9. С. 22-27.
57. Курусь Т. В. Стан дослідження проблеми нормотворчої діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. *Порівняльно-аналітичне право*. 2016. № 3. С. 21-24.
58. Ладиченко В. В., Ємельяненко К. О. Особливості правового регулювання місцевого самоврядування в умовах децентралізації. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. № 2, Т. 1. С. 32-34.
59. Майданник О. Парламентський контроль за функціонуванням виконавчої влади в Україні: питання теорії. *Право України*. 2010. № 5. С. 102-108.
60. Макаренко О. Щодо співвідношення понять «орган виконавчої влади» та «орган державного управління». *Право України*. 2000. № 6. С. 23-26.

61. Малиновський В. Співвідношення та взаємозв'язок виконавчої влади і державного управління. *Нова політика*. 2001. № 5. С. 18-23.
62. Мартинюк Р. Компетенційний дуалізм виконавчої влади: державно-правовий досвід П'ятої Французької Республіки та України. *Право України*. 2011. № 1. С. 200-208.
63. Марченко В. В. До питання про значення електронного урядування в органах виконавчої влади України. *Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2016. Вип. 2. С. 130-139.
64. Михеєнко Р. Виконавча влада і конституційні статуси Президента України та Кабінету Міністрів України. *Право України*. 2000. № 8. С. 24-28.
65. Мулявка Д. Врегулювання поведінки професійних державних службовців – вимога часу. *Підприємництво, господарство і право*. 2007. № 4. С. 69-72.
66. Нижник Н. Верховна Рада і Кабінет Міністрів: правило симетрії. *Віче*. 2002. № 4. С. 3-8.
67. Новак А. Принципы делегирования органам местного самоуправления отдельных полномочий органов исполнительной власти в Украине. *Leges si Viata*. 2016. № 8, ч. 2. С. 120-124.
68. Оргієць О. М. Стажування в органах виконавчої влади як інструмент накопичення передового досвіду управлінської діяльності. *Актуальні проблеми державного управління*. 2017. № 1. С. 127-135.
69. Остропілець В. Р. Форми взаємодії органів досудового розслідування міністерства внутрішніх справ України з іншими правоохоронними органами. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2016. № 3. С. 110-114.
70. Павленко Р. Парламент і уряд. Як оптимізувати механізм відносин. *Віче*. 2002. № 4. С. 7-11.
71. Параниця С. П. Суть нормотворчої діяльності центральних органів виконавчої влади. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2015. № 8. С. 65-71.
72. Пахомов І. Механізм підвищення ефективності системи державної служби в нових умовах розвитку держави. *Право України*. 2009. № 10. С. 102-107.
73. Петришин О. Державна служба в Україні: особливості загальної теорії права. *Вісник Академії правових наук України*. 2001. № 2. С. 34-37.
74. Петришин О. Державна служба як проблема теорії держави і права. *Вісник Академії правових наук України*. 2000. № 1. С. 21-25.
75. Петришин О. Поняття посадової особи державного апарату. *Вісник Академії правових наук України*. 2000. № 2. С. 37-42.
76. Піонтковська О. О. Проблематика процесу децентралізації державної влади і розвитку місцевого самоврядування в Україні. *Журнал східно-європейського права*. 2018. № 46. С. 207-216.

77. Пылаева В. Система принципов деятельности органов исполнительной власти в Украине: проблемы правового закрепления. *Leges et Viata*. 2016. № 1, ч. 2. С. 87-91.
78. Польський О. Ю. Організаційна структура державних органів виконавчої влади (на прикладі Національної поліції України). *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2017. № 2. С. 257-266.
79. Романюк І. Щодо ролі правоохоронних органів України у забезпеченні права особи на безпеку. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 9. С. 9-11.
80. Рудик П. А. Про зміни правового статусу Кабінету Міністрів України відповідно до нової редакції Конституції України. *Часопис Київського університету права*. 2007. № 1. С. 59-66.
81. Совгиря О. В. Позапарламентська відповідальність Кабінету Міністрів України: сучасний стан та перспективи правового регулювання. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2013. № 2. С. 38-44.
82. Совгиря О. Види та правова природа актів Кабінету Міністрів України. *Юридична Україна*. 2011. № 8 (104). С. 39-45.
83. Совгиря О. Конституційно-правовий статус уряду: межі та понятійний апарат дослідження проблеми. *Підприємництво, господарство і право*. 2011. № 2. С. 3-6.
84. Совгиря О. Правова природа Програми діяльності Уряду. *Юридична Україна*. 2010. № 9 (93). С. 25-31.
85. Совгиря О. Прийняття актів Кабінетом Міністрів України як процесуальна форма закріплення його рішення. *Право України*. 2012. № 11-12. С. 279-286.
86. Соколовська Н. І. Удосконалення механізмів взаємодії центральних органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування в забезпеченні енергетичної безпеки регіонів. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України. Серія: Державне управління*. 2017. № 4. С. 68-76.
87. Француз-Яковець Т. А. Особливості взаємодії двопалатного парламенту з органами виконавчої влади в практиці сучасних демократичних держав. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2011. № 7. С. 27-33.
88. Француз-Яковець Т. А. Окремі аспекти взаємодії законодавчої і виконавчої гілок влади: досвід Французької Республіки. *Правничий вісник Університету «КРОК»*. 2017. Вип. 27. С. 52-58.
89. Халішхов В. М. Державна виконавча служба: генезис організації та методики функціонування. *Порівняльно-аналітичне право*. 2016. № 5. С. 33-35.
90. Чикурлій С. Конституційно-правовий статус міністерств України: основні теоретичні питання. *Підприємництво, господарство і право*. 2007. № 3. С. 115-120.

91. Чикурлій С. О. Конституційно-правові аспекти організаційно-правових форм діяльності Кабінету Міністрів України. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2004. № 9. С. 115-125.
92. Чмелюк В. Роль місцевих державних адміністрацій та місцевих рад в системі органів виконавчої влади в Україні. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 10. С. 142-147.
93. Чорнолуцький Р. В. Принципи нормопроектної діяльності органів виконавчої влади України. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2016. № 71. С. 173-190.
94. Шаповал В. Виконавча влада в контексті форм державного правління (теорія і практика світового конституціоналізму). *Право України*. 2015. № 12. С. 92-100.
95. Шаповал В. Виконавча влада в Україні в контексті форми державного правління (досвід до прийняття Конституції України 1996 р.). *Право України*. 2016. № 3. С. 200-212.
96. Шаповал В. Виконавча влада в Україні у контексті форми державного правління. *Право України*. 2016. № 4. С. 72-88.
97. Шклярук О. В., Шевкунов С. В. Особливості відповідальності державних службовців за вчинення адміністративних корупційних правопорушень. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 5. С. 286-288.

ТЕМА 12. ОРГАНИ СУДОВОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ЇХ РОБОТИ

Поняття, соціальна функція та значення судової влади. Конституційні принципи правосуддя.

Система судової влади в Україні. Конституційно-правовий статус суддів в Україні.

Гарантії незалежності суддів. Порядок призначення та обрання суддів. Підстави, за яких припиняються повноваження суддів. Правові засади діяльності органів суддівського самоврядування в Україні.

Вища рада правосуддя: порядок формування, склад, основні функції, повноваження.

Ключові поняття:

правосуддя, судова система, судова система з внутрішньою спеціалізацією, судова система з зовнішньою спеціалізацією, Верховний суд України, Вищі спеціалізовані суди України, апеляційні суди, місцеві суди, обласні суди, районні суди, міські суди, районні суди у містах, судова влада, функції судової влади, конституційні принципи правосуддя, принцип спеціалізації, принцип територіальності, суд, суддя, посада судді, суддівські збори, голова суду, секретар судової палати, пленум, конституційно-правовий статус суддів, професійні судді, присяжні, народні засідателі, гарантії діяльності суддів, недоторканність суддів, система судової влади, суди загальної юрисдикції, суддівське самоврядування, завдання суддівського самоврядування, акти органів судової влади, право на судовий захист, Вища кваліфікаційна комісія суддів України, Вища рада правосуддя, Національна школа суддів України.

Нормативні акти:

- ❖ Конституція України від 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141 (зі змінами внесеними Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» від 02 червня 2016 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 28. Ст. 532).
- ❖ Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 2 червня 2016 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 31. Ст. 545.
- ❖ Про Вищий антикорупційний суд: Закон України від 7 червня 2018 року. *Голос України*. 2018. Ст. 107.
- ❖ Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 року (зі змінами і допов.). *Урядовий кур'єр*. 2005. № 153-154.

- ❖ Про Вищу раду правосуддя: Закон України від 21 грудня 2016 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 7-8. Ст. 50.
- ❖ Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 5 липня 2012 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 27. Ст. 282.
- ❖ Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів: Закон України від 23 грудня 1993 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 11. Ст. 50.
- ❖ Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 2-3. Ст. 12.

Дисертації, автореферати:

1. Баронін Д. Б. Правовий статус суду в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2015. 19 с.
2. Белявська С. Ю. Організаційно-правові засади впровадження інновацій у судове управління в умовах інформаційного суспільства в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2016. 21 с.
3. Борисенко М. О. Організаційні та правові основи забезпечення єдності правозастосування судами України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2016. 20 с.
4. Бринцев В. Д. Система організаційного забезпечення судової влади України: дис. ... д-ра юрид. наук. Харків, 2010. 520 с.
5. Василевич М. В. Конституційно-правові гарантії незалежності судової влади: теорія та практика реалізації: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2010. 225 с.
6. Верба І. О. Право на доступ до правосуддя та його юридичне забезпечення: загальноправова характеристика: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Запоріжжя, 2016. 20 с.
7. Вільгушинський М. Й. Суди загальної юрисдикції у системі взаємовідносин із суб'єктами владних повноважень та громадськістю: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. Одеса, 2013. 32 с.
8. Вінокурова Л. В. Судова влада у взаємодії громадянського суспільства та держави: дис. ... канд. політ. наук. Київ, 2009. 218 с.
9. Гаврилюк О. О. Принцип гласності та відкритості в адміністративному судочинстві України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Херсон, 2012. 20 с.
10. Гладій С. В. Легітимність судової влади: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2015. 20 с.
11. Головій В. М. Механізми взаємодії влади та ЗМІ в контексті становлення громадянського суспільства в Україні: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. Запоріжжя, 2009. 20 с.

12. Гончар В. П. Організаційно-правові аспекти реалізації конституційної засади гласності судового процесу: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2015. 20 с.
13. Городовенко В. В. Проблеми незалежності судової влади: дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2006. 197 с.
14. Гудз Б. Д. Судовий контроль за законністю адміністративної діяльності органів виконавчої влади: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2013. 20 с.
15. Єльцов В. О. Правове регулювання інформаційного забезпечення діяльності судів: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2013. 20 с.
16. Іванець О. М. Теоретичні та прикладні засади меж судової влади: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2015. 20 с.
17. Іванченко О. Ю. Адміністративно-правовий аспект надання судових послуг в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Запоріжжя, 2018. 15 с.
18. Каблак П. І. Взаємовідносини судової влади та громадськості (правові і організаційні аспекти): автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Львів, 2015. 20 с.
19. Калашник О. А. Правовий статус місцевих загальних судів в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2016. 24 с.
20. Колесниченко В. М. Роль судової влади у захисті виборчих прав: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2009. 20 с.
21. Кондратенко В. М. Принципи гласності та відкритості в адміністративному судочинстві України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2013. 20 с.
22. Костенко І. В. Адміністративно-правове забезпечення реалізації права громадян на доступ до інформації, що перебуває у розпорядженні суду: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2016. 19 с.
23. Кравчик М. Б. Реформування судової системи як важлива складова європейської інтеграції України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Львів, 2015. 20 с.
24. Лаговський В. М. Органи судової влади в механізмі правової держави: загальнотеоретичні аспекти функціонування: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Івано-Франківськ, 2016. 16 с.
25. Лашкіна М. Г. Концептуальні засади взаємодії органів державної влади та засобів масової інформації в умовах демократизації державного управління в Україні: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. Київ, 2008. 20 с.
26. Леськів С. Р. Правовий статус суддівського самоврядування України в контексті забезпечення професійних прав суддів: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Львів, 2016. 20 с.
27. Лужанський А. В. Конституційно-правові засади доступу до правосуддя в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2013. 20 с.

28. Мазур М. В. Акти органів судової влади як джерело конституційного права України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2009. 20 с.
29. Марцинкевич А. М. Удосконалення добору кадрів на суддівські посади – один із шляхів реформування судової системи України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Львів, 2012. 20 с.
30. Махніцький О. І. Конституційний принцип верховенства права та його реалізація судовою владою в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2014. 22 с.
31. Мельник О. Г. Теоретичні засади правовідносин в сфері реалізації судової влади: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2014. 19 с.
32. Мовчан В. В. Межі здійснення судової влади: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2015. 20 с.
33. Мозолевська О. М. Правові засади інформаційних відносин у системі місцевих загальних судів України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2013. 20 с.
34. Москвич Л. М. Проблеми підвищення ефективності судової системи: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. Харків, 2011. 40 с.
35. Нечипорук С. В. Конституційні засади організації та функціонування судової влади в Україні (питання теорії і практики): дис. ... канд. юрид. наук. Чернівці, 2010. 225 с.
36. Ніколайчук М. Є. Адміністративно-правове забезпечення доступу до публічної інформації у судових органах: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2013. 20 с.
37. Овсяннікова О. О. Транспарентність судової влади: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2009. 20 с.
38. Овсяннікова О. О. Транспарентність судової влади: дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2009. 20 с.
39. Овчаренко О. М. Доступність правосуддя та гарантії його реалізації: дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2007. 249 с.
40. Овчаренко О. М. Юридична відповідальність суддів: питання теорії і практики: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. Харків, 2016. 40 с.
41. Остафійчук Л. А. Юридична відповідальність за неповагу до суду: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2015. 20 с.
42. Потапенко В. І. Самостійність судової влади: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2015. 18 с.
43. Прилуцький С. В. Судова влада в умовах формування громадянського суспільства та правової держави в Україні: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. Київ, 2013. 36 с.
44. Рекецька І. Р. Судова влада в контексті демократичної трансформації українського суспільства: дис. ... канд. політ. наук. Одеса, 2003. 16 с.
45. Саленко О. В. Гармонізація законодавства України про судоустрій і статус суддів із міжнародними стандартами: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2015. 20 с.

46. Сердюк В. В. Правовий статус Верховного Суду України в системі судової влади: дис. ... д-ра юрид. наук. Київ, 2009. 563 с.
47. Сіда Ю. С. Судова влада в умовах трансформації українського суспільства: автореф. дис. ... канд. соціол. наук. Харків, 2005. 19 с.
48. Смородинський В. С. Судова влада в Україні (загальнотеоретичні проблеми): дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2001. 187 с.
49. Соловійов І. М. Проблеми підвищення ефективності діяльності адміністративних судів: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2015. 20 с.
50. Степаненко С. В. Взаємодія органів державної влади та інституцій громадянського суспільства в процесі реалізації євроінтеграційної політики України: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. Харків, 2010. 20 с.
51. Струс-Духнич Т. В. Судова влада в період розбудови громадянського суспільства: теоретико-правові аспекти: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Львів, 2012. 16 с.
52. Суховій М. М. Правовий статус інституту судової влади у контексті судово-правової реформи в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Львів, 2012. 20 с.
53. Сьома М. С. Наукові засади формування ціннісно-етичної складової у підготовці професійних суддів: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Львів, 2015. 20 с.
54. Туркіна І. Є. Місце та роль конституційно-судової гілки влади в демократичному політичному процесі: автореф. дис. ... канд. політ. наук. Одеса, 2005. 20 с.
55. Федоренко В. В. Основні конституційні засади судочинства в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2015. 20 с.
56. Федорович В. І. Теоретичне обґрунтування механізму відповідальності судді за недоброчесну поведінку: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Львів, 2015. 20 с.
57. Француз Т. І. Політико-правові проблеми становлення і розвитку судової влади в незалежній Україні: дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2001. 194 с.
58. Шавкун М. Г. Процесуальний контроль органів судової влади на досудових стадіях кримінального процесу: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2010. 229 с.
59. Шевчук С. В. Загальнотеоретичні проблеми нормативності актів судової влади: дис. ... д-ра юрид. наук. Харків, 2008. 433 с.
60. Яровая М. В. Судебные системы современных европейских государств: дис. ... канд. юрид. наук. Москва, 2006. 195 с.

Монографії:

1. Білова О. В. Проблеми суддівського самоврядування в Україні: моногр. Харків: ІНЖЕК, 2009. 175 с.
2. Бринцев В. Д. Стандарти правової держави: втілення у національну модель організаційного забезпечення судової влади: моногр. Харків: Право, 2010. 462 с.
3. Глущенко С. В. Вищі спеціалізовані суди в системі судової влади України: теоретико-прикладне дослідження: моногр. Чорнобай: Чорнобаївське КПП, 2015. 352 с.
4. Городовенко В. В. Проблеми становлення незалежної судової влади в Україні: моногр. Київ: Фенікс, 2007. 224 с.
5. Городовенко В. В. Принципи судової влади: моногр. Харків: Право, 2012. 447 с.
6. Дунюшкин П. А. Дисциплинарная ответственность судей (история и современность): моногр. Нижний Новгород: НА МВД России, 2013. 312 с.
7. Іванищук А. А. Адміністративно-правове регулювання діяльності судової гілки влади: теорія і практика: моногр. Київ: Ун-т «Україна», 2014. 356 с.
8. Меліхова Ю. А. Морально-професійна культура судді: історія і сучасність: моногр. Харків: Право, 2015. 217 с.
9. Мірошниченко С. С. Судова влада в Україні: проблеми протидії злочинним посяганням на правосуддя: моногр. Київ: Десна, 2013. 663 с.
10. Москвич Л. М. Правовий статус носіїв судової влади в Україні (професійні судді, народні засідателі, суд присяжних): моногр. Харків: ФІНН, 2009. 488 с.
11. Овчаренко О. М. Юридична відповідальність судді: теоретико-прикладне дослідження: моногр. Харків: Право, 2014. 576 с.
12. Прилуцький С. В. Вступ до теорії судової влади (Суспільство. Правосуддя. Держава): моногр. Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2012. 317 с.
13. Ремескова Ю. О. Судова влада в системі поділу влади: моногр. Харків: Право, 2014. 191 с.
14. Сайбулаева С. А. Конституционная юстиция в системе органов государственной власти Российской Федерации: моногр. Махачкала: ЛЕЛЕК, 2013. 194 с.
15. Севостьянова І. Є. Судова влада і державне управління: моногр. Харків: Цифрова друкарня №1, 2013. 279 с.
16. Сердюк В. В. Верховний Суд України: витоки, сучасність, перспективи: моногр. Київ: Істина, 2008. 304 с.

17. Терехин В. А. Суд в государственно-правовом механизме обеспечения прав и свобод человека: теория и практика: моногр. Москва: Юрлитинформ, 2013. 350 с.
18. Ткачев В. Н. Конституционная законность в российской правоприменительной (судебной) практике: моногр. Москва: Изд-во Современного гуманитарного ун-та, 2013. 499 с.
19. Туркіна І. Є. Судова влада в системі державного управління: моногр. Харків: Апостроф, 2012. 201 с.
20. Юревич І. В. Єдність судової влади: моногр. Харків: Право, 2014. 263 с.

Наукові статті:

1. Finnis J. Judicial power: past, present and future. *University of Oxford, Gray's Inn Hall*. 2015 October, 20. P. 2-28.
2. Liakh M. Features of judicial self-government functioning in foreign countries. *Legea si Viata*. 2018. № 2, ч. 2. С. 61-64.
3. Базов В. Актуальні питання забезпечення гласності судового процесу в адміністративному судочинстві України. *Право України*. 2014. № 3. С. 38-46.
4. Байєр Д. Забезпечення єдності судової практики на рівні федеральних судів у Німеччині. *Право України*. 2012. № 11-12. С. 162-180.
5. Баронін Д. Суд в системі органів державної влади. *Национальный юридический журнал: теория и практика*. 2014. № 4. С. 36-41.
6. Бачун О. Розгляд судами справ за скаргами громадян. *Право України*. 2001. № 4. С. 44-47.
7. Бевзенко В. Адміністративна юрисдикція та Кодекс адміністративного судочинства України у редакції 2017 р.: розв'язання проблеми по-новому чи неподолані виклики минулого? *Право України*. 2018. Вип. 2. С. 11-25.
8. Бететто Н. Підтримка цілісності судової практики Верховним Судом Республіки Словенія – прецедентний характер його рішень. *Право України*. 2012. № 11-12. С. 189-195.
9. Белова О. Деякі проблемні питання, що виникають в адміністративному судочинстві при визначенні кола фізичних осіб-підприємців, які звільняються від сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. *Право України*. 2014. № 3. С. 118-124.
10. Білак М. Подвійні стандарти застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини судами України. *Право України*. 2018. Вип. 2. ст. 170-184.
11. Бічковіч І. Роль Верховного Суду Латвійської Республіки у формуванні єдиної судової практики. *Право України*. 2012. № 11-12. С. 181-185.

12. Блажівська Н. Практичне значення практики Європейського суду з прав людини для вирішення податкових спорів адміністративними судами України. *Право України*. 2014. № 3. С. 110-117.
13. Богословська Ж. Судові органи в системі реалізації конституційного права людини та громадянина на соціальний захист в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 5. С. 106-110.
14. Боняк В. Конституційно-правові основи взаємодії органів прокуратури України з суб'єктами громадянського суспільства. *Юридична Україна*. 2012. № 12. С. 21-27.
15. Борова Ю. Особливості конституційно-правового статусу суддів: проблеми теорії та практики. *Підприємництво, господарство і право*. 2006. № 8. С. 25-29.
16. Брожова І. Роль Верховного Суду Чеської Республіки в захист прав людини на національному рівні. *Право України*. 2012. № 11-12. С. 212-213.
17. Буайя Ф. Захист прав людини на національному та наднаціональному рівні. *Право України*. 2012. № 11-12. С. 196-199.
18. Булкат М. С. Деякі питання теоретико-правової природи та сутності судової влади. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2016. Вип. 71. С. 97-108.
19. Бучик А. Впровадження принципу процесуальної регламентації в адміністративному судочинстві. *Право України*. 2018. Вип. 2. ст. 39-53.
20. Валанчус В. Навіщо потрібна уніфікована судова практика. *Право України*. 2012. № 11-12. С. 137-143.
21. Василюк С. Теорія поділу влади і судова влада в Україні. *Право України*. 2002. № 5. С. 8-14.
22. Виноградова Л. Про вдосконалення порядку притягнення суддів до цивільно-правової, кримінально-правової, адміністративної відповідальності. *Юридична Україна*. 2005. № 4. С. 82-85.
23. Вігушинський М. Принципи взаємодії судів загальної юрисдикції з громадськістю. *Юридична Україна*. 2013. № 8. С. 88-94.
24. Вільгушинський М. Участь громадськості у здійсненні правосуддя судами загальної юрисдикції. *Юридична Україна*. 2013. № 7. С. 92-98.
25. Вюнш Д. Німецька система адміністративного судового захисту у світлі порівняльного правознавства. *Право України*. 2014. № 3. С. 134-141.
26. Гетманцев Д., Блажівська Н. Судові доктрини, що потребують перегляду з адміністративно-процесуального погляду. *Право України*. 2018. Вип. 2. С. 84-101.
27. Гетьман-П'ятковська І. Суддівська влада: порівняльний аналіз та шляхи вирішення якісного добору кадрів. *Право України*. 2009. № 12. С. 168-175.
28. Глущенко С. Концептуальні нариси єдності судової юрисдикції. *Право України*. 2014. № 11. С. 219-232.

29. Глущенко С. Розвиток законодавства про вищі спеціалізовані судові органи у новітній період історії України. *Право України*. 2012. № 11-12. С. 327-335.
30. Гончаренко О. Вища рада юстиції: питання статусу і повноважень. *Право України*. 2006. № 2. С. 17-21.
31. Гончарова Г. Присяга судді: потрібні чіткі ознаки її порушення для звільнення його з посади. *Право України*. 2016. № 3. С. 244-252.
32. Гореденко В. Про становлення незалежної судової влади. *Право України*. 2002. № 9. С. 120-126.
33. Городовенко А. Конституционная модернизация судебной системы в условиях европейской межгосударственной интеграции: проблемы теории и практики. *Leges et Viata*. 2018. № 4, ч. 2. С. 31-34.
34. Городовенко В. Засади побудови судової системи України. *Юридична Україна*. 2012. № 9. С. 78-87.
35. Грицаєнко Л. Деякі аспекти судово-правової реформи в Україні: реальність та перспективи. *Право України*. 2004. № 5. С. 32-37.
36. Демченко С. Про поняття «правосуддя» і «доступність правосуддя». *Вісник Академії правових наук України*. 2010. № 2. С. 96-102.
37. Демченко С. Реформування судової системи: окремі ключові поняття. *Юридична Україна*. 2010. № 4. С. 11-15.
38. Денищук Ж. Судова влада: її місце і роль у суспільстві. *Підприємство, господарство і право*. 2006. № 8. С. 25-29.
39. Емізеггер Х. Вищий Федеральний Суд Швейцарії та захист прав людини. *Право України*. 2012. № 11-12. С. 214-217.
40. Еречинські Т. Доступ до правосуддя і система критеріїв прийнятності скарг для розгляду у Верховному Суді Республіки Польщі. *Право України*. 2012. № 11-12. С. 114-118.
41. Євграфова Є. Доступність правосуддя: можливості судової реформи. *Право України*. 2012. № 8. С. 279-287.
42. Железняк Н. Правові й організаційні форми діяльності органів юстиції в здійсненні державної правової політики. *Право України*. 2001. № 6. С. 48-51.
43. Задорожня Г. Принцип рівного виборчого право громадян у рішеннях Конституційного Суду України. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 9. С. 42-49.
44. Запара С. Безпосередня участь народу у здійсненні правосуддя: імітація чи реальність? *Право України*. 2015. № 9. С. 114-119.
45. Захарова О. В. Умови та порядок перегляду справи Верховним Судом України на підставі рішення Європейського суду з прав людини. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2013. № 3. С. 13-16.
46. Захарова О. Єдність судової практику скрізь призму завдань цивільного судочинства. *Право України*. 2012. № 11-12. С. 151-156.

47. Іваночко І. Імплементация міжнародно-правових стандартів статусу суддів у конституційному праві України. *Национальный юридический журнал: теория и практика*. 2014. № 4. С. 42-46.
48. Ігонін Р. Місце і роль суду в системі судоустрою України. *Юридична Україна*. 2011. № 3 (99). С. 17-21.
49. Ігонін Р. Поняття судової влади. *Юридична Україна*. 2011. № 2 (98). С. 18-22.
50. Кадикало О. Виникнення та становлення конституційного судочинства. *Часопис Київського університету права*. 2012. № 1. С. 108-112.
51. Кампо В. Система джерел права в актах органу конституційної юстиції: проблеми теорії. *Юридична Україна*. 2013. № 6. С. 11-23.
52. Капустинський В. Взаємозв'язок понять «судова влада», «правосуддя» і «судочинство у контексті сучасного реформування». *Право України*. 2012. № 9. С. 363-368.
53. Ківалов С. Роль Верховних судів держав-учасниць Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод у подоланні структурних/системних недоліків національних правових систем. *Право України*. 2012. № 11-12. С. 63-72.
54. Кірхер Г. Забезпечення єдності судової практики в Німеччині. *Право України*. 2012. № 11-12. С. 157-161.
55. Кобзюра М. Судова влада в Україні. *Право України*. 2009. № 12. С. 47-63.
56. Коваленко В. Концептуальні засади модернізації правоохоронної діяльності та вдосконалення системи органів охорони правопорядку в Україні. *Право України*. 2013. № 3-4. С. 356-364.
57. Козюбра М. Система судів в Країні та місце в ній Верховного Суду України: стан та перспективи реформування. *Право України*. 2012. № 11-12. С. 15-28.
58. Коліушко І. Пріоритети судової реформи на сучасному етапі. *Право України*. 2010. № 5. С. 55-60.
59. Коломоєць Т., Лютіков П. Оціночні поняття адміністративного судочинства України: наукові підходи до їх тлумачення у правовій доктрині. *Право України*. 2018. Вип. 2. С. 54-70.
60. Колпаков В. Адміністративне судочинство: співвідношення з адміністративним процесом і предметом адміністративного права. *Право України*. 2018. Вип. 2. С. 26-38.
61. Колпаков В. Правова природа відносин адміністративного судочинства. *Право України*. 2016. № 2. С. 25-30.
62. Колпаков В. Принцип офіційного з'ясування всіх обставин у справі в системі принципів адміністративного судочинства. *Право України*. 2014. № 3. С. 47-56.
63. Комарова Т. Феномен судового активізму у практиці Суду Справедливості Європейського Союзу. *Право України*. 2018. № 2. С. 217-232.

64. Константи́ний О. Окремі проблеми становлення самостійної судової влади в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2007. № 10. С. 33-38.
65. Короленко В. Удосконалення процесуальних форм захисту трудових і соціальних прав у контексті ст. 6 Європейської конвенції з прав людини. *Підприємництво, господарство і право*. 2013. № 3. С. 53-58.
66. Кравчук В. Адміністративна юстиція в контексті конституційної реформи. *Право України*. 2016. № 2. С. 45-49.
67. Кравчук В. М. Інститут судової влади в системі конституційного права України. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2010. № 12. С. 40-46.
68. Кравчук В. М. Порівняльно-правовий аналіз окремих елементів конституційно-правового статусу судді. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 3. С. 15-22.
69. Кравчук В. Забезпечення права на доступ до адміністративного суду осіб, які перебувають під вартою або в місцях позбавлення волі. *Право України*. 2014. № 3. С. 57-63.
70. Кривицький Ю. Верховенство права як принцип діяльності міліції: перспективи закріплення та реалізації в умовах реформування МВС України. *Юридична Україна*. 2013. № 8. С. 8-14.
71. Крижавічус Г. Компетенція і функції Верховного Суду Литовської Республіки. *Право України*. 2012. № 11-12. С. 105-109.
72. Крижановський А. Доктрина правового порядку в Україні: генезис, сучасний стан і перспективи. *Право України*. 2013. № 9. С. 229-242.
73. Круміна В. Роль та виклики адміністративних судів у захисті прав людини: досвід Латвії. *Право України*. 2016. № 2. С. 82-86.
74. Крупнова Л. Обов'язковість виконання судових рішень як принцип правової держави. *Юридична Україна*. 2013. № 7. С. 8-14.
75. Кузнецова Ю. Застосування міжнародних стандартів Конституційного Суду України: методологія та цільове призначення. *Юридичний журнал*. 2012. № 7-8 (121-122). С. 103-107.
76. Кулик С. В. Вплив міжнародних стандартів на конституційну реформу у сфері правосуддя в Україні. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2016. № 71. С. 326-337.
77. Культенко О. До проблеми визначення судової юрисдикції Євросоюзу (можливість алгоритмізації). *Право України*. 2016. № 2. С. 97-103.
78. Курманов М. М. Право квалификационной коллегии рекомендовать кандидата в мировые судьи. *Российская юстиция*. 2004. № 6. С. 11-14.
79. Лакабарат А. Роль касаційної інстанції у захисті прав людини. *Право України*. 2012. № 11-12. С. 218-222.

80. Ліпський Д. Касаційне оскарження в адміністративному судочинстві України: аналіз сучасних наукових досліджень. *Право України*. 2014. № 3. С. 64-74.
81. Лук'янець Д. Сміслові колізії у новій редакції Кодексу адміністративного судочинства України. *Право України*. 2018. Вип. 2. ст. 71-83.
82. Лунін С. Поняття принципу змагальності у судовому процесі. *Право України*. 2010. № 3. С. 126-130.
83. Луць Л. Уніфікація судової практики – важливий засіб забезпечення належного правосуддя. *Право України*. 2012. № 11-12. С. 144-150.
84. Маляренко В. Позитиви і негативи суду присяжних. *Право України*. 2000. № 3. С. 3-12.
85. Маляренко В. Судова реформа та проблематика предмета змін. *Право України*. 2010. № 5. С. 20-25.
86. Мальський М. Проблеми здійснення виконавчого провадження щодо рішень судів чи інших юрисдикційних органів, винесених в іноземній державі, як інституту транснаціонального виконавчого процесу. *Національний юридический журнал: теорія і практика*. 2014. № 1 (5). С. 102-108.
87. Маркерт Т. Роль Верховного Суду України в механізмі виконання зобов'язань держави у сфері захисту прав людини. *Право України*. 2012. № 11-12. С. 207-211.
88. Маффей П. Функції та повноваження Верховного Суду Бельгії як вищого судового органу. *Право України*. 2012. № 11-12. С. 110-113.
89. Мацькевич М. Європеїзація української судової системи як складова євроінтеграційної політики України. *Право України*. 2012. № 3-4. С. 411-417.
90. Мельник В. В. Коллегия присяжных заседателей как субъект коллективного решения вопросов о виновности (социальные и психологические аспекты). *Государство и право*. 2000. № 1. С. 26-34.
91. Мілієнко О. А. Принципи адміністративного судочинства та їх класифікація. *Право і суспільство*. 2016. № 2. С. 132-139.
92. Мовчан В. В. До проблемних питань проявів судової влади у сферах правотворчої, правозастосовної і правоохоронної діяльності. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2013. № 4. С. 16-23.
93. Москвич Л. М. До питання практики оцінки якості судових систем. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2010. № 9. С. 100-107.
94. Москвич Л. На шляху до реформування конституційних засад судової системи. *Право України*. 2009. № 10. С. 96-100.
95. Москвич Л. Принципи ефективної судової системи. *Вісник Академії правових наук України*. 2010. № 2. С. 103-111.
96. Москвич Л. Щодо системності заходів судової реформи. *Право України*. 2014. №11. С. 233-242.

97. Москвіч Л. Статус найвищого суду країни: історичний та порівняльно-правовий аналіз. *Право України*. 2012. № 11-12. С. 82-88.
98. Муза О. Теоретичні питання адміністративного судочинства в Україні. *Право України*. 2009. № 8. С. 106-110.
99. Мушак Н. Б. Механізм правового регулювання відносин України та Європейського Союзу у сфері захисту прав людини. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2013. № 5. С. 5-13.
100. Назаров І. Завдання та повноваження вищого судового органу (на приклад європейських країн). *Право України*. 2012. № 11-12. С. 73-81.
101. Назаров І. Значення принципу інстанційності для організації судової системи України та європейських країн. *Юридична Україна*. 2009. № 5. С. 121-125.
102. Назаров І. Новий етап на шляху розвитку суддівського самоврядування в Україні. *Юридична Україна*. 2006. № 11. С. 83-87.
103. Назаров І. Принцип спеціалізації у побудові судової системи України та європейських країн. *Юридична Україна*. 2009. № 4. С. 106-111.
104. Назаров І. Принципи ступінчастості судової системи в Україні та європейських державах. *Право України*. 2009. № 6. С. 84-88.
105. Наливайко Л. Р. Судово-правова реформа в Україні: проблеми теорії та практики. *Влада. Людина. Закон*. 2002. № 2. С. 132-137.
106. Нелін О. Національна конституційна юстиція: тенденції та закономірності розвитку. *Юридична Україна*. 2015. № 7-8. С. 11-16.
107. Нелін О. Проблема становлення та розвитку ювенальної юстиції в Україні. *Юридична Україна*. 2013. № 10. С. 4-8.
108. Нечипорук С. Щодо питання про місце судової гілки влади в системі поділу влади. *Право України*. 2009. № 12. С. 228-234.
109. Нікольська О. Захист Конституційним Судом України прав і свобод людини та громадянина. *Підприємництво, господарство і право*. 2013. № 9. С. 79-82.
110. Огаренко Т. Стан соціально-правових відносин і правового захисту громадян за оцінкою населення. *Підприємництво, господарство і право*. 2013. № 6. С. 9-12.
111. Окіпнюк В. Т. Розвиток організаційно-штатної структури підрозділів прокуратури по нагляду за додержанням законів органами Державного політичного управління та Народного комісаріату внутрішніх справ УРСР. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 1. С. 107-114.
112. Ольховский Б. І. Питання становлення судової влади в правовій державі. *Вісник Запорізького юридичного інституту*. 2005. № 4. С. 3-8.
113. Опришко В. Основні засади судової реформи. *Право України*. 2010. № 5. С. 14-18.
114. Осетинський А. Утвердження авторитету суду у контексті судової реформи. *Право України*. 2006. № 4. С. 3-11.

115. П'янова Я. Судовий прецедент – шлях до справедливого вирішення спору. *Вісник Академії правових наук України*. 2003. № 1. С. 193-198.
116. Пасенюк О. Адміністративне судочинство як засіб утвердження верховенства права у вітчизняному конституційному устрої. *Право України*. 2014. № 3. С. 18-27.
117. Пасенюк О. М. Судова експертиза: досягнення і проблеми. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2004. № 2-3. С. 190-197.
118. Пасенюк О. Розмежування конституційної та адміністративної юрисдикцій. *Право України*. 2016. № 2. С. 38-44.
119. Петров Р. Європеїзація української судової системи як складова євроінтеграційної політики України. *Право України*. 2012. № 1-2. С. 300-306.
120. Писаренко Н. Про складові незалежної адміністративної юстиції. *Право України*. 2016. № 2. С. 31-37.
121. Півненко В. Слідчий комітет: судове чи відомче слідство. *Право України*. 2000. № 10. С. 57-58.
122. Погорецький М. Місце та повноваження Верховного Суду України як найвищого судового органу в системі судів загальної юрисдикції. *Право України*. 2012. № 11-12. С. 35-41.
123. Подорожная Т. Конституционность нормативно-правовых актов: теория и практика правового регулирования. *Национальный юридический журнал: теория и практика*. 2014. № 1 (5). С. 58-62.
124. Поляков С. Б. К вопросу независимости суда. *Государство и право*. 2000. № 10. С. 85-92.
125. Помазанов А. В. Господарські суди: ліквідувати не можна реформувати. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2015. № 12. С. 46-58.
126. Порощук Т. С. Проблеми конституційного формування судової системи України (1990-1996). *Вісник Запорізького юридичного інституту*. 2004. № 3. С. 28-30.
127. Прилуцький С. В. Єдність судової влади як конституційно-правова засада правосуддя: проблеми теорії та практики. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 7. С. 23.
128. Прилуцький С. В. Судова влада України та передумови її становлення (соціально-правовий аналіз). *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2010. № 4-5. С. 146-156.
129. Прилуцький С. Єдність судової влади і правовий статус Верховного Суду України: концептуальні засади та проблеми їх реалізації. *Право України*. 2012. № 11-12. С. 42-51.
130. Прилуцький С. Концептуальні підходи до реформування судової влади України. *Право України*. 2015. № 11. С. 106-112.
131. Притика Д. Створення науково обґрунтованої системи правосуддя в Україні – головна мета судової реформи. *Право України*. 2009. № 12. С. 71-84.

132. Рабінович П. Діалектичний підхід у практиці Європейського суду з прав людини. *Юридична Україна*. 2012. № 5. С. 4-11.
133. Равлен М. Ухилення від виконання закону в теорії і практиці права Німеччини. *Право України*. 2018. № 2. С. 199-216.
134. Рзаєв Р. Верховний Суд Азербайджанської Республіки в системі державної влади і судової влади. *Право України*. 2012. № 11-12. С. 101-104.
135. Рой О. Европейские модели обжалования правовых актов и предложения для Украины. *Leges si Viata*. 2018. № 6, ч. 2. С. 93-97.
136. Романюк Л. Передумови формування адміністративного судочинства: становлення та розвиток. *Юридична Україна*. 2009. № 3. С. 35-40.
137. Романюк Я. Актуальні питання реформування цивільного процесуального законодавства України. *Право України*. 2012. № 8. С. 288-305.
138. Романюк Я. Правова природа обов'язковості рішень Верховного Суду України та вдосконалення механізму забезпечення єдності судової практики. *Право України*. 2012. № 11-12. С. 122-136.
139. Рунішвілі В. Суть судового рішення касаційної інстанції (на матеріалах судової практики Грузії). *Право України*. 2012. № 11-12. С. 119-121.
140. Савчин М. Конституційна юстиція перехідного періоду (до п'ятнадцятиріччя Конституційного Суду України). *Юридична Україна*. 2012. № 1. С. 106-110.
141. Саленко О. Міжнародні стандарти у сфері судоустрою та статусу суддів, їх зміст і класифікація. *Национальный юридический журнал: теория и практика*. 2014. № 3. С. 263-269.
142. Сасевич О. Процесуальні аспекти вирішення питання щодо компенсації за час затримки у виконанні рішення суду. *Право України*. 2014. № 3. С. 125-133.
143. Святоцький О. Судова влада в Україні: актуальні питання реформування. *Право України*. 2010. № 5. С. 30-34.
144. Селіванов А. «Письмова форма» розгляду справ конституційної юрисдикції: чи діє принцип доступу до правосуддя. *Право України*. 2014. № 7. С. 175-183.
145. Селіванов А. Професійні знання суддів – гарантія забезпечення справедливого правосуддя. *Право України*. 2000. № 7. С. 84-85.
146. Сердюк В. Деякі питання судових юрисдикцій. *Право України*. 2012. № 8. С. 270-278.
147. Сердюк В. До питання про функції Верховного Суду України. *Юридична Україна*. 2006. № 9. С. 94-102.
148. Сердюк В. Колегіальність та одноособовість розгляду справ у судах: окремі питання теорії. *Юридична Україна*. 2006. № 7. С. 101-104.
149. Сердюк В. Право на оскарження судового рішення в аспекті розгляду справ Верховним Судом України. *Юридична Україна*. 2006. № 8. С. 84-91.

150. Сердюк В. Принципи територіальності у побудові системи судів загальної юрисдикції: нові підходи до реалізації. *Право України*. 2012. № 6. С. 255-261.
151. Сібільова Н. Теоретичні основи побудови судової системи України. *Право України*. 2009. № 6. С. 38-43.
152. Сіренко В. Деякі проблеми реформування судової влади в Україні. *Право України*. 2010. № 5. С. 4-11.
153. Сіренко В. До питання про місце і роль Верховного Суду в судоустрої України. *Право України*. 2012. № 11-12. С. 29-34.
154. Сіренко В. Судова система України потребує докорінного радикального реформування. *Право України*. 2012. № 8. С. 60-67.
155. Сірий М. Значення та роль найвищого судового органу у правовій системі України. *Право України*. 2012. № 11-12. С. 52-62.
156. Скомороха Л. Окремі питання професійних якостей судді в Україні. *Право України*. 2015. № 11. С. 113-125.
157. Скомороха Л. Питання професійно-психологічного добору кандидатів на посади суддів в Україні та міжнародний досвід. *Право України*. 2012. № 11-12. С. 336-348.
158. Скрипнюк О. Правові акти Конституційного суду України як джерела сучасного конституційного права України. *Право України*. 2012. № 3-4. С. 404-410.
159. Смокович М. Вищий адміністративний суд України як суд першої інстанції: проблеми та перспективи. *Юридична Україна*. 2013. № 5. С. 25-31.
160. Смокович М. Обмеження права суддів на судовий захист. *Право України*. 2018. № 2. С. 118-135.
161. Смокович М. Організаційно-правове забезпечення доступності правосуддя у виборчих спорах. *Право України*. 2016. № 4. С. 116-128.
162. Смокович М. Проблеми вирішення у судовому порядку спорів, пов'язаних із всеукраїнським референдумом. *Юридична Україна*. 2013. № 6. С. 32-38.
163. Смокович М. Судова влада: місце в суспільстві та судовий контроль. *Юридична Україна*. 2012. № 10. С. 99-108.
164. Смокович М. Судовий контроль за виборами народних депутатів України. *Юридична Україна*. 2012. № 7 С. 4-11.
165. Смокович М. Юрисдикція адміністративних судів: проблеми визначення спорів щодо їх пов'язаності з виборчим процесом. *Юридична Україна*. 2012. № 12. С. 27-35.
166. Смородинський В. Проблеми судової влади в зарубіжних ученнях про державу і право. *Вісник Академії правових наук України*. 2004. № 4. С. 30-38.
167. Стефанюк В. Напрями реалізації положень Конституції судами. *Право України*. 1997. № 1. С. 50-52.

168. Стефанюк В. Незалежний суд – гарант прав людини і громадянина. *Право України*. 1996. № 5. С. 16-18.
169. Стефанюк В. Правозахисна діяльність судів України. *Право України*. 1999. № 5. С. 18-22.
170. Стефанюк В. Судова влада як основна юридична гарантія захисту прав і свобод людини і громадянина в Україні. *Право України*. 2001. № 1. С. 15-18.
171. Тацій Л. Етика судді та особливості її нормативної регламентації. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2014. № 1 (76). С. 75-85.
172. Тертишник В. Незалежне судочинство – отже, не маніпулятивне. *Віче*. 2006. № 5. С. 54-55.
173. Тимошек О. Принципи реалізації захисту конституційних прав та свобод іноземців в Україні. *Національний юридический журнал: теорія і практика*. 2014. № 4. С. 47-51.
174. Тольксдорф К. Національні верховні суди як гаранти захисту та верховенства права. *Право України*. 2012. № 11-12. С. 204-206.
175. Тьорьок Ю. Забезпечення цілісності судової практики Верховного Суду Угорської Республіки і застосування ним рішень європейського суду з прав людини. *Право України*. 2012. № 11-12. С. 186-188.
176. Угриновський О. Судове провадження у справах за скаргами громадян на неправомірні дії та рішення органів державного управління та посадових осіб. *Юридический вестник*. 2000. № 2. С. 73-76.
177. Федькович О. Роль органів юстиції України в організації та забезпеченні правосуддя. *Право України*. 2004. № 10. С. 22-25.
178. Фоков А. П. Судебная власть в системе разделения властей (научно-правовые, философские и исторические аспекты). *Государство и право*. 2000. № 10. С. 51-56.
179. Футей Б. А. Судова реформа в Україні: перехід від командно-адміністративної системи до правової держави (огляд нового Закону про судоустрій). *Юридична Україна*. 2003. № 5. С. 72-78.
180. Харль-Волш Т. Доступ до правосуддя і наявність умов прийняття касаційних скарг у судових системах Люксембурга з огляду на практику Європейського суду з прав людини. *Право України*. 2012. № 11-12. С. 223-225.
181. Хлібороб Н. Запровадження електронного адміністративного судочинства в Україні: інновації та перспективи. *Право України*. 2018. Вип. 2. ст. 102-117.
182. Хотенець П. Захист суддів від неналежного тиску: міжнародно-правові стандарти, досвід правового регулювання у пострадянських країнах. *Право України*. 2016. № 5. С. 143-154.

183. Хотинська-Нор О. Перебіг судової реформи з прийняттям Конституції України: історико-правовий аналіз. *Юридична Україна*. 2015. № 10-12. С. 40-47.
184. Хотинська-Нор О. Судова реформа: закономірності й особливості реалізації. *Право України*. 2015. № 10. С. 181-188.
185. Целлер Е. Питання структурної незалежності та судового діалогу в системах конфліктуєчих норм. *Право України*. 2016. № 2. С. 17-24.
186. Цуркан М. Роль Вищого адміністративного суду України у забезпеченні однакового правозастосування. *Право України*. 2014. № 3. С. 28-37.
187. Ченкова Н. Сутність принципу рівності перед законом і судом в адміністративному процесі. *Юридична Україна*. 2012. № 10. С. 26-31.
188. Черникова А. О. Правова природа письмового провадження в адміністративному судочинстві України. *Право і суспільство*. 2016. № 2. С. 161-167.
189. Черняк Ю. Сертифікація судового рішення як спосіб його визнання на території держав-членів Європейського Союзу. *Право України*. 2014. № 6. С. 131-138.
190. Шацька Б. Судовий прецедент в Україні: тенденції новітньої практики. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 1. С. 18-12.
191. Шевчук С. Забезпечення єдності судової практики в умовах існування спеціалізованої юрисдикції. *Право України*. 2013. № 9. С. 306-326.
192. Шевчук С. Роль Верховного Суду в умовах конституційної демократії. *Право України*. 2012. № 11-12. С. 89-100.
193. Шицький І. Судова влада у контексті розбудови правової держави. *Право України*. 2009. № 5. С. 36-40.
194. Шишкін В. Диспозитивність – принцип судочинства. *Право України*. 1999. № 6. С. 10-16.
195. Шишкін В. Змагальність – принцип судочинства в демократичному суспільстві. *Право України*. 1999. № 12. С. 21-24.
196. Шишкін В. Організація судоустрою у світлі вимог ст. 6 Європейської конвенції про захист прав і основних свобод людини. *Право України*. 2000. № 9. С. 21-23.
197. Шишкін В. Суб'єкти здійснення правосуддя за Конституцією України (коментар до положень статей 127, 128 Конституції України). *Право України*. 1998. № 11. С. 34-37.
198. Шмідт Г. Стандарти справедливого судового розгляду в адміністративному судочинстві згідно зі статтею 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. *Право України*. 2016. № 2. С. 12-16.

199. Штоун С. Суддівське самоврядування як конституційна гарантія незалежності та недоторканості суддів. *Право України*. 2004. № 6. С. 18-21.
200. Шупеня М. М. Проблемні питання виконання судових рішень та шляхи їх вирішення. *Міністерства юстиції України*. 2004. № 2-3. С. 197-203.
201. Юдківська Г. Роль верховних судів у захисті прав людини. *Право України*. 2012. № 11-12. С. 200-203.
202. Ющенко Т. В. Проблеми формування якісного суддівського корпусу в умовах судово-правової реформи. *Часопис Київського університету права*. 2007. № 3. С. 92-95.
203. Ющик О. Про юридичну техніку конституційного визначення судоустрою України. *Право України*. 2001. № 3. С. 88-90.

ТЕМА 13. КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ

Історичні передумови виникнення конституційної юстиції в системі судової влади.

Порядок формування Конституційного Суду України, його чисельний склад, структура, вимоги до суддів. Статус суддів Конституційного Суду України та гарантії їх діяльності.

Законодавчі засади організації і діяльності Конституційного Суду України: функції та повноваження. Регламент Конституційного Суду України – нормативно-процесуальний акт.

Конституційне провадження. Форми звернення до Конституційного Суду України. Окрема думка судді Конституційного Суду України.

Доктрина політичного питання в діяльності Конституційного Суду України.

Ключові поняття:

конституційність, конституційна юстиція, конституційна юрисдикція, конституційне правосуддя, Конституційний Суд України, принципи функціонування Конституційного Суду України, суддя Конституційного Суду України, гарантії діяльності Конституційного Суду України, функції Конституційного Суду України, склад Конституційного Суду України, конституційний контроль, офіційне тлумачення конституційно-правових норм, Велика палата, Сенат, Колегія, акти Конституційного Суду України, збори суддів Конституційного Суду, Секретаріат Конституційного Суду України, конституційне подання, конституційне звернення, конституційна скарга, конституційне провадження, окрема думка судді Конституційного Суду України, предмет конституційного провадження, доктрина політичного питання, межі діяльності Конституційного Суду України.

Нормативні акти:

- ❖ Конституція України від 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141 (зі змінами внесеними Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» від 02 червня 2016 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 28. Ст. 532).
- ❖ Про Конституційний Суд України: Закон України від 13 липня 2017 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 35. Ст. 376.
- ❖ Регламент Конституційного Суду України від 22 лютого 2018 року. *Вісник Конституційного суду України*. 2018. № 2. Стор. 14.

Дисертації, автореферати:

1. Алавердян Л. В. Конституционно-правовой характер решений Конституционного Суда и проблемы их осуществления: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Ереван, 2012. 30 с.
2. Багрій О. І. Доктрина верховенства Конституції України (за матеріалами практики Конституційного Суду України): автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Ужгород, 2016. 16 с.
3. Бринь Т. О. Конституційний Суд України в механізмі захисту та забезпечення прав і свобод людини і громадянина: дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2010. 190 с.
4. Василевич М. В. Конституційно-правові гарантії незалежності судової влади: теорія та практика реалізації: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2010. 225 с.
5. Волвенко П. В. Діяльність Конституційного Суду України щодо тлумачення Конституції України: теоретичний аспект: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2006. 24 с.
6. Гараджаєв Д. Я. Конституційний Суд Азербайджанської Республіки: теорія та практика: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. Одеса, 2017. 42 с.
7. Данко В. Й. Застосування правових позицій Конституційного Суду України судами загальної юрисдикції: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Ужгород, 2016. 22 с.
8. Денькович О. І. Тлумачення кримінально-правових норм у рішеннях Конституційного Суду України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Львів, 2015. 19 с.
9. Зубко В. Л. Конституционный суд – единственный публичный политическо-юрисдикционный орган: автореф. дис. ... д-ра. юрид. наук. Кишинэу, 2000. 25 с.
10. Кадикало О. І. Офіційне тлумачення норм Конституції і законів конституційними судами (на прикладі України та країн СНД): дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2010. 197 с.
11. Карелова Г. А. Кримінальна відповідальність в правових позиціях Конституційного Суду України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2015. 20 с.
12. Киреева Е. Ю. Конституционный Суд и конституционное судопроизводство: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Ростов-на-Дону, 1997. 23 с.
13. Кожевников А. Ю. Конституційно-правове регулювання імунітетів в Україні (на прикладі глави держави, народних депутатів та суддів України): дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2009. 219 с.
14. Корейба І. В. Конституційний Суд України в системі органів правової охорони Конституції України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2011. 20 с.

15. Корейба І. В. Конституційний Суд України в системі органів правової охорони Конституції України: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2011. 236 с.
16. Кравченко О. О. Захист прав і свобод людини та громадянина Конституційним Судом України: доктринальні, прикладні та компаративні аспекти: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2011. 16 с.
17. Кузьменко О. О. Конституційний суд України в системі вищих органів державної влади: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2012. 20 с.
18. Манасян А. А. Место решений Конституционного Суда в правовой системе РА и их роль в обеспечении стабильности Конституции: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Ереван, 2012. 30 с.
19. Махніцький О. І. Конституційний принцип верховенства права та його реалізація судовою владою в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2014. 22 с.
20. Міхеєва Т. П. Інститут конституційної юстиції: історичні та політико-правові аспекти: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2010. 231 с.
21. Намясенко О. К. Правовий статус судді Конституційного Суду України: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2009. 195 с.
22. Нечипорук С. В. Конституційні засади організації та функціонування судової влади в Україні (питання теорії і практики): автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2011. 17 с.
23. Портнов А. В. Становлення і розвиток конституційного судочинства в Україні: теоретичні та практичні проблеми: дис. ... д-ра юрид. наук. Київ, 2009. 474 с.
24. Радзівєвська В. В. Конституційний Суд України в механізмі забезпечення прав і свобод людини і громадянина: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2013. 16 с.
25. Савенко М. Д. Правовий статус Конституційного Суду України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2001. 16 с.
26. Савчин М. В. Конституційний Суд України як гарант конституційного ладу: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2003. 218 с.
27. Скоромоха В. Є. Конституційний Суд України в механізмі державної влади: дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2001. 230 с.
28. Ткачук А. П. Конституційний суд у механізмі захисту основних прав і свобод людини: модельний підхід: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2012. 20 с.
29. Туркина И. Е. Место и роль конституционно-судебной ветви власти в демократическом политическом процессе: дис. ... канд. полит. наук. Севастополь, 2004. 221 с.

30. Федик С. Є. Особливості тлумачення юридичних норм щодо прав людини (за матеріалами практики Європейського суду з прав людини та Конституційного Суду України): автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2002. 20 с.
31. Христова Г. О. Юридична природа актів Конституційного Суду України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2004. 20 с.
32. Чебан В. І. Конституційно-правовий статус суддів в Україні та державах Східної Європи (порівняльно-правовий аналіз): дис. ... канд. юрид. наук. Чернівці, 2011. 240 с.

Монографії:

1. Астафичев П. А. Судебный конституционный контроль в России: моногр. Орел: ГУНПК, 2012. 135 с.
2. Бринцев В. Д. Судовий конституціоналізм в Україні: доктрина і практика формування: моногр. Харків: Право, 2013. 392 с.
3. Гараджаев Д. Конституционный Суд Азербайджанской Республики: перспективы использования опыта Суда Европейского Союза: моногр. Одесса: Гельветика, 2017. 447 с.
4. Гецько М. М. Інститут конституційної скарги як засіб захисту основних прав і свобод: порівняльно-правовий аналіз: моногр. Ужгород: Гельветика, 2015. 227 с.
5. Головін А. С. Права людини: інтерпретаційна діяльність Конституційного Суду України: моногр. Київ: Логос, 2012. 368 с.
6. Гультай М. М. Конституційна скарга у механізмі доступу до конституційного правосуддя: моногр. Харків: Право, 2013. 424 с.
7. Евсеев А. П. Психология конституционного судопроизводства: моногр. Харьков: Юрайт, 2013. 232 с.
8. Захаров В. В. Решения Конституционного суда Российской Федерации как источник конституционного права: моногр. Москва: Юрлитинформ, 2005. 242 с.
9. Івановська А. М. Правові засади функціонування Конституційного Суду України: моногр. Хмельницький: ХУУП, 2013. 221 с.
10. Мильчакова О. В. Конституционный контроль в странах бывшей Югославии: моногр. Москва: Пресс, 2014. 304 с.
11. Мироненко О. М. Конституційний Суд України: історія і сучасність, доктрина і практика: моногр. Київ: ІДП ім. В. М. Корецького, 2011. 910 с.
12. Насырова Т. Я. Конституционный контроль. Казань: КФУ, 1992. 114 с.
13. Портнов А. В. Теоретичні основи формування конституційного судочинства в Україні: моногр. Київ: Логос, 2008. 155 с.
14. Селиванов А. А. Вопросы теории конституционного правосудия в Украине: моногр. Киев: Логос, 2010. 272 с.

15. Селіванов А. О. Конституційна юрисдикція: поняття, зміст, принцип верховенства права, правові позиції по справах прав людини і конституційних конфліктів у сфері публічної влади: моногр. Київ: Ін Юре, 2008. 120 с.
16. Селіванов А. О. Конституційні проблеми в сучасній теорії права. Доктрина стабільності та охорони Конституції України в контексті її модернізації та ефективного конституційного правосуддя: моногр. Київ: Логос, 2012. 152 с.
17. Селіванов А. О. Питання теорії конституційного правосуддя в Україні. Актуальні питання сучасного розвитку конституційного правосуддя: моногр. Київ: Логос, 2010. 276 с.
18. Селіванов О. А. Конституційний судовий контроль за актами органів державної влади України: моногр. Київ: Парламентське вид-во, 2018. 182 с.
19. Тесленко М. В. Судебный конституционный контроль в Украине: моногр. Киев: ИГП им. В. М. Корецкого НАН Украины, 2001. 344 с.
20. Тодика Ю. М. Тлумачення Конституції і законів України: теорія та практика: моногр. Харків: Факт, 2001. 328 с.

Наукові статті:

1. Railean P. Aportul curții constituționale la asigurarea constituționalității în statul de drept. *Legea si Viata*. 2017. № 6, ч. 1. С. 10-15.
2. Railean P. Rolul și valoarea justiției constituționale în statul de drept. *Верховенство Права*. 2016. № 1 (33). С. 5-12.
3. Spanu I., Lupu C. Esența și menirea justiției constituționale într-un stat de drept. *Legea si Viata*. 2017. № 3, ч. 1. С. 18-23.
4. Авакьян С. А. Нормативное значение решений конституционных судов. *Вестник Московского университета*. 2004. № 46. С. 25-31.
5. Аметистов Е. М. Конституційний Суд Російської Федерації та засоби масової інформації (досвід семи років взаємодії). *Право України*. 1998. № 7. С. 60-62.
6. Бабак М. А. Індивідуалістичні форми захисту прав та свобод людини Конституційним Судом України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2017. № 1. С. 18-21.
7. Багрій О. І. Авторитетність Конституційного Суду України як індикатор рівня конституційної правосвідомості та правової культури й засіб їх підвищення. *Порівняльно-аналітичне право*. 2016. № 4. С. 52-55.
8. Байтин М. И. О юридической природе решений Конституционного Суда РФ. *Государство и право*. 2006. № 1. С. 5-11.
9. Бакірова І. О. Офіційне тлумачення Конституції та законів України як одна із форм забезпечення судового захисту прав людини і громадянина Конституційним Судом України. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2010. № 4-5. С. 52-63.

10. Барабаш Ю. Г. Преюдиціальність рішень Конституційного Суду України: проблемні питання теорії та практики. *Право України*. 2010. № 6. С. 45-49.
11. Барский В. Р. Правовая природа судебного конституционного контроля в Украине. *Юридический вестник*. 1998. № 1. С. 48-51.
12. Баулін Ю. Принцип верховенства права у рішеннях Конституційного Суду України. *Вісник Конституційного Суду України*. 2017. № 1. С. 18-27.
13. Бачинская О.-М. Применение принципа недискриминации в решениях Конституционного Суда Украины. *Leges si Viata*. 2018. № 5, ч. 2. С. 11-14.
14. Бірмонтієне Т. «Невидимі» поправки до Конституції: роль Конституційного суду. *Вісник Конституційного Суду України*. 2016. № 4-5. С. 223-238.
15. Бірюк Л. Науково-експертний висновок як засіб застосування доктринального тлумачення у рішеннях Конституційного Суду України. *Вісник Конституційного Суду України*. 2015. № 1. С. 33-39.
16. Богданевич Т. С. Тлумачення положень Європейської конвенції з прав людини та рішень Європейського суду з прав людини в діяльності Конституційного Суду України. *Порівняльно-аналітичне право*. 2016. № 1. С. 52-54.
17. Бондарчук І. В. Рішення Конституційного Суду України у правовому регулюванні діяльності політичних партій і громадських організацій. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 5. С. 106-113.
2. Валькова А. І. Правова природа конституційного контролю та його місце в державно-правовому механізмі. *Право і суспільство*. 2015. № 3, ч. 2. С. 9-12.
3. Веніславський Ф. В. Інтерпретаційна діяльність Конституційного Суду України в механізмі забезпечення стабільності конституційного ладу. *Вісник Академії правових наук України*. 2010. № 2. С. 61-69.
4. Волвенко П. В. Акти тлумачення (рішень і висновків) Конституційного Суду України в механізмі правового регулювання з погляду теорії поділу влади. *Підприємництво, господарство і право*. 2005. № 12. С. 136-140.
5. Волвенко П. В. Статус актів тлумачення (рішень і висновків) Конституційного Суду України з огляду типології правових систем. *Підприємництво, господарство і право*. 2005. № 11. С. 68-74.
6. Волощук О. Т. Конституційний Суд України на шляху до доктрини реального права (проблеми та перспективи). *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2013. № 6. С. 52-59.
7. Гергелійник В. О. Конституційний Суд в системі органів контрольної влади: теоретичні аспекти. *Право України*. 1999. № 5. С. 81-85.

8. Грабильніков А. В. Конституційна юстиція в Україні: до визначення поняття. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2016. № 1. С. 3-7.
9. Гультай М. М. Повна чи нормативна конституційна скарга: пошук національної моделі. *Вісник Академії правових наук України*. 2012. № 1 (72). С. 24-33.
10. Гультай М. М. Роль європейських стандартів правозахисту у конституційному судочинстві України. *Вісник Академії правових наук України*. 2012. № 3 (70). С. 54-66.
11. Гультай М. П. Конституційна скарга як прояв дії верховенства права. *Право України*. 2012. № 9. С. 316-324.
12. Гультай М. П. Модель конституційної скарги в Республіці Польща та її переваги в контексті розвитку конституційної юстиції України. *Вісник Академії правових наук України*. 2012. № 1 (68). С. 55-65.
13. Данко В. Й. Про дослідження природи та місця Конституційного Суду України в системі органів державної влади. *Порівняльно-аналітичне право*. 2016. № 1. С. 60-64.
14. Дроздов О. В. Зупинення провадження у справі у зв'язку зі зверненням до Конституційного Суду України. *Право України*. 2001. № 2. С. 132-135.
15. Евсеев А. П. Психолого-правовые проблемы конституционной юрисдикции в Украине. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 6. С. 105-108.
16. Евсеев А. П. Судебные ошибки в деятельности Конституционного Суда Украины. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 8. С. 3-6.
17. Євграфов Є. П. Акти Конституційного Суду України в системі національного законодавства. *Право України*. 2001. № 10. С. 66-68.
18. Задорожня Г. В. Принцип рівного виборчого права громадян у рішеннях Конституційного Суду України. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 9. С. 42-49.
19. Кампо В. М. Деякі проблеми розвитку конституційної юстиції в Україні. *Право України*. 2010. № 6. С. 60-65.
20. Кампо В. М. Конституційні засади виборів у практиці Конституційного Суду України. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2009. № 12. С. 17-28.
21. Кампо В. М. Легітимність рішень конституційних судів у контексті доктрини верховенства права: компаративний та гносеологічний аспекти. *Вісник Конституційного Суду України*. 2010. № 5. С. 99-109.
22. Касмінін О. Актуальні питання захисту права на працю та права на соціальний захист громадян Конституційним Судом України. *Вісник Конституційного Суду України*. 2016. № 4-5. С. 123-131.
23. Кельман М. С. Підсумкові акти конституційної юрисдикції зарубіжних країн: їх юридична природа. *Право України*. 2000. № 10. С. 124-127.

24. Клименко О. М. Вплив конституційної юрисдикції на розвиток статусу адвоката в Україні. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2015. № 2. С. 62-68.
25. Коваленко В. Конституційний Суд України як ключова інституція в механізмі гарантій прав і свобод людини в Україні. *Вісник Конституційного Суду України*. 2014. № 2. С. 66-73.
26. Козюбра М. Теорія юридичної аргументації та її особливості в конституційному судочинстві. *Вісник Конституційного Суду України*. 2016. № 6. С. 167-180.
27. Колюх В. Окрема думка судді Конституційного Суду України як засіб уникнення політичної відповідальності. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2016. № 5, ч. 2. С. 62-68.
28. Константий О. В. Окремі проблеми становлення самостійної судової влади в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2007. № 10. С. 33-37.
29. Кравець І. А. О правовой природе конституционной герменевтики. *Право и политика*. 2003. № 1. С. 15-20.
30. Кравчук В. М. Особливості конституційно-правового статусу суддів Конституційного Суду України. *Вісник Конституційного Суду України*. 2015. № 4. С. 109-112.
31. Кравчук К. Г. Акти Конституційного Суду України та їх правотворчий характер. *Порівняльно-аналітичне право*. 2016. № 6. С. 51-54.
32. Кряжков В. А. Правовые позиции Конституционного Суда России. *Государство и право*. 2004. № 4. С. 118-119.
33. Кряжков В. А. Правовые позиции Конституционного Суда Российской Федерации в его интерпретации. *Государство и право*. 2005. № 11. С. 13-21.
34. Кузнецова Ю. Застосування міжнародних стандартів Конституційного Суду України: методологія та цільове призначення. *Юридичний журнал*. 2012. № 7-8 (121-122). С. 103-107.
35. Кузьменко О. В. Про вплив Конституційного Суду України на процес законотворчості в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 7. С. 132-134.
36. Кузьменко О. В. Про правові позиції Конституційного Суду України. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 6. С. 112-114.
37. Куракін О. М. Методи контрольного процесу в органах внутрішніх справ України: питання теорії. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 1. С. 86-94.
38. Лемак В. В. Проблеми інституційної незалежності Конституційного Суду України: уроки європейського досвіду. *Вісник Конституційного Суду України*. 2015. № 4. С. 113-117.
39. Ліфшиць Ю. Конституційність нормативного акта. *Право України*. 1994. № 11-12. С. 36-37.

40. Ліфшиць Ю. Правовий статус Конституційного Суду. *Право України*. 1994. № 5-6. С. 6-8.
41. Малишев Б. В. Чи є рішення Конституційного Суду України судовими прецедентами? *Часопис Київського університету права*. 2007. № 3. С. 73-78.
42. Марцеляк О. В. Правова природа актів Конституційного Суду України та їх роль у розвитку науки конституційного права. *Вісник Конституційного Суду України*. 2015. № 4. С. 118-121.
43. Матат А. В. Верховенство Конституції та захист прав людини як пріоритет діяльності Конституційного Суду України. *Форум права*. 2016. № 1. С. 186-194.
44. Мельник М., Різник С. Про межі конституційної юрисдикції та пряму дію норм Конституції України при здійсненні правосуддя. *Вісник Конституційного Суду України*. 2016. № 4-5. С. 149-159.
45. Мішина Н. В. Проблеми доктринального супроводження розвитку конституційної юстиції в Україні. *Вісник Конституційного Суду України*. 2015. № 4. С. 122-126.
46. Моткова О. Право на життя у рішеннях Конституційного Суду України та Європейського суду з прав людини. *Вісник Конституційного Суду України*. 2015. № 1. С. 49-59.
47. Мяловицька Н. А. Особливості законодавчого регулювання компетенції органів конституційного правосуддя в європейських державах. *Вісник Конституційного Суду України*. 2015. № 4. С. 127-129.
48. Намясенко О. К. Правовий статус членів органів конституційного контролю: загальний характер та порівняльний аналіз. *Юридична Україна*. 2007. № 2. С. 10-16.
49. Намясенко О. К. Теоретичні засади поняття правового статусу суддів Конституційного Суду України. *Юридична Україна*. 2007. № 9. С. 19-24.
50. Нелін О. І. Національна конституційна юстиція: тенденції та закономірності розвитку. *Юридична Україна*. 2015. № 7-8. С. 11-16.
51. Нікольська О. В. Захист Конституційним Судом України прав і свобод людини та громадянина. *Підприємництво, господарство і право*. 2013. № 9. С. 79-82.
52. Овчаренко В. Місцеве самоврядування в Україні: сучасний стан і перспективи розвитку в аспекті практики Конституційного Суду України. *Вісник Конституційного Суду України*. 2014. № 2. С. 74-93.
53. Омелян С. Гарантії реалізації принципу незалежності конституційного правосуддя у демократичних державах. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2016. № 1, ч. 2. С. 155-160.
54. Орзіх М. П. Міжнародна конференція з проблем конституціоналізму та конституційної юстиції. *Право України*. 2001. № 1. С. 21-28.

55. Остапенко В. В. Право власності у рішеннях Конституційного Суду України. *Форум права*. 2016. № 3. С. 186-193.
56. Пелих Н. А. Конституційний Суд – гарант конституційного ладу в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2005. № 3. С. 25-27.
57. Полховська І. К., Пахомова В. А. Проблемні аспекти виконання рішень Конституційного суду України. *Форум права*. 2016. № 3. С. 213-218.
58. Портнов А. В. Сутність правових позицій Конституційного Суду України. *Юридична Україна*. 2009. № 3. С. 26-30.
59. Приходько Х. Роль правових позицій Конституційного Суду України у становленні та розвитку доктрини конституційного процесу. *Вісник Конституційного Суду України*. 2015. № 2. С. 43-54.
60. Рабінович П. М. Інтерпретація верховенства права Конституційним Судом України (доктринальний коментар). *Право України*. 2006. № 11. С. 27-31.
61. Рабінович С., Панкевич О. Принцип рівності прав людини у практиці Конституційного Суду України: проблеми методики застосування. *Вісник Конституційного Суду України*. 2015. № 5. С. 97-111.
62. Радзівська В. В. Вплив діяльності Конституційного Суду України на систему прав і свобод людини та громадянина в Україні. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 8. С. 153-159.
63. Різник С. В. Значення інституту окремої думки судді Конституційного Суду України для утвердження справедливого конституційного правосуддя. *Вісник Національної академії наук України*. 2015. № 3. С. 59-67.
64. Різник С. Реформа конституційного правосуддя в Україні: сучасний етап. *Evropský politický and law diskurz*. 2016. № 3, ч. 1. С. 159-164.
65. Рябченко О. П. Доктринальна основа запровадження судового конституційного процесу: питання формування. *Вісник Конституційного Суду України*. 2014. № 2. С. 94-100.
66. Савчак А. В. Дія закону в часі: теорія та правові позиції Конституційного Суду України. *Підприємництво, господарство і право*. 2011. № 1. С. 64-67.
67. Савчин М. В. Конституційний Суд України і динаміка конституційного порядку. *Вісник Конституційного Суду України*. 2015. № 4. С. 136-141.
68. Савчин М. В. Природа актів Конституційного Суду України: теоретико-методологічні аспекти. *Часопис Київського університету права*. 2007. № 2. С. 65-69.
69. Савчин М. Конституційний Суд України у механізмі гарантій прав і свобод людини. *Право України*. 1999. № 4. С. 35-39.
70. Самсін І. Л. Про обрання голів Конституційного Суду України та Верховного Суду України. *Право України*. 2006. № 11. С. 3-4.
71. Селіванов А. О. Конституційне правосуддя і конституційна юрисдикція в Україні (доктринальне визначення). *Право України*. 2010. № 6. С. 34-38.

72. Селіванов А. О. Проблемні аспекти законотворчого процесу та їх відображення в рішеннях Конституційного Суду України. *Право України*. 2004. № 9. С. 34-36.
73. Селіванов А. О. Теоретичні і практичні погляди на тлумачення Конституційним Судом України норм законодавства. *Право України*. 1999. № 10. С. 37-40.
74. Селіванов А. О. Ухвали Конституційного Суду України та їх юрисдикційне призначення. *Право України*. 2015. № 4. С. 157-163.
75. Синицин П. Практика Європейського Суду з прав людини як нормативно-ціннісний орієнтир у діяльності Конституційних Судів. *Evropský politický and law diskurz*. 2017. № 4, ч. 1. С. 54-59.
76. Синицин П. Практика конституційних судів щодо застосування рішень Європейського суду з прав людини: конкуренція правових позицій. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2016. № 3. С. 157-162.
77. Скомороха В. Є. Вплив конституційної юстиції на розвиток українського конституціоналізму. *Право України*. 2000. № 12. С. 3-8.
78. Скомороха В. Є. Деякі питання конституційного провадження. *Право України*. 1998. № 9. С. 5-9.
79. Скомороха В. Є. Захист прав і свобод людини у практиці Конституційного Суду України. *Право України*. 2009. № 6. С. 61-66.
80. Скомороха В. Є. Конституційне правосуддя – веління часу. *Право України*. 2001. № 10. С. 3-7.
81. Скомороха В. Є. Конституційний Суд України досвід і проблеми. *Право України*. 1999. № 1. С. 8-13.
82. Скомороха В. Є. Окремі питання діяльності конституційної юстиції в Україні. *Право України*. 1999. № 12. С. 4-10.
83. Скомороха В. Є. Окремі питання поділу влади і юрисдикція Конституційного Суду України. *Право України*. 1998. № 5. С. 8-17.
84. Скрипнюк О. В. Правові акти Конституційного Суду України як джерела сучасного конституційного права України. *Право України*. 2012. № 3-4. С. 404-410.
85. Сліденко І. Політизація конституційних судів: причини та наслідки. *Вісник Конституційного Суду України*. 2016. № 6. С. 211-213.
86. Стеценко С. Г. Конституційний Суд України як суб'єкт формування державної політики у сфері охорони здоров'я. *Право України*. 2013. № 5. С. 287-293.
87. Стецюк П. Б. Конституційний Суд України як суб'єкт формування сучасного українського конституціоналізму (до постановки проблеми). *Право України*. 2010. № 6. С. 70-76.
88. Стрижак А. А. Верховенство права і конституційне судочинство в Україні. *Право України*. 2010. № 3. С. 62-66.

89. Стрижак А. А. Конституційний Суд України як гарант дотримання конституційних принципів демократичної, правової держави. *Право України*. 2010. № 6. С. 4-9.
90. Тарадонов С. В. Некоторые аспекты международного и зарубежного влияния на конституционное правосудие Российской Федерации. *Государство и право*. 2007. № 3. С. 57-70.
91. Терлецький Д. С. Конституційний Суд України – Міністерство юстиції України: конфлікт повноважень у сфері забезпечення дії міжнародних договорів України. *Юридичний вісник*. 2006. № 4. С. 109-115.
92. Терлецький Д. С. Місце та роль Конституційного Суду України в контексті конституційно-правової регламентації дії міжнародно-правових договорів. *Юридический весник*. 2004. № 4. С. 75-80.
93. Тесленко М. В. Взаємозв'язок права і політики в діяльності Конституційного Суду України. *Право України*. 1999. № 10. С. 11-13.
94. Тесленко М. В. Правова природа актів Конституційного Суду України. *Право України*. 2000. № 2. С. 6-9.
95. Тесленко М. В. Про місце Конституційного Суду України в системі вищих органів державної влади. *Право України*. 1999. № 12. С. 33-35.
96. Тимченко І. А. Механізм конституційної юрисдикції в Україні: становлення і розвиток. *Право України*. 2010. № 6. С. 12-16.
97. Тимченко І. А. Принцип гласності – один з фундаментальних принципів діяльності Конституційного Суду України. *Право України*. 1998. № 6. С. 3-5.
98. Тихий В. П. Повноваження Конституційного Суду України та правова природа його рішень. *Вісник Конституційного Суду України*. 2006. № 4. С. 38-45.
99. Тихий В. П. Правова природа Конституційного Суду України, його повноваження, рішення та висновки. *Право України*. 2012. № 1-2. С. 97-110.
100. Тихий В. П. Правова природа, повноваження, рішення та висновки Конституційного Суду України. *Право України*. 2010. № 6. С. 26-31.
101. Тихий В. П. Правотлумачення Конституційним Судом України та правова природа його рішень. *Вісник Конституційного Суду України*. 2001. № 1. С. 62-71.
102. Тищук Т. І. Конституційно-правовий аналіз форм реалізації рішень Конституційного Суду України. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2013. № 1. С. 132-137.
103. Тищук Т. І. Процедура реалізації рішень Конституційного Суду України. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2013. № 5. С. 38-45.
104. Ткаченко Ю. В. Підстави і критерії визнання конституційності нормативно-правових актів. *Право України*. 2000. № 9. С. 26-29.

105. Тупицький О. М. Забезпечення виконання органами державної влади рішень Конституційного Суду України: теоретичний та практичний аспекти. *Вісник Конституційного Суду України*. 2014. № 2. С. 101-110.
106. Тупицький О. М. Конституційний і Верховний суди України та співвідношення їхніх правових позицій в аспекті здійснення інтерпретаційних функцій. *Вісник Конституційного Суду України*. 2016. № 2-3. С. 194-202.
107. Тупицький О. М. Повноваження Конституційного Суду України та ефективність національних засобів індивідуального доступу до конституційного правосуддя. *Вісник Конституційного Суду України*. 2016. № 6. С. 208-210.
108. Черняк Є. В. Роль органів конституційної юстиції в процесі внесення змін до Основних законів (Конституцій). *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2010. № 4-5. С. 42-51.
109. Чистоколяний Я. В. Європейські стандарти й критерії інституціональної незалежності конституційної юстиції та Конституційний суд України. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. С. 44-47.
110. Шаповал В. М. Про генезу конституційного контролю: історико-правовий аспект проблеми. *Вісник Академії правових наук України*. 1999. № 2. С. 104-108.
111. Шаповал В. М. Суд як орган конституційного контролю (із зарубіжного досвіду). *Вісник Конституційного Суду України*. 2005. № 6. С. 20-34.
112. Шаптала Н. К. Викладення резолютивної частини рішення Конституційного Суду України. *Вісник Конституційного Суду України*. 2016. № 4-5. С. 202-213.
113. Шаптала Н. К. Особливості національного конституціоналізму в питаннях захисту Конституційним Судом України прав і свобод громадян. *Вісник Конституційного Суду України*. 2010. № 6. С. 125-131.
114. Швець Ю. Ю. Роль Конституційного суду в захисті права особи на охорону здоров'я. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2017. № 5. С. 36-39.
115. Шевчук С. В. Щодо обов'язковості рішень Конституційного Суду України у контексті доктрини судового прецеденту. *Право України*. 2000. № 2. С. 45-48.
116. Щербанюк О. Удосконалення нормативно-правового забезпечення діяльності Конституційного Суду України як шлях до формування європейської моделі конституційного судочинства. *Вісник Конституційного Суду України*. 2016. № 6. С. 187-197.
117. Яковлев А. А. Конституційний Суд України і його роль у конституційному процесі: досвід доби незалежності. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2016. № 2 (85). С. 47-58.

ТЕМА 14. МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ

Історія становлення і розвитку системи місцевого самоврядування. Конституційне закріплення моделі місцевого самоврядування в Україні.

Поняття та сутність місцевого самоврядування. Система місцевого самоврядування: поняття, елементи та їх характеристика. Повноваження місцевого самоврядування. Правова, організаційна, матеріальна і фінансова основи місцевого самоврядування. Гарантії місцевого самоврядування.

Рішення органів місцевого самоврядування: порядок прийняття та юридична сила. Припинення дії та відміна актів органів місцевого самоврядування.

Судовий захист прав місцевого самоврядування.

Перспективи розвитку місцевого самоврядування в ході адміністративної реформи.

Міжнародно-правова регламентація питань організації питань місцевого самоврядування. Європейська Хартія місцевого самоврядування.

Сучасні моделі місцевого самоврядування.

Ключові поняття:

місцеве самоврядування, англо-американська (англосаксонська) система, континентальна (романо-германська або європейська) система, іберійська система, радянська система (система рад та їх виконавчих комітетів), магдебурзьке право, державницька теорія місцевого самоврядування, громадівська теорія місцевого самоврядування, теорія муніципального дуалізму, демократична децентралізація, адміністративна децентралізація, місцевий референдум, місцеві вибори, система місцевого самоврядування, територіальна громада, представницький орган місцевого самоврядування, районні ради, обласні ради, загальний склад ради, правомочний склад ради, виконавчі органи рад, органи самоорганізації населення, посадова особа місцевого самоврядування, служба в органах місцевого самоврядування, делеговані повноваження, право комунальної власності, місцевий бюджет, місцеві податки, місцеві збори

Нормативні акти:

- ❖ Конституція України від 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141 (зі змінами внесеними Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» від 02 червня 2016 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 28. Ст. 532).
- ❖ Декларація про державний суверенітет України від 16 липня 1990 року. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1990. № 31. Ст. 429.

- ❖ Про проголошення незалежності України: Постанова Верховної Ради УРСР від 24 серпня 1991 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 38. Ст. 502.
- ❖ Європейська хартія місцевого самоврядування від 15 жовтня 1985 року. *Офіційний вісник України*. 2013. № 39. Ст. 1418.
- ❖ Європейська хартія регіональних мов або мов меншин від 5 листопада 1992 року. *Офіційний вісник України*. 2006. № 50. Ст. 3381.
- ❖ Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 24. Ст. 170.
- ❖ Про асоціації органів місцевого самоврядування: Закон України від 16 квітня 2009 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2009. № 38. Ст. 534.
- ❖ Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон від 05 лютого 2015 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 13. Ст. 91.
- ❖ Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9 квітня 1999 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 20-21. Ст. 190.
- ❖ Про військово-цивільні адміністрації: Закон України від 3 лютого 2015 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 13. Ст. 87.
- ❖ Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січня 2011 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 32. Ст. 314.
- ❖ Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку: Закон України від 29 листопада 2001 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 10. Ст. 78.
- ❖ Про органи самоорганізації населення: Закон України від 11 липня 2001 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 48. Ст. 254.
- ❖ Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації: Закон України від 23 вересня 1997 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 49. Ст. 299.
- ❖ Про співробітництво територіальних громад: Закон України від 17.06.2014 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 34 ст. 1167.
- ❖ Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 7 червня 2001 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 33. Ст. 175.
- ❖ Про статус депутатів місцевих рад: Закон України від 11 липня 2002 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 40. Ст. 290.

- ❖ Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб: Закон України від 20 жовтня 2014 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 1. Ст. 1.
- ❖ Положення про державну реєстрацію статутів територіальних громад: Постанова Кабінету Міністрів України від 27 липня 1998 року. *Бюлетень законодавства і юридичної практики України*. 2002. № 10: Місцеве самоврядування в Україні. С. 193-195.
- ❖ Про День місцевого самоврядування: Указ Президента України від 25 листопада 2000 року. *Бюлетень законодавства і юридичної практики України*. 2002. № 10: Місцеве самоврядування в Україні. С. 145.
- ❖ Про державну підтримку розвитку місцевого самоврядування в Україні: Указ Президента України від 30 серпня 2001 року (зі змінами і допов.). *Бюлетень законодавства і юридичної практики України*. 2002. № 10: Місцеве самоврядування в Україні. С. 86-87.

Дисертації, автореферати:

1. Березовська С. В. Правове регулювання фінансової діяльності органів місцевого самоврядування: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2014. 24 с.
2. Бровко О. В. Місцеве самоврядування в Польщі в контексті демократизації країн Центральної та Східної Європи: автореф. дис. ... канд. політ. наук. Харків, 2018. 16 с.
3. Бурбика В. О. Адміністративно-правові засади взаємодії органів місцевого самоврядування з правоохоронними органами: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Суми, 2017. 20 с.
4. Бучинська А. Й. Адміністративно-правові засади діяльності органів місцевого самоврядування за законодавством України та Польщі: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2014. 20 с.
5. Васильєв Є. О. Роль органів місцевого самоврядування України у створенні локальної системи зовнішньоекономічної діяльності: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2016. 21 с.
6. Вишневський С. Ф. Функції органів самоорганізації населення як суб'єктів місцевого самоврядування в Україні: проблеми теорії та практики: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Маріуполь, 2014. 20 с.
7. Возний С. О. Механізми взаємодії органів місцевого самоврядування з органами державної виконавчої влади щодо формування дієздатних територіальних громад: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. Київ, 2017. 20 с.
8. Гілін Є. О. Адміністративно-правові основи впровадження інноваційних технологій управління в діяльність органів місцевого самоврядування: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2017. 20 с.
9. Гладій В. І. Місцеве самоврядування як ресурс політики євроінтеграції: досвід Вишеградської групи та перспективи для України: автореф. дис.

- ... канд. політ. наук. Львів, 2016. 20 с.
10. Головка О. М. Харківське міське самоврядування у 1893-1917 роках: дис. ... канд. іст. наук. Харків, 1997. 280 с.
 11. Горащенков О. М. Роль інституту глави держави у становленні та формуванні місцевого самоврядування в Україні: конституційно-правовий аспект: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2016. 20 с.
 12. Грицьак І. А. Правові та організаційні проблеми реалізації повноважень органів місцевого самоврядування: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 1993. 217 с.
 13. Гришко Р. Ю. Реформування місцевого самоврядування в Україні у напрямку децентралізації управління: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. Запоріжжя, 2017. 20 с.
 14. Гулевська С. Ф. Роль органів місцевого самоврядування у забезпеченні соціальних прав громадян: дис. ... канд. наук з держ. упр. Харків, 2012. 215 с.
 15. Гуренко М. А. Інвестиційні договори за участю органів державної влади та органів місцевого самоврядування: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2017. 18 с.
 16. Дацко Ю. С. Участь органів місцевого самоврядування в цивільному процесі для захисту прав, свобод та інтересів інших осіб: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2015. 20 с.
 17. Джагарян Н. В. Муниципальное представительство в системе российской государственности: правовое регулирование и реализация: дис. ... д-ра юрид. наук. Ростов-на-Дону, 2015. 488 с.
 18. Довбань І. М. Органи місцевого самоврядування як об'єкт адміністративного права: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Кривий Ріг, 2017. 18 с.
 19. Дробуш І. В. Соціальна функція місцевого самоврядування в Україні: проблеми теорії та практики: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. Київ, 2017. 38 с.
 20. Дубняк М. В. Правове регулювання інформаційної взаємодії у місцевому самоврядуванні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2017. 20 с.
 21. Ємельяненко К. О. Організаційно-правові засади діяльності органів місцевого самоврядування України та Республіки Казахстан: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2018. 22 с.
 22. Зайчикова В. В. Системи фінансового забезпечення місцевого самоврядування в європейських країнах: дис. ... канд. екон. наук. Київ, 2003. 240 с.
 23. Записний Д. Ю. Надання адміністративних послуг в умовах реформування місцевого самоврядування в Україні: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. Запоріжжя, 2016. 20 с.
 24. Іванова А. М. Фіскальна консолідація в умовах децентралізації бюджетних повноважень: автореф. дис. ... канд. екон. наук. Тернопіль, 2018. 20 с.

25. Калиновський Б. В. Конституційні принципи місцевого самоврядування в Україні: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2004. 218 с.
26. Камінська Н. В. Європейська система місцевого і регіонального самоврядування (міжнародно-правові засади становлення, функціонування та розвитку): автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. Київ, 2014. 37 с.
27. Колтун В. С. Темпоральна парадигма діяльності органів місцевого самоврядування: автореф. дис. ... д-ра наук з держ. упр. Київ, 2015. 36 с.
28. Кондрацька Н. М. Місцеве самоврядування в Україні: конституційна модель системно-структурної організації: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2017. 20 с.
29. Кравченко Т. А. Формування системи місцевого самоврядування в сільській місцевості: автореф. дис. ... д-ра наук з держ. упр. Запоріжжя, 2013. 40 с.
30. Краснікова О. В. Конституційна відповідальність в системі захисту правового статусу суб'єктів місцевого самоврядування: дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2004. 197 с.
31. Крупинина Е. А. Местное самоуправление современной России в контексте политического реформирования 1993-2009 годов: дис. ... канд. полит. наук. Тамбов, 2010. 183 с.
32. Кузьменко Н. О. Рішення органів місцевого самоврядування в механізмі правового регулювання земельних відносин: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2018. 20 с.
33. Куйбіда В. С. Організаційно-функціональні принципи і методи діяльності органів місцевого самоврядування: дис. ... д-ра наук з держ. упр. Київ, 2003. 511 с.
34. Кулик Т. О. Конституційні засади взаємодії місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування (на матеріалах міста Києва): автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2015. 20 с.
35. Кулі-Іванченко К. К. Соціальне замовлення органів місцевого самоврядування в Україні: конституційно-правове дослідження: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2015. 23 с.
36. Курусь Т. В. Теоретико-правові засади нормотворчої діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування у їх взаємодії: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Запоріжжя, 2017. 20 с.
37. Лалак О. А. Соціально-комунікаційні технології міжкультурної взаємодії системи місцевого самоврядування та інститутів громадянського суспільства (на прикладі Львова): автореф. дис. ... канд. наук із соц. ком. Київ, 2016. 16 с.
38. Лановюк Л. П. Розвиток місцевого самоврядування в умовах розбудови громадянського суспільства в Україні (90-ті роки ХХ століття - початок ХХІ століття): дис. ... канд. іст. наук. Луганськ, 2003. 223 с.

39. Лебединська Г. О. Політико-стабілізаційна роль місцевого самоврядування в умовах суспільно-політичної трансформації сучасної України: дис. ... канд. політ. наук. Київ, 2004. 217 с.
40. Лихачов С. В. Діяльність органів внутрішніх справ та органів місцевого самоврядування щодо забезпечення громадської безпеки: теорія та практика: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. Одеса, 2010. 38 с.
41. Луценко В. І. Податково-бюджетна політика місцевого розвитку за умов децентралізації фінансової системи України: автореф. дис. ... канд. екон. наук. Краматорськ, 2017. 20 с.
42. Максакова Р. М. Вибори до органів місцевого самоврядування: проблеми теорії і практики: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2003. 223 с.
43. Маліков С. В. Принципи місцевого самоврядування в Україні: дис. ... канд. юрид. наук. Маріуполь, 2012. 225 с.
44. Малярчук А. К. Наповнення місцевих бюджетів в умовах розширення бюджетних прав органів місцевого самоврядування: дис. ... канд. екон. наук. Тернопіль, 2005. 256 с.
45. Медведчук В. В. Конституційний процес в Україні: організація державної влади і місцевого самоврядування: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 1996. 218 с.
46. Мельник А. Г. Компетенція органів місцевого самоврядування первинного рівня у сфері регулювання земельних відносин: конституційно-правовий аспект: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Ужгород, 2015. 16 с.
47. Мех О. В. Служби із зв'язків з громадськістю в органах виконавчої і законодавчої влади та місцевого самоврядування на сучасному етапі розвитку України: дис. ... канд. філол. наук. Київ, 2003. 171 с.
48. Музиченко Г. В. Реалізація принципів демократії в сучасній системі місцевого самоврядування в Україні: дис. ... канд. політ. наук. Одеса, 2004. 201 с.
49. Мусєєв М. С. Управління органами місцевого самоврядування інфраструктурним розвитком міста обласного значення: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. Запоріжжя, 2015. 20 с.
50. Мусієнко О. П. Адміністративно-правові заходи запобігання та протидії корупції в органах виконавчої влади і місцевого самоврядування в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2017. 22 с.
51. Назарко А. Т. Міське самоврядування в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2015. 23 с.
52. Наумова К. І. Правові акти органів і посадових осіб місцевого самоврядування в системі джерел муніципального права в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2017. 20 с.
53. Ніколаєв О. Т. Матриця місцевого самоврядування в Україні: моделювання, можливості, прогнозування: дис. ... канд. політ. наук. Одеса, 2003. 209 с.

54. Нікулін В. А. Адміністративно-правове забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування з питань реклами: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2018. 18 с.
55. Новак А. О. Конституційно-правове регулювання здійснення органами місцевого самоврядування делегованих повноважень органів виконавчої влади в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2017. 20 с.
56. Новак О. М. Конституційно-правові засади формування органів місцевого самоврядування в країнах Європи: порівняльно-правовий аспект: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2015. 18 с.
57. Панасюк С. А. Принципи Європейської хартії місцевого самоврядування та актуальні проблеми їх імплементації в законодавство України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Маріуполь, 2015. 20 с.
58. Пастернак О. М. Суб'єкти правових відносин у сфері місцевого самоврядування в Україні: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2006. 240 с.
59. Петришин О. О. Правові засади місцевого самоврядування в зарубіжних країнах та Україні: теоретико-правовий та порівняльний аналіз: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2014. 19 с.
60. Петрученко К. І. Нормативно-правові акти місцевого самоврядування як джерело права: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2014. 18 с.
61. Пилипишин П. Б. Конституційно-правова відповідальність органів та посадових осіб місцевого самоврядування в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2017. 21 с.
62. Рум'янцев Ю. В. Концептуально-методологічні засади протидії вчиненню корупційних правопорушень службовцями органів місцевого самоврядування: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2017. 20 с.
63. Русанова С. Ю. Гарантії прав територіальної громади: конституційно-правовий аспект: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2011. 18 с.
64. Рушак І. Я. Органи місцевого самоврядування та їх посадові особи як учасники адміністративного судочинства в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2016. 18 с.
65. Савенко Л. О. Статус інституту місцевого самоврядування у вимірах сучасної комунікативної парадигми: дис. ... канд. наук з держ. упр. Харків, 2005. 228 с.
66. Сидор М. Я. Адміністративно-правові аспекти взаємодії місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2015. 19 с.
67. Сидоренко Н. О. Органи місцевого самоврядування України як суб'єкти міжнародного співробітництва в умовах європейської інтеграції: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. Дніпро, 2014. 20 с.
68. Смоляр О. А. Державний та громадський контроль у сфері місцевого самоврядування: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2017. 20 с.

69. Стрельцов В. Ю. Державний фінансовий контроль діяльності органів місцевого самоврядування: дис. ... канд. наук з держ. упр. Харків, 2005. 210 с.
70. Сьох К. Я. Конституційне право громадян на службу в органах місцевого самоврядування: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2015. 20 с.
71. Телицька В. А. Взаємодія органів місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади у сфері надання адміністративних послуг: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. Київ, 2016. 20 с.
72. Тупіцин В. М. Організаційне забезпечення діяльності представницького органу місцевого самоврядування в Україні: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. Дніпро, 2015. 20 с.
73. Федоров І. В. Роль органів місцевого самоврядування в становленні соціальної роботи в територіальній громаді: дис. ... канд. юрид. наук. Маріуполь, 2011. 236 с.
74. Хоменко В. О. Інструменти діяльності органів місцевого самоврядування в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2016. 18 с.
75. Цибульник Т. А. Адміністративно-правові засади діяльності органів місцевого самоврядування України щодо протидії рейдерству: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2017. 21 с.
76. Чернеженко О. М. Конституційно-правова модель місцевого самоврядування в Швейцарії: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2013. 20 с.
77. Шаталова О. М. Управління професійною адаптацією посадових осіб місцевого самоврядування України: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. Дніпро, 2018. 20 с.
78. Шотурма Н. В. Комунікативна політика органів місцевого самоврядування (на прикладі України та Республіки Польща): автореф. дис. ... канд. політ. наук. Львів, 2016. 20 с.
79. Шпак Ю. А. Нормотворчість органів місцевого самоврядування в Україні: теоретико-правовий вимір: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Івано-Франківськ, 2016. 16 с.
80. Щебетун І. С. Організаційно-правові гарантії місцевого самоврядування: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2002. 20 с.
81. Юхимюк О. М. Правовий статус органів місцевого самоврядування на території Західної України у складі Польщі (1918-1939 рр.): дис. ... канд. юрид. наук. Львів, 2003. 180 с.
82. Янишевський М. М. Взаємовідносини між органами місцевого самоврядування в Німеччині (на прикладі землі Бранденбург): досвід для України: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. Дніпро, 2017. 20 с.
83. Ярмистий М. В. Формування адміністративної компетентності державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. Дніпро, 2014. 20 с.

Монографії:

1. Алексеев В. М. Власність територіальних громад в Україні: шляхи розвитку: моногр. Чернівці: Технодрук, 2007. 335 с.
2. Артеменко А. Г. Місцеве самоврядування в Україні: євроінтеграційний шлях: моногр. Київ: Рідна мова, 2016. 805 с.
3. Баймуратов М. О. Європейські стандарти регіонального самоврядування: актуальні питання конституційно-правового забезпечення в Україні: моногр. Одеса: Фенікс, 2013. 215 с.
4. Батанов О. В. Конституційно-правовий статус територіальних громад в Україні: моногр. / Заг. ред. В. Ф. Погорілка. Київ: Ін Юре, 2003. 511 с.
5. Батанов О. В. Муніципальна влада в Україні: проблеми теорії та практики: моногр. Київ: Юридична думка, 2010. 653 с.
6. Батанов О. В. Територіальна громада – основа місцевого самоврядування в Україні: моногр. Київ: ІДП ім. В. М. Корецького НАН України, 2001. 260 с.
7. Батанов О. В., Бесчастний В. М., Делія Ю. В. Правові акти місцевого самоврядування: нариси про юридичну природу: моногр. Донецьк: ДЮІ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2010. 234 с.
8. Беззубко Л. В., Кольцова Д. В. Органи самоорганізації населення: проблеми і шляхи рішення: моногр. Донецьк: Норд-Прес, 2006. 122 с.
9. Беззубко Л. В., Стойка А. В. Взаємодія органів місцевого самоврядування і громадськості: моногр. Донецьк: Норд-компьютер, 2006. 204 с.
10. Белец Ж. А. Місцеве самоврядування в умовах децентралізації влади в Україні: моногр. Київ: Рідна мова, 2016. 742 с.
11. Віліжінський В. М. Реформування системи місцевого самоврядування в Україні з урахуванням національних традицій врядування: моногр. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2016. 180 с.
12. Галіахметов І. А. Муніципальне право України: методологія становлення та розвитку: моногр. Київ: КНЕУ, 2016. 343 с.
13. Григорьев В. А. Эволюция местного самоуправления: отечественная и зарубежная практика: моногр. Киев: Истина, 2005. 424 с.
14. Грищенко І. М. Феномен лідерства в системі місцевого самоврядування: теорія, методологія, практика: моногр. Київ: НАДУ, 2016. 319 с.
15. Делія Ю. В., Погорілко В. Ф. Конституційно-правові основи місцевого самоврядування в Україні: проблеми теорії та практики: моногр. Донецьк: ДЮІ МВС при ДНУ, 2004. 277 с.
16. Дробуш І. В. Соціальна функція місцевого самоврядування в Україні та конституційно-правові проблеми її реалізації: моногр. Рівне: Овід, 2015. 536 с.
17. Куйбіда В. С. Відповідальність представницьких органів місцевого самоврядування в Україні: реалії та перспективи: моногр. Київ: НАДУ, 2016. 323 с.

18. Куйбіда В. С. Принципи і методи діяльності органів місцевого самоврядування: моногр. Київ: МАУП, 2004. 432 с.
19. Куц Ю. О. Територіальна громада: управління розвитком: моногр. Харків: Константа, 2013. 540 с.
20. Любченко П. М. Конституційно-правові основи розвитку місцевого самоврядування як інституту громадянського суспільства: моногр. Харків: Одіссей, 2006. 352 с.
21. Мельник А. Г. Компетенція органів місцевого самоврядування первинного рівня в сфері регулювання земельних відносин: конституційно-правовий аспект: моногр. Ужгород: Гельветика, 2016. 207 с.
22. Мельник И. В. Державне будівництво та місцеве самоврядування в Україні: моногр. Київ: Вентурі, 2005. 437с.
23. Овчаренко В. А. Місцеве самоврядування в Україні: історичні витоки, становлення та перспективи: моногр. Київ: Логос, 2014. 911 с.
24. Петришин О. О. Правові засади місцевого самоврядування в зарубіжних країнах та Україні: теоретико-правовий та порівняльний аналіз: моногр. Харків: Право, 2014. 189 с.
25. Потіп М. М. Розмежування компетенції органів державної виконавчої влади та місцевого самоврядування: моногр. Дніпро: Середняк Т. К., 2015. 186 с.
26. Сидор М. Я. Адміністративно-правові аспекти взаємодії місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування: моногр. Львів: Ліга Прес, 2016. 191 с.
27. Собченко Л. Проблеми функціонування органів самоорганізації населення та їх взаємодії з органами місцевого самоврядування: моногр. Київ: К.І.С., 2014. 173 с.
28. Тодика Ю. М. Проблеми функціонування місцевих рад та їх виконавчих органів: моногр. Харків: Право, 2009. 540 с.
29. Труфен А. О. Місцеві фінанси в сучасних умовах проведення бюджетної децентралізації в Україні: моногр. Запоріжжя: КПУ, 2016. 328 с.
30. Упоров И. В., Грицай В. В. Полномочия депутата представительного органа муниципального образования: проблемы правового регулирования и реализации: моногр. Москва: Юрлитинформ, 2016. 199 с.
31. Фролов О. О. Принцип державної підтримки та гарантії місцевого самоврядування в Україні: конституційно-правове регулювання і практика реалізації: моногр. Харків: Юрайт, 2014. 188 с.
32. Чеботарев Г. Н., Иванова К. А. Общественные инициативы как компонент гражданского общества: моногр. Тюмень: Вектор Бук, 2015. 123 с.
33. Яценко М. А. Ефективність діяльності органів місцевого самоврядування: моногр. Одеса: Фенікс, 2013. 102 с.

Наукові статті:

1. Kuzmenko N. Legal effects of unlawful local government acts. *Legea si Viata*. 2017. № 8, ч. 2. С. 81-86.
2. Артеменко И. Органы местного самоуправления как участники административного судопроизводства в Украине: вопросы сегодняшнего дня. *Legea si Viata*. 2016. № 10, ч. 1. С. 3-7.
3. Артеменко І. А. Види адміністративно-процесуальних відносин за участю органів місцевого самоврядування. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2016. № 6. С. 43-47.
4. Атаманчук Н. І. Місцеві податки і збори України: сучасний стан та перспективи реформування. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2015. Вип. 31. С. 102-105.
5. Батанов О. Конституційне забезпечення організації місцевого самоврядування в Україні: проблеми формування та шляхи розвитку. *Право України*. 2016. № 6. С. 60-69.
6. Батанов О. Концептуальні аспекти реформи конституційної моделі місцевого самоврядування в Україні. *Право України*. 2009. № 12. С. 117-125.
7. Батанов О. Концептуальні засади співвідношення функцій територіальних громад з функціями місцевих органів державної виконавчої влади. *Право України*. 1999. № 5. С. 25-26.
8. Батанов О. Функції територіальних громад як специфічних суб'єктів конституційного права. *Право України*. 1998. №7. С. 12-14.
9. Батечко А. І. Організація управління конфліктами в органах місцевого самоврядування. *Порівняльно-аналітичне право*. 2016. № 6. С. 30-33.
10. Бедний О. Адміністративно-правове регулювання створення посади та визначення посадових повноважень в органах місцевого самоврядування. *Evropský politický and law diskurz*. 2016. № 3, ч. 5. С. 57-62.
11. Бідей О. Колізійність імплементації Європейської хартії місцевого самоврядування в національне законодавство України. *Право України*. 2008. № 11. С.103-108.
12. Бодак Н. Местное управление и местное самоуправление в государствах Восточной Европы. *Legea si Viata*. 2016. № 4, ч. 2. С. 5-9.
13. Борденюк В. Децентралізація державної влади та місцеве самоврядування: поняття, суть та форми. *Право України*. 2005. № 1. С. 21-25.
14. Борденюк В. Деякі проблеми становлення та розвитку місцевого самоврядування у містах з районним поділом. *Право України*. 2001. № 2. С. 53-54.
15. Борденюк В. Діалектика співвідношення самоврядування, місцевого самоврядування і державного управління. *Право України*. 2002. № 12. С. 118-120.

16. Борденюк В. Механізм державного управління як система органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування. *Право України*. 2005. № 6. С. 16-20.
17. Борденюк В. Місцеве самоврядування в механізмі держави: конституційно-правовий аспект. *Право України*. 2002. № 4. С. 12-18.
18. Борденюк В. Сільський, селищний, міський голова у механізмі здійснення місцевого самоврядування: конституційно-правові аспекти. *Право України*. 2011. № 2. С. 208-215.
19. Бурбика В. Понятие и особенности взаимодействия органов местного самоуправления с правоохранительными органами. *Leges et Viata*. 2017. № 1, ч. 2. С. 21-24.
20. Бурбика В. Процедури взаємодії органів місцевого самоврядування з правоохоронними органами. *Верховенство Права*. 2017. № 1 (30). С. 70-75.
21. Вовк О. Й. Закон про міста 1791 року: пам'ятка міського права України. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 4. С. 43-51.
22. Волошина Я. Нормативно-правовые акты местного самоуправления: понятие и особенности. *Leges et Viata*. 2018. № 4, ч. 2. С. 22-25.
23. Георгиевский Ю. Нормативные способы и модели установления компетенции органов государственной власти и органов местного самоуправления. *Leges et Viata*. 2016. № 8, ч. 2. С. 30-33.
24. Гілін Є. Розвиток управління діяльністю органів місцевого самоврядування та запровадження у нього інноваційних технологій після набуття Україною статусу незалежної держави. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2017. № 1, ч. 1. С. 27-31.
25. Головченко В. Конституційні принципи місцевого самоврядування. *Право України*. 1998. № 3. С. 13-14.
26. Горян Е. Місцеві органи влади на українських землях (за часів Київської Русі до 1861 р.). *Підприємництво, господарство і право*. 2002. № 9. С. 101-103.
27. Гудзь І. Г., Шамрук М. Ю. Особливості адміністративного правового регулювання діяльності органів місцевого самоврядування. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 5. С. 198-200.
28. Гураль П. Ф. Волосна територіальна громада – організаційно-правова основа самоврядування в Україні: історико-правовий аспект. *Право України*. 2009. № 12. С. 101-116.
29. Данількевич М. Статут територіальної громади міста – нове явище в праві України. *Право України*. 2002. № 4. С. 27-29.
30. Делія Ю. В. Делеговані повноваження: немає підконтрольності без відповідальності. *Право України*. 1999. № 4. С. 45-46.
31. Делія Ю. В. Компетенційні спори: причини і шляхи їх подолання. *Право України*. 2000. № 6. С. 32-33.

32. Делія Ю. В. Місцеві самоврядування як суб'єкт конституційних правовідносин. *Право України*. 1999. № 11. С. 24-26.
33. Делія Ю. В. Юридична відповідальність органів та посадових осіб місцевого самоврядування. *Право України*. 2003. № 10. С. 29-32.
34. Дем'яненко Т. І. Правове регулювання бюджетних повноважень як категорії фінансової діяльності органів місцевого самоврядування України. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 12 (169). С. 48-52.
35. Денчук Р. О. Органи місцевого самоуправління як суб'єкти управління комунального власністю. *Юридична Україна*. 2005. № 3. С. 64-68.
36. Донченко О. Принципи законності в діяльності місцевого самоврядування. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2016. № 2, ч. 2. С. 72-75.
37. Дорохін Д. В. Проблема визначення фінансової основи місцевого самоврядування в Європейській хартії місцевого самоврядування. *Юридична Україна*. 2007. № 1. С. 35-39.
38. Дробуш І. В. Децентралізація та субсидіарність як необхідні умови реалізації соціальних прав територіальних громад на місцевому рівні. *Національний юридический журнал: теорія и практика*. 2014. № 3. С. 50-55.
39. Дробуш І. В. Розмежування функцій органів місцевого самоврядування та органів державної виконавчої влади. *Право України*. 2001. № 10. С. 20-24.
40. Друцул Т. І. Поняття органів публічної адміністрації як складової частини державного апарату. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 5. С. 21-24.
41. Дубняк М. Законодательное регулирование информационного взаимодействия в местном самоуправлении европейских стран. *Leges si Viata*. 2017. № 4, ч. 2. С. 31-35.
42. Емельяненко К. Сравнительный анализ полномочий органов местного самоуправления нижнего уровня Украины и Республики Казахстан. *Leges si Viata*. 2017. № 6, ч. 2. С. 40-44.
43. Єлісеєва І. О. Конституційний дуалізм місцевого самоврядування в Україні. *Форум права*. 2017. № 2. С. 52-58.
44. Ємельяненко К. О. Трансформація повноважень органів місцевого самоврядування в процесі їх реформування. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2016. № 71. С. 269-283.
45. Журавель Я. В. Класифікація органів місцевого самоврядування. *Підприємництво, господарство і право*. 2007. № 4. С. 61-65.
46. Журавель Я. В. Проблеми призначення виборів до органів місцевого самоврядування. *Підприємництво, господарство і право*. 2007. № 8. С. 100-101.

47. Журавель Я. В. Форми управлінської діяльності органів місцевого самоврядування. *Підприємництво, господарство і право*. 2007. № 5. С. 113-116.
48. Журавель Я. В. Щодо питання про участь негромадян у здійсненні місцевого самоврядування в Україні. *Право України*. 2006. № 8. С. 75-78.
49. Журавський В. Питання реформування місцевого самоврядування в Україні. *Право України*. 2005. № 11. С. 24-26.
50. Загуменник В. І. Порівняльний аналіз законодавства про вибори народних депутатів до органів місцевого самоврядування. *Право України*. 2005. № 10. С. 7-11.
51. Задорожня Г. В. Специфіка нормотворчої діяльності органів місцевого самоврядування. *Право України*. 2007. № 6. С. 18-22.
52. Задорожня Г. В. Форми роботи постійних комісій міських рад: теоретично-практичний аспект. *Часопис Київського університету права*. 2007. № 1. С. 66-72.
53. Заяць І. Я. Місцеве самоврядування: генеза законодавства та політики. *Право України*. 2009. № 12. С. 126-133.
54. Заяць І. Я. Обласний поділ в Україні: етапи та тенденції розвитку. *Право України*. 1999. № 9. С. 110-115.
55. Заяць І. Я. Область: становлення сучасної регіональної політики в Україні. *Право України*. 1997. № 6. С. 20-24.
56. Калиновська Т. О. Вимоги легітимності нормативно-правових актів місцевих рад. *Право України*. 2010. № 12. С. 283-287.
57. Калиновська Т. О. Класифікація правових актів місцевого самоврядування. *Право України*. 2009. № 10. С. 219-222.
58. Калиновський Б. В. Державні гарантії здійснення конституційних принципів місцевого самоврядування в Україні. *Право України*. 2005. № 9. С. 15-19.
59. Калиновський Б. В. Інституційні гарантії здійснення місцевого самоврядування в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2005. № 10. С. 97-103.
60. Калінкін А. С. Місцеве самоврядування як форма втілення конституційної децентралізації: проблеми визначення та інтерпретації. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2016. № 71. С. 315-325.
61. Келемен М. І. Участь громадськості у проведенні екологічної експертизи. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2016. № 71. С. 326-362.
62. Кириченко Л. С. Народовладдя і місцеве самоврядування в Україні. *Право України*. 2001. № 6. С. 92-101.
63. Кіріка Д. В. Вплив місцевого самоврядування на демократичну трансформацію державної влади в Україні. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. № 3. С. 32-36.

64. Кіселичник В. П. Міське право як самоврядне право громади (на прикладі міста Львова). *Вісник Конституційного Суду України*. 2014. № 6. С. 90-97.
65. Коваль В. В. Щодо законодавчого врегулювання статусу сільських селищних міських голів. *Право України*. 2000. № 1. С. 44-46.
66. Ковріга О. Відповідальність органів місцевого самоврядування за неправомірні дії. *Право України*. 2001. № 2. С. 57-59.
67. Козаченко А. І. Роль земського самоврядування у процесі проведення Столипінської аграрної реформи та після її згортання (1906-1916 рр.). *Вісник Академії правових наук України*. 2012. № 2. С. 84-93.
68. Коломоєць Т. Методи контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування України при реалізації ними повноважень у сфері публічного управління: пошук оптимального варіанту. *Юридична Україна*. 2012. № 4. С. 20-24.
69. Комиссаров С. Международно-правовое обеспечение деятельности местной (муниципальной) полиции в Украине. *Leges si Viata*. 2018. № 5, ч. 2. С. 94-98.
70. Кондратинский. Модель формирования гражданских компетентностей территориальных общин. *Leges si Viata*. 2018. № 1, ч. 2. С. 63-66.
71. Корнієнко М. Міське самоврядування: системний аналіз. *Право України*. 2013. № 3-4. С. 348-355.
72. Корнієнко М. Районні у містах ради як конституційний інститут. *Право України*. 2011. № 2. С. 201-207.
73. Короєд С. О. Договірне регулювання делегованих повноважень в динаміці правовідносин при здійсненні місцевої публічної влади. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2016. № 71. С. 160-173.
74. Косик С. Розвиток місцевого самоврядування в Україні. *Економіка. Фінанси. Право*. 2002. № 4. С. 32-33.
75. Косінській В. Процесуальні особливості здійснення повноважень органами місцевого самоврядування. *Право України*. 2000. № 5. С. 17-19.
76. Котенко Т. В. Взаємодія місцевого самоврядування та громадянського суспільства: функціональний аналіз. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 4. С. 141-148.
77. Котенко Т. Тенденції розвитку функцій місцевого самоврядування в умовах розбудови громадянського суспільства. *Часопис Київського університету права*. 2012. № 1. С. 80-84.
78. Кошіль Н. М. Кодифікація в статутах актів місцевих рад із питання участі населення в здійсненні місцевого самоврядування. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2016. № 5. С. 16-19.
79. Кравчук В. М. Громадський контроль у сфері місцевого самоврядування: проблеми ефективності. *Порівняльно-аналітичне право*. 2016. № 3. С. 16-20.

80. Кравчук М. Ю. Правовий аналіз етапів становлення і розвитку місцевого самоврядування в Україні. *Порівняльно-аналітичне право*. 2016. № 1. С. 67-69.
81. Крестева Ю. Місцеве самоврядування в Україні: політико-правове оформлення. *Нова політика*. 2001. № 6. С. 18-23.
82. Крипак А. Правовое обеспечение реализации публичной политики формирования самодостаточных территориальных громад в Украине. *Leges si Viata*. 2018. № 3, ч. 2. С. 76-79.
83. Крупчан О. Фомування компетенції місцевих органів публічної влади шляхом делегування повноважень. *Юридична Україна*. 2013. № 7. С. 14-20.
84. Крусян А. Местное управление и самоуправление: к постановке вопроса о содержании и понятии. *Юридический вестник*. 1998. №1. С. 84-87.
85. Крусян А. Территориальная громада и публичная власть в современной Украине. *Юридический вестник*. 2002. № 3. С. 96-102.
86. Куйбіда В. Поняття місцевого самоврядування в Україні. *Право України*. 1998. № 5. С. 17-21.
87. Кулик Т. Реалізація жителями столиці України права на місцеве самоврядування: проблеми та перспективи. *Юридична Україна*. 2011. № 10 (106). С. 10-14.
88. Кулі-Іванченко К. К. Конституційна модель місцевого самоврядування в Україні. *Юридичний вісник*. 2007. № 1. С. 54-57.
89. Кулі-Іванченко К. К. Конституційно-правова характеристика предмета договору на соціальне замовлення органів місцевого самоврядування в Україні за колом осіб. *Порівняльно-аналітичне право*. 2016. № 3. С. 57-60.
90. Курусь Т. В. Стан дослідження проблеми нормотворчої діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. *Порівняльно-аналітичне право*. 2016. № 3. С. 21-24.
91. Курчин О. Г. Містобудівна діяльність як сфера муніципально-правового вимірювання. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2016. № 71. С. 230-257.
92. Кушніренко О. Права іноземців на участь у місцевому самоврядуванні. *Віче*. 2003. № 4. С. 78-79.
93. Лаврик В. Законодавча база існування рад в містах з районним поділом. *Право України*. 2000. № 3. С. 34-36.
94. Ладиченко В. В. Особливості правового регулювання місцевого самоврядування в умовах децентралізації. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. № 2. С. 32-34.
95. Лемешенко К. Б. Про місцеве самоврядування як форму правління в українській державі. *Часопис Київського університету права*. 2007. № 2. С. 45-49.

96. Лисенко О. Трансформація правового статусу органів місцевого самоврядування відповідно до європейських стандартів. *Право України*. 2009. № 4. С. 132-137.
97. Літвінова О. Судовий захист прав органів місцевого самоврядування як одна з найважливіших гарантій місцевого самоврядування. *Право України*. 2010. № 12. С. 272-278.
98. Лукашенко А. Органи самоорганізації населення як форма впровадження місцевої демократії в Україні. *Право України*. 2010. № 6. С. 175-179.
99. Лукашенко А. Повноваження органів в самоорганізації населення та статус їх керівників. *Юридична Україна*. 2010. № 11 (95). С. 50-55.
100. Любченко П. Засоби масової інформації як структурний елемент громадянського суспільства та їх вплив на місцеве самоврядування. *Вісник Академії правових наук України*. 2010. № 1. С. 68-77.
101. Любченко П. Місцеве самоврядування в Україні. *Право України*. 2009. № 12. С. 85-100.
102. Любченко П. Місцеве самоврядування в Україні: концептуальні підходи реформування. *Право України*. 2009. № 5. С. 55-58.
103. Лялюк О. Перспективи розвитку територіальної основи місцевого самоврядування в період реформування територіального устрою в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2005. № 1. С. 74-79.
104. Манжула А. Адміністративно-правове положення місцевих органів влади. *Підприємництво, господарство і право*. 2007. № 2. С. 69-73.
105. Марынів А. Коммуна как первичный территориальный коллектив в системе местного самоуправления Французской Республики. *Leges si Viata*. 2018. № 5, ч. 2. С. 125-128.
106. Матіос А. Державне управління в умовах адміністративно-правової реформи. *Юридична Україна*. 2006. № 2. С. 34-37.
107. Маяченко М. Загальнотеоретичні засади діяльності органів самоорганізації населення в системі місцевого самоврядування в Україні. *Право України*. 2000. № 7. С. 18-20.
108. Михайленко О. В. Місце та аналіз місцевих податків і зборів з урахуванням особливостей змін законодавчо-нормативної бази. *Економіка і суспільство. Бухгалтерський облік, аналіз та аудит*. 2017. Вип. 10. С. 781-785.
109. Мишина Н. Местное самоуправление: понятийно-терминологический состав в теории и законодательстве. *Юридический вестник*. 1999. № 4. С. 99-102.
110. Мішина Н. Принципи українського конституціоналізму (на матеріалах конституційного реформування місцевого самоврядування). *Юридична Україна*. 2009. № 3. С. 21-25.

111. Мокрицька Н. Виникнення трудових правовідносин із депутатом місцевої ради для праці у ній на постійній основі. *Підприємництво, господарство і право*. 2013. № 3. С. 68-72.
112. Молчанова Ю. Институт местного референдума: опыт зарубежных стран, перспективы для Украины. *Leges si Viata*. 2018. № 6, ч. 2. С. 62-65.
113. Музика О. Повноваження органів місцевого самоврядування на отримання доходів у місцеві бюджети. *Право України*. 2001. № 4. С. 25-27.
114. Мягченко М. Загально-теоретичні засади діяльності органів самоорганізації населення в системі місцевого самоврядування в Україні. *Право України*. 2000. № 7. С. 18-20.
115. Нікончук А. Сучасний стан та проблеми місцевого самоврядування в Україні. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 3. С. 100-108.
116. Новак А. Принципы делегирования органам местного самоуправления отдельных полномочий органов исполнительной власти в Украине. *Leges si Viata*. 2016. № 8, ч. 2. С. 120-124.
117. Овакімян М. Становлення та розвиток місцевого самоврядування в Україні. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2017. № 2, ч. 1. С. 151-156.
118. Овчаренко В. Місцеве самоврядування в Україні: сучасний стан і перспективи розвитку в аспекті практики Конституційного Суду України. *Вісник Конституційного Суду України*. 2014. № 2. С. 74-93.
119. Онупрієнко А. Правове регулювання функціонування місцевої влади: світовий і вітчизняний досвід. *Вісник Академії правових наук України*. 2010. № 1. С. 90-100.
120. Орзіх. М. Проект муніципального кодексу України. *Юридический вестник*. 2001. № 2. С. 105-109.
121. Орозбаева А. Юридические гарантии законности в органах местного самоуправления. *IN SITU*. 2016. № 5. С. 29-31.
122. Ославський М. Правові проблеми визначення природи місцевого самоврядування. *Юридична Україна*. 2006. № 2. С. 26-34.
123. Павко А. Концептуальні засади муніципальної політики. *Віче*. 2007. № 3-4. С. 42-43.
124. Падалко В. Служба в органах місцевого самоврядування в Україні: концептуальні проблеми теорії та практики. *Часопис Київського університету права*. 2012. № 1. С. 117-122.
125. Падалко Г. Системний підхід та проблеми його застосування при дослідженні служби в органах місцевого самоврядування в Україні. *Часопис Київського університету права*. 2012. № 2. С. 91-95.
126. Пашков О. Співвідношення органів місцевого управління та органів місцевого самоврядування. *Підприємництво, господарство і право*. 2006. № 3. С. 47-51.

127. Перепелиця М. Особливості правового регулювання деяких фінансових повноважень органів місцевого самоврядування. *Вісник Академії правових наук України*. 2012. № 1 (68). С. 148-159.
128. Перошук З. Удосконалення правового забезпечення самостійності місцевих бюджетів як фінансової основи місцевого самоврядування. *Право України*. 2007. № 12. С. 74-77.
129. Петришин О. В. Міжнародні стандарти місцевого самоврядування в контексті євроінтеграційних процесів в Україні. *Вісник Національної академії наук України*. 2016. № 1. С. 84-91.
130. Петришина М. Акти органів і посадових осіб місцевого самоврядування: сутність та особливості. *Вісник Академії правових наук України*. 2012. № 1. С. 66-76.
131. Петришина М. Загальна характеристика нормотворчого процесу в органах місцевого самоврядування в Україні. *Право України*. 2010. № 4. С. 29-32.
132. Петришина М. Нормотворчий процес в органах місцевого самоврядування в країнах Прибалтики. *Юридична Україна*. 2012. № 6. С. 19-23.
133. Писаренко В. Правові аспекти формування фінансової основи місцевого самоврядування в Україні в контексті застосування міжнародних та європейських стандартів і врахування зарубіжного досвіду. *Право України*. 2009. № 11. С. 207-211.
134. Піонтковська О. О. Проблематика процесу децентралізації державної влади і розвитку місцевого самоврядування в Україні. *Журнал східноєвропейського права*. 2018. № 46. С. 207-216.
135. Плющ І. Без розвитку місцевого самоврядування зайве говорити про демократичну, правову державу і громадянське суспільство. *Віче*. 2002. № 1. С. 3-10.
136. Полякова К. Органы местного самоуправления как участники имущественно-хозяйственных отношений. *Leges si Viata*. 2018. № 2, ч. 2. С. 81-84.
137. Полякова Ю. О. Громадські ради як консультативно-дорадчі органи при Президенті України. *Вісник Національної академії наук України*. 2016. № 1. С. 136-144.
138. Попсуй В. Інститути безпосереднього самоврядування діють. *Віче*. 2001. № 6. С. 66-70.
139. Присяжнюк И. Электронное декларирование лицами, уполномоченными на исполнение функций государства или местного самоуправления, и право на приватность: проблемы соотношения. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2016. № 3. С. 142-146.

140. Пришляк Г. Контроль народу за діяльністю органів місцевого самоврядування (теоретичний аспект). *Підприємництво, господарство і право*. 2011. № 4. С. 96-99.
141. Прієшкіна О. Децентралізація державної влади та розширення прав місцевого самоврядування: проблеми і перспективи. *Право України*. 2006. № 11. С. 86-89.
142. Прокопа О. Сільське поселення в системі місцевого самоврядування. *Право України*. 1998. № 7. С. 12-14.
143. Пухтинський М. Проблеми трансформації територіальної організації влади та місцевого самоврядування в контексті розвитку конституційного процесу в Україні. *Право України*. 2012. № 8. С. 68-77.
144. Рахімулов Е. Місцеве самоврядування і його ресурсні можливості. *Віче*. 2002. № 6. С. 39-44.
145. Руднева О. правова природа відповідальності органів місцевого самоврядування. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 3. С. 81-86.
146. Руснак Л. Поняття місцевого самоврядування: проблема визначення та трактування. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 6. С. 104-106.
147. Савчин М. В. Реформування місцевого самоврядування в Україні у контексті соціетального конституціоналізму. *Право України*. 2014. № 9. С. 116-125.
148. Светлова И. А. Местное самоуправление как политико-правовой институт в системе управления обществом и государством. *Право и политика*. 2001. № 6. С. 27-31.
149. Семкова М. Історія місцевого самоврядування в українській державі. *Економіст*. 2004. № 11. С. 45-47.
150. Сенчук В. Л. Місцеве самоврядування і демократична держава: діалектика взаємозв'язку і взаємної детермінації. *Юридична Україна*. 2009. № 6. С. 17-23.
151. Серьогіна С. Г. Удосконалення місцевого самоврядування в Україні в умовах демократизації та консолідації суспільства. *Право України*. 2014. № 4. С. 107-115.
152. Сидор М. Адміністративно-правова форма субординаційної взаємодії місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування. *East European Science Journal*. 2017. № 16, ч. 2. С. 139-144.
153. Сидорчук Л. А. Розуміння сутності охорони громадського порядку органами місцевого самоврядування. *Правові системи*. 2016. № 1-2. С. 16-25.

154. Скрипнюк О. Особливості здійснення місцевого самоврядування та виконавчої влади в місті Києві: питання теорії і практики. *Юридична Україна*. 2012. № 12. С. 14-21.
155. Слінько Т. М., Литвиненко Є. В. Становлення територіальної громади як парадигма розвитку місцевого самоврядування. *Університетські наукові записки*. 2006. № 2. С. 80-83.
156. Слободяник Т. Н. Муніципально-правова відповідальність сільського, селищного та міського голови в Україні. *Юридична Україна*. 2015. № 7-8. С. 29-33.
157. Солдатенко В. В. Історичні та сучасні аспекти розбудови місцевого самоврядування в Україні. *Будівництво України*. 2007. № 1. С. 11-14.
158. Соляник К. Є. Правова форма діяльності органу публічної влади як джерело муніципального права. *Вісник Національної академії наук України*. 2016. № 1. С. 92-99.
159. Стефанік В. Концептуальні основи співвідношення функцій місцевого самоврядування та його органів з функціями держави. *Право України*. 2003. № 11. С. 17-23.
160. Сличинський Б. Самоврядування в столиці. Соціально-правовий аспект. *Віче*. 2003. №7. С. 39-48.
161. Тарасюк В. Кодифікація Законодавства про місцеве самоврядування: теоретичні питання. *Право України*. 2000. № 11. С. 71-72.
162. Телешун С. О. Структурні елементи вертикалі політичної влади і державного управління та органи місцевого самоврядування. *Право України*. 2001. № 6. С. 28-31.
163. Теплюк М. О. Публічна влада в Україні: визначення поняття і конституційно-правова природа. *Право України*. 2009. № 5. С. 6-23.
164. Тісунова В. М. Діяльність місцевих органів влади в процесі розвитку регіональної економіки. *Підприємництво, господарство і право*. 2006. № 3. С. 155-159.
165. Третяк С. М. Створення ефективних і прозорих органів місцевого самоврядування в процесі розбудови українського громадянського суспільства. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. № 3. С. 24-27.
166. Тулик І. І. Основні повноваження органів державної влади у сфері місцевого самоврядування. *Порівняльно-аналітичне право*. 2016. № 1. С. 85-87.
167. Утченко К. Ю. Актуальні зміни до Основного Закону України: в контексті децентралізації влади. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2015. № 8. С. 72-80.
168. Француз А. Й. Співвідношення державного управління та самоврядування у розвитку політичних систем демократичного типу. *Юридична думка*. 2005. № 6. С. 19-22.

169. Хоменець Р. Б. Інституційні проблеми визначення місцевого самоврядування. *Юридический вестник*. 2001. № 4. С. 129-131.
170. Хоменець Р. Б. Історико-правові аспекти господарської діяльності територіальної громади. *Підприємництво, господарство і право*. 2002. № 1. С. 20-24.
171. Хоменець Р. Б. Окремі аспекти наукового пізнання місцевого самоврядування. *Право України*. 2002. № 11. С. 27-29.
172. Хоменець Р. Б. Особливості правового статусу фізичних осіб як суб'єктів місцевого самоврядування. *Право України*. 2001. № 11. С. 36-38.
173. Хоменець Р. Б. Участь населення у вирішенні питань місцевого значення. *Право України*. 2000. № 7. С. 21-22.
174. Хоменець Р. Б. Щодо визначення поняття місцевого самоврядування. *Право України*. 2002. № 4. С. 29-31.
175. Хонда М. П. Функції столиці України – міста Києва та гарантії забезпечення їх реалізації: проблеми теорії і практики. *Часопис Київського університету права*. 2007. № 2. С. 70-74.
176. Хохленко О. Адміністративно-правові засади організації місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей. *Підприємництво, господарство і право*. 2015. № 12. С. 30-31.
177. Чапала Г. Місцеве самоврядування і громадянське суспільство: проблема співвідношення. *Право України*. 2004. № 2. С. 127-134.
178. Чапала Г. Народовладдя, демократія, самоврядування – співвідношення понять. *Вісник Академії правових наук України*. 2006. № 1. С. 37-43.
179. Чапля О. В. Організаційно-правова форма місцевого самоврядування. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2016. № 1. С. 82-85.
180. Чернега Р. Т. Місцеве самоврядування в Україні неможливе без участі в ньому громадян. *Юридична Україна*. 2005. № 2. С. 12-16.
181. Чернеженко О. М. Конституційно-правове регулювання місцевого самоврядування в Швейцарії. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 6. С. 153-162.
182. Чмелюк В. В. Роль місцевих державних адміністрацій та місцевих рад в системі органів виконавчої влади України. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 10. С. 142-148.
183. Чорнолуцький Р. В. Нормотворчість органів місцевого самоврядування: теологічні домінанти, що базуються на екзистенційних інтересах територіальної громади. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2016. № 5. С. 46-52.
184. Шаповал В. Д. Методи діяльності сільського, селищного та міського голів. *Вісник Запорізького юридичного інституту*. 2006. № 1. С. 9-19.

185. Шаповал В. Д. Сутнісні характеристики місцевого самоврядування. *Право України*. 2002. №3. С. 48-54.
186. Шахматова Т. Застосування принципів субсидіарності та пропорційності у процесі реформування місцевих органів влади в Україні. *Право України*. 2009. № 10. С. 125-129.
187. Шахматова Т. Органи місцевої влади у світлі другого етапу конституційної реформи. *Вісник Академії правових наук України*. 2006. № 3. С. 52-56.
188. Юр'єв С. Є. «Новий формат» місцевих виборів 2010. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2010. № 10. С. 12-22.
189. Яблонський І. Сільська рада – велика сила. *Віче*. 2001. № 7. С. 146-149.
190. Януцька О. Чотири кити реформування: європейський досвід оптимізації самоврядування. *Віче*. 2002. № 7. С. 22-27.
191. Янюк М., Бориславська О. Правове регулювання взаємодії місцевого самоврядування і місцевих державних адміністрацій: проблеми делегування повноважень. *Право України*. 2006. № 6. С. 19-24.
192. Яцунська О. Місцеве самоврядування. Історико-правові аспекти світового та українського досвіду. *Віче*. 2000. № 7. С. 39-48.

ТЕМА 15. ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ УСТРІЙ УКРАЇНИ

Поняття, принципи та система територіального устрою України. Конституційне закріплення форми державного устрою як відносно децентралізованої унітарної держави.

Система адміністративно-територіального устрою. Види адміністративно-територіальних одиниць. Автономія: поняття, види та їх характеристика.

Автономна Республіка Крим – територіальна автономія у складі України. Основи конституційного статусу Автономної Республіки Крим. Самоврядні повноваження Автономної Республіки Крим. Верховна Рада Автономної Республіки Крим: компетенція та організація роботи. Рада Міністрів Автономної Республіки Крим: склад та повноваження. Представництво Президента України. Взаємодія органів державної влади Автономної Республіки Крим.

Ключові поняття:

територіальний устрій України, державний устрій, форма державного устрою України, національно-державний устрій, територіальний устрій України як конституційно-правовий інститут, принципи територіального устрою України, унітарна держава, проста унітарна держава, складна унітарна держава, централізована унітарна держава, децентралізована унітарна держава, відносно децентралізована унітарна держава, територія держави, адміністративно-територіальний устрій, система адміністративно-територіального устрою України, принципи адміністративно-територіального устрою, адміністративно-територіальна одиниця, населені пункти, села, селища, міста районного значення, міста республіканського та обласного значення, міста зі спеціальним статусом, район у містах, регіони, область, район, сільський округ, селищний округ, автономія, персональна автономія, корпоративна автономія, національно-територіальна (територіальна) автономія, екстериторіальна автономія, політична автономія, адміністративно-національна автономія, автономна республіка, автономна область, автономний округ, Автономна Республіка Крим.

Нормативні акти:

- ❖ Конституція України від 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141 (зі змінами внесеними Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» від 02 червня 2016 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 28. Ст. 532).
- ❖ Про державний кордон України: Закон України від 4 листопада 1991 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 2. Ст. 15.

- ❖ Про Автономну Республіку Крим: Закон України від 17 березня 1995 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 11. Ст. 69.
- ❖ Про Верховну Раду Автономної Республіки Крим: Закон України від 10 лютого 1998 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 29. Ст. 191.
- ❖ Про затвердження Конституції Автономної Республіки Крим: Закон України від 23 грудня 1998 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 5-6. Ст. 43.
- ❖ Про столицю України місто-герой Київ: Закон України від 15 січня 1999 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 11. Ст. 79.
- ❖ Про місцеві вибори: Закон України від 14 липня 2015 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 37-38. Ст. 366.

Дисертації, автореферати:

1. Ачімовіч Д. Т. Конституційно-правовий статус національних меншин (колективів) у державах-членах ЄС та державах, асоційованих з ЄС: порівняльно-правове дослідження: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. Маріуполь, 2014. 20 с.
2. Балдинюк В. М. Державне регулювання розвитку сільських територій адміністративного району: дис. ... канд. наук з держ. упр. Київ, 2012. 212 с.
3. Возняк Г. В. Бюджетна політика соціально-економічного розвитку регіонів України в умовах фінансової децентралізації: автореф. дис. ... д-ра екон. наук. Київ, 2018. 40 с.
4. Ісаєнко А. В. Конституційно-правовий статус державних органів зовнішніх зносин України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2014. 19 с.
5. Марчук М. І. Територіальний устрій та місцеве самоврядування Республіки Польща (1945-2000 рр.): дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2005. 199 с.
6. Новик В. П. Адміністративно-територіальний устрій: організаційно-правовий аспект: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2008. 232 с.
7. Павлович-Сенета Я. П. Адміністративно-правове регулювання територіального устрою в Україні: дис. ... канд. юрид. наук. Львів, 2010. 241 с.
8. Павлюк Н. В. Організаційно-правовий механізм розвитку публічного управління у контексті децентралізації влади в Україні: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. Львів, 2018. 20 с.
9. Приполова Л. І. Територіальний устрій України та європейських унітарних держав: порівняльно-правовий аналіз: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2011. 218 с.

10. Савченко І. В. Адміністративно-територіальний устрій Південної України (1775-1822 рр.): автореф. дис. ... канд. іст. наук. Запоріжжя, 2004. 20 с.
11. Скуратович І. М. Адміністративно-територіальний устрій України в 1920-1930-х рр. і його впливи на організацію державного управління: історико-правове дослідження: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2005. 20 с.
12. Телешун С. О. Державний устрій України: проблеми теорії і практики: автореф. дис. ... д-ра політ. наук. Київ, 2000. 34 с.
13. Ткачук П. М. Адміністративно-територіальний устрій сільського району: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 1999. 204 с.
14. Чернюк О. В. Вдосконалення системи адміністративно-територіального устрою в Україні: автореф. дис. ... канд. екон. наук. Київ, 2007. 20 с.
15. Шабельніков В. І. Реформування адміністративно-територіального устрою України (1917-червень 1941рр.): дис. ... д-ра іст. наук. Донецьк, 2012. 481 с.

Монографії:

1. Батанов О. В. Конституційно-правовий статус територіальних громад в Україні. моногр. Київ: Ін Юре, 2003. 512 с.
2. Батанов О. В. Територіальна громада - основа місцевого самоврядування в Україні: моногр. Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2001. 260 с.
3. Верменич Я. В., Андрощук О. Зміни адміністративно-територіального устрою України ХХ-ХХІ ст.: моногр. Київ: Ін-т історії України НАНУ, 2014. 181 с.
4. Заставецька Л. Б. Системи розселення і геопросторові проблеми вдосконалення адміністративно-територіального устрою України: моногр. Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2013. 331 с.
5. Заяць Д. Д. Статут територіальної громади: теоретико-правові аспекти: моногр. Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2014. 100 с.
6. Іщенко О. П. Конституційно-правові основи адміністративно-територіального устрою України: моногр. Київ: Юрінком Інтер, 2014. 223 с.
7. Кресіна І. О., Грицяк Д. І., Коваленко А. А. та ін. Правові засади оптимізації адміністративно-територіального устрою: моногр. Київ: Юридична думка, 2013. 327 с.
8. Куйбіда В. С. та ін. Адміністративно-територіальний устрій України. Історія. Сучасність. Перспективи: моногр. Київ: Геопринт, 2009. 615 с.
9. Куйбіда В. С., Заяць І. Я. Адміністративно-територіальний устрій України: конституційно-правове регулювання: моногр. Київ: АМУ. 2008. 336 с.

10. Магновський І. Й. Територіальний устрій України: моногр. Івано-Франківськ: Тіповіт, 2011. 474 с.
11. Мануїлова К. В. Традиція децентралізації публічної влади України: від розпізнавання до конструювання: моногр. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2018. 331 с.
12. Матвієнко А. С. Політико-правові засади територіальної організації держави: світовий досвід і Україна: моногр. Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2015. 376 с.
13. Панов А. В. Територіальний устрій Франції та Італії – уроки для України: моногр. Ужгород: АУТДОР-ШАРК, 2015. 126 с.
14. Телешун С. О. Державний устрій України: проблеми політики теорії і практики: моногр. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2000. 344 с.
15. Яцюк В. А. та ін. Адміністративно-територіальний устрій України: історія та сучасність: моногр. Київ, 2002. 269 с.
16. Яцюк В. А. та ін. Адміністративно-територіальний устрій України: проблемні питання та можливі шляхи їх вирішення. Київ: Поліграфічний центр Українського ДАГП Мінекоресурсів України, 2003. 324 с.

Наукові статті:

1. Адамович С. В. Спроби реформування адміністративно-територіального устрою в Україні (1990-2012 рр.). *Прикарпатський вісник НТШ. Думка*. 2013. № 3. С. 9-20.
2. Андрейцев В. И. Реализация принципа территориальности в формировании и становлении государственности: правовые проблемы. *Вісник КНУ ім. Т. Шевченка. Серія: Юридичні науки*. 2005. № 65-66. С. 62-67.
3. Бакуменко В. Аналіз та оцінювання стану адміністративного реформування в Україні. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України*. 2004. № 4. С. 5-19.
4. Батанов О. Конституційно-правові проблеми територіального устрою України: доктринальні та прикладні аспекти. *Право України*. 2014. № 9. С. 11-21.
5. Безсмертний Р. Держава як будівля починається з фундаменту. *Урядовий кур'єр*. 2005. № 75. С. 1-5.
6. Богатир В. В. Сутність форми державного устрою як соціально-правового явища. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2010. № 3 (101). С. 12-18.
7. Бондар М. Територія як конституційна цінність: поєднання публічно-владних та приватно-особистісних засад. *Право України*. 2014. № 9. С. 22-31.
8. Борденюк В. Територіальна автономія як форма децентралізації державної влади: конституційно-правовий аспект. *Юридична Україна*. 2004. № 11. С. 8-20.

9. Бровко О. В. Необхідність трансформації адміністративно-територіального устрою в Україні. *Вісник Національного університету «Юридична академія України ім. Ярослава Мудрого»*. 2015. № 3. С. 283-284.
10. Верещук І. А. Адміністративно-територіальний устрій України як територіальна основа місцевого самоврядування. *Економіка та держава*. 2010. № 8. С. 77-79.
11. Власюк О. С. Стан і проблеми реформування адміністративно-територіального устрою України. *Регіональна економіка*. 2015. № 3. С. 16-23.
12. Вовк Ю. Ідея федералізму в Україні у контексті посилення впливу регіонів. *Право України*. 2004. № 10. С. 19-21.
13. Вовканович С., Цапок С. Територіальний поділ України: чинники інноваційного розвитку та євроінтеграції. *Вісник Національної академії наук України*. 2007. № 3. С. 3-13.
14. Вюртенбергер Т. Визначення пріоритетів здійснення адміністративно-територіальної реформи в Україні: науково-практичні коментарі. *Законодавство України*. 2006. № 7. С. 66-71.
15. Гетьман А. Б. Конституційно-правові основи адміністративно-територіального устрою України. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2008. № 2. С. 175-180.
16. Голубева Н. Становление территориальной автономии в Украине. *Юридический вестник*. 2002. № 2. С. 113-117.
17. Гончаренко В. Статус Української СРР за першою Конституцією Союзу РСР. *Вісник Академії правових наук України*. 2013. № 1. С. 57-65.
18. Гречко О. Територіальний устрій України як конституційно-правовий інститут: сутність, структура і зміст. *Юридична Україна*. 2015. № 6. С. 17-23.
19. Грицак В. Адміністративно-територіальний устрій України (1991-1996 рр.): науково-правовий аспект. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2009. № 4. С. 64-70.
20. Грицак В. М. Політико-територіальний та адміністративно-територіальний устрій держави: проблема співвідношення понять. *Вісник Одеського інституту внутрішніх справ*. 2004. № 4. С. 47-50.
21. Губань Р. Питання адміністративно-територіального устрою України в рішеннях Конституційного Суду України та судів загальної юрисдикції. *Вісник Конституційного Суду України*. 2013. № 4. С. 80-90.
22. Дармошук І. Пришествие старост. Административно-территориальная реформа полностью разрушит существующую вертикаль власти. *Деловая столица*. 2005. № 25. С. 1-26.
23. Дейч Б. Модель влади в автономії концептуально відрізняється від встановленої в державі. 2006. № 1. С. 49-51.

24. Дністрянський М. Адміністративно-територіальний устрій України: політико-географічні проблеми функціонування та можливості оптимізації. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія: Географічні науки*. 2013. № 6. С. 138-143.
25. Домашній М., Шевчук Л. Деякі підходи до розв'язання проблем удосконалення адміністративно-територіального устрою України. *Економіка України*. 2006. № 11. С. 4-11.
26. Жук П. В. Актуальні завдання та шляхи реформування адміністративно-територіального устрою в Україні. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2015. Вип. 1. С. 20-25.
27. Журавський В. Щодо реформування адміністративно-територіального устрою України. *Право України*. 2005. № 8. С. 16-18.
28. Заблудська І. В., Гуджан О. В. Особливості адміністративно-територіального устрою України: організаційний аспект. *Економіка та держава*. 2012. № 7. С. 9-12.
29. Задорожна М. Я. Раціоналізація адміністративно-територіального устрою України як необхідна передумова децентралізації та деконцентрації. *Вісник Хмельницького інституту регіонального управління та права*. 2004. № 4. С. 316-321.
30. Заяць І. Місцеве самоврядування: генеза законодавства та політики. Влада в Україні: шляхи до ефективності. *Право України*. 2010. С.589-600.
31. Заяць І. Область: становлення сучасної регіональної політики в Україні. *Право України*. 1997. № 6. С. 20-24.
32. Іщенко О. Принципи адміністративно-територіального устрою України. *Право України*. 2011. № 4. С. 238-244.
33. Калюжний Р. Наукова праця з проблеми державного устрою. *Право України*. 2000. № 8. С. 133-137.
34. Колісник В. Ідея федералізації в Україні у контексті національно-етнічного чинника: історичний досвід та сучасні виклики. *Право України*. 2014. № 9. С. 53-63.
35. Колісник В. Форми використання національно-етнічного чинника в системі територіальної організації держави. *Вісник Академії правових наук України*. 2002. № 4. С. 34-38.
36. Копиленко О. Готовність чи безпорадність (чи здатне українське законодавство розв'язувати гострі проблеми АР Крим). *Вісник Академії правових наук України*. 2002. № 2. С. 35-46.
37. Копиленко О. До проблеми правового статусу АРК. *Вісник Академії правових наук України*. 1998. № 1. С. 41-45.
38. Корнієнко М. Територіальна організація влади в Україні: якою вона має бути? *Право України*. 2010. № 4. С. 39-44.

39. Коршун В. Ф. Зміст принципів адміністративно-територіального устрою. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2013. Вип. 62. С. 147-153.
40. Кравчук Л. Управління територіями в умовах розбудови демократичної правової держави. *Право України*. 1993. № 5-6. С. 3-8.
41. Красноносова О. М. Передумови розвитку територіального устрою України. *Моделювання регіональної економіки*. 2012. № 1. С. 241-249.
42. Кресіна І. О. Правові засади модернізації адміністративно-територіального устрою України. *Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса*. 2011. Вип. 6. С. 6-12.
43. Кресіна І., Стойко О. Еволюція унітаризму в Україні: між консолідацією та консервацією. *Право України*. 2014. № 9. С. 45-52.
44. Крусян А. Р. Адміністративно-територіальний устрій України як основа системи органів публічної влади. *Актуальні проблеми держави і права*. 2005. Вип. 26. С. 64-69.
45. Кучабський О. Проблеми та перспективи реорганізації адміністративно-територіального устрою України на обласному рівні. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України*. 2009. Вип. 2. С. 158-165.
46. Лисенков С. Л. Теоретичні та конституційно-правові засади автономії в Україні. Науково-практичні коментарі. *Законодавство України*. 2004. № 12. С. 3-8.
47. Литвин В. М. Адміністративно-територіальний устрій України: ретроспективне бачення і перспективи реформування. *Вісник Національної академії наук України*. 2015. № 8. С. 58-70.
48. Лоза Р. Р. Зарубіжний досвід організації адміністративно-територіального устрою: уроки для України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2011. № 11. С. 74-78.
49. Любченко П. Реформа територіального устрою як чинник розвитку місцевого самоврядування в країні. *Вісник Академії правових наук України*. 2005. № 4 (43). С. 187-198.
50. Магновський І. Й. Конституційно-правові основи середніх елементів системи адміністративно-територіального устрою України. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2010. № 11. С. 37-43.
51. Магновський І. Й. Удосконалення територіального устрою України: питання сучасності. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України*. 2010. Вип. 23. С. 86-94.
52. Магновський І. Місто як складова адміністративно-територіального устрою України. *Право України*. 2009. № 4. С. 140-145.
53. Магновський І. Особливості конституційно-правового статусу Автономної Республіки Крим. *Юридична Україна*. 2009. № 5. С. 21-24.

54. Магновський І. Правові аспекти реформування адміністративно-територіального устрою сільського району в Україні. *Право України*. 2009. № 1. С. 51-55.
55. Мартиненко П. Децентралізація державної влади як конституційний принцип в Україні. *Вісник Конституційного Суду України*. 2000. № 6. С. 38-56.
56. Матвиенко А. В Криму порядок указами Президента не наведешь, здесь особая территория. *Бизнес*. 2005. № 32. С. 31-33.
57. Мяловицька Н. А. Сучасні тенденції видозмін державного устрою як структурного елемента форми держави. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 4. С. 59-64.
58. Нагорна Л. Федеративна ідея в Україні: традиції, сучасне бачення, перспективи. *Історичний журнал*. 2006. № 5. С. 3-11.
59. Неделько О. О. Основні напрямки взаємовідносин органів влади АР Крим з органами місцевого самоврядування. *Вісник Одеського інституту внутрішніх справ*. 2004. № 4. С. 125-130.
60. Новик В. Сучасний стан адміністративно-територіального устрою та шляхи його вдосконалення. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України*. 2004. № 2. С. 43-48.
61. Нудельман В. Як нам реформувати адміністративно-територіальний устрій. *Право України*. 2014. № 9. С. 107-115.
62. Овдієнко Я. Система органів влади Автономної Республіки Крим. *Право України*. 2009. № 6. С. 106-109.
63. Олексюк Б. Федералізація чи все ж децентралізація? *Самостійна Україна*. 2004. № 50-51. С. 7-11.
64. Олуйко В. Центром адміністративно-територіальної реформи має бути людина. *Голос України*. 2005. 23 квітня (№ 75). С. 8-13.
65. Орзих М. Государственное устройство Украины в условиях государственно-правовой реформы. *Юридический вестник*. 1999. № 2. С. 92-95.
66. Орзих М. Інноваційна реконструкція адміністративно-територіального устрою України. *Право України*. 2005. № 7. С. 11-15.
67. Павлович-Сенета Я. П. Місто у системі територіального устрою України: теоретико-правовий аспект. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія: Юридична*. 2013. Вип. 2. С. 205-216.
68. Приходько А. Актуальні проблеми державного устрою в Україні. *Право України*. 2014. № 9. С. 64-73.
69. Пухтинський М. Концептуальні, конституційні, політико-правові засади територіальної організації публічної влади. *Право України*. 2014. № 9. С. 88-93.

70. Пухтинський М. Проблеми трансформації територіальної організації влади та місцевого самоврядування в контексті розвитку конституційного процесу в Україні. *Право України*. 2012. № 8. С. 68-77.
71. Пушкіна О. Пріоритетні проблеми конституційно-правового регулювання основ конституційного ладу і форм територіального устрою України. *Юридична Україна*. 2012. № 3. С. 31-36.
72. Римаренко Ю., Волошин Ю. Конституційно-правові засади національно-культурної автономії національних меншин в Україні: проблеми теорії та практики. *Вісник Академії правових наук України*. 2001. № 2. С. 42-47.
73. Римаренко Ю., Волошин Ю. Концептуальні засади законопроекту «Про національно-культурну автономію в Україні». *Вісник Академії правових наук України*. 2001. № 3. С. 47-55.
74. Рисич Й. Л. Конституція Автономної Республіки Крим: Політико-правовий аспект інституту територіального устрою України. *Вісник університету внутрішніх справ*. 1999. Вип. 7 (1). С. 123-125.
75. Скрипнюк О. Адміністративно-територіальна реформа та проблеми вдосконалення державного управління в Україні. *Юридична Україна*. 2009. № 11-12. С. 136-141.
76. Снігур І. Вплив парламенту України на визначення територіального устрою. *Підприємництво, господарство і право*. 2013. № 4. С. 3-7.
77. Старостенко Д. М. Правове регулювання земельно-межових відносин щодо визначення та оформлення меж адміністративно-територіальних утворень. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2007. № 5. С. 184-191.
78. Стеченко Д. М., Григорович А. В. До питання про адміністративно-територіальний устрій України та його кадрове забезпечення. *Вісник Хмельницького інституту регіонального управління та права*. 2003. № 3-4. С. 348-353.
79. Тварковська Л. До питання про концептуальні підходи у реформуванні системи адміністративно-територіального устрою в Україні. *Віче*. 2011. № 8. С. 27-29.
80. Федоренко В. Система адміністративно-територіального устрою України: проблеми конституційної теорії та практики. *Право України*. 2014. № 9. С. 94-106.
81. Чубаров Р. Крымская автономия. Истоки и первые годы становления на новом этапе. *Віче*. 2001. № 1. С. 146-156.
82. Шатіло В. Питання форми державного устрою в програмних документах перших українських політичних партій. *Право України*. 2000. № 3. С. 118-122.
83. Шкабаро В. М. Поняття адміністративно-територіального устрою України. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2012. Вип. 3. С. 123-129.
84. Явір В. А. Етнополітичні виклики адміністративно-територіального устрою України. *Правова держава*. 2013. Вип. 24. С. 412-419.

ТЕМА 16. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Теоретико-правові основи національної безпеки України: поняття, сутність, принципи, об'єкти і суб'єкти національної безпеки. Система забезпечення національної безпеки України: поняття, структура та елементи. Основні функції системи забезпечення національної безпеки. Повноваження основних суб'єктів системи забезпечення національної безпеки та їх зміст. Засоби забезпечення національної безпеки України.

Гарантування прав, свобод та обов'язків громадян України при забезпеченні національної безпеки. Система національної безпеки України: політична безпека України; економічна безпека України; воєнна безпека України: поняття, основи та організація оборони України; воєнна політика та воєнне будівництво України; теоретичні аспекти воєнної доктрини України; конституційно-правовий статус Збройних Сил України; екологічна безпека України; інформаційна безпека України; демографічна безпека України; міжнародна безпека України: міжнародні конфлікти і засоби розв'язання.

Сучасна європейська політична ситуація і місце України в геополітичному просторі Європи. Міжнародні відносини України в контексті національної безпеки. Правова безпека України.

Ключові поняття:

теорія національної безпеки, національна безпека України як конституційно-правовий інститут, національні інтереси, принципи національної безпеки, об'єкти національної безпеки, суб'єкти національної безпеки, функції національної безпеки, концепція національної безпеки України, система забезпечення національної безпеки України, засоби забезпечення національної безпеки України, суб'єкти системи забезпечення національної безпеки України, гарантії забезпечення національної безпеки України, система національної безпеки України, політична безпека України, міжнаціональні (міжсетнічні) конфлікти, політичні конфлікти, воєнний елемент, економічна безпека України, продовольча безпека, ресурсна безпека, цінова безпека, фінансово-грошова безпека, кримінальна безпека, воєнна безпека України, оборона України, територіальна оборона, воєнна доктрина, стан війни, воєнний час, воєнний стан, мобілізація, армія, Збройні Сили України, військовий обов'язок, військова служба, юридична відповідальність військовослужбовців, екологічна безпека України, інформаційна безпека України, демографічна безпека України, міжнародна безпека України, міжнародне право, міжнародні конфлікти, геополітичне становище держави, правова безпека України.

Нормативні акти:

- ❖ Конституція України від 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141 (зі змінами внесеними Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» від 02 червня 2016 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 28. Ст. 532).
- ❖ Конвенція про кіберзлочинність 23 листопада 2001 року. *Офіційний вісник України*. 2007. № 65. Стор. 107. Ст. 2535.
- ❖ Про альтернативну (невійськову) службу: Закон України від 12 грудня 1991 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 15. Ст. 188.
- ❖ Про оборону України: Закон України від 6 грудня 1991 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 9. Ст. 106.
- ❖ Про національну безпеку України: Закон України від 21 червня 2018 року. *Голос України*. 2018. № 122.
- ❖ Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12 травня 2015 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 28. Ст. 250.
- ❖ Про правовий режим надзвичайного стану: Закон України від 16 березня 2000 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 23. Ст. 176.
- ❖ Про Раду національної безпеки і оборони України: Закон України від 5 березня 1998 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 35. Ст. 237.
- ❖ Про основні засади забезпечення кібербезпеки України: Закон України від 05 жовтня 2017 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 45. Ст. 403.
- ❖ Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 2 вересня 2015 року «Про нову редакцію Воєнної доктрини України»: Указ Президента України від 24 вересня 2015 року. *Урядовий кур'єр*. 2015. № 178.

Дисертації, автореферати:

1. Аванесова Н. Е. Економічна безпека підприємств оборонно-промислового комплексу України в системі національної безпеки держави: автореф. дис. ... д-ра екон. наук. Харків, 2017. 38 с.
2. Антонов В. О. Конституційно-правові засади національної безпеки України: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. Київ, 2018. 39 с.
3. Баранов О. П. Механізм управління Державною спеціальною службою транспорту в системі забезпечення національної безпеки України: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. Київ, 2017. 20 с.
4. Богма О. С. Державне регулювання інституціональних змін в сфері забезпечення бюджетної складової економічної безпеки національної

- економіки: автореф. дис. ... д-ра екон. наук. Київ, 2017. 40 с.
5. Гладенко О. М. Міжнародно-правове співробітництво України з Європейським Союзом у сфері спільної зовнішньої політики та політики безпеки: дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2010. 233 с.
 6. Долинний А. В. Адміністративно-правове забезпечення Національною поліцією України публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Суми, 2017. 23 с.
 7. Євенко Д. В. Конституційно-правове забезпечення оборонної функції України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Маріуполь, 2014. 20 с.
 8. Коцюба Р. О. Конституційно-правові гарантії ядерної безпеки: міжнародний та національний аспекти: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. Київ, 2017. 40 с.
 9. Кулінська А. В. Державне управління фінансовою складовою економічної безпеки національної економіки України: автореф. дис. ... д-ра екон. наук. Одеса, 2017. 42 с.
 10. Кременовська І. В. Правові та організаційні засади діяльності суб'єктів виконавчої влади у сфері забезпечення національної безпеки України: дис. ... канд. юрид. наук. Ірпінь, 2010. 210 с.
 11. Левицька М. Б. Теоретико-правові аспекти забезпечення національної безпеки органами внутрішніх справ України: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2002. 206 с.
 12. Лемак О. В. Конституційно-правові основи забезпечення національної безпеки в Угорщині: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Ужгород, 2017. 19 с.
 13. Марченко Ю. В. Антитерористична діяльність як складова національної безпеки (політологічний аналіз): автореф. дис. ... канд. політ. наук. Київ, 2005. 20 с.
 14. Палій О. А. Національна безпека України в контексті євроатлантичної інтеграції: дис. ... канд. політ. наук. Київ, 2005. 205 с.
 15. Папаяні С. В. Конституційно-правовий механізм реалізації зовнішньої політики України в умовах європейської міждержавної інтеграції: проблеми теорії та практики: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Маріуполь, 2014. 20 с.
 16. Пелих А. О. Воєнно-політичні моделі держав в управлінні національною безпекою євроатлантичних і пострадянських країн: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. Київ, 2017. 20 с.
 17. Петрів І. М. Конституційно-правові засади організації та діяльності Ради національної безпеки і оборони України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2004. 19 с.
 18. Ситник Г. П. Державне управління у сфері забезпечення національної безпеки України: теорія і практика: дис. ... д-ра наук з держ. упр. Київ, 2004. 429 с.

19. Сітарський С. М. Інституціоналізація діяльності органів державної влади щодо врегулювання політичних конфліктів у контексті національної безпеки України: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. Київ, 2018. 20 с.
20. Сіцінська М. В. Державне управління у сфері демократичного цивільного контролю над сектором безпеки і оборони України: автореф. дис. ... д-ра наук з держ. упр. Київ, 2014. 36 с.
21. Тимошенко О. В. Регуляторні засади забезпечення економічної безпеки національної економіки: автореф. дис. ... д-ра екон. наук. Київ, 2016. 40 с.
22. Філіппов А. В. Адміністративно-правове забезпечення безпеки цивільної авіації в Україні: дис. ... канд. юрид. наук. Ірпінь, 2010. 246 с.
23. Хилько О. Л. Теоретичні засади визначення загроз національній безпеці України та шляхів її забезпечення: дис. ... канд. політ. наук. Київ, 2004. 202 с.
24. Цевельов О. Є. Державне реагування на загрози національній безпеці у сфері безпеки державного кордону України: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. Хмельницький, 2017. 20 с.
25. Чекаленко Л. Д. Зовнішньополітичні механізми забезпечення національної безпеки України: дис. ... д-ра політ. наук. Київ, 2007. 437 с.
26. Чуйко З. Д. Конституційні основи національної безпеки України: дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2007. 209 с.

Монографії:

1. Антонов В. О. Конституційно-правові засади національної безпеки України: моногр. Київ: Талком, 2017. 575 с.
2. Виговська О., Белоусова Н. Інформаційна складова національної безпеки України: кол. моногр. Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2017. 166 с.
3. Денисов А. І. Господарсько-правове забезпечення технологічної безпеки держави: моногр. Харків: Юрайт, 2017. 202 с.
4. Дзьобань О. П. Національна безпека в умовах соціальних трансформацій: методологія дослідження та забезпечення: моногр. Харків: Константа, 2006. 440 с.
5. Єфименко Т. І. Фіскальна та монетарна безпека національної економіки: моногр. Київ: ДННУ «Акад. фінанс. упр.», 2016. 444 с.
6. Казанин М. В. Национальная безопасность КНР: теоретическая основа и практика обеспечения: моногр. Москва: Макс Пресс, 2014. 167 с.
7. Косеецов В. О., Бінько І. Ф. Національна безпека України: проблеми та шляхи реалізації пріоритетних національних інтересів: моногр. Київ: Нац. ін-т стратегічних досліджень, 1996. 61 с.

8. Кремень В. Т., Бінько І. Ф., Головащенко С. І. Політична безпека України: концептуальні засади та система забезпечення: моногр. Київ: МАУП, 1998. 92 с.
9. Лисенко Ю. Г. Модернізація системи управління економічною безпекою національної економіки: методологія, індикатори та інструменти: моногр. Полтава: [б. в.], 2018. 260 с.
10. Муравых А. И. Национальная безопасность и устойчивое развитие. моногр. Москва: Макс Пресс, 2014. 134 с.
11. Настюк В. Я. Адміністративно-правові режими у сфері національної безпеки та протидії тероризму: моногр. Київ: НКЦ «Ін-т операт. діяльн. та держ. безпеки», 2008. 245 с.
12. Осауленко О. Г. Офіційна статистика в системі національної інформаційної безпеки: моногр. Київ: Август Трейд, 2017. 367 с.
13. Пилипчук В. Г., Дзьобань О. П., Настюк В. Я. Система і компетенція державних органів зі спеціальним статусом у сфері національної безпеки України: моногр. Харків: Право, 2009. 200 с.
14. Пономаренко Г. О. Управління у сфері забезпечення внутрішньої безпеки держави: адміністративно-правові засади: моногр. Харків: СПД ФО Вапнярчук Н. М., 2007. 448 с.
15. Строяновський В. В. Інституціоналізація стратегічного аналізу в процесі державного управління у сфері національної безпеки: моногр. Київ: НАДУ, 2018. 691 с.
16. Фурашев В. М., Джердж С. Ф. Національна безпека України: шляхи забезпечення, роль і місце суспільства. Євроатлантичний курс: моногр. Київ: Синопис, 2009. 176 с.

Наукові статті:

1. Андрейцев В. Екологічний ризик в системі правовідносин екологічної безпеки: проблеми практичної теорії. *Право України*. 1999. № 1. С. 62-69.
2. Андрейцев В. Право громадян на екологічну безпеку: превентивні гарантії реалізації та захисту. *Право України*. 2001. № 12. С. 15-20.
3. Андрейцев В. Право громадян на екологічну безпеку: проблеми конституційно-правового забезпечення. *Право України*. 2001. № 4. С. 9-12.
4. Андрейцев В. Право екологічної безпеки: проблеми формування об'єктного складу. *Право України*. 2001. № 10. С. 9-12.
5. Андрусишин Б. Юридичні та фактичні підстави незалежності української держави. *Вісник Академії правових наук України*. 2012. № 4. С. 114-122.
6. Антонов В. О. Національна безпека як складовий елемент національного суверенітету. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2011. Вип. 51. С. 210-214.

7. Антонов В. О. Об'єкти національної безпеки та їх особливості. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2013. Вип. 59. С. 65-71.
8. Антонов В. О. Поняття та зміст системи національної безпеки. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2010. Вип. 48. С. 137-144.
9. Антонов В. О. Суспільство як об'єкт національної безпеки Української держави. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2013. Вип. 60. С. 79-84.
10. Антонов В. Політика національної безпеки України в сучасних умовах: проблеми та реалії. *Право України*. 2014. № 5. С. 106-114.
11. Балюк Г. Правові аспекти понять ядерної та радіаційної (радіоекологічної) безпеки. *Право України*. 1999. № 12. С. 62-66.
12. Барабаш Ю. Конституційний вимір української демократії (історико-теоретичні нотатки) *Право України*. 2014. № 7. С. 137-145.
13. Барбашова Н. Правове забезпечення екологічної безпеки: роль масштабного фактора. *Право України*. 1999. № 3 С. 47-49.
14. Барбашова Н. Різноманітні «фактори» екологічної безпеки. *Право України*. 2000. № 12. С. 107-108.
15. Барчук В. Порухення прав людини як загроза національній безпеці України. *Підприємництво, господарство і право*. 2002. № 6. С. 64-69.
16. Барчук В. Права людини як головний об'єкт національної безпеки України. *Підприємництво, господарство і право*. 2002. № 4. С. 81-84.
17. Беззубов Д. О. До поняття юридичної безпеки фізичних осіб як суб'єктів права України (адміністративно-правовий аспект). *Міністерства юстиції України*. 2014. № 8. С. 99-106.
18. Беззубов Д. О. Правова структура та принципи побудови системи національної безпеки в Україні. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2011. Вип. 51. С. 231-236.
19. Белєвцева В. Проблеми законодавчого регулювання у сфері державної безпеки в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2008. № 2. С. 60-64.
20. Богданович В. Ю. Роль та місце воєнно-політичної моделі держави у розробленні та здійсненні політики, забезпечення її воєнної безпеки. *Наука і оборона*. 1999. № 1. С. 34-37.
21. Богданович В., Троцько В., Цибуленко М. Оборонна достатність держави (умови для обґрунтування достатнього рівня). *Військо України*. 1997. № 3-4. С. 6-7.
22. Братель О. Поняття та зміст доктрини інформаційної безпеки. *Право України*. 2006. № 5. С. 36-41.
23. Ваганов В. Б., Гончаренко О.М., Лисицин Е.М. Стратегія національної безпеки України в контексті досвіду світової спільноти. *Наука і оборона*. 2001. № 1. С. 9-17.

24. Ведерніков Ю. А., Кучук А.М. Теорія національної держави: атавізм чи потреба сьогодення. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 3. С. 3-8.
25. Вовк О. О. Поняття та зміст зовнішньої безпеки: теоретико-правовий аналіз. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2013. № 8. С. 11-18.
26. Волинець В. Правові аспекти реалізації оборонної функції сучасної держави. *Юридична Україна*. 2013. № 5. С. 4-10.
27. Волинець В. Роль правоохоронної функції держави у державотворчому і правотворчому процесах в Україні. *Юридична Україна*. 2012. № 7 С. 4-11.
28. Волинець В. Функція гарантування національної безпеки в контексті державно-правового розвитку сучасної України. *Юридична Україна*. 2013. № 1. С. 9-16.
29. Гараджаев Д. Я. Гарантии защиты конституционных прав и свобод человека и гражданина при обеспечении национальной безопасности государства. *Юридический вестник*. 2006. № 34. С. 115-119.
30. Гараджаев Д. Я. Национальная безопасность и пределы ограничения прав человека. *Юридический вестник*. 2006. № 2. С. 78-82.
31. Гончаренко О. М., Лисицин Е. М. Стратегія національної безпеки України та військова реформа. *Наука і оборона*. 2000. № 4. С. 33-38.
32. Гребенюк М. Державно-правове регулювання забезпечення продовольчої безпеки. *Право України*. 2009. № 5. С. 92-96.
33. Дзьобань О. Національні інтереси як основа національної безпеки: світоглядно-методологічні аспекти. *Вісник Академії правових наук України*. 2010. № 3. С. 124-136.
34. Діордіца І. Кримінально-правове розуміння національної безпеки України за Кримінальним кодексом України від 5 квітня 2001 року. *Підприємництво, господарство і право*. 2006. № 3. С. 121-125.
35. Доронін І. Забезпечення державної безпеки як функція сучасної держави. *Право України*. 2006. № 4. С. 127-132.
36. Єзеров А. А. Конституційна безпека як складник національної безпеки України. *Український часопис конституційного права*. 2017. № 2. С. 60-67.
37. Забарський В. В. адміністративно-правові межі використання військово службовцями Збройних Сил України права на об'єднання. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 2. С. 109-115.
38. Завидняк І. І. Поняття та структура національної безпеки України. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2010. Вип. 48. С. 183-189.
39. Задорожня Г. В. Правовий механізм введення в Україні надзвичайного стану: проблеми теорії і практики. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2013. № 2. С. 31-37.

40. Заржицький О. Екологічна безпека та безпека праці у системі правового механізму національної безпеки. *Право України*. 1999. № 9. С. 66-68.
41. Заржицький О. Правові аспекти регіональної екологічної безпеки. *Право України*. 2000. № 5. С. 54-58.
42. Зіма І. І., Ніколаєв І. М. Інформаційна війна та інформаційна безпека (огляд думок зарубіжних політологів та воєнних спеціалістів). *Наука і оборона*. 1998. № 1. С. 56-58.
43. Ільчук Л. Місце і роль воєнної безпеки в системі національної безпеки: політологічний аспект. *Нова політика*. 1998. № 3. С. 16-21.
44. Кальман А. Г. Экономическая безопасность государства и пути ее обеспечения в Украине. *Право и политика*. 2001. № 7. С. 69-75.
45. Кістерський Л. Л. Економічна безпека України. *Наука і оборона*. 1999. № 2. С. 30-36.
46. Ключова Є. Правові засади функціонування міжнародних транспортних коридорів. *Підприємництво, господарство і право*. 2014. № 11. С. 18-20.
47. Коваленко В. В. Модернізація конституційних засад національної безпеки і оборони України - пріоритет діяльності Конституційної Асамблеї. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 10. С. 39-46.
48. Коваль А. Менеджмент как целостная система управления в кадровых аспектах безопасности государства. *Leges si Viata*. 2018. № 1, ч. 2. С. 53-58.
49. Ковальський В. Формування інформаційного права як комплексної галузі та перспективи кодифікації інформаційного законодавства. *Юридична Україна*. 2012. № 5. С. 102-104.
50. Копан О. Соціальна безпека як об'єкт державної діяльності. *Право України*. 2001. № 11. С. 26-27.
51. Копейчиков В., Колодій А., Українчук О. Про концепцію національної безпеки України. *Право України*. 1993. № 5-6.
52. Корж І. Політична корупція та правова безпека України. *Право України*. 2009. № 6. С. 55-59.
53. Косєвцов В.О., Телилим В.М., Шевченко В.І. Оцінка стану воєнної безпеки України. *Наука і оборона*. 1998. № 2. С. 3-6.
54. Костенко Г. Предмет і зміст теорії воєнної безпеки. *Військо України*. 1995. № 1-2. С. 6-9.
55. Костенко О. Правова культура та економічна безпека. *Право України*. 1999. № 3. С. 85-86.
56. Костицький В. Конституційне регулювання охорони довкілля: український та світовий досвід. *Право України*. 2003. № 10. С. 49-55.
57. Кравець Є. Національна безпека України: механізм дії права в умовах надзвичайних ситуацій. *Право України*. 1998. № 8. С. 67-74.

58. Краснова М., Позняк Е. Правове забезпечення екологічної безпеки: роль науково-правового фактора. *Право України*. 2000. № 5. С. 49-51.
59. Лекарь С. І. Економічна безпека держави та суб'єкти її забезпечення. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 2. С. 75-82.
60. Лисицин Е. М. Воєнна політика як складова частина політики національної безпеки України. *Наука і оборона*. 1999. № 2. С. 23-29.
61. Литвиненко О. Інформаційна еліта пострадянської країни та національна безпека. *Нова політика*. 1999. № 5. С. 22-27.
62. Лихачов С. Національна безпека України як об'єкт державного управління. *Право України*. 2009. № 10. С. 182-189.
63. Ліпкан В. Правовий статус Ради національної безпеки і оборони України у сфері національної безпеки України. *Підприємництво, господарство і право*. 2009. № 12. С. 4-8.
64. Ліпкан В., Максименко Ю. Націобезпекознавство: проблеми формування категорійно-понятійного апарату. *Підприємництво, господарство і право*. 2011. № 8. С. 7-11.
65. Максименко Ю. Інформаційне правопорушення: поняття й ознаки. *Підприємництво, господарство і право*. 2014. № 11. С. 63-65.
66. Манжул І. Визначення змісту поняття «безпека ядерного-енергетичного комплексу» *Підприємництво, господарство і право*. 2014. № 10. С. 68-71.
67. Маркіна І. Управління безпекою туризму в умовах глобалізації. *Підприємництво, господарство і право*. 2014. № 10. С. 61-65.
68. Мельник О. В. Розуміння категорії «національна безпека» у вітчизняному та зарубіжному правознавстві. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2007. Вип. 38. С. 147-153.
69. Мірошніченко О. Нормативно-правові засади формування системи національної економічної безпеки України. *Підприємництво, господарство і право*. 2007. № 11. С. 161-165.
70. Мунтіян В. І. Механізм забезпечення воєнної безпеки України. *Наука і оборона*. 2000. № 1. С. 12-15.
71. Мурашин Г., Кравець Е. О концепции национальной безопасности. *Политика и время*. 1992. № 5. С. 10-19.
72. Мурза В. В. Історико-правова характеристика становлення та розвитку наглядової функції держави. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 2. С. 83-89.
73. Наливайко Л. Р. Інформаційна безпека та інформаційна політика в Україні: конституційно-правовий аспект. *Вісник Запорізького державного університету*. 2003. № 1. С. 60-65.
74. Нікітін Ю. В. Теоретико-правовий підхід до визначення загроз як детермінуючих чинників впливу на національну безпеку України. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2008. Вип. 41. С. 502-508.

75. Олійник О. Інформаційний простір як основа соціально-економічного, політичного і культурного забезпечення інформаційної безпеки України. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 4. С. 98-104.
76. Ольшевський В. Й. Воєнно-економічна безпека: теорія і практика. *Наука і оборона*. 1999. № 3. С. 36-41.
77. Омельчук В. А. Теоретико-правові аспекти систематизації прав і свобод людини в історичному контексті забезпечення безпеки суспільства й держави. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 2. С. 3-9.
78. Панов М., Тихий В. Безпека як фундаментальна категорія в методології правознавства. *Вісник Академії правових наук України*. 2000. № 3. С. 10-15.
79. Панова О. Принципы административно-правового обеспечения публичной безопасности. *Leges et Viata*. 2018. № 3, ч. 2. С. 118-121.
80. Пашинский В. Гражданское общество как субъект обеспечения обороны государства: современный опыт Украины. *Leges et Viata*. 2018. № 6, ч. 2. С. 71-75.
81. Петрів І. Конституційні принципи в сфері забезпечення національної безпеки Японії. *Право України*. 2000. № 7. С. 114-116.
82. Петрів І. Система і структура органів національної безпеки Франції. *Право України*. 2000. № 9. С. 120-123.
83. Пилипчук В. Проблеми і напрями дослідження історії суб'єктів сектору безпеки України. *Вісник Академії правових наук України*. 2012. № 4. С. 102-113.
84. Пилипчук В. Формування державно-правових основ розбудови сектора безпеки України (серпень 1991 - березень 1992 року). *Вісник Академії правових наук України*. 2007. № 2. С. 80-85.
85. Поляков С. Місце Збройних Сил України в системі органів державної влади. *Право України*. 2013. № 1-2. С. 310-316.
86. Поляков С. Перспективні напрями реформування законодавства України щодо забезпечення законності та правопорядку у збройних силах України. *Підприємництво, господарство і право*. 2013. № 2. С. 131-134.
87. Попов М. О., Лук'янець А.Г. До забезпечення воєнної безпеки в умовах загрози інформаційної війни. *Наука і оборона*. 1999. № 2. С. 37-43.
88. Потапенко Є. Методи і способи міждержавної правової інтеграції. *Право України*. 2014. № 6. С. 120-130.
89. Романюк І. Щодо визначення поняття «гарантії прав особи» у контексті забезпечення державної безпеки. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 10. С. 138-140.
90. Романюк І. Щодо ролі правоохоронних органів України у забезпеченні права особи на безпеку. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 9. С. 9-11.

91. Скорик Я. Забезпечення екологічної безпеки в природо ресурсних правовідносинах. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 12 (169). С. 108-111.
92. Смирнова К. Екстериторіальна дія права Європейського Союзу: досвід для України. *Право України*. 2014. № 4. С. 153-159.
93. Смолянук В. Особливості законодавчого забезпечення національної безпеки Російської Федерації (погляд з України). *Право України*. 2001. № 3. С. 116-119.
94. Сопілко І. Роль стратегії національної безпеки України в правовому регулюванні державної інформаційної політики України. *Юридична Україна*. 2014. № 6. С. 8-14.
95. Соснін О. Неодмінна складова суверенітету. Інформаційна культура суспільства в контексті інформаційної безпеки України. *Політика і час*. 2002. № 7. С. 13-17.
96. Співак В. М. Національна безпека України в контексті стратегії глобалізаційного розвитку. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2009. Вип. 45. С. 604-612.
97. Сьомін С. Релігійна безпека України: неокульти як складова релігійного життя. *Людина і політика*. 2000. № 6. С. 22-30.
98. Ткаченко О. Співвідношення функцій охорони та безпеки в діяльності управління державної охорони України. *Підприємництво, господарство і право*. 2013. № 1. С. 92-95.
99. Ткачук Т. Політика інформаційної безпеки НАТО. *Leges et Viata*. 2018. № 5, ч. 2. С. 187-190.
100. Уткін О. Інформаційні впливи і національна безпека України. *Віче*. 2004. № 1. С. 79-83.
101. Федоренко В. Л. Конституційно-правовий статус Ради національної безпеки і оборони України. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2010. № 12. С. 32-39.
102. Фомін В. О., Рось А. О. Сутність і співвідношення понять «інформаційна безпека», «інформаційна війна» та «інформаційна боротьба». *Наука і оборона*. 1999. № 4. С. 29-32.
103. Чубукова О. Правова основа інформатизації суспільства. *Право України*. 2000. № 4. С. 96-99.
104. Шахов В., Мадіссон В. Національний інтерес і національна безпека в геостратегії України. *Вісник Національної академії державного управління при Президентіві України*. 2013. № 2. С. 44-56
105. Шестаков В. Захист іноземних інвестицій в Україні: теорія та практика. *Підприємництво, господарство і право*. 2014. № 11. С. 21-25.
106. Шкідченко В. П., Кохно В. Д. Воєнна безпека як категорія воєнної науки та складова національної безпеки України. *Наука і оборона*. 2000. № 2. С. 3-7.

Дня нотаток

Навчальне видання

Наливайко Лариса Романівна

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

**для написання курсових та наукових робіт
з навчальної дисципліни
«Конституційне право»
(для студентів юридичного факультету та
Навчально-наукового інституту заочного навчання
та підвищення кваліфікації)**

Редактор, оригінал-макет, дизайн –
А.В. Самотуга

Підп. до друку 21.08.2018. Формат 60x84/16. Друк – RISO.
Гарнітура – Times. Ум.-друк. арк. 18,00. Обл.-вид. арк. 18,25. Тираж – 50 прим.

Надруковано у Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ
49005, м. Дніпро, просп. Гагаріна, 26, т. (056) 370-96-59
Свідоцтво про внесення до державного реєстру ДК № 6054 від 28.02.2018